

NORSK LOVTIDEND

2NEN AVDELING

Samling av lover, resolusjoner m. v.

Utgitt etter offentlig tiltak.

1950

4de hefte

Utgiver: *Det Kgl. Statsrådsekretariat.*

GRØNDAHL & SØNS BOKTRYKKERI, OSLO

Dette hefte inneholder følgende provisoriske anordning og lover:

	Side
Oktober. 13. Prov. anordn. om avgift til pensjonering av skogs- arbeidere	396
Desember. 8. Lov nr. 1 om endringer i skattelov for landet	469
» 8. Lov nr. 2 om endringer i skattelov for byene	484
» 8. Lov nr. 3 om norsk riksborgarrett	499
» 15. Lov nr. 1 om endr. i lov om geistlige embetsmenns og klokkeres lønning	510
» 15. Lov nr. 2 om utvidelse av grensene for kjøpstaden Drammen	513
» 15. Lov nr. 3 om forbod mot samkvem med personar som har tilhald på fiendekområde o. a.	515
» 15. Lov nr. 4 om fiendegods	516
» 15. Lov nr. 5 om endring av lov om kontroll med post- og telegraafforsendelser	520
» 15. Lov nr. 6 om endr. i straffelovens kap. 8 og 9 m. v.	520
» 15. Midlert. lov nr. 7 om særlige rådgjerd under krig, krigsfare og lignende forhold	528
» 15. Lov nr. 8 om opphevelse av soknekommuner m. m. og om midlert. adgang til soknevis valg av herreds- styremedlemmer	532
» 15. Lov nr. 9 om endr. i lov om drift av apotek (adgang til å opprette sykehusapotek m. v.)	541
» 15. Lov nr. 10 om pensjonsordning for stortingsrepre- sentanter	545
» 22. Lov nr. 1 om endr. i bestemmelsene om bededagen	555
» 22. Lov nr. 2 om jordskifte o. a.	556
» 22. Midlert. lov nr. 3 om konserveringsbedrifter for frukt, bær og grønnsaker	579
» 22. Lov nr. 4 om endr. i og tillegg til skattelov for landet	581
» 22. Lov nr. 5 om endr. i og tillegg til skattelov for byene	581
» 22. Lov nr. 6 om midlert. tillegg til skattelovene for landet og for byene	582

Skrivelse *) fra Kommunal- og arbeidsdepartementet om end- 29. sept.
ringer i vedtekt til bygningslovens § 13 for Bergen.

Skrivelse *) fra Kommunal- og arbeidsdepartementet om utvi- 29. sept.
delse av Veblungsnæs bygningskommune, Møre og Romsdal fylke.

Skrivelse *) fra Sosialdepartementet om nye helseforskrifter 30. sept
for Porsgrunn.

Skrivelse *) fra Sosialdepartementet om nye helseforskrifter 30. sept.
for Klæbu herred, Sør-Trøndelag fylke.

Skrivelse *) fra Kommunal- og arbeidsdepartementet om end- 2 oktbr.
ring i § 4 i den gjeldende vedtekt om lukningstid for utsalgssteder
i Nes herred, Buskerud fylke.

Skrivelse *) fra Kommunal- og arbeidsdepartementet om til- 3. oktbr.
leggsbestemmelse til brannlovens § 15, 1. ledd, for Etne brann-
distrikt i Hordaland.

Skrivelse *) fra Kommunal- og arbeidsdepartementet om til- 4. oktbr.
leggsbestemmelse til brannlovens §§ 9 og 15, 1. ledd for Karlshus
branndistrikt i Råde herred, Østfold fylke.

Skriv *) frå Kommunal- og arbeidsdepartementet om brigde 4. oktbr.
av grensene for Leirvik brann- og bygningskommune, Hordaland fylke.

Skrivelse *) fra Kommunal- og arbeidsdepartementet om at 5. oktbr
bygningsloven gjøres gjeldende for 3 områder av Vang herred i
Hedmark fylke.

Skrivelse **) fra Sosialdepartementet om vedtekt om særlige 5. oktbr.
åpnings- og lukningstider for bevertningssteder i Malvik kom-
mune, Sør-Trøndelag fylke.

Stadfestelse — meddelt av Sosialdepartementet — på «Dr. 6. oktbr.
med. Oscar Semb og hustru Ellen, født Boyes
legat til støtte for gamle verdige trengende
i Oslo», opprettet ved gavebrev av 30. desember 1949.

*) Kunngj. 19. oktober i Lovtid. 1 nr. 41.

**) Kunngj. 24. oktober i Lovtid. 1 nr. 42.

6. oktbr. **Stadfestelse** — meddelt av Sosialdepartementet — på «Iver Holters fond til vårt musikklivs fremme», opprettet ved komponist Iver Holters testament av 2. desember 1921 med senere tilleggsbestemmelser.
6. oktbr. **Skriv** *) frå Justis-og politidepartementet om ny politivedtekt for Leikanger herad, Sogn og Fjordane fylke.
6. oktbr. **Skriv** *) frå Kommunal- og arbeidsdepartementet om brigde av grensene for Ørstavik bygningsdistrikt i Møre og Romsdal fylke.
11. oktbr. **Skrivelse** *) fra Kommunal- og arbeidsdepartementet om endret regulering av området Nesset—Lavollen, Sandnessjøen, Nordland fylke, med unntak av overgangen over «Vågen», og om vedtekter i tilknytning til reguleringen.
12. oktbr. **Reglement** *), godkjent av Havnedirektøren, for regulering av båttrafikken ved Haugesund sjøflyhavn.
12. oktbr. **Skrivelse** *) fra Justis- og politidepartementet om endring i § 7 i politiivedtekten for Sørli herred, Nord-Trøndelag fylke.
12. oktbr. **Skrivelse** *) fra Justis- og politidepartementet om vedtekt til beskyttelse av barn mot bruk av tobakk i Oppdal herred, Sør-Trøndelag fylke.
13. oktbr. **Provisorisk anordning** *) om avgift til pensjonering av skogsarbeidere.

§ 1. Det skal svares en avgift til pensjonering av skogsarbeidere på alt virke av gran og furu som blir målt eller framdrevet i tiden fra og med 1. september 1950 til og med 31. august 1951. Dette gjelder både for salgsvirke og for virke som eieren selv for-
edler for videresalg.

Anordningen omfatter ikke virke som skal brukes til brensel.

§ 2. Avgiften skal være for tømmer kr. 0,50 pr. m³ fast mål og for kubb kr. 0,35 pr. m³ løst mål. For annet virke fastsettes avgiftssatsen av departementet. Landbruksdepartementet kan bestemme at den fastsatte avgift for enkelte områder skal omregnes til en tilsvarende prosentsats av grunnprisen etter den gjeldende grunnprisliste på stedet.

Avgiften betales til det fond til pensjonering av skogsarbeidere som er opprettet ved midlertidig lov av 3. desember 1948. Utgiftene med innkreving av avgiftene betales av de midler som kommer inn.

*) Kunngj. 24. oktober i Lovtid. 1 nr. 42.

§ 3. Eieren av den skog som virket blir levert fra pålegges 13. oktbr. ansvaret for at avgiften blir innbetalt. Departementet kan bestemme at den for hvis regning virket blir framdrevet, skal stå ansvarlig for innbetaling av avgiften såfremt han er en annen enn eieren. Dette gjelder også når virket er solgt på rot.

§ 4. Departementet eller den departementet gir fullmakt treffer de nærmere bestemmelser til gjennomføring av avgiftsordningen, og kan herunder gjøre unntak fra avgiftsplikten. Departementet kan bestemme at det skal svares renter ved for sen betaling.

Avgiften har fortrinsrett som formues- og inntektsskatt til stat og kommune, og kan inndrives ved utpantning hos enhver som er ansvarlig for den.

§ 5. Bestemmelsene gjelder for Østlandet, Sørlandet, Trøndelag og Helgeland.

Med Østlandet og Sørlandet menes Østfold, Oslo, Akershus, Hedmark, Oppland, Buskerud, Vestfold, Telemark, Aust-Agder og Vest-Agder fylker.

Med Trøndelag og Helgeland menes Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag fylker og Brønnøy, Alstahaug og Rana sorenskriverier av Nordland fylke.

Landbruksdepartementet kan utvide bestemmelsene til helt eller delvis å omfatte landet for øvrig.

§ 6. Anordningen trer i kraft straks.

Kongelig resolusjon om at det opprettes et ulønt konsulat i 13. oktbr. Pireus.

Kongelig resolusjon. *)

13. oktbr.

I.

Med hjemmel i mellombels lov av 30. juni 1947 om prisregulering og anna regulering av næringsverksemd treffes bestemmelser om investeringsavgift i skogbruket i samsvar med et framlagt utkast.

II.

De i I nevnte bestemmelser trer i stedet for bestemmelser om investeringsavgift i skogbruket, gitt ved kongelig resolusjon av 15. september 1950.

Utkastet lyder så:

§ 1. Det skal svares en investeringsavgift på alt virke av gran og furu som blir målt eller drevet fram i tiden fra og med 1. sep-

*) Kunngj. 24. oktober i Lovtid. 1 nr. 42.

13. oktbr. tember 1950 til og med 31. august 1951. Dette gjelder både for salgsvirke og for virke som eieren selv foredler for videresalg.

Bestemmelsen omfatter ikke virke som skal nyttes som brensel.

§ 2. Avgiftens størrelse er fastsatt til:

1) Midtmålt grantømmer	kr. 7,00 pr. m ³ fast mål
2) Toppmålt grantømmer	» 7,00 » » » »
3) Midtmålt furutømmer:	
a) Midtmålt furutømmer i hele lengder fra Sørlandet, Telemark og Øvre Numedal	» 1,00 » » » »
b) Annet midtmålt furutømmer (furuslip og skurslip)	» 2,50 » » » »
4) Toppmålt furutømmer	» 1,00 » » » »
5) Spesieltømmer av furu	» 2,00 » » » »
6) Spesieltømmer av gran	» 7,00 » » » »
7) Grankubb	» 5,00 » » løst mål
8) Furukubb	» 1,00 » » » »

For sevjebarket grankubb avvirket sommeren 1950 skal uten hensyn til bestemmelsene ovenfor, avgiften være kr. 5,00 pr. m³ løst mål.

For virke som selges på rot skal avgiften, uten hensyn til bestemmelsene ovenfor, være kr. 7,00 pr. m³ fast mål granvirke og kr. 1,50 pr. m³ fast mål furuvirke.

Eieren av den skog som virket blir levert fra pålegges ansvaret for at avgiften blir innbetalt. Landbruksdepartementet kan bestemme at den for hvis regning virket blir framdrevet, skal stå ansvarlig for innbetaling av avgiften såfremt han er en annen enn eieren. Dette gjelder også når virket selges på rot.

§ 4. Landbruksdepartementet eller den departementet gir fullmakt, treffer de nærmere bestemmelser om gjennomføring av avgiftsordningen, og kan herunder gjøre unntak fra avgiftsplikten. Departementet kan også bestemme at investeringsavgiften for enkelte distrikter skal omregnes til en prosentvis andel av grunnprisene i de tømmertabeller som brukes i distriktet.

Departementet kan bestemme at det skal svares renter ved forsen innbetaling av avgiften.

Avgiften har fortrinnsrett som formue- og inntektsskatt til stat og kommune, og kan inndrives ved utpanting hos enhver som er ansvarlig for den.

§ 5. De avgifter som kommer inn etter reglene i §§ 1 og 2 skal med fradrag av omkostningene ved innkreving og utbetaling

brukes i sin helhet til investeringstilskudd i skoger som avgifts- 13. oktbr.
pliktig virke blir drevet fram fra. De nærmere bestemmelser om
hvorledes tilskuddene skal utbetales og brukes treffes ellers av
Landbruksdepartementet.

§ 6. Bestemmelsene gjelder for Østlandet, Sørlandet, Trønde-
lag og Helgeland.

Med Østlandet og Sørlandet menes Østfold, Oslo, Akershus,
Hedmark, Oppland, Buskerud, Vestfold, Telemark, Aust-Agder og
Vest-Agder fylker.

Med Trøndelag og Helgeland menes Sør-Trøndelag og Nord-
Trøndelag fylker og Brønnøy, Alstahaug og Rana sorenskriverier
av Nordland fylke.

Landbruksdepartementet kan utvide bestemmelsene til helt eller
delvis å omfatte landet for øvrig.

§ 7. Bestemmelsene trer i kraft straks.

Kongelig resolusjon.

13. oktbr.

I medhold av mellombels lov av 30. juni 1947 om prisregulering
og anna regulering av næringsverksemd, jfr. lov av 9. juli 1948 om
oppehalding av pris- og rasjoneringsføresegnene o. a. fastsettes
forskrifter om kontrollnemndene i samsvar med et
framlagt utkast.

Utkastet lyder så:

Kapitel I.

Kontrollnemndenes organisasjon.

§ 1. Bykontrollnemndenes organisasjon.

Kontrollnemndene i byene skal ha følgende avdelinger:

- a) en alminnelig avdeling,
- b) en avdeling for fast eiendom,
- c) en avdeling for husleiesaker,
- d) en avdeling for byggesaker.

I byer som ved utgangen av siste kalenderår ikke hadde mer
enn 5 000 innbyggere, er det ikke nødvendig å opprette særskilt av-
deling for byggesaker dersom ikke Finansdepartementet bestemmer
det eller formannskapet selv finner det påkrevet.

Med byer menes i disse forskrifter kjøpsteder og ladesteder med
eget kommunestyre.

§ 2. Avdelingens virkeområde.

Den alminnelige avdeling skal behandle regulerings- og kontroll-
saker som ikke hører under særavdelingene. Avdelingen for fast

13. oktbr. eiendom skal behandle saker om prisfastsettelser og kontroll av prisene for fast eiendom. Avdelingen for husleiesaker skal behandle saker om husleieforhold. Avdelingen for byggesaker skal behandle saker om regulering eller kontroll vedkommende bygge- og anleggsvirksomhet og andre særbransjer som blir lagt til avdelingen. Nærmere bestemmelser om hvilke saker som avdelingene skal behandle kan treffes av Prisdirektoratet for saker som hører under det og av sjefinspektøren for Statens pris- og rasjoneringsinspeksjon for saker som hører under den, jfr. § 23.

Budsjett- og regnskapssaker og andre administrative fellessaker behandles i fellesmøter av den samlede nemnd, eller om nemnda fastsetter det, i et utvalg bestående av avdelingenes formenn. Utvalgsmøtene ledes av formannen i den alminnelige avdeling, som også utad representerer nemnda når det gjelder saker som vedkommer nemnda som helhet.

Med de begrensninger som følger av bestemmelsene i foregående ledd, har de enkelte avdelinger selvstendig avgjørelsesmyndighet innenfor sine fagområder. Dog skal saker av betydning for andre avdelingers arbeid så vidt mulig drøftes på forhånd av formannsutvalget eller i tilfelle i fellesmøte av alle avdelinger.

§ 3. Landkontrollnemndenes organisasjon.

Kontrollnemndene på landet skal ha en alminnelig avdeling og en avdeling for fast eiendom. Formannskapet kan dog bestemme at det også skal opprettes en avdeling for husleiesaker og i tilfelle en avdeling for byggesaker, dersom det finnes påkrevet. Bestemmelsen i § 2 får tilsvarende anvendelse.

§ 4. Fellesnemnders organisasjon.

Dersom Finansdepartementet har fastsatt at en by skal ha kontrollnemnd felles med ett eller flere herreder, skal fellesnemnda organiseres etter reglene for bykontrollnemnder, jfr. §§ 1 og 2. Fellesnemnder for flere herreder skal organiseres etter forskriftene for landkontrollnemnder, jfr. § 3. De nærmere bestemmelser om en fellesnemnds organisasjon treffes av et fellesutvalg som oppnevnes av formannskapene i vedkommende kommuner. Fellesutvalget skal bestå av en representant for hver kommune dersom vedkommende formanskaper ikke blir enige om en annen ordning. Utvalget velger selv sin formann.

§ 5. Særordninger.

Finansdepartementet kan bestemme at en kontrollnemnd skal ha flere eller færre avdelinger enn fastsatt i §§ 1—4, eller gi andre

bestemmelser om nemndenes organisasjon enn fastsatt i disse for- 13. oktbr. skrifter. Forslag fra et formannskap om en slik særordning eller i tilfelle om fritak for å opprettholde kontrollnemnd, jfr. prislovens § 3, sendes gjennom Prisdirektoratets distriktskontor.

Kapitel II.

Kontrollnemndenes sammensetning og medlemmenes oppnevning.

§ 6. Kontrollnemndenes sammensetning.

Kontrollnemndas alminnelige avdeling og avdelingen for byggesaker skal hver ha en formann og minst 4 andre medlemmer. Avdelingen for fast eiendom og avdelingen for husleiesaker skal hver ha en formann og 2 andre medlemmer. Det oppnevnes personlige varamenn. Det kan bestemmes at medlemmer og varamenn som representerer forskjellige fagområder, skal alternere slik at varamannen møter ved behandlingen av saker som gjelder hans spesielle fagområde.

Ved oppnevningen skal en søke å få inn i nemnda personer som har interesse for og forståelse av regulerings- og kontrollarbeidet. Til formann og varaformann bør oppnevnes personer som må anses skikket til å lede arbeidet på upartisk måte. Ellers bør avdelingene søkes sammensatt etter følgende retningslinjer:

Den alminnelige avdeling bør ha representanter så vel for privat og kooperativ ervervsvirksomhet og for arbeidere, funksjonærer, husmødre eller andre som representerer de alminnelige forbrukerinteresser. Avdelingen for fast eiendom bør ha medlemmer som har kynighet med hensyn til taksering av faste eiendommer. Til avdelingen for husleiesaker bør det oppnevnes en representant for huseiere som er utleiere og en representant for leieboere. Til avdelingen for byggesaker bør oppnevnes personer som har innsikt i de bransjer som avdelingen omfatter. Oppnevning bør skje slik at både de selvstendige ervervsdrivende og arbeidere og funksjonærer i vedkommende bransjer og forbrukerinteresser blir representert.

En person kan oppnevnes til medlem eller varamann i flere avdelinger, dersom han fyller forutsetningene for de forskjellige verv og må antas å ha tilstrekkelig tid til å utføre dem.

§ 7. Medlemmenes oppnevning og funksjonstid.

Formannskapet oppnevner medlemmer og varamenn til kontrollnemnda og bestemmer hvem som skal være formenn og varaformenn for avdelingene. Oppnevningen skal i alminnelighet skje

13. oktbr. for 4 år, dog slik at den i alle tilfelle faller sammen med kommunevalgperioden. Formannskapet kan fastsette en kortere funksjonstid. Medlemmer som skal fratre plikter å gjøre tjeneste til nye medlemmer lovlig er valgt og har overtatt vervet.

Valgbar til kontrollnemnda og pliktig til å ta imot oppnevning er enhver som fyller vilkårene for å ha stemmerett ved kommunevalg i vedkommende kommune, og som ikke er utelukket eller fritatt.

Utelukket fra valg er fylkesmannen, rådmann og alminnelig revisor i kommunen, i by også bysekretær (formannskapssekretær).

Rett til å kreve seg fritatt for valg har:

- a) Den som innen valgårets utløp har fylt 60 år.
- b) Den som har rett til fritaking etter andre lover.
- c) Den som påberoper seg svakelighet eller annen hindring som formannskapet godkjenner.

Før formannskapet foretar oppnevning har de lokale organisasjoner av ervervsdrivende, lokale samvirkelag, Den faglige samorganisasjon og andre interesserte lokale organisasjoner adgang til, innen en av formannskapet nærmere fastsatt frist, å komme med forslag til oppnevning.

Ordføreren skal snarest mulig etter at oppnevning er foretatt sende melding om oppnevning til Prisdirektoratets distriktskontor og til distriktskontoret for Statens pris- og rasjoneringsinspeksjon.

§ 8. Forandringer i sammensetningen i funksjonstiden.

Hvis et medlem eller en varamann mister sin stemmerett i kommunen eller blir fylkesmann i fylket, rådmann, bysekretær (formannskapssekretær i by) eller alminnelig revisor i kommunen, trer vedkommende endelig ut av kontrollnemnda.

Ingen kan gjøre tjeneste som medlem av nemnda så lenge hans stemmerett er suspendert.

Hvis noen ikke kan skjønne sine plikter som medlem av kontrollnemnda på grunn av svakelighet eller annen hindring som formannskapet godkjenner, og han søker om å bli fritatt, kan formannskapet for en bestemt tid eller for resten av funksjonstiden frita ham for vervet.

Har et medlem eller en varamann vedtatt forelegg eller er han dømt for et straffbart forhold, kan formannskapet bestemme at vedkommende skal tre ut av nemnda. Det samme kan formannskapet bestemme når et medlem eller en varamann har vist forsømmelighet ved utførelsen av sine tjenesteplikter.

Trer et medlem midlertidig eller endelig ut av nemnda i løpet av den tid vedkommende er valgt for, rykker varamannen opp som medlem. I disse tilfelle og når en varamann trer ut, oppnevner for-

mannskapet midlertidig eller for resten av valgperioden en ny vara- 13. oktbr. mann.

Dersom det er dissens i formannskapet om avgjørelser vedrørende fritak eller uttredelser, skal det innhentes uttalelse fra Prisdirektoratets distriktskontor.

§ 9. *Oppnevning til fellesnemnder.*

Oppnevning av medlemmer og varamenn til fellesnemnder foretas av det fellesutvalg som er nevnt i § 4. Det som er fastsatt om formannskapet og om ordføreren i §§ 7 og 8, får tilsvarende anvendelse for dette fellesutvalg og dets formann.

§ 10. *Kontrollnemndenes kontorordning.*

Kontrollnemndene i byene skal ha kontor med fast kontortid og være utstyrt med de tjenestemenn som er nødvendige for å få arbeidet utført forsvarlig. Tjenestemennene tilsettes i samsvar med de regler som gjelder for tilsetting av kommunale tjenestemenn. Etter innstilling fra nemnda og etter at uttalelse er innhentet fra Prisdirektoratets distriktskontor og fra distriktskontoret for Statens pris- og rasjoneringsinspeksjon, gir formannskapet nærmere forskrifter om kontorets organisasjon.

I den utstrekning det er nødvendig, skal også kontrollnemndene på landet ha eget kontor. Forskriftene i foregående ledd får da tilsvarende anvendelse. Er det ikke opprettet eget kontor, skal nemnda gjøre kjent tid og sted der formennene eller andre medlemmer av nemnda er til stede for å ta imot klager eller opplysninger eller andre henvendelser.

Dersom det er fastsatt at flere kontrollnemnder skal ha felles kontor, skal tjenestemennene tilsettes av det fellesutvalg som er oppnevnt av formannskapet i vedkommende kommuner, jfr. § 9. Dette fellesutvalg gir også nærmere forskrifter om kontorets organisasjon i samsvar med reglene i første ledd.

Bestemmelsene i foregående ledd gjelder tilsvarende for fellesnemnder, jfr. § 4. Slike fellesnemnder skal alltid ha eget kontor i samsvar med reglene i første ledd i denne paragraf.

Kapitel III.

Kontrollnemndenes arbeidsordning.

§ 11. *Ledelse av kontrollnemndenes virksomhet.*

Kontrollnemndas virksomhet ledes innenfor de forskjellige avdelingens område av avdelingens formann.

Saker om fastsettelse av generelle lokale reguleringer eller andre

13. oktbr. viktige reguleringssaker skal behandles i den samlede avdeling. Avdelingen kan dog gi formannen eller kontoret fullmakt til å treffe avgjørelser i saker som er av mindre viktighet eller som må avgjøres så hurtig at det ikke er tid til avdelingsbehandling.

I kontrollsaker, jfr. § 23, kan avdelingens formann og etter hans fullmakt kontoret, bestemme at anmodning om undersøkelse eller melding om overtredelse skal sendes Statens pris- og rasjoneringsinspeksjon. Dersom det anses nødvendig for en effektiv etterforskning og håndheving, kan formannen og eventuelt kontoret selv også bestemme at melding skal sendes til politiet.

§ 12. *Kontrollnemndas møter.*

De forskjellige avdelinger av kontrollnemnda skal holde møte så ofte det er nødvendig for en forsvarlig utføring av gjøremålene. Prisdirektoratet eller dets distriktskontor kan pålegge en avdeling å holde møte til behandling av reguleringssaker. Sjefinspektøren og distriktskontoret for Statens pris- og rasjoneringsinspeksjon kan gi tilsvarende pålegg når det gjelder behandling av kontrollsaker, jfr. § 23.

Møtene berammes av formannen som sørger for tilsigelse av de andre medlemmene. Liste over de saker som skal behandles på et møte, bør så vidt mulig sendes medlemmene i god tid før møtet.

Dersom et medlem har forfall, må han straks si fra om det, slik at varamannen kan tilkalles. Likeledes bør et medlem si fra dersom han antar at han er ugild i en sak som skal behandles på møtet, jfr. § 13. I dette tilfelle og når formannen ellers mener at det kan være spørsmål om ugildhet, bør også varamannen varsles.

Avdelingen for fast eiendom og avdelingen for husleiesaker må være fulltallig for å være vedtaksfør. Den alminnelige avdeling og avdelingen for byggesaker er vedtaksfør når formannen eller varamannen og minst halvparten av de øvrige medlemmer eller deres varamenn er til stede. Vedtak treffes ved alminnelig stemmeflerhet. Ved stemmelikhet gjør formannens stemme utslaget.

§ 13. *Ugildhet.*

Om ugildhet for kontrollnemndas medlemmer får reglene i landkommuneloven av 10. juni 1938 § 16 og bykommuneloven av 10. juni 1938 § 15 tilsvarende anvendelse. At en regulering vil berøre en bedrift som medlemmet eier eller er interessert i på samme måte som andre bedrifter i bransjen, gjør ham dog ikke ugild. Han bør dog ikke foreta kontroll i en konkurrerende bedrift eller foreta gransking av forretningsbøker og forretningspapirer i en sådan bedrift.

§ 14. *Forhandlingsprotokoller.*

13. oktbr.

I samsvar med nærmere forskrifter som Prisdirektoratet gir, skal kontrollnemndene føre bok over møtene med opplysning om hvem som deltar i dem, hvilke vedtak som treffes og hvorledes stemmegivningen har vært. Vedtakene skal inntas i boken eller gjennomsnittet av den innføres i særskilt bilagsmappe som det vises til.

§ 15. *Rett til å kreve opplysninger. Taushetsplikt. Legitimasjon.*

For utføringen av sine gjøremål har kontrollnemnda rett til å kreve opplysninger m. v. i samsvar med prislovens § 9, jfr. § 10. Bestemmelsene om taushetsplikt m. v. i lovens § 11 får anvendelse så vel på kontrollnemndas medlemmer som på dens tjenestemenn.

Til bruk under sin virksomhet skal hver av nemndas medlemmer og kontrollører ha skriftlig legitimasjon. Legitimasjonen for formennene skal underskrives av ordføreren og for nemndas andre medlemmer og tjenestemenn av vedkommende formann.

§ 16. *Nemndas inntekter og utgifter. Regnskapsførsel.*

Inntekter som tilfaller nemnda gjennom avgifter som fastsettes etter prislovens § 17, må bare brukes til de øyemed og etter de regler som fastsettes av Finansdepartementet eller etter dets fullmakt av Prisdirektoratet. Nemnda skal føre særskilt regnskap over disse midler.

Da nemndas utgifter ellers skal dekkes av kommunen, må nemnda sende forslag til formannskapet om de nødvendige bevilgninger. Om dette og om nemndas regnskapsførsel gir Kommunaldepartementet nærmere forskrifter.

Budsjettet for en fellesnemnd settes opp av nemnda og budsjettet for et felleskontor av fellesutvalget. Hvert enkelt av de interesserte kommunestyre kan innanke fellesnemndas (fellesutvalgets) budsjettvedtak for fylkesmannen som i så fall fastsetter budsjettet. Vedkommende kommuner plikter å bevilge den andel av fellesnemndas eller felleskontorets utgifter som etter fylkesmannens fordeling faller på dem, jfr. prislovens § 3. Revisjonen av regnskapene foretas av kommunerevisor i den kommune der kontoret ligger. Formannen i den alminnelige avdeling av fellesnemnda har anvisningsmyndigheten for nemnda og formannen i fellesutvalget for felleskontoret med mindre fellesnemnda eller fellesutvalget bestemmer noe annet.

§ 17. *Beretning om nemndas virksomhet.*

Innen 1 måned etter utgangen av hvert budsjettår skal kontrollnemnda gi beretning om reguleringsvirksomheten i budsjett-

13. oktbr. året. Beretningen skal sendes i 2 eksemplarer til Prisdirektoratets distriktskontor. Distriktskontoret skal videre sende det ene eksemplar til Prisdirektoratet i samsvar med de nærmere forskrifter som direktoratet gir. Prisdirektoratet kan gi nærmere regler om hva beretningen skal inneholde.

Innen 14 dager etter utgangen av hvert kvartal skal kontrollnemnda sende melding til distriktskontoret for Statens pris- og rasjoneringsinspeksjon om kontrollvirksomheten i kvartalet. Meldingen gis i samsvar med de nærmere regler som sjefinspektøren for Statens pris- og rasjoneringsinspeksjon gir.

Kapitel IV.

Særlige bestemmelser om kontrollnemndenes
reguleringsvirksomhet.

§ 18. *Kontrollnemndenes funksjoner ved reguleringsvirksomheten.*

Kontrollnemnda skal være det lokale organ for reguleringsvirksomheten etter prisloven av 30. juni 1947. I dette øyemed skal nemnda:

- 1) gjennomføre lokal prisregulering eller annen regulering av ervervsmessig virksomhet på de områder og i den utstrekning der nemnda har fått fullmakt til det eller pålegg om det av Prisdirektoratet eller dets distriktskontor,
- 2) treffe avgjørelser som ledd i reguleringer som er satt i verk av overordnede reguleringsorganer i samsvar med det som er fastsatt i reguleringsbestemmelsene,
- 3) innhente opplysninger og foreta undersøkelse etter anmodning fra Prisdirektoratet eller dets distriktskontor,
- 4) ellers medvirke ved reguleringsarbeidet på den måte som til enhver tid er fastsatt,
- 5) søke å gjøre de gjeldende reguleringsbestemmelser best mulig kjent innen kommunen og gi veiledning om hvorledes de skal forstås.

En kontrollnemnd kan alltid av eget tiltak komme med forslag om slike endringer eller suppleringer av gjeldende reguleringer som den anser formålstjenlige. Forslag sendes til vedkommende distriktskontor.

Prisdirektoratet gir nærmere forskrifter om kontrollnemndenes reguleringsvirksomhet, derunder også om saksbehandlingen og kunn-
gjøringen av avgjørelsene.

§ 19. *Omgjøring av kontrollnemndas avgjørelser i reguleringssaker.* 13. oktbr.

Enhver avgjørelse som er truffet av en kontrollnemnd i reguleringssaker kan endres eller oppheves av overordnet myndighet i samsvar med de nærmere regler som fastsettes av Kongen, Finansdepartementet eller Prisdirektoratet.

§ 20. *Deltak i lokale prisutvalg.*

Dersom kontrollnemnda finner det påkrevet å få opprettet sakkyndige utvalg til bistand ved forberedningen eller gjennomføringen av lokale reguleringer, skal den sende forslag om det til Prisdirektoratets distriktskontor. Distriktskontoret treffer bestemmelse om opprettelse av utvalget og om dets forhold til kontrollnemnda i svar med de forskrifter som gjelder til enhver tid.

Kapitel V.

Særlige bestemmelser om nemndenes kontrollvirksomhet.

§ 21. *Nemndas kontrolloppgaver.*

Kontrollnemnda skal være det lokale organ for kontroll med at de gjeldende prisbestemmelser og andre reguleringsbestemmelser etter prisloven blir nøye etterlevet innen kommunen. I det øyemed skal nemnda undersøke klager om prisovertreddelser, av eget tiltak foreta ettersyn hos de ervervsdrivende og ellers foreta slik saksbehandling og skaffe til veie de opplysninger som Statens pris- og rasjoneringsinspeksjon måtte anmode om.

§ 22. *Nærmere regler om utføringen av kontrollen.*

Nemndas kontrollvirksomhet skal ledes av formannen for vedkommende avdeling. Dersom nemnda ikke har tilsatt særskilte tjenestemenn, kan formannen fordele kontrollarbeidet mellom de enkelte medlemmer.

Finner nemnda etter undersøkelse av en klage eller gjennom kontrollettersyn at det foreligger skjellig grunn til å tro at det er begått overtredelse av reguleringsbestemmelser skal forholdet meldes enten til Statens pris- og rasjoneringsinspeksjon eller til politiet med nøyaktig redegjøring for saken. Dersom det kan skje uten uforholdsmessig ulempe, bør den som klagen er rettet mot, og eventuelt klageren, gis høve til å uttale seg.

Finner nemnda at en klage er ugrunnet, eller at saken er av helt bagatellmessig art, eller at det ellers foreligger særlige forhold

13. oktbr. som gir grunn til å unnlate forføyning, kan nemnda henlegge saken. I så fall skal den som har klaget gis beskjed om henleggelsen, om grunnen til den og om at vedtaket ikke er til hinder for at klageren selv melder forholdet til politiet eller gjør det gjeldende i sivil sak.

Justisdepartementet kan gi nærmere regler for kontrollnemndas kontrollvirksomhet. Sjefinspektøren og distriktkontorene for Statens pris- og rasjoneringsinspeksjon kan gi pålegg om nemndas fremgangsmåte ved behandlingen av bestemte kontrollsaker.

Kapitel VI.

Forskjellige bestemmelser.

§ 23. Definisjoner.

Med «reguleringssaker» menes i disse forskrifter saker om fastsettelse, endring eller oppheving av bestemmelser etter prislovens § 5.

Med «kontrollsaker» menes saker om tilsyn med etterlevingen av slike bestemmelser.

§ 24. Særbestemmelser for Oslo kontrollnemnd.

Oslo kontrollnemnd skal i reguleringssaker stå direkte under Prisdirektoratet og i kontrollsaker under sjefinspektøren for Statens pris- og rasjoneringsinspeksjon.

§ 25. Overføring av formannskapets funksjoner til kommunestyret.

De funksjoner som i disse forskrifter er lagt til formannskapet, kan overføres til kommunestyret om dette så bestemmer.

§ 26. Ikrafttreden.

Disse bestemmelser trer i kraft fra og med 1. desember 1950. Fra samme tidspunkt oppheves de forskrifter om kontrollnemndene som ble fastsatt ved Finansdepartementets kunngjøring av 12. desember 1947. De bestemmelser som er gitt i medhold av Finansdepartementets forskrifter blir ved å gjelde inntil de blir opphevet eller endret ved vedtak etter denne resolusjon.

13. oktbr. **Kongelig resolusjon** om at den midlertidige tilsetning av personell i de vepnete styrker som er nevnt i St. prp. nr. 122/50 og i Stortingets vedtak av 22. september 1950, post 4, skjer etter følgende retningslinjer:

1. Midlertidig tilsetning kan skje:

- a. For inntil 1 år ad gangen. Kalles framtidig engasjement.
- b. For 4 år ad gangen. Kalles framtidig åremålstjeneste.

Tilsetning som nevnt under a skjer på samme vilkår som hittil.

2. Vilkår for åremålstilsetting i Forsvaret.

13. oktbr.

Åremålstilsetting skjer i den utstrekning Forsvarsdepartementet bestemmer innenfor rammen av de gitte bevilgningene og ved kontrakt på disse vilkårene:

- a. Under åremålstjenesten lønnes personellet etter gjeldende regulativ (med eventuelt fagtillegg) med bruttolønn som fastlønt personell i tilsvarende stilling.

Etter utløpet av de 4 år utbetales en bonus som svarer til 25 % av den samlede regulativmessige lønn og fagtillegg som er opptjent i perioden. Bonusen kan etter valg fås utbetalt i en sum eller den kan fordeles med like beløp over de 12 følgende måneder.

Bonus utbetales ikke til den som trer ut av åremålstjenesten før åremålet løper ut. Unntak se nedenfor under k.

- b. Nødvendig tilleggsutdannelse som gis under åremålstjenesten bevirker ingen forlenging av åremålet.

- c. Det første år er et prøveår. Personell som ikke anses skikket for videre tjeneste kan sis opp med 1 måneds varsel innen utløpet av prøveåret.

- d. Forfremmelse kan skje under åremålstjenesten. Det bevirker ingen forlenging av åremålet med mindre ny kontrakt blir inngått.

- e. De som tilfredsstillende har tjenestgjort i 4 år, kan gis adgang til å rekapitulere for en ny 4 års periode i den utstrekning det er bevilgning til det og de militære myndigheter anser det for hensiktsmessig.

- f. Personell som er midlertidig engasjert eller vervet for kortere tid enn 4 år kan konkurrere om tilsetning på åremål.

Åremålet regnes i så fall fra inngåelsen av den nye kontrakt.

- g. Personell som var fast tilsatt i Forsvaret den 13. oktober 1950 kan ikke tilsettes på åremål. Det samme gjelder personell som blir fast tilsatt i tiden mellom 13. oktober og 15. november 1950.

- h. Personell som plikter tjeneste fordi de har gjennomgått utdannelse på Forsvarets bekostning, kan ikke tilsettes på åremål før de har utført sin plikttjeneste.

Dette gjelder likevel ikke plikttjeneste som etter gjeldende bestemmelser skal avtjenes i kortere repriser.

- i. Ordinære konstabler i Sjømilitære korps (vervet på 6 års kontrakt) som har 2 år eller mindre igjen av vervetiden, kan gis adgang til tilsetning på åremål.

13. oktbr. j. Ved mobilisering blir åremålskontrakten satt ut av kraft og erstattet med mobiliseringsinnkalling. De åremålstilsatte har fra mobiliseringen krav på lønn etter krigsregulativet og skal ha utbetalt bonus for den tid de har tjenestgjort før mobiliseringen.
- k. Forsvarsdepartementet fastsetter regler om oppsigelse under åremålstjenesten på grunn av uverdighet eller uskikkethet, om utbetaling av bonus i tilfelle av død, sykdom eller oppsigelse fra Forsvarsdepartementets side, om alderen for dem som kan tilsettes på åremål, og andre bestemmelser som måtte vise seg nødvendige.

14. oktbr. **Kunngjøring *)** fra Landbruksdepartementet.

Ved kgl. resolusjon av 15. september og 13. oktober 1950 om investeringsavgift i skogbruket er bestemt at det skal betales investeringsavgift for virke av gran og furu som blir innmålt eller framdrevet i tiden fra og med 1. september 1950 til og med 31. august 1951. Bestemmelsene gjelder for Østlandet, Sørlandet, Trøndelag og Helgeland.

I medhold av denne resolusjonen har Landbruksdepartementet bestemt:

1. For alt avgiftspliktig virke som skogeieren leverer framdrevet eller selger på rot skal investeringsavgiften holdes tilbake i oppgjøret av vedkommende kjøper eller salgsforening. Kjøper som foretar direkte oppgjør med selger, skal innbetale avgiften til distriktets salgsforening.

For det virket som skogeieren selv foredler for videresalg skal avgiften av skogeieren innbetales til distriktets salgsforening. Avgiften beregnes av det kvantum bartrevirke som det svares kulturavgift for.

2. Avgiften skal være innbetalt til salgsforeningen samtidig med tømmeroppgjørene eller senest innen 1. oktober 1951.

For avgiftsbeløp som ikke er innbetalt innen 1. oktober 1951 svares $\frac{1}{2}$ % strafferente for hver måned eller del av måned.

3. Nærmere bestemmelse om hvorledes tilskuddene skal utbetales og brukes vil senere bli fastsatt av Landbruksdepartementet.
4. Landbruksdepartementet kan pålegge fylkesskogkontorene, herredsskogmestrene eller skogrådene å føre kontroll med innbetalingen av avgiften. Departementet kan også pålegge skurlast- og tømmermålingsforeningene å gi opplysninger til departementet for kontroll av de innkomne oppgaver.
5. Bestemmelsene trer i kraft straks.

*) Kunngj. 24. oktober i Lovtid. 1 nr. 42.

Fiskeregler *), fastsatt av Landbruksdepartementet, for Ver-16. oktbr. ran herred, Nord-Trøndelag fylke.

Skrivelse *) fra Kommunal- og arbeidsdepartementet om ved-17. oktbr. tekter til bygningsloven for Nes herred, Vest-Agder fylke.

Skrivelse *) fra Kommunal- og arbeidsdepartementet om ny 18. oktbr. vedtekt om lukningstid for utsalgsteder i Stavanger.

Skrivelse *) fra Kommunal- og arbeidsdepartementet om ved-18. oktbr. tekt til bygningslovens § 104, punkt 3, for Haugesund.

Skrivelse *) fra Kommunal- og arbeidsdepartementet om ved-18. oktbr. tekt til bygningslovens § 104, punkt 3, for Sandefjord.

Skrivelse *) fra Kommunal- og arbeidsdepartementet om ved-18. oktbr. tekter til bygningsloven for Jevnaker bygningsdistrikt i Jevnaker herred, Oppland fylke.

Kunngjøring **) fra Landbruksdepartementet.

19. oktbr.

I medhold av § 4 i provisorisk anordning av 13. oktober 1950 om avgift til pensjonering av skogsarbeidere og § 4 i kgl. resolusjon av samme dato om investeringsavgift i skogbruket har Landbruksdepartementet bestemt at det ikke skal betales pensjons- og investeringsavgift for vedtømmer, slindbarket og ubarket kubb.

Kunngjøring *)** fra Landbruksdepartementet.

19. oktbr.

I medhold av provisorisk anordning av 13. oktober 1950 om avgift til pensjonering av skogsarbeidere har Landbruksdepartementet bestemt:

1) For alt avgiftspliktig virke som skogeieren leverer framdrevet eller på rot skal pensjonsavgiften holdes tilbake i oppgjøret av vedkommende kjøper eller salgsforening. Kjøper som foretar direkte oppgjør med selger, må sende avgiften til distriktets salgsforening.

For det virket som skogeieren selv foredler for videresalg skal avgiften av skogeieren innbetales til distriktets salgsforening.

2) Avgiften skal være innbetalt til salgsforeningen sammen med tømmeroppgjørene eller senest innen 1. oktober 1951.

*) Kunngj. 26. oktober i Lovtid. 1 nr. 43.

**) Kunngj. 3. november i Lovtid. 1 nr. 44.

***) Kunngj. 13. november i Lovtid. 1 nr. 45.

19. oktbr. For avgiftsbeløp som ikke er innbetalt innen 1. oktober 1951 svares $\frac{1}{2}$ % rente for hver måned eller del av måned.

De avgiftsbeløp som er innbetalt i henhold til bestemmelsene i punkt 1, skal av salgsforeningen innbetales til Landbruksdepartementet innen 1. november 1951.

- 3) Landbruksdepartementet kan pålegge fylkesskogkontorene, herredsskogmestrene eller skogrådene å føre kontroll med innbetaling av avgiften. Departementet kan også pålegge skurlast- og tømmermålingsforeningene å gi opplysninger til departementet for kontroll av de innkomne oppgaver.
- 4) Bestemmelsene trer i kraft straks.

19. oktbr. **Stadfestelse** — meddelt av Sosialdepartementet — på «Hærlands og sogns legat» til premier for godt stell av jord, skog, husdyr eller biernæringer innen det nåværende Hærland sogn, opprettet ved midler som er innkommet ved realisasjon av Hærland kornmagasins eiendom.

19. oktbr. **Skrivelse ***) fra Landbruksdepartementet om at det skal være offentlig kjøttkontroll i Brønnøysund.

20. oktbr. **Kongelig resolusjon.**)**

I medhold av lov av 15. februar 1946 om lov om tillegg til lovgivningen om bergverksdriften av 14. juli 1842 bestemmes at elementene niob og tantal skal anses for å være av særlig samfunns viktig betydning i forhold til nevnte lov.

20. oktbr. **Skriv ***) frå Kommunal- og arbeidsdepartementet om utviding av grensa for Høyanger bygningsdistrikt, Kyrkjebø kommune i Sogn og Fjordane fylke, og om vedtekt til § 63 i bygningslova.

20. oktbr. **Skrivelse ***) fra Kommunal- og arbeidsdepartementet om nye bygningsvedtekter for Mandal.

23 oktbr. **Skrivelse ***) fra Kommunal- og arbeidsdepartementet om vedtekt til bygningslovens § 104, punkt 3, for Gjerpen bygningsdistrikt i Telemark fylke.

24. oktbr. **Rundskrivelse** fra Kirkedepartementet der det uttales at det etter gjeldende bestemmelser ikke er adgang til å nytte annet enn godkjent koralbok og godkjente salmemelodier ved gudstjenesten i kirkene.

*) Kunngj. 3. november i Lovtid. 1 nr. 44.

**) Kunngj. 26. oktober i Lovtid. 1 nr. 43.

Skrivelse *) fra Kommunal- og arbeidsdepartementet om regulering av forretningskvartal på Borgestad i Gjerpen herred, Telemark fylke, og om vedtekter i tilknytning til reguleringen. 25. oktbr.

Skrivelse *) fra Finansdepartementet. 25. oktbr.

Finansdepartementet har bestemt at § 11, tredje ledd, i de omsetningsavgiften av visse varer utferdigede bestemmelser av 6. juli 1933 heretter skal lyde:

Bøkene avsluttes ved utløpet av hvert budsjetthalvår, underskrives av tilvirkeren og innsendes med bilag til kontrollmyndigheten innen 7 dager etter budsjetthalvårets utløp.

Stadfestelse — meddelt av Sosialdepartementet — på «Emmeth Henry Hills Legat» til Waisenhusets stiftelser i Stavanger, opprettet ved Erik Eriksen Haugen og hustru Ingeborg Haktorne Haugens testament av 3. mai 1913 med kodisill av 24. januar 1916. 26. oktbr.

Stadfestelse — meddelt av Sosialdepartementet — på «Stian Boman Herlofsen og hustrus legat til verdige, trengende kvinner, som ikke nyter fattigunderstøttelse i Hisøy sogn», opprettet ved testament av 6. april 1893 med tillegg av 26. november 1901. 26. oktbr.

Stadfestelse — meddelt av Sosialdepartementet — på «Studentenes Lånekasses fond» til stipendier til studenter ved Universitetet i Oslo, opprettet ved tilbakebetaling av lån og ved innbetalte avdrag og renter av lån bevilget av studentenes Lånekasse. 26. oktbr.

Skrivelse *) fra Kommunal- og arbeidsdepartementet om regulering av en del av Gjellum, gnr. 78, bnr. 1, Asker herred, Akershus fylke, og om vedtekter i tilknytning til reguleringen. 26. oktbr.

Kongelig resolusjon om reglement for matematisk-naturvitenskapelig embetseksamen. 27. oktbr.

§ 1. Det matematisk-naturvitenskapelige embetsstudium er basert på realartiums kunnskaper. Studenter fra gymnasiets øvrige linjer må derfor, før de melder seg til noen eksamen som vedrører dette studium, ha avlagt den i artiumsreglementet anordnede tilleggsprøve i matematikk og fysikk.

*) Kunngj. 3. november i Lovtid. 1 nr. 44.

27. oktbr. § 2. Matematisk-naturvitenskapelig embetseksamen har to grader:

- a. En lavere grad — adjunkteksamen — som omfatter tre fag. Denne eksamen gir rett til titelen cand. mag.
- b. En høgre grad — lektoreksamen — som omfatter tre fag, hvorav ett studeres som hovedfag. Alle de i § 3 nevnte fag unntatt pedagogikk kan studeres som hovedfag. Denne eksamen gir rett til titelen cand. real.

Adjunkteksamen utgjør denne eksamens 1. avdeling og prøven i hovedfagets spesielle del dens 2. avdeling.

§ 3. Disse 3 fag velges av kandidaten blant følgende 11

1. Matematikk.
2. Mekanikk.
3. Fysikk.
4. Kjemi.
5. Astronomi.
6. Geografi.
7. Mineralogi og petrografi.
8. Historisk geologi og paleontologi.
9. Botanikk.
10. Zoologi med fysiologi.
11. Pedagogikk.

De kandidater som ikke velger matematikk til fag skal tillike underkaste seg en forberedende prøve i matematikk, som svarer til et kurs på 2 forelesninger om uken i 2 semestre.

Ved adjunkteksamen kan ett fag og ved lektoreksamen ett bifag ombyttes med eksamen fra Statens gymnastikkskoles øverste avdeling. En slik ombytting kan likevel ikke skje hvis kandidaten har valt pedagogikk som fag. Spørsmålet om ett fag til adjunkteksamen eller ett bifag til lektoreksamen kan byttes om med eksamen fra læreanstalter utenfor Universitetet, avgjøres av departementet etter tilråding fra kollegiet og fra vedkommende fakultet.¹

§ 4. Den matematisk-naturvitenskapelige embetseksamen holdes i slutten av semestrene, bifagseksamen som regel bare i slutten av vårsemestrene. Kontinuasjonseksamen kan dog etter eksamensdeputasjonens bestemmelse holdes når som helst i studieåret. Melding sendes til eksamensdeputasjonen innen den av Universitetets sekretariat kunngjorte frist. Med meldingen skal følge bevitnelse for at kandidaten tilfredsstillende har gjennomgått de praktiske øvelser som måtte være knyttet til de valte fag.

¹) Se bestemmelser om studenters lærerskoleprøve som del av Universitetets lærereksamener.

Til eksamens 1. avdeling kan kandidaten etter eget valg under- 27. oktbr.
kaste seg prøven i ett eller flere fag om gangen. Ved meldingen til
hver av de to avdelinger har kandidaten å betale den til enhver tid
fastsatte avgift, som ved 1. avdeling skal betales ved meldingen
til det første eksamensfag.

Såfremt det blant de anmeldte fag er noe som kandidaten ønsker
å underkaste seg fornyet prøve i, må dette skje før han mottar vitne-
mål for adjunkteksamen, eller før han melder seg til eksamens 2.
avdeling. For hver slik fornyet melding i samme fag betales ny avgift.

§ 5. Ved eksamens 1. avdeling har kandidaten å gjøre rede for:

1. I *matematikk* det som er gjennomgått:
 - a. av *mer elementære emner* i et kursur som svarer til 2 seme-
stre 2 timer om uken;
 - b. av *analyse og infinitesimalregning* i et kursur som svarer til
2 semestre 5 timer om uken;
 - c. av *geometri* (fornehmelig analytisk plan- og romgeometri,
samt projektiv geometri) i et kursur som svarer til 2 semestre
4 timer om uken;
 - d. i et *didaktisk kursur*, 1 time om uken i 2 semestre.
2. I *mekanikk*: det som er gjennomgått i et kursur som svarer til
4 semestre 4 timer om uken.
3. I *fysikk*: det som er gjennomgått av mekanikk, akustikk, optikk,
varmelære, magnetisme og elektrisitet i et kursur som svarer
til 4 semestre 4 timer om uken, hvortil kommer et kursur som
svarer til 1 semester (omkring 300 timer) i praktiske øvelser
med særlig hensyn til det som måtte få anvendelse i skolen.
4. I *kjemi*: det som er gjennomgått av uorganisk og organisk
kjemi, samt av teoretisk og fysikalsk kjemi i tilsammen 180
timer, fordelt på 4 semestre, hvortil kommer et kursur som
svarer til 1 semester (omtrent 300 timer) i praktiske øvelser.
5. I *astronomi*: det som er gjennomgått i et kursur som svarer til
4 semestre 2 timer om uken.
6. I *geografi*: det som er gjennomgått i et kursur som svarer til
4 semestre 4 timer om uken, hvortil kommer et praktisk kursur
på 2 timer om uken i 1 semester, samt ekskursjoner.
7. I *mineralogi og petrografi* (elementene av krystallografi, mi-
neralogi og petrografi, kjennskap til de viktigste mineraler og
bergarter samt grunntrekkene av den alminnelige geologi, her-
under spesielt Norges geologi): det som er gjennomgått i et
kursur som svarer til 3 semestre 3 à 4 timer om uken, hvortil
kommer omkring 50 timer øvelser samt ekskursjoner.

27. oktbr. 8. I *historisk geologi* og *paleontologi* (alminnelig geologi, historisk geologi, paleontologi, Norges geologi og Norges kvartærgeologi med jordbunns-lære): det som er gjennomgått i et kurs som svarer til 3 semestre 4 timer om uken (med øvelser) samt ekskursjoner.

9. I *botanikk* (elementene av anatomen og fysiologien, en oversikt over planterikets systematikk med særlig hensyn til Norges alminnelige viltvoksende planter samt av de viktigste nytte- og skadeplanter): det som er gjennomgått i forelesningsrekker på tilsammen 5 timer om uken i 2 semestre, hvortil kommer omkring 80 timer øvelser samt ekskursjoner.

10. I *zoologi* med *fysiologi* (elementene av anatomen og embryologien samt en oversikt over dyrerikets systematikk med særlig hensyn til Norges fauna): det som er gjennomgått i et kurs som svarer til 3—4 semestre 3 timer om uken, hvortil kommer omkring 40 dobbelttimer øvelser samt ekskursjoner.

I fysiologi: det som er gjennomgått i et elementært kurs som svarer til 1 semester 2 timer om uken.

11. I *pedagogikk*:

1. Kjennskap til alminnelig psykologi, med særlig studium av barnepsykologi, ungdomspsykologi og pedagogisk psykologi. Deltaking i et laboratoriekurs som gir øving i å utføre tests og enkle pedagogisk-psykologiske eksperimenter. Kjennskap til sosiologi, særlig til pedagogisk sosiologi og sosialpsykologi. Kjennskap til etikk.

2. Oversikt over de pedagogiske ideer og oppdragelsens historie. Kjennskap til pedagogiske retninger i nåtiden. Studium av enkelte verker av ledende pedagoger fra fortid og nåtid. Kjennskap til norsk skolehistorie og skolelovgivning.

3. Kjennskap til oppdragelses- og undervisningslære. Kjennskap til skolehygiene. Innsikt og øving i praktisk skolearbeid.

§ 6. Prøvene ved eksamens 1. avdeling er dels skriftlige, dels muntlige. Kandidaten skal i alle fag utenom pedagogikk besvare 2 skriftlige oppgaver i hvert fag. I pedagogikk skal det besvares 3 skriftlige oppgaver. Prøven i det i § 3 nevnte forberedende kurs i matematikk er bare muntlig; til denne prøve gis bare karakteren «bestått» eller «ikke bestått».

Hver skriftlig oppgave gis og bedømmes av faglærerne og en overensstemmende med universitetslovens § 19 oppnevnt sensor.

Muntlige prøver holdes i hvert av de 3 fag og besørgeres på samme måte som den skriftlige prøve.

For så vidt undervisningen i deskriptiv geometri er henlagt til en tegneskole, vil vedkommende lærer ha å delta i bedømmelsen av

den der utførte prøvetegning i forbindelse med Universitetets lærer 27. oktbr. i geometri.

§ 7. Ved eksamens 1. avdeling gis for hvert fag 2 karakterer, en for den skriftlige prøve (middelkarakteren for de skriftlige oppgaver regnet med 1 desimal) og en for den muntlige prøve. Hver av disse skal beregnes med 1 desimal og oppføres på vitnemålet. Hovedkarakteren utregnes med 2 desimaler, som middel av de 6 enkelte karakterer. Karakterer fra 1,00 til og med 1,50 benevnes utmerket godt, fra 1,51 til og med 2,50 benevnes meget godt, fra 2,51 til og med 3,25 benevnes godt, fra 3,26 til og med 4,00 benevnes temmelig godt.

For kandidater som tar eksamen fra Statens gymnastikkskole istedenfor et av de forutsatte boklige fag, blir hovedkarakteren regnet ut på samme måte som middel av hovedkarakteren fra gymnastikkskolen (regnet med dobbelt vekt) og de andre 4 enkelte karakterer.

De som får godkjent eksamen fra andre læreanstalter enn Statens gymnastikkskole utenfor Universitetet, får ingen hovedkarakter, men bare spesialkarakterene oppført på eksamensvitnemålet.

Hvis den skriftlige eller muntlige karakter i noe fag er dårligere enn 4,00, er eksamen i dette fag ikke bestått.

Kandidater som har gjennomgått den skriftlige prøve, kan ikke unndra seg sensuren for denne.

Hvis kandidaten (kfr. § 4) i noe fag underkaster seg fornyet eksamen, blir de sist oppnådde karakterer (for henholdsvis den skriftlige og muntlige prøve) å regne som gjeldende.

En kandidat kan ikke fremstille seg mer enn tre ganger til eksamen i et og samme fag.

§ 8. Eksamens 2. avdeling, hovedfagseksamen, omfatter hovedfagets spesielle del og består av

- a. en muntlig prøve (etter fagets art kan denne modifiseres så at der eventuelt til den muntlige prøve også slutter seg en skriftlig besvarelse eller en praktisk oppgave), og
- b. enten en skriftlig utarbeidelse (eventuelt et praktisk arbeid) med oppgitt emne og en forut bestemt tidsfrist, — eller en selvvalt vitenskapelig undersøkelse som ikke tidligere er belønnet med en av Universitetets prismedaljer eller godkjent som avhandling for doktorgraden ved Universitetet.

Hovedfagseksamen kan først avlegges etter at adjunktseksamen er fullført, dog slik at det er adgang til å fremstille seg til eksamen i hovedfagets alminnelige og spesielle del i samme semester.

Ved alle prøver oppnevnes overensstemmende med universitetsloven en sensor som er sakkyndig i vedkommende fag.

27. oktbr. Den skriftlige oppgave (det praktiske arbeid) bestemmes av eksaminator og sensor innenfor en begrenset del av faget som kandidaten har oppgitt. I hvilken grad denne spesialisering kan gjennomføres, bestemmes av vedkommende universitetslærer med fakultetets samtykke. Emnet for den vitenskapelige avhandling kan kandidaten etter samråd med eksaminator velge innenfor hele fagets område.

Ved den muntlige prøve skal eksamensfordringene begrenses således at studiet normalt kan fullføres på 4 semestre.

Ønsker kandidaten å underkaste seg ny prøve i hovedfaget, må melding om dette skje før han mottar vitnemål for lektoreksamen.

§ 9. Ved eksamens 2. avdeling gis 2 karakterer, en for hver av de to prøver a) og b) i § 8, som begge føres opp på vitnemålet.

Midlet, beregnet med 2 desimaler, av disse to karakterer, er hovedkarakteren ved eksamens 2. avdeling.

§ 10. Den endelige hovedkarakter for lektoreksamen beregnes med 2 desimaler av hovedkarakterene for eksamens 1. og 2. avdeling, idet den første gis vekten 3 og den annen vekten 2, og den benevnes som nærmere bestemt i § 7.

Det er adgang til, etter nærmere bestemmelser godtatt av Kirkedepartementet, å føre på eksamensvitnemålet tilleggsopplysninger om og resultatet av prøver, kurser, øvelser o. l. som kandidaten har deltatt i.

Innstilling ved lektoreksamen forutsetter at kandidaten ikke har fremstilt seg til eksamen mer enn en gang i noe fag (det skal i tilfelle anføres på eksamensvitnemålet at sådan fornyet fremstilling har funnet sted), at han i sitt hovedfag har fremlagt et selvstendig, vitenskapelig arbeid, og at hovedkarakteren for eksamens 1. avdeling, de to enkeltkarakterer ved eksamens 2. avdeling og midlet av de to enkeltkarakterer i hovedfagets alminnelige del samtlige er 1,25 eller bedre samtidig som ingen enkelt karakter må være dårligere enn 2.

§ 11. Dette reglement trer i kraft straks. Dog kan eksamen til og med høsten 1955 også avlegges etter Reglement for matematisk-naturvitenskapelig embetseksamen, godkjent ved kgl. resolusjon av 25. oktober 1918, 23. september 1921, 16. mars 1923, 11. oktober 1929, 8. januar 1932, 11. august 1939 og 1. mars 1940.

27. oktbr. **Kongelig resolusjon.*)**

I. De ved kgl. resolusjoner av 7. november 1930, 20. oktober 1932 og 11. november 1938 gitte forskrifter om innlegging, permi-

*) Kunngj. 3. november i Lovtid. 1 nr. 44.

sjon, utskriving m. v. av drikkfeldige i kurheim endres 27. oktbr. i samsvar med et framlagt utkast.

II. Endringene trer i kraft 1. desember 1950.

Utkastet lyder så:

- I. I forskrifter gitt ved kgl. resolusjon 7. november 1930 skal etternevnte bestemmelser lyde slik:

I 1 a) første ledd. Som regel innsende søknad til overlegen for alkoholistforsorgen om domfeltes anbringelse i kuranstalt, såfremt han ikke tidligere har vært anbragt i tvangsarbeidshus eller kuranstalt ifølge bemyndigelse som nevnt.

I 2) Når særlige omstendigheter taler for å stille domfelte på prøve og påtalemyndigheten derfor ifølge § 18, fjerde ledd, jfr. § 19, siste punktum, i ovennevnte lov finner å burde vente med å bringe i anvendelse en i dom gitt bemyndigelse til tvangsinternering, og hvis beslutningen herom antas å burde betinges av at domfelte frivillig tar opphold på et kursted for alkoholister — jfr. lovens § 28, første ledd —, bør påtalemyndigheten innhente rådgivende uttalelse fra overlegen for alkoholistforsorgen forinnen endelig avgjørelse treffes.

II annet ledd:

Når påtale unnlates ifølge § 28, første ledd, i ovennevnte lov på betingelse av at siktede avholder seg fra å nyte rusdrikk i et år, og når beslutningen herom antas ytterligere å burde betinges av at siktede frivillig tar opphold på et kursted for alkoholister, bør påtalemyndigheten innhente rådgivende uttalelse fra overlegen for alkoholistforsorgen forinnen endelig avgjørelse treffes.

- II. I forskrifter gitt ved kgl. resolusjon 20. oktober 1932, jfr. kgl. resolusjon 11. november 1938, skal etternevnte bestemmelser lyde slik:

Kap. I.

Overflytning.

Innlagte, som på grunn av sitt forhold ved anstalten eller på grunn av sin legemlige eller psykiske tilstand, ikke antas å egne seg for eller å kunne nyttiggjøre seg fortsatt opphold i anstalten, kan besluttet overflyttet til en annen av Kongen godkjent kuranstalt eller til tvangsarbeidshus. Styreren sender forslag om overflytning til overlegen for alkoholistforsorgen, som i tilfelle forelegger saken gjennom Justisdepartementet for vedkommende statsadvokat til avgjørelse.

27. oktbr.

Kap. II (første ledd).

Permisjon.

Hvis en innlagts familie- eller erhvervsforhold gjør det særlig ønskelig, kan styreren unntagelsesvis tillate en avbrytelse av kurops- holdet på inntil 3 døgn. Spørsmål om lengere permisjon avgjøres av overlegen for alkoholistforsorgen.

Kap. III.

Utskrivning på prøve.

1 a) første og annet ledd. Etter 1 års opphold i anstalten kan styreren løslate en innlagt på prøve. Før beslutning herom treffes, skal saken være forelagt overlegen for alkoholistforsorgen og anstaltens tilsynskomité. Om løslatelse på prøve sendes innberetning til overlegen for alkoholistforsorgen.

Før denne tid kan overlegen for alkoholistforsorgen unntagelsesvis la foreta prøveutskrivning, hvis det er grunn til å anta at øyemedet med kurbehandlingen er oppnådd eller når en innlagts helbreds-, familie- eller erhvervsforhold i særlig grad taler for det eller det av andre grunner finnes nødvendig eller særlig ønskelig.

Vilkårene.

b) annet ledd:

Tilsynet skal som regel vare prøvetiden ut. Overlegen for alkoholistforsorgen treffer bestemmelse om dets opphør før prøvetidens utløp.

4) Gjeninnsettelse i anstalten.

a) Hvis den løslatte i prøvetiden ikke avholder seg fra rusdrikk eller i øvrig bryter noen av de for løslatelsen satte vilkår eller tilside- setter styrerens eller tilsynsførendes bestemmelser eller forøver noen straffbar handling som kan medføre frihetsstraff, sendes saken til overlegen for alkoholistforsorgen til avgjørelse av, om han skal settes inn i anstalten for resttiden. Finner overlegen at innleggelse for resttiden bør skje, men ikke i Hovelsåsen alkoholistanstalt, sendes saken til Justisdepartementet, Fengselsstyret, som avgjør om han skal settes inn i tvangsarbeidshus for resttiden. Ellers blir utskrivningen endelig ved prøvetidens utløp.

b) annet ledd:

Overlegen for alkoholistforsorgen kan dog gjøre unntagelse fra denne regel.

Kap. IV.

27. oktbr.

Endelig utskrivning.

a) annet ledd:

Hvis særlige grunner taler for det, kan overlegen for alkoholistforsorgen beslutte at en innlagt skal utskrives før tiden.

c) Om utskrivningen sendes innberetning til overlegen for alkoholistforsorgen.

Kongelig resolusjon. *)

27. oktbr.

Med hjemmel i lov om oppgjør for skip som seilte til maksimalfrakter 1939—40 av 17. mars 1950 nr. 1, § 4, fastsettes følgende retningslinjer for fastsettelse av erstatning for mindreinntekt for skip som seilte til maksimalfrakter i 1939—40:

1. Erstatning ytes bare for reiser påbegynt i tiden fra 22. september 1939 til og med 22. april 1940.
2. Erstatningen utregnes som differansen mellom den inntekt rederiet ville hatt på basis av normalfrakt og den inntekt som er oppnådd på maksimalfraktreisen.
3. Etter den 11. november 1939 anses frakter og tilleggssytelser i tonnasjeavtalen mellom Rederforbundet og Ministry of Shipping som normalfrakt med mindre rederiet godtgjør at skipet kunne vært sluttet til en høyere frakt i angjeldende tidsrom. Hvis det må antas at skipet ikke ville fått den påberopte slutning godkjent av Fraktkontrollen, fordi skipet ville blitt sluttet under tonnasjeavtalen av 11. november 1939, legges dens fraktsatser m. v. til grunn som normalfrakt.
4. I de tilfelle da erstatningen beregnes på basis av reisefrakt blir den å regulere under hensyntagen til varigheten av den utførte reise og den sannsynlige varighet av den påberopte reise.
5. Erstatningen beregnes for det tidsrom reisen omfatter, eventuelt fram til skipets forlis. For de skip som på grunn av krigsforholdene ble forhindret fra å fullføre reisen til Norge, regnes reisen som avsluttet da skipet var utlosset eller ble levert på nytt certeparti. For skip som ble liggende i okkupert område regnes ikke med den forlengelse av reisen som skyldtes okkupasjonen. Utbetalt fraktassuransse går til fradrag i erstatningen.
6. Erstatning ytes for nødvendig ballastreise med mindre tapet kunne vært unngått ved å ta med last. Beregnes erstatning på basis av reisefrakt, skal der også tas hensyn til tilsvarende ballastreise for så vidt angår sammenlikningsturen.

*) Kunngj. 3. november i Lovtid. 1 nr. 44.

27. oktbr. 7. Eier av skip som er tidsbefraktet ytes ingen erstatning. Har et rederi befraktet skip for å anvende det i forsyningstjenesten og derved holde sine egne skip utenfor denne fart, settes normalfrakten ikke høyere enn den frakt rederiet selv har betalt.
8. Linjeskip som har tatt partlast ytes i erstatning differansen mellom maksimalfrakt og markedsfrakt som skipet kunne ha oppnådd. Kan det godtgjøres at skipet kunne ha fått bedre betalt stykkgodsfrakt, anses denne som markedsfrakt. Ellers anses i alminnelighet som markedsfrakt hva der ble betalt i det åpne marked til f. eks. havner i Danmark eller Sverige under hensyntagen til distanser.
9. Erstatningsbeløpet forrentes med 2 % p. a. fra 17. juni 1950 til betaling skjer.

27. oktbr. **Kongelig resolusjon.*)**

I medhold av § 4 i millombils lov av 10. juli 1936 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror, jfr. tilleggslov av 2. august 1946, fastsettes slike forskrifter om avgift på omsetning av pelsdyrskinn:

1. Inntil videre, men ikke utover 31. oktober 1951, skal det svares avgift ved første gangs omsetning av rå, uberedte skinn av rev og mink som er alet i pelsdyrgård.
2. Avgiften, som skal svares av selgeren, settes til 2 % av salgssummen (tilslagssummen ved auksjonssalg).
3. Overtredelse av disse forskrifter er straffbar.

27. oktbr. **Kongelig resolusjon.**

De Vernepliktige Offiserers Forening anerkjennes som forhandlingsberettiget etter lov av 6. juli 1933 nr. 12 § 2, jfr. § 3.

27. oktbr. **Kongelig resolusjon.**

Hærens Offisers-Forbund anerkjennes som forhandlingsberettiget etter lov av 6. juli 1933 nr. 12 § 2, jfr. § 3.

27. oktbr. **Skriv**)** frå Justis- og politidepartementet om politivedtekt for Namdalseid herad, Nord-Trøndelag fylke.

27. oktbr. **Skrivelse**)** fra Kommunal- og arbeidsdepartementet om ny vedtekt om lukningstid for utsalgssteder i Karasjok herred, Finnmark fylke.

*) Kunngj. 3. november i Lovtid. 1 nr. 44.

**) Kunngj. 13. november i Lovtid. 1 nr. 45.

Skrivelse *) fra Industridepartementet om at fartøyer på strek- 28. oktbr.
ningen mellom jernstaken på Kvalnesflu og jernstaken på Rosholm-
flu i Ulvesund i Herdla herred. Hordaland fylke, skal gå med
innskrenket fart, ikke over 9 nautiske mil i timen.

Skrivelse *) fra Kommunal- og arbeidsdepartementet om ved- 30. oktbr.
tekter til bygningslovens §§ 48, 58 og 62 for Oppegård bygnings-
distrikt, Akershus fylke.

Skrivelse *) fra Kommunal- og arbeidsdepartementet om endret 30. oktbr.
regulering av Lensmannsveien—Halvdan Kristensensgt.—Myragt.—
Nils Juelsgt., Skien, og om vedtekter i tilknytning til reguleringen.

Skrivelse *) fra Kommunal- og arbeidsdepartementet om ved- 31. oktbr.
tekt til bygningslovens § 137 for Risør.

Kapiteltakster for året 1950.

Oktbr.

(Fastsatt i oktober 1950 av Statens Kornforretning i henhold til lov
nr. 9 av 25. juni 1937 og forskrifter fastsatt av Kirke- og undervisnings-
departementet 15. oktober 1937.)

Ett-årige kapiteltakster for 1950.

Gjelder for alle bispedommer.

	Kr. pr. 100 kg	Kr. pr. hl
Hvete	55,00	41,25
Rug, 1. kvalitet	55,00	39,05
» 2. »	44,00	31,24
Bygg, 1. »	47,00	29,14
» 2. »	37,60	23,31
Havre, 1. »	41,00	20,50
» 2. »	32,80	16,40
Blandkorn, 1. »	44,00	24,82
» 2. »	35,20	19,86
Erter, 1. »	85,00	68,00
» 2. »	68,00	
Gjennomsnitt for hvete, rug og erter...		49,43
Byggmalt	70,50	38,07
Havremalt	61,50	
Blandkornmalt	66,00	
Rugmel, 1. kvalitet	55,00	
» 2. »	44,00	
Byggmel, 1. »	54,00	
» 2. »	43,20	
Havremel 1. »	56,00	24,64
» 2. »	44,80	
Blandmel, 1. »	55,00	
» 2. »	44,00	

*) Kunngj. 13. november i Lovtid. 1 nr. 45.

Oktbr. De siste 10 og 20 års kapiteltakster i gjennomsnitt for de forskjellige bispedømmer.

Oslo bispedømme.

Landskyld og leding etter gjennomsnittet av de siste 10 års kapiteltakster.

100 kg rugmel.....	kr. 36,97
100 » byggmel.....	» 33,20
100 » havremel.....	» 41,40
100 » blandmel.....	» 37,30
1 hl bygg.....	» 23,02
1 » havre.....	» 16,55

Tiendekorn etter gjennomsnittet av de siste 20 års kapiteltakster.

1 hl i gjennomsnitt for hvete, rug og erter.....	kr. 28,80
1 » bygg.....	» 16,86
1 » blandkorn.....	» 14,29
1 » havre.....	» 12,15
1 » lettbygg.....	» 12,88
1 » letthavre.....	» 9,30

Tunsberg bispedømme.

Landskyld og leding etter gjennomsnittet av de siste 10 års kapiteltakster.

100 kg rugmel.....	kr. 36,97
100 » byggmel.....	» 33,20
100 » havremel.....	» 41,40
100 » blandmel.....	» 37,30
1 hl bygg.....	» 23,02
1 » havre.....	» 16,55

Tiendekorn etter gjennomsnittet av de siste 20 års kapiteltakster.

1 hl i gjennomsnitt for hvete, rug og erter.....	kr. 28,80
1 » bygg.....	» 16,86
1 » blandkorn.....	» 14,29
1 » havre.....	» 12,15
1 » lettbygg.....	» 12,88
1 » letthavre.....	» 9,30

Hamar bispedømme.

Landskyld og leding etter gjennomsnittet av de siste 10 års kapiteltakster.

100 kg rugmel.....	kr. 36,97
100 » byggmel.....	» 33,20
100 » havremel.....	» 41,40

100 kg blandmel.....	kr. 37,30	Oktbr.
1 hl bygg	» 23,28	
1 » havre	» 16,55	
100 kg byggmalt	» 56,33	
100 » havremalt	» 49,65	
100 » blandkornmalt	» 52,99	

Tiendekorn etter gjennomsnittet av de siste 20 års kapiteltakster.

1 hl i gjennomsnitt for hvete, rug og erter	kr. 28,62
1 » bygg	» 16,97
1 » blandkorn	» 14,38
1 » havre	» 12,10
1 » lettbygg	» 12,90
1 » letthavre	» 9,33

Agder bispedømme.

De siste 10 års kapiteltakster i gjennomsnitt.

100 kg bygg	kr. 37,79
1 hl bygg	» 23,43
100 kg havre	» 33,10

Stavanger bispedømme.

De siste 10 års kapiteltakster i gjennomsnitt.

100 kg bygg	kr. 37,01
100 » havre	» 33,10

Bjergvin bispedømme.

De siste 10 års kapiteltakster i gjennomsnitt.

1 hl hvete	kr. 31,73
1 » rug	» 29,54
1 » bygg	» 23,68
1 » havre	» 16,55
1 » blandkorn	» 20,12
1 » malt	» 30,94

De siste 20 års kapiteltakster i gjennomsnitt.

1 hl hvete	kr. 23,73
1 » rug	» 21,19
1 » bygg	» 17,15
1 » havre	» 12,05
1 » blandkorn	» 14,64
1 » malt	» 24,07

Oktbr. Nidaros bispedømme.

De siste 10 års kapiteltakster i gjennomsnitt.

1 hl såbygg	kr. 23,14
1 » såhavre	» 16,55

Hålogaland bispedømme.

De siste 10 års kapiteltakster i gjennomsnitt.

1 hl såbygg	kr. 23,68
-------------------	-----------

1. novbr. **Skrivelse *)** fra Justis- og politidepartementet om ny politivedtekt for Fana herred, Hordaland fylke.

2. novbr. **Stortingsvedtak. **)**

1. Kongen får fullmakt til å avgjere alle søknader om ettergjeving av sakskostnader til Staten i straffesaker og benefiserte saker, skattebøter og inndragingssumar til statskassa i straffesaker, når serlege omstende er for det.
2. Melding om dei sakene som er avgjorde skal kvart år sendast Stortinget.
3. Vedtaket gjeld til 31. desember 1952.

2. novbr. **Skrivelse *)** fra Kommunal- og arbeidsdepartementet om vedtekt til bygningslovens § 104, punkt 3, for bygningsdistrikter i Høyland kommune, Rogaland fylke.

2. novbr. **Skrivelse *)** fra Kommunal- og arbeidsdepartementet om at lov om bygningsvesenet og lov om brannvesenet gjøres gjeldende for et område av Vardal herred i Oppland fylke, slik at Vardal bygningsdistrikt blir utvidet.

6. novbr. **Skriv***)** frå Justis- og politidepartementet om kinematografvedtekt for Vefsn herad, Nordland fylke.

7. novbr. **Kongelig resolusjon. *)**

Utenriksdepartementet gis fullmakt til å utøve myndighet i henhold til midlertidig lov av 30. juni 1950 nr. 15 om avståelse av bruksrett over fast eiendom m. v. til fordel for fremmede lands representanter.

*) Kunngj. 13. november i Lovtid. 1 nr. 45.

**) Se St.meld. nr. 52. Innst. S. nr. 195. St.tid. 2009—2013.

***) Kunngj. 24. november i Lovtid. 1 nr. 46.

Kongelig resolusjon.

7. novbr.

Det reglement som ble fastsatt ved kongelig resolusjon av 28. juli 1949 hvorved godkjentes det tilføyede nye punkt C. Eksamen i engelsk med amerikansk språk og litteratur, gjøres gjeldende til 30. juni 1952.

Kongelig resolusjon. *)

7. novbr.

Lov av 14. juli 1950 om forskjellige tiltak til gjennomføring av oppmerking og overvåking av riksgrensen trer i kraft straks.

Kongelig resolusjon. *)

7. novbr.

I medhold av lov av 14. juli 1950 om forskjellige tiltak til gjennomføring av oppmerking og overvåking av riksgrensen og i medhold av lov nr. 3 av 15. mars 1940 om vassdragene, § 157, fastsettes regler om forskjellige forhold ved riksgrensen i samsvar med et fremlagt utkast.

Utkastet lyder så:

§ 1. Ved riksgrensen mot Sovjet-Samveldet er det forbudt:

1. å dyrke jorden og/eller oppføre anlegg eller bygninger i grensegaten i en avstand av inntil 4 meter fra grenselinjen,
2. å lete etter og/eller utnytte mineralforekomster i en avstand av inntil 20 meter fra grenselinjen uten særskilt tillatelse fra Norges grensekommissær for den norsk-sovjetiske grense. Tillatelsen blir ikke gyldig før den er godkjent av Justis- og politidepartementet.

Justis- og politidepartementet eller den det bemyndiger, gis for øvrig fullmakt til å utøve den myndighet som er tillagt Kongen i § 1 i lov av 14. juli 1950 om forskjellige tiltak til gjennomføring av oppmerking og overvåking av riksgrensen.

§ 2. For å ta seg av de forhold og ordne de konflikter og hendinger som kan oppstå på den norsk-sovjetiske riksgrense skal der oppnevnes en grensekommissær. Denne hører inn under Justisdepartementet, som utferdiger instruks for ham.

§ 3. Sovjet-Samveldets grensekommissærer for den norsk-sovjetiske grense, deres stedfortredere, assistenter, sekretærer, tolker og eksperter, som med visert fullmakt eller legitimasjon krysser grensen i tjenesteøyemed i medhold av bestemmelser fastsatt i overenskomst mellom Norge og Sovjet-Samveldet, nyter personlig ukrenkelighet og ukrenkelighet for de tjenestlige papirer de har med seg. De har under slik overskridelse av grensen rett til å bære uniform og personlige våpen og kan tollfritt og avgiftsfritt ta med seg nødven-

*) Kunngj. 13. november i Lovtid. 1 nr. 45.

7. novbr. dig arbeidsmateriell og transportmidler på vilkår av at disse gjenstander føres med tilbake, og likeledes nødvendig proviant og tobakksvarer.

§ 4. Ved eller på riksgrensen mellom Norge og Sovjet-Samveldet er det forbudt:

- a) å løсне skudd over grensen eller foreta liknende handlinger rettet mot sovjetisk territorium eller mot personer, dyr eller gjenstander der,
- b) å vise fornærmelig atferd ved grensen rettet mot Sovjet-Samveldet eller dets myndigheter,
- c) å overskride grensen til lands, til vanns eller i luften uten særskilt tillatelse fra Norges grensekommissær for den norsk-sovjetiske grense.

Dog har fartøyer i grenseelvene og i trange deler av sjøene rett til uhindret å nytte hovedløpet, selvom grenselinjen ikke følger det.

Likeledes har fartøyer som brukes under tømmerfløting rett til å fravike grenselinjen på sjøer og elver.

Fartøyer har videre rett til å legge til på den annen parts bredd i grenseelver og -sjøer når de befinner seg i nødstilstand (storm, havari osv.).

- d) å fotografere Sovjet-Samveldets territorium og uten særskilt tillatelse fra Norges grensekommissær for den norsk-sovjetiske grense å besitte eller bruke fotografiapparat nærmere riksgrensen enn 1 000 meter,
- e) uten særskilt tillatelse fra Norges grensekommissær for den norsk-sovjetiske grense å føre samtaler eller ha annet slags samkvem med personer som befinner seg på den annen side av grensen.

§ 5. På elver som danner riksgrensen mellom Norge og Sovjet-Samveldet, kan fartøyer bare ferdes i de lyse tider av døgnet. I mørke skal de være fortoyd til den norske bredd eller ligge for anker på den norske side av grenselinjen.

På sjøer som dannes av slike elver kan fartøyer også ferdes i mørke når de holder seg i en avstand fra grenselinjen av minst 200 meter. De skal i så fall føre lys som i siktbart vær skal være synlig i minst 500 meters avstand.

Fartøyer har ikke rett til å ankre opp midt i hovedløpet i grenseelver eller -sjøer ved den ovenfor nevnte riksgrense.

§ 6. Alle norske fartøyer skal være registrert og merket med nummer og de norske farger, før de kan brukes på vassdrag som danner riksgrensen mellom Norge og Sovjet-Samveldet. Justis- og

politidepartementet gir nærmere regler om registreringen og merking av fartøyene og om kontrollen hermed.

§ 7. I Grense-Jakobselv er fløting forbudt.

Alt trevirke som fløtes i Pasvikelv med de sjøer den danner skal være merket. De merker som nyttes skal være godkjent av Norges grensekommisær for den norsk-sovjetiske grense. Fløting kan bare finne sted til de tider som hvert år fastsettes av grensekommisæren.

Alt trevirke som fløtes i Pasvikelv med de sjøer den danner skal også være barket, og det må sørges for at barken ikke kommer ut i Pasvikvassdraget. Trevirke som fløtes i bommer eller flåter behøver ikke være barket.

§ 8. I elver og sjøer som riksgrensen mellom Norge og Sovjet-Samveldet går gjennom, har norske borgere rett til å fiske inntil grenselinjen. Det er forbudt

- a) å bruke sprengstoff og gift og bedøvende stoffer som kan nyttes til å drepe eller skade fisk,
- b) å fiske med lyster,
- c) å fiske fra båt i døgnets mørke tider unntatt på de sjøer hvor fartøyer i henhold til § 5, tredje punktum, har rett til å ferdes når det er mørkt.

Kongelig resolusjon om forskrifter for Norges Kommunalbank. 7. novbr.

(Fastsatt med hjemmel i lov nr. 1 av 15. juli 1949 § 12.)

Formål og administrasjon.

§ 1. Norges Kommunalbank har som oppgave å yte lån til kommuner, kommunelag og lag — eller sammenslutninger til fremme av elektrisitets- og vannforsyning, når en eller flere kommuner har skutt inn en del av aksje- eller andelskapitalen, eller har garantert for lånet.

§ 2. Styret treffer avgjørelse i alle saker etter innstilling av banksjefen som deltar i styrets møter.

Til gyldig beslutning kreves at minst 4 medlemmer er til stede, og at 3 av medlemmene er enige. Dog kreves fullt møte ved opptagelse av lån, samt når det forlanges av et av styrets medlemmer.

Styrets forhandlingsprotokoll underskrives av samtlige tilstedeværende medlemmer og paraferes av banksjefen. Ved dissens kan mindretallet kreve sin mening protokollert. Unnlates dette, er også mindretallet ansvarlig for beslutningen. Fraværende medlemmer har, når de kommer til stede, å gjøre seg bekjent med de under deres fravær fattede beslutninger.

7. novbr. Forhandlingsprotokollen innsendes hvert kvartal til Finansdepartementet.

§ 3. Styret bestemmer ellers hvilke protokoller som skal føres. Alle protokoller som benyttes av banken, autoriseres av Finansdepartementet.

§ 4. Banken forpliktes ved underskrift av 2 styremedlemmer. De daglige forretninger foreståes av banksjefen, som har bankens prokura. Under banksjefens mulige fravær, ledes de daglige forretninger etter styrets nærmere bestemmelser.

Underskrifter paraferes av en av bankens funksjonærer, som er bemyndiget dertil av styret.

§ 5. Bankens funksjonærer ansettes og oppsies av styret, som også utferdiger instruks for disse. Funksjonærenes lønn fastsettes av Finansdepartementet etter forslag av bankens styre.

Kausjonsbeløp for kasserer og mulige andre av bankens personale, fastsettes av Finansdepartementet.

Innlånsvirksomhet.

§ 6. Finansdepartementet underrettes om de forberedende skritt banken tar til ervervelse av låneanbud m. v. Finansdepartementets godkjennelse må innhentes når det gjelder beslutninger om avslutning av lånekontrakt, lånenes størrelse, lånevilkår, bestemmelser om tiden for lånemidlenes inndragning, samt skjema for bankens obligasjoner.

Underskrift av bankens ihendehaverobligasjoner ordnes etter styrets nærmere bestemmelse.

§ 7. Obligasjoner med tilhørende uforfalne kuponger blir etter hvert som de er innløst til amortisasjon, like så vel som innfridde kuponger, å overlevere til bankens revisjon for å ettertelles og tilintetgjøres. Det innberettes til Finansdepartementet hvilke obligasjoner som er amortisert.

Utlånsvirksomhet.

§ 8. Styret skal i sin utlånsvirksomhet følge bank- og forretningsmessige prinsipper.

Før et lån innvilges, skal styret ha bragt på det rene om lånsøkerens økonomiske forhold, eller det pant som kan stilles for lånet byr banken tilfredsstillende sikkerhet. I forbindelse med lånesøknaden, skal banken kreve seg forelagt det nødvendige materiale til belysning av lånsøkerens økonomi og ellers oppgaver og opplysninger til vurdering av et panteobjekts verdi.

§ 9. Styret kan i den utstrekning det finner det nødvendig til belysning av lånsøkerens økonomi, kreve avholdt takstforretning av

dennes faste eiendommer. De hermed forbundne utgifter skal bæres 7. novbr. av vedkommende lånsøker.

Ved lån til elektrisitets- og vannverksutbygging og ved investeringslån for øvrig, kan styret kreve utbyggingsplanene gjennomgått av en av banken oppnevnt teknisk konsulent og gjennomføre den kontroll ved utbyggingen som ansees nødvendig. Utgiftene til slik sakkyndig hjelp, skal dekkes av låntakeren.

Styret kan ellers selv, eller ved en dertil bemyndiget funksjonær, til enhver tid foreta den inspeksjon som det måtte finne nødvendig.

§ 10. Anvisning av bevilgede lån skjer ved styrets formann sammen med banksjefen. I formannens fravær skjer anvisninger ved et annet av styrets medlemmer sammen med banksjefen. Utbetaling av bevilgede lån skal i intet tilfelle skje før lånsøkerens beslutning om låneopptaket er meddelt eventuell lovforeskreven godkjenning.

§ 11. Søknad om lån som banken enten ikke finner å kunne yte, eller bare å kunne yte delvis på forretningsmessig grunnlag, oversendes styret for garantifondene for lån til vanskeligstilte kommuner og kraftlag til avgjørelse av spørsmålet om fondet vil garantere for lånet. Med sakens dokumenter skal følge gjenpart av banksjefens innstilling og utskrift av styrets beslutning. Bankens skal ellers i den utstrekning den kan, gi garantifondets styre de opplysninger det ber om til bruk ved behandlingen av spørsmålet om garanti.

§ 12. Bankens skal holde garantifondets styre underrettet om misligholdelse av renter og/eller avdrag på lån som fondet står som garantist for. Den plikter også å gjøre fondets regresskrav på hoveddebitor, eller fondets krav på eventuell kontragarantist gjeldende og å foreta det som er nødvendig til innbetaling av dette. Bankens holder garantifondet underrettet om hva den har foretatt for å få innbetalt misligholdte renter og/eller avdrag på disse lån, eller for å innkreve fondets regresskrav på hoveddebitor og eventuell kontragarantist.

Fondsmidler.

§ 13. Det lovbestalte reservefond og risikofond anbringes i banker eller rentebærende stats- eller statsgaranterte obligasjoner.

Grunnfondets midler skal fortrinnsvis anbringes i stats- eller statsgaranterte obligasjoner. Dog kan styret for så vidt det ansees forsvarlig, anbringe inntil $\frac{1}{3}$ av midlene i direkte utlån.

Regnskaper.

§ 14. Bankens regnskap avsluttes pr. kalenderår.

Styret sender Finansdepartementet hvert kvartal et utdrag av

7. novbr. bankens regnskaper og ved hvert års utgang beretning om bankens virksomhet.

Arsregnskapet offentliggjøres i Norsk Lysingsblad og ellers i de aviser som styret måtte bestemme.

Forvaltning og regnskapsføring av garantifondets midler.

§ 15. I henhold til § 11 i de ved kongelig resolusjon av 24. juni 1949 fastsatte regler for styring av garantifondene for lån i Norges Kommunalbank, skal banken føre regnskapene for fondene og oppbevare fondenes verdipapirer, bankbøker og lignende. Det skal føres særskilt regnskap for hvert av fondene. Regnskapene avlegges pr. 30. juni hvert år og tilstilles snarest mulig i revidert stand styret for fondene. Revisjon og kontroll foretas av bankens revisjon.

Banken utfører foran nevnte forretninger uten utgift for fondene.

Forskjellige bestemmelser.

§ 16. Styret treffer bestemmelser om oppbevaring av bankens verdipapirer. Det skal minst en gang hvert kvartal undersøke vedkommende kassersers beholdninger og bøker.

§ 17. Finansdepartementet gjennomfører den nødvendige revisjon av bankens forretningsførsel.

7. novbr. **Skrivelse *)** fra Kommunal- og arbeidsdepartementet om vedtekt om gjennomføring av husleieloven i Vestre Moland kommune, Aust-Agder fylke.

7. novbr. **Skrivelse *)** fra Sosialdepartementet om opphevelse av § 19 og endring av paragrafnumrene i helseforskriftene for Horten.

8. novbr. **Stadfestelse** — meddelt av Sosialdepartementet — på «Legat til minne om fru Anna Marie Huus f. Ellefsen» til trengende, syke, gamle, ensomme kvinner og/eller menn i Moss by, opprettet ved fru Hulda Eriksens gavebrev av 3. august 1949.

8. novbr. **Stadfestelse** — meddelt av Sosialdepartementet — på «Hans og Knut Hoffs legat til Sigdal sokn», til verdige trengende og til Sigdal kirkes forskjønnelse, opprettet ved Hans N. Hoffs testament og Knut N. Hoffs gavebrev begge av 9. august 1950.

8. novbr. **Skrivelse *)** fra Kommunal- og arbeidsdepartementet om vedtekt til bygningslovens § 104 punkt 3 for Sandnes.

*) Kunngj. 24. november i Lovtid. 1 nr. 46.

Skrivelse *) fra Landbruksdepartementet om at det innen 8. novbr. Vardal herred, Oppland fylke, skal være forbudt å slippe graokser på sambeite, derunder innbefattet sambeite i innmark, såframt oxen ikke er premiært eller godkjent ved utstilling eller utvalgssjå med dommer oppnevnt av Landbruksdirektøren.

Skrivelse *) fra Finansdepartementet.

9. novbr.

Regulering av avgiftsklassene for sigarer.

Finansdepartementet har bestemt at det fra og med 14. november 1950 skal gjelde følgende avgiftssatser og verdiklasser for sigarer:

Kr. 5,20	pr. 100 stk. av verdi til og med		kr. 17,00
» 6,20	—»— —»— —»—		» 20,00
» 7,20	—»— —»— —»—		» 23,00
» 8,40	—»— —»— —»—		» 27,00
» 10,40	—»— —»— —»—		» 33,00
» 12,00	—»— —»— —»—		» 38,00
» 12,60	—»— —»— —»—		» 40,00
» 13,60	—»— —»— —»—		» 43,00
» 15,40	—»— —»— —»—		» 48,00
» 17,40	—»— —»— —»—		» 54,00
» 19,40	—»— —»— —»—		» 60,00
» 21,40	—»— —»— —»—		» 65,00
» 23,40	—»— —»— —»—		» 71,00
» 24,40	—»— —»— —»—		» 74,00
» 25,60	—»— —»— —»—		» 77,00
» 27,00	—»— —»— —»—		» 81,00
» 28,40	—»— —»— —»—		» 85,00
» 30,00	—»— —»— —»—		» 89,00
» 32,60	—»— —»— —»—		» 96,00
» 35,20	—»— —»— —»—		» 103,00
» 38,80	—»— —»— —»—		» 113,00
» 42,40	—»— —»— —»—		» 123,00
» 48,00	—»— —»— over		» 123,00

Skriv *) frå Kommunal- og arbeidsdepartementet om at byg-10.novbr. ningslova skal gjelda for heile fastlandssida av Haus kommune i Hordaland fylke.

Skrivelse *) fra Kommunal- og arbeidsdepartementet om ved-10.novbr. tekt til bygningslovens § 104, punkt 3, for Fet bygningsdistrikt i Akershus fylke.

*) Kunngj. 24. november i Lovtid. 1 nr. 46.

11. novbr. **Skrivelse** *) fra Kommunal- og arbeidsdepartementet om regulering av Guldbergaunet, Steinkjer, og om vedtekter i tilknytning til reguleringen.
13. novbr. **Stadfestelse** — meddelt av Sosialdepartementet — på «Dr. philos. Jørgen Reitans legat» til støtte av østnorsk dialektgranskning, fortrinnsvis trøndsk, opprettet ved testament av 21. november 1932.
13. novbr. **Stadfestelse** — meddelt av Sosialdepartementet — på «Georg Weltziens legat for musikere og skuespillere», opprettet ved testament av 27. juni 1935, jfr. tillegg av 24. januar 1940.
13. novbr. **Stadfestelse** — meddelt av Sosialdepartementet — på «Torgny Segerstedts forelesningsfond» til frie forelesninger ved universitetet i Oslo av fremstående personligheter fra de nordiske land, opprettet ved Torgny Segerstedts arvingers gavebrev av 18. oktober 1946.
13. novbr. **Skriv** *) frå Kommunal- og arbeidsdepartementet om vedtekter til bygningslova for Sira bygningsdistrikt i Bakke herad, Vest-Agder fylke.
13. novbr. **Skrivelse** *) fra Kommunal- og arbeidsdepartementet om endring i den gjeldende vedtekt om lukningstid for utsalgssteder i Meråker herred, Nord-Trøndelag fylke.
13. novbr. **Skrivelse** fra Sosialdepartementet.
I medhold av § 7 i lov av 19. desember 1898 om jordmødre bestemmer departementet herved at Kunna jordmordistrikt oppheves og slås sammen med Glomfjord jordmordistrikt til et jordmordistrikt fra den tid fylkesmannen bestemmer.
14. novbr. **Skriv** *) frå Kommunal- og arbeidsdepartementet om vedtekt til § 104, punkt 3, i bygningslova for Skåre bygningsdistrikt i Rogaland fylke.
14. novbr. **Skriv** *) frå Kommunal- og arbeidsdepartementet om vedtekt om stengjetid for utsalsstader i Dalsfjord herad, Møre og Romsdal fylke.

*) Kunngj. 24. november i Lovtid. 1 nr. 46.

Skriv *) frå Sosialdepartementet om nye helseføreseigner, eins- 14. novbr.
lydande for Valle, Hylestad og Bykle herader, Aust-Agder fylke.

Skrivelse **) fra Justis- og politidepartementet.

16. novbr.

I medhold av midlertidig lov av 21. februar 1947 om tillegg til luftvernlovgivningen § 11, jfr. § 7, bestemmer departementet at enhver plikter å gi de opplysninger som Sivilforsvaret finner nødvendige i forbindelse med forberedelse av evakuering i tilfelle av krig eller krigsfare, herunder å fylle ut skjemaer som blir fastsatt.

Etter samme lovs § 12 er unnlatelse av å gi opplysninger eller meddelelse av uriktige opplysninger straffbar.

Bestemmelsen trer i kraft straks.

Skrivelse **) fra Kommunal- og arbeidsdepartementet om ved- 16. novbr.
tekt om lukningstid for barber- og friserforretninger i Grue herred, Hedmark fylke.

Kongelig resolusjon om at det ulønte konsulat i Barcelona 17. novbr.
omdannes til ulønt generalkonsulat med et distrikt som omfatter provinsene Baleares, Barcelona, Gerona, Huesca, Lérida, Saragossa og Tarragona.

Kongelig resolusjon om reglement for examen artium. 17. novbr.

(Fastsatt i henhold til lov om høgre almenskoler av 10. mai 1935 § 12, jfr. § 49.)

I. Prøver og fag.

§ 1. Examen artium omfatter en skriftlig prøve, en muntlig prøve og en prøve i kroppøving.

Prøvene blir holdt i samsvar med forskriftene i dette reglement ved gymnasene med eksamensrett for elevene ved disse skolene. Undervisningsrådet avgjør ved hva for skoler privatistene skal ta prøvene.

Prøvene foregår etter nærmere bestemmelser som Undervisningsrådet fastsetter.

§ 2. Ved den skriftlige prøve i boklige fag gir Undervisningsrådet følgende oppgaver:

1. I norsk:

- a. En norsk stil. Stilen kan en skrive på bokmål eller nynorsk.
- b. En norsk stil i sidemålet. Stilen skal være av fortellende, skildrende eller resonnerende innhold.

*) Kunngj. 2. desember i Lovtid. 1 nr. 47.

**) Kunngj. 24. november i Lovtid. 1 nr. 46.

17. novbr. 2. I tysk:

Særskilt for engelsklinjen:

En tysk gjengiving eller en omsetting fra norsk til tysk. Gjengivingen blir lest opp to ganger.

Særskilt for norrønlinsen med tysk som nyspråklig hovedfag:

Enten: En utgreiing på tysk om et emne fra den del av det statariske pensum som blir lagt opp til den skriftlige prøve.

Eller (for eksaminander som har forberedt seg til en slik prøve): En tysk gjengiving + en kort omsetting fra norsk til tysk, begge to til sammen på 5 timer.

3. I engelsk:

Særskilt for reallinjen, latinlinjen og norrønlinsen med tysk som nyspråklig hovedfag:

En engelsk gjengiving.

Særskilt for engelsklinjen:

Enten (A): En framstilling på engelsk av et emne knyttet til den del av det statariske pensum som blir lagt opp til den skriftlige prøve.

Eller (B) (for eksaminander som har forberedt seg til en slik prøve): en fri utarbeiding på engelsk om et oppgitt emne av fortellende, skildrende eller lett resonnerende slag, som kan kreve kjennskap til engelske og amerikanske tilhøve.

4. I latin:

Særskilt for latinlinjen:

En omsetting fra latin til norsk av et stykke klassisk — eller klassisk preget — prosa som en må gå ut fra er ukjent for eksaminandene.

5. I gammelnorsk:

Særskilt for norrønlinsen:

En omsetting fra gammelnorsk til nynorsk eller bokmål av et stykke som en må gå ut fra er ukjent for eksaminandene. Dessuten kan en kreve en kort utgreiing om et språklig, litterært eller historisk emne som har sammenheng med den oppgitte tekst.

6. I fysikk:

Særskilt for reallinjen:

Oppgaver i fysikk, én eller to stiler hentet fra de mer sentrale deler av pensumet og to eller flere lette beregningsoppgaver fra varmelæren, mekanikken og læren om elektrisitet og magnetisme.

7. I *matematikk*:

17. novbr.

3 eller 4 oppgaver fra vedkommende gymnaslinjes pensum. Som ledd i prøven bør inngå et ikke for spesielt teoretisk emne fra dette pensum.

På *reallinjen* kommer til en oppgave i projeksjonstegning.

§ 3. Ved den muntlige prøve i boklige fag og ved prøven i kropsøving blir det stilt følgende krav med tilvising til undervisningsplanen for gymnaset og de godkjente lærebøker:

1. I *kristendomskunnskap* blir det lagt opp:

- a. Et utvalg bibelske tekster med innleiing.
- b. En framstilling av den kristne tro og moral.
- c. En kort religionshistorie.

2. I *norsk* blir det lagt opp:

- a. 1) 5 hele diktverk eller utdrag av diktverk (hvert på minst 50 sider), dertil om lag 75 sider poesi, om lag 50 sider novellistisk stoff og om lag 50 sider essayistisk eller sjølbiografisk litteratur. Av diktverkene skal ett være fra norrøn litteratur (sagaomsetting), minst ett fra tiden 1860—1890 og minst ett fra tiden etter 1890. To av verkene skal være på sidemålet. Poesien skal være: 1—2 Edda-dikt i omsetting, 2—3 folkeviser, dikt av Wergeland, Welhaven, Aasen, Bjørnson, Vinje, Garborg, Olaf Bull, Olav Aukrust og et par lyrikere fra senere tid. Ellers er valget fritt. Av poesien, det novellistiske og det essayistiske stoffet utenom de særskilte verk skal minst en tredjedel og høyst en halvpart være på sidemålet.

Det blir lagt opp om lag 20 sider dansk og om lag 20 sider svensk litteratur fra tiden etter 1800.

- 2) En godkjent lærebok i litteraturhistorie.
- 3) En godkjent lærebok i språkhistorie.
- 4) I gammelnorsk minst 30 oktavsider lette tekster fra en godkjent lesebok.

b. Særskilt for *norrønlinsen*:

I tillegg til det øvrige pensum:

- 1) Et utvalg av folkeminnetradisjon på bygdemål, i alt 50 sider.
- 2) Et utvalg folkeviser, i alt 30 sider.
- 3) I gammelnorsk et statarisk pensum på 150 sider. Av pensumet skal 15—20 sider være poesi (eddadikt og skaldedikt), 55—60 sider kongesaga (av den om lag 40 sider av Heimskringla), 35 sider av islandske ættesagaer, 20 sider av Snorre-Edda, 20 sider av Kongespeilet. Dessuten

17. novbr. 2. I tysk: blir det lagt opp et kursorisk pensum på 80 sider av historisk og blandet innhold (Heimskringla, Kongespeilet, utdrag av lover, brev, omsettingslitteratur, religiøs og mytologisk litteratur). Noen av de vanskeligere stykker i begynnerboka kan regnes med i det kursoriske pensum; 20—30 sider av dette pensumet kan tas fra færøysk eller nysislandsk litteratur.

3. I tysk blir det lagt opp:

a. *Reallinjen, latinlinjen, norrønlinsen med engelsk som ny-språklig hovedfag:*

50 sider av leseboka, 5—10 sider skal vært dikt, 10—15 sider faglig prosa. Resten kan være dramatisk og novellistisk stoff.

Eksaminanden leser opp et stykke (om lag $\frac{1}{2}$ oktavside) av pensum, omsetter det til norsk og gjør i en samtale greie for sammenhengen mellom den oppleste tekst og hele lesestykket den er hentet fra. Denne samtale kan føres på tysk eller dersom eksaminator finner at det er nødvendig på grunn av stoffets art, på norsk. Føres samtalen på tysk, kan omsettingen sløyfes. Føres samtalen på norsk, skal det gis noen lettere tilleggsspørsmål på tysk som eksaminanden skal svare på på tysk. Eksaminanden må også kunne gjøre greie for språklige og reale enkeltheter i den oppleste tekst. Spørsmål om disse enkeltheter kan stilles og besvares på norsk eller på tysk. Deretter blir det forelagt eksaminanden til opplesing og omsetting et stykke av en tekst han ikke kjenner fra før (om lag $\frac{1}{2}$ oktavside). Denne teksten skal være uten særlige språklige vansker. Før han leser opp stykket, får han høve til å se det igjennom. Etter gjennomsynet og opplesingen skal han enten omsette det til norsk eller med gjenukt bok svare på tysk på spørsmål om innholdet av det oppleste. Når en fastsetter karakteren, skal en også ta omsyn til eksaminandens uttale, og en skal legge stor vekt på ekstemporalprøven.

b. *Engelsklinjen:*

60 sider statarisk og 60 sider kursorisk stoff. Om lag 10 sider av det statariske pensum skal være dikt, om lag 20 sider faglig prosa. Resten kan være dramatisk og novellistisk stoff.

Ved artiumsprøven i klasse IV prøver en eksaminandens ferdighet i å lese opp og deretter i en samtale på tysk å gjøre rede for innholdet av et stykke (om lag $\frac{1}{2}$ oktavside) av det statariske pensum og for sammenhengen mellom den opp-

leste tekst og hele lesestykket den er hentet fra. Eksaminanden må kunne gjøre greie for språklige og reale enkeltheter i den forelagte tekst. Dersom en finner det nødvendig, kan en prøve eksaminanden i omsetting til norsk av det forelagte eller et annet stykke fra det statariske pensum. Eksaminanden kan også kontrollprøves i et stykke fra det kursoriske pensum (opplesing, omsetting og/eller svar på spørsmål (på norsk) om innholdet av det oppleste stykke). Det blir deretter forelagt eksaminanden en tekst han ikke kjenner fra før. Teksten skal være uten særlige vansker og om lag $\frac{1}{2}$ oktavsida lang. Før han leser opp stykket, får han høve til å se det igjennom. Etter opplesingen skal han enten omsette det til norsk, eller, med gjenlukt bok, svare på tysk på spørsmål om innholdet av det oppleste. Når en fastsetter karakteren, skal en også ta omsyn til eksaminandens uttale, og en skal legge stor vekt på ekstemporalprøven.

c. *Norrønlinsen med tysk som nyspråklig hovedfag:*

180 sider statarisk pensum og om lag 240 sider kursorisk.

Ved den muntlige artiumsprøven skal eksaminanden lese opp og sette om til greitt og naturlig norsk et stykke av det statariske pensum, og i en samtale på tysk gjøre greie for innhold og sammenheng. Sammen med dette skal han på tysk kunne gi opplysninger om forfatteren av stykket og saklige og språklige utgreiinger. Deretter skal han lese opp og omsette et stykke av en ukjent, ikke for lett tekst (om lag $\frac{3}{4}$ oktavsida). Istedenfor omsetting kan eksaminanden, om det alternativet er valt, i en samtale på tysk svare på spørsmål om innholdet av det oppleste stykke. Før han leser opp, må han da få høve til å se gjennom stykket.

4. *I engelsk blir det lagt opp:*

a. *På reallinjen, latinlinjen og norrønlinsen med tysk som nyspråklig hovedfag:*

Et pensum på 120 sider. Av dette skal 40 sider være faglige og litterære lesestykker, som er valt hovedsakelig ut fra fagspråklige og litterære omsyn. Når det gjelder disse 40 sidene, får eksaminanden sette om spesielt vanskelige ordlag og setninger eller hele teksten og svare på enkeltspørsmål i samband med pensum. Framgangsmåten ved artiumsprøven når det gjelder samtalepensumet (80 sider), er den samme som ved den muntlige prøven ved realskole-eksamen. Ekstemporalen skal ha en språklig vanskegrad om lag som lettere engelsk normalprosa.

17. novbr. b. På engelsklinjen:

A. Pensum for eksaminander som skriver pensumbunden oppgave:

1. Av et godkjent leseverk et utvalg på om lag 150 sider som er nærmere fastsatt av Kirke- og undervisningsdepartementet.
2. Av Shakespeares Macbeth eller The Merchant of Venice utdrag som er nærmere fastsatt av Kirke- og undervisningsdepartementet.

Til muntlig prøve dessuten:

1. Et utvalg på om lag 120 sider som er lest i de tre øverste klasser av et leseverk godkjent for engelsklinjen, der følgende perioder og forfattere skal være representert:

Opplysningstiden.

The Lakists.

Byron, Shelley, Scott.

De store romanforfattere fra Victoriatiden.

Tennyson og Browning.

Nyere engelsk litteratur.

Eldre og nyere amerikansk litteratur.

Minst $\frac{1}{3}$ skal være engelsk litteratur fra Victoriatiden og tidligere, og minst $\frac{1}{4}$ skal være amerikansk litteratur.

2. Et kursorisk pensum på minst 300 sider.
3. Litteraturhistorie og «Institutions».

B. Pensum for eksaminander som skriver fri oppgave:

Skriftlig og muntlig prøve:

Av et godkjent leseverk et utvalg på om lag 150 sider som er nærmere fastsatt av Kirke- og undervisningsdepartementet.

Til muntlig prøve dessuten:

1. Av Shakespeare et utdrag som er godkjent av Kirke- og undervisningsdepartementet.
2. Et utvalg på om lag 180 sider som er lest i de tre øverste klasser tilsvarende alternativ A. Minst $\frac{1}{6}$ skal være engelsk litteratur fra Victoriatiden og tidligere, og minst $\frac{1}{6}$ skal være amerikansk litteratur.
3. Et kursorisk pensum på om lag 400 sider, deriblant en moderne samfunnsroman.
4. Litteraturhistorie og «Institutions».

Ved den muntlige avgangsprøven på engelsklinjen 17. novbr. prøver en eksaminandens evne til å lese opp og deretter i en samtale på engelsk å gjøre greie for innholdet av et stykke fra det statariske pensum og for sammenhengen mellom den oppleste tekst og hele det lesestykket den er hentet fra. Han skal kunne svare på spørsmål om språklige og reale enkeltheter i den tekst som er lagt fram. Han skal også prøves i litteraturhistorie og institusjoner, med utgangspunkt i det pensumstykket han prøves i, men en skal ha høve til i disse disipliner å stille spørsmål som ikke står i samband med pensumstykket. Det er dessuten høve til å gi eksaminanden tilleggsspørsmål i det kursoriske pensum. Det blir deretter lagt fram for eksaminanden et stykke engelsk tekst som han ikke har lest før, om lag $\frac{3}{4}$ oktavsider langt. Før han leser det opp høyt, får han høve til å se det igjennom. Etter gjennomsynet og opplesingen skal han enten med lukket bok føre en samtale på engelsk med eksaminator om teksten eller omsette teksten til norsk. Ekstemporalen må ikke være lettere enn vanlig engelsk normalprosa.

5. I fransk blir lagt opp:

På *reallinjen* og *latinlinjen* 60 sider statarisk og 80 sider kursorisk (eventuelt: 75 sider statarisk og 85 sider kursorisk) pensum.

På *engelsklinjen* 100 sider statarisk og 100 sider kursorisk pensum.

For alle kandidater på *engelsklinjen* og for kandidater med 60 sider statarisk pensum på *real-* og *latinlinjen*:

Kandidaten skal lese opp og forklare et stykke av det statariske pensum (om lag $\frac{1}{2}$ oktavsider), eventuelt med oversettelse av enkelte vanskeligere uttrykk. Deretter skal en prøve om han i en samtale på fransk kan svare på enkle spørsmål som eksaminator stiller om innholdet av det stykket som er blitt lest opp. Omsetting av det oppleste stykket eller av et annet stykke av det statariske pensum kan også brukes til kontrollmiddel. Det kursoriske pensum skal være oppført på pensumlisten, og kandidaten bør prøves i dette ved en kontrollprøve — gjerne på norsk — om innholdet av et stykke. Viser kandidaten større språklig ustøhet, kan han prøves særskilt i grammatikk. Dessuten skal kandidaten lese opp og omsette en omhyggelig valt sammenhengende ukjent tekst (om lag $\frac{3}{4}$ alminnelig oktavsider).

Når en fastsetter karakteren, skal prøven i pensum og prøven i ekstemporal som regel veie like tungt.

17. novbr. Elever på *norrønlinsen* og *gresklesende* elever på *latinlinjen* blir prøvd i å lese opp og omsette et stykke (om lag $\frac{1}{2}$ oktav-side) av pensum. De kan prøves i elementær grammatikk, men blir ikke prøvd i ukjent stoff.

For kandidater med 75 sider statarisk pensum på *real-* og *latinlinjen* kreves ikke samtale på fransk om det statariske pensum, men omsetting til norsk av noe over $\frac{1}{2}$ side, med ett eller flere spørsmål i fransk grammatikk, og det kontrolleres at det kursoriske pensum er lest. Prøve i ukjent tekst som for andre kandidater på reallinjen.

6. I *latin* (for *latinlinjen*) blir det lagt opp:

1. 120 oktavsider (regnet etter Teubner-utgaven, 260 ord = 1 side) klassisk prosa. Dette skal leses *statarisk*.
2. Enten: 20 sider poesi lest *statarisk*, eller: 10 sider poesi lest *statarisk* og dessuten 15 sider tatt fra forfattere utenfor den klassiske litteratur, lest kursorisk. (25 vers regnes lik 1 side.)
3. En lærebok i antikkens kultur- og samfunnshistorie.

Av det statariske pensum leser en 45—50 sider lettere prosa (f. eks. Cæsar, Cornel, og utvalg av en godkjent lesebok) og 75—70 sider noe vanskeligere prosa (Livius, Sallust og især Cicero). Av poesi leser en fortrinnsvis dikterne Ovid, Horats, Catull og Vergil. Det kursoriske pensum tar en fra kirkefedrene, mellomalderlatin og senere latinske forfattere.

Ved den muntlige prøve skal eksaminanden kunne lese opp et stykke av det statariske pensum med godt skjønn, oversette og forklare det, innholdsmessig og språklig. En kan dessuten, om en finner det nødvendig, eksaminere særskilt i grammatikk i tilknytning til teksten. En bør også prøve eksaminanden i det kursoriske pensum ved å stille spørsmål om et stykkes innhold og historiske sammenheng og i tilfelle også la ham oversette litt av det. Dessuten skal eksaminanden eksamineres i antikkens kultur- og samfunnshistorie i tilslutning til en obligatorisk lærebok. Det kreves at han har et tilfredsstillende kjennskap til de viktigste sider av antikkens kulturliv og forståelse av sammenhengen mellom antikken og vår egen tid.

Ved den skriftlige prøve skal eksaminanden oversette et stykke klassisk — eller klassisk preget — prosa på om lag 240 ord, som han ikke kjenner på forhånd. Det skal legges vekt på at stykket blir oversatt til godt, naturlig norsk. Oversettelsen skal vise om eksaminanden har full forståelse av den latinske tekst. Bruk av ordbok er tillatt.

7. *Gresk* (valgfritt på latinlinjen): Eksaminanden skal kunne lese opp, omsette og forklare, språklig og reelt, og gjøre rede for innholdet av et stykke av et statarisk pensum på 120 sider av gresk litteratur etter et godkjent utvalg og skal ha det nødvendige kjennskap til den greske grammatikk.

8. I *historie* og *samfunnslære* blir det holdt to prøver, en i nest-øverste klasse og en i øverste klasse, ved skoler med eksamensrett. Det blir gitt en karakter for hver prøve. Ved prøven undersøker en om eksaminanden har kjennskap til faget i det omfang som er gitt i undervisningsplanen og ved godkjente lærebøker. Eksaminanden skal ved hver prøve gi melding om særarbeid som er gjort. Han kan også legge fram særarbeid ved begge prøvene. Privatister må ta begge de prøvene som er bestemt for det 5-årige gymnas.

9. *Geografi*:

a. For alle *eksaminander*:

En undersøker om eksaminanden har kjennskap til det pensum som er gitt for 3. klasse av det 5-årige gymnas.

Når karakteren skal fastsettes, tar en i tilvilstilfelle omsyn til årskarakteren i foregående klasse.

Ved *privatisteksamen* skal en prøve om eksaminanden har kjennskap til hele det pensum som er gitt for faget.

Eksaminanden skal kunne legge fram særarbeid fra skoleåret dersom han ønsker det.

b. Særskilt for *reallinjen*:

En undersøker om eksaminanden har kjennskap til matematisk geografi i det omfang som er gitt ved godkjente lærebøker.

10. I *kjemi* og *fysiologi* prøver en om eksaminanden har kjennskap til de viktigste kjemiske lover, teorier, stoffer og reaksjoner, og til grunndragene i menneskets fysiologi og helselære, i det omfang som er gitt ved de godkjente lærebøker han legger opp. En legger hovedvekten på hva eksaminanden virkelig har forstått av faget, og ikke på hva han har greidd å få inn av detaljer.

Eksaminanden legger fram en arbeidsbok der han selv har gitt korte utgreinger om minst 20 elevøvelser som han har utført selv (eller sammen med en arbeidskamerat), og som omfatter emner hentet fra de forskjellige hoveddeler av pensumet. Ved eksaminasjonen skal en prøve om eksaminanden har kjennskap til de framlagte øvelser. Eksaminanden kan også bli pålagt å utføre en øvelse, helt eller delvis, i laboratoriet.

17. novbr. Arbeidsboka som en privatist legger fram, skal inneholde vitnemål fra en kjemilærer som har sett ham utføre øvelsene, om at eksaminanden virkelig har gjort dem selv (eller sammen med en arbeidskamerat), dersom det er mulig å skaffe slikt vitnemål. Kan eksaminanden ikke få dette vitnemålet, *må* han under eksaminasjonen utføre en av de framlagte øvelsene — hele øvelsen eller visse deler av den, så eksaminator og sensor får sikkerhet for at eksaminanden virkelig har utført dem selv og ikke bare lært dem etter en veiledning.

Eksaminasjonen, både av elever og privatister, skal, så vidt mulig, foregå i spesialrom for kjemi.

11. *Biologi:*

a. *For alle eksaminander:*

Ved utgangen av vedkommende klasse prøver en om eksaminanden har tilstrekkelig kjennskap til biologien så langt den læreboka rekker som han legger opp.

b. *Særskilt for språklinjene:*

Tallet på obligatoriske øvelser er 20.

Ved prøven legger eksaminanden fram arbeidsboka. Han skal eksamineres i en av de obligatoriske øvelsene. Eksaminanden kan også bli pålagt å utføre en øvelse, helt eller delvis, i laboratoriet.

Den arbeidsboka en privatist legger fram, skal inneholde vitnemål fra en biologilærer for at det er eksaminanden selv som har gjort øvelsene (eventuelt i lag med en arbeidskamerat), dersom det er mulig å skaffe slikt vitnemål. Kan eksaminanden ikke skaffe vitnemål fra en biologilærer som har sett ham utføre øvelsene, *må* eksaminanden ved eksamen utføre en av de framlagte øvelser — hele øvelsen eller visse deler av den.

12. *Fysikk:*

Særskilt for reallinjen:

En undersøger om eksaminanden har kjennskap til fysikken i det omfang som er gitt ved den godkjente lærebok han legger opp.

Eksaminanden legger fram en arbeidsbok der han selv har gitt korte redegjøringer for 20 elevøvelser som han selv har utført (sammen med én eller, når øvelsen gjør det nødvendig, to arbeidskamerater), og som omfatter emner hentet fra alle hoveddeler av pensumet.

Ved prøven skal en eksaminere i en av øvelsene i arbeidsboka. Eksaminanden kan også bli pålagt å utføre en øvelse, helt eller delvis, i laboratoriet.

Arbeidsboka som en privatist legger fram, skal inneholde 17. novbr. vitnemål fra fysikklærer som har sett ham utføre øvelsene, om at eksaminanden virkelig har gjort dem selv (eller sammen med en arbeidskamerat, eller om nødvendig to), dersom det er mulig å skaffe slikt vitnemål. Kan ikke eksaminanden få erklæring fra en fysikklærer som har sett ham utføre øvelsene, må eksaminanden utføre en av de framlagte øvelsene — helt eller visse deler av den — så eksaminator og sensor får sikkerhet for at eksaminanden virkelig har utført den og ikke bare lært den etter en veiledning. Eksaminasjonen skal så vidt mulig foregå i spesialrom for fysikk.

13. *Matematikk:*

En undersøker om eksaminanden har kjennskap til faget i det omfang som er gitt i undervisningsplanen og ved godkjente lærebøker.

14. *Kroppøving:*

- a. *For gutter:* Prøven i gymnastikk blir holdt etter en oppstilt tabell. Eksaminandene skal dessuten ha en prøve i idrett.
- b. *For piker:* Piker er fritatt for prøve i dette faget.

II. Melding til examen artium.

§ 4. Innen 15. februar sender rektor (styrer) ved hvert gymnas med eksamensrett melding til Undervisningsrådet om eksaminander til examen artium.

Meldingen blir gitt særskilt for hver gymnaslinje og særskilt for:

- a. *Elever* av øverste klasse i gymnaset.
- b. *Privatister* som innen 1. februar har sendt inn eksamensmelding til rektor (styrer) ved skolen.

Elever av øverste klasse ved en skole med eksamensrett kan ikke bli meldt som privatister.

Når det gjelder de elever som er flyttet opp eller tatt opp på prøve i øverste klasse, må det være avgjort innen jul om de kan bli med i klassen eller ikke. I siste tilfelle kan vedkommende elev ikke i samme skoleår tas opp i øverste klasse i et gymnas med eksamensrett.

En elev som i tiden mellom meldingen og den muntlige eksamen har gått ut av skolen, blir å regne som privatist. Skolen må straks sende melding om slike tilfelle til Undervisningsrådet.

Eksaminander må ikke uten tillatelse av rektor (styrer) eller når det gjelder privatister av eksamensformannen, stå som utgiver av eller ha ansvaret for skrifter som det er meningen å selge eller spre på annen måte.

17. novbr. § 5. Ved meldingen nytter en for hver eksaminand et skjema som er godkjent av Undervisningsrådet. Eksaminanden kan få skjemaet ved å vende seg til et gymnas med eksamensrett. Privatister skal fylle ut to skjemaer. På de skjemaer som eksaminandene har fylt ut, attesterer rektor (styrer) etter skolens protokoller eller dokumenter som er lagt fram:

1. Eksaminandens fulle navn, fødselsår og datum. Privatister som ikke innen utgangen av juni vil ha fylt 17 år, må ha skriftlig tillatelse fra Undervisningsrådet til at de kan gå opp til eksamen uten å ha nådd nevnte alder.
2. At eksaminandens atferd har vært god. Viser noen eksaminand i tiden etter meldingen til examen artium dårlig atferd, kan han vises bort fra eksamen.
3. For *privatister*: At eksaminanden har bestått de årsprøver som er nevnt i § 31, 1, i dette reglement.

Videre skal meldingen inneholde:

4. Opplysning:
 - a. Om de i samhøve med § 6, 3, i loven krever seg fritatt for prøve i kristendomskunnskap;
 - b. for eksaminander på engelsklinjen om de velger å bli prøvd i engelsk skriftlig ved å skrive fri oppgave;
 - c. for eksaminander på den norrøne linje med tysk som fremmedspråklig hovedfag om de velger å bli prøvd i tysk skriftlig ved å skrive en tysk gjengiving + en kort omsetting fra norsk til tysk;
 - d. om de har tatt de prøver som det etter § 9 i reglementet om årsprøver i gymnasen (§ 31 i dette reglement) er høve til å ta før den endelige examen artium, og i tilfelle med hva for karakterer.
 5. Oppgave over de litteraturutvalg, det pensum og de lærebøker de legger opp i de forskjellige fag.
 6. Vitnemål fra faglærer om at eksaminanden selv har utført de øvelser i kjemi og fysiologi, på reallinjen i fysikk og på språklinjene i biologi, som er nevnt i reglementet; jfr. § 3, 10, 11 og 12.
 7. For eksaminander som etter § 6 i loven søker om å bli fritatt for prøve i kroppøving, legeattest på godkjent skjema for at de på grunn av kroppslige mangler ikke har kunnet delta i undervisning i faget. Undervisningsrådets avgjerd i saken må en ha fått på forhånd, og den må følge meldingen.
 8. Opplysning om det for noen eksaminand er spesielle forhold (svakt syn, tunghørthet e. l.) som det bør tas omsyn til ved prøven.
- Rektor (styrer) attesterer at de pensa som er gitt opp, svarer til kravene i reglementet.

Om melding av eksaminander med tidligere skoleutdanning 17. novbr. som gir dem rett til fritaking for prøve i visse fag, se §§ 43 og 45.

§ 6.

1. Hver eksaminand må, før han får adgang til den skriftlige prøve, legge fram kvittering for at han har betalt den fastsatte eksamensavgift. Fritatt for denne avgift er elever ved offentlige skoler og ved kommunale skoler med ordinær statsstønad og med eksamensrett, dersom de i det siste skoleår har hatt minst halv friplass eller tilsvarende stipend av legatmidler som blir delt ut på samme vilkår som de vanlige friplasser. Ved skoler med eksamensrett der en ikke betaler skolepenger, blir eksamensavgiften betalt av skolekassen for hver elev som er meldt til eksamen. I det samlede beløp gjør en et fradrag som svarer til den friplassprosent som til enhver tid gjelder ved de offentlige skoler. Andre eksaminander som trenger hjelp, kan Overstyret fritta for eksamensavgift når de søker om det.

Søknad om fritaking sender elever, både ved skoler med og uten eksamensrett, til skolens rektor (styrer) innen 1. februar. Sjølmeldte privatister sender søknad til eksamensformannen innen samme frist. Søknaden skrives på eget skjema som en får ved skolene, og vitnemål om trang må følge med. Styrer ved skole uten eksamensrett sender søknadene innen 5. februar med sin innstilling til eksamensformannen, som sender alle søknadene med sin innstilling til Overstyret innen 15. februar. Rektor (styrer) ved skole med eksamensrett sender søknadene med sin innstilling direkte til Overstyret innen 15. februar.

2. Eksamensavgiften er kr. 75,00 som i sin helhet betales ved den avsluttende eksamen. De eksaminander som på forhånd har betalt gebyr ved realskoleeksamen, betaler kr. 60,00. Privatister skal betale avgiften samtidig med meldingen til eksamen. De som etter søknad til Overstyret blir fritatt for eksamensavgift, får denne tilbakebetalt.

3. Eksamensavgiften blir betalt til den skole der eksaminanden er meldt, og går til utgiftene ved prøven. Strekker avgiften ikke til, legger skolekassen ut det som mangler. Ved statens høgre almenskoler føres eksamensinntektene og -utgiftene til inntekt og utgift i skolens regnskap etter regler som Overstyret fastsetter. Andre skoler må like etter at eksamen er ferdig, sende regnskap over inntekter og utgifter til Undervisningsrådets kasserer, og vil da få refundert mulig underskott. Er det overskott, må dette sendes inn sammen med regnskapet.

4. Enhver regning må være attestert av gymnasetts rektor (styrer) eller eksamensleder. Sammen med regnskapet må følge attestert

17. novbr. oppgave over hvor mange eksaminander var oppe til eksamen, og hvor mange av dem det var som var fritatt for å betale avgift.

III. Den skriftlige prøve for elever av skoler med eksamensrett.

§ 7. De skriftlige oppgavene blir sendt til skolene fra Undervisningsrådet under Rådets segl og med påtrykt melding om de dagene da de skal legges fram for eksaminandene til besvarelse.

Oppgavene blir åpnet av rektor (styrer) ved skolene på den tid som er fastsatt for hvert fag. Når oppgavene blir åpnet, skal det være vitner til stede. Før konvoluttene blir åpnet, skal minst 2 lærere eller tilsynsmenn ved påtegning på konvoluttene vitne at disse bærer Undervisningsrådets segl, og at dette segl er ubrutt.

Når eksaminandene svarer på oppgavene, skal de være under uavbrutt og tilstrekkelig tilsyn. Rektor (styrer) har ansvaret for at tilsynet blir ordnet i samsvar med de forskrifter som Undervisningsrådet har gitt.

Besvarelsene skal føres inn på papir som er normert av Undervisningsrådet.

§ 8. Til prøven i latin skal eksaminandene ta med et eksemplar av en ordbok som Undervisningsrådet har tillatt til bruk ved eksamen. Til prøvene i matematikk og fysikk skal eksaminandene ta med de tabeller som Undervisningsrådet har tillatt til bruk ved eksamen. Eksaminandene har ikke lov til å ha med seg til prøvene noe annet skrevet eller trykt hjelpemiddel til besvarelsen av oppgavene.

Før oppgaven blir kunngjort den første skriftlige eksamensdag, gjør en eksaminandene kjent med de forholdsregler som Undervisningsrådet har fastsatt for eksamen. Dersom noen eksaminand forser seg mot disse forholdsregler, skal han av rektor (styrer) eller den inspektør som har fått fullmakt til det, vises bort fra eksamen det året. Melding om forholdet må straks bli sendt til Undervisningsrådet.

Dersom en eksaminand ikke møter til en skriftlig prøve og ikke melder gyldig forfall, eller dersom han forlater lokalet etter at oppgaven er gitt, uten å levere noen besvarelse, har han ikke adgang til å fortsette eksamen samme år.

Ved sykdomsforfall skal en kreve attest fra lege om at sykdommen har hindret eksaminanden i å møte fram til prøve på bestemt nevnte dager.

§ 9. Rektor (styrer) eller den inspektør som har fått fullmakt til det, sender straks besvarelsene med navnesedler til Undervisningsrådets kontor. Undervisningsrådet tar vare på navnesedlene og sender besvarelsene til sensorene.

§ 10. For hver av de skriftlige prøver oppnevner Undervisnings- 17. novbr. rådet sensorer. I hvert fag skal det være minst to sensorer i hver gruppe. I norsk skal det være tre sensorer i hver gruppe, og Overstyret kan bestemme at dette også skal være tilfelle i andre fag.

Hver besvarelse bedømmes av minst to sensorer. I norsk bedømmes hver besvarelse av minst tre sensorer, og det samme gjelder også andre fag dersom Overstyret bestemmer dette.

Ved bedømmelsen må en feste seg ved det *gode* i besvarelsen og ikke legge for stor vekt på manglene. Et arbeid som i og for seg er godt, bør få en god karakter selv om det fins en del feil i det.

I *norsk* skal en ikke legge vekt på detaljert fagkunnskap, men på eksaminandens åndsmodenhet og på hans evne til å behandle oppgaven på en tilfredsstillende måte når det gjelder språk og form. Selv om besvarelsen således ikke skal bedømmes som en kunnskapsprøve, skal den likevel ha et innhold som i det store og hele er korrekt og noenlunde fyldig. En besvarelse kan derfor ikke godkjennes, selv om språkbehandlingen er uklanderlig, når den syner så grov uvitenhet om viktige kjensgjerninger at den av den grunn må karakteriseres som mislykt. *Tilleggsstilen* må bedømmes både etter det formelle og reelle. Både målføring og innhold må veie med, slik at det er det samlede inntrykk av prestasjonen som avgjør karakteren, enda om en må legge etter måten mer vekt på det formelle ved bedømmelsen her enn i hovedstilen.

I *engelsk* på engelsklinjen og i *tysk* på norronlinjen med tysk som fremmedspråklig hovedfag tar en mest omsyn til arbeidet som helhet. Spredte feil — språklige som reale — bør ikke veie så meget når arbeidet i sin helhet viser språklig dyktighet og selvstendighet og tilstrekkelig kjennskap til emnet. Besvarelsen må gi en sammenhengende utgreiing om det oppgitte emne. Det blir ikke stilt krav om detaljkunnskap; men en besvarelse som i det store og hele syner at eksaminanden ikke kjenner emnet, bør ikke godtas, selv om den viser evne til å bruke språket skriftlig. Da prøven først og fremst er en språklig prøve, bør den språklige side av besvarelsen i tvils- tilfelle få størst vekt.

§ 11. For de skriftlige besvarelser blir det gitt følgende karakterer:

Særdeles tilfredsstillende	S.tf.
Meget tilfredsstillende	M.tf.
Tilfredsstillende	Tf.
Noenlunde tilfredsstillende	Ng.tf.
Måtelig	Måtelig
Ikke tilfredsstillende	Ik.tf.

§ 12. Dersom sensorene ikke kan bli enige om karakteren for en besvarelse, blir spørsmålet avgjort ved votering. Etterat karakterene

17. novbr. er ført inn i protokollen, men før navnesedlene blir lagt fram, går sensorene gjennom karakterene for dem som er rejisert. Dersom det samlede resultat for noen eksaminand ser urimelig ut, blir sensuren for denne eksaminand drøftet på nytt, og viser da noen karakter seg å være gitt under tvil eller meningsforskjell, er det høve for vedkommende sensorer til å heve karakteren. Protokollføreren attesterer eventuell retting i protokollen og på karakterlistene.

§ 13. En eksaminand har bestått den skriftlige prøve når ingen av hans karakterer for besvarelsene av de oppgaver som er nevnt i § 2, er under Ng.tf.

En eksaminand på reallinjen som har Måtelig i engelsk, og en eksaminand på engelsklinjen, latinlinjen og den norrøne linje som har fått Måtelig i matematikk, har likevel bestått den skriftlige prøve dersom hans karakter for minst én av de øvrige skriftlige prøver ikke er under Tf. En tar her ikke hensyn til karakteren i tysk skriftlig ved realskoleeksamen. En slik eksaminand skal, om han ønsker det, ha adgang til samme høst å ta ny prøve i det fag han har fått karakteren Måtelig for. Får han ved den nye prøven karakteren Ik.tf., beholder han likevel karakteren Måtelig i faget.

Videre skal en eksaminand som har fått Måtelig for ett fag, uansett hva for et fag det er, ha høve til å ta ny prøve i dette fag dersom han i minst to fag ikke har dårligere karakter enn Tf. eller i minst ett fag ikke dårligere karakter enn M.tf.

Heller ikke her tar en hensyn til karakteren i tysk skriftlig ved realskoleeksamen. Han består da den skriftlige prøve dersom han ved ny prøve oppnår bedre karakter i faget.

En eksaminand som ikke fyller de vilkår som er fastsatt i denne paragraf for å bestå de skriftlige prøver, er rejisert, og dersom bestemmelsene ovenfor ikke gir ham adgang til å ta ny prøve, har han heller ikke adgang til resten av årets examen artium. Privatister som rejiseres ved den skriftlige prøve, har likevel adgang til å ta prøve i de muntlige fag som de etter reglementet for årsprøver har adgang til å ta prøve i før hovedprøven, dersom de ikke tidligere har tatt prøve i disse fagene. Dessuten har de adgang til å ta muntlige prøver etter § 47.

§ 14. Når sensuren av de skriftlige besvarelser er ferdig, sender Undervisningsrådet straks melding til skolene om utfallet.

Senest innen 15. september skal sensorene, gruppevis eller hver for seg, sende Undervisningsrådet sine merknader om oppgavene og en generell uttalelse om de besvarelser de har bedømt, og om eksaminandenes standpunkt i det hele.

IV. Den muntlige prøve og prøven i kroppøving for elever av gymnas 17. novbr.
med eksamensrett.

§ 15.

A. De muntlige fag ved examen artium som det på vitnemålet blir ført opp særskilte karakterer for, er:

1. Kristendomskunnskap.
2. Norsk.
3. Gammelnorsk (for eksaminander på den norrøne linje).
4. Tysk.
5. Engelsk.
6. Fransk.
7. Latin (for eksaminander på latinlinjen).
8. Gresk (for gresklesende eksaminander på latinlinjen).
9. Historie og samfunnslære.
10. Geografi.
11. Matematisk geografi (for eksaminander på reallinjen).
12. Kjemi og fysiologi.
13. Biologi.
14. Fysikk (for eksaminander på reallinjen).
15. Matematikk.

B. Dessuten gir en karakter i:

16. Kroppøving (bare for gutter).

§ 16. I høvelig tid før den muntlige eksamen begynner, gir faglærerne etter samråd med rektor (styrer) ved skolen elevene avgangskarakterer i de muntlige fag og for gutter også i kroppøving, etter det kjennskap de har fått til elevenes kunnskaper og dyktighet fra arbeidet i året. Det er også adgang til å holde skriftlige kontrollprøver i muntlige fag. Undervisningsrådet avgjør hvert år om slike prøver skal holdes. Utfallet av disse kontrollprøvene skal i tilfelle veie med ved fastsettingen av avgangskarakterene. Før disse karakterer blir endelig fastsatt, skal rektor og klassens lærere drøfte dem sammen. Karaktergradene er de samme som fastsatt i § 17.

Dersom en lærer av særlige grunner er usikker på den avgangskarakter en enkelt elev skal få, kan han med samtykke fra rektor (styrer) gjennom særskilt eksaminasjon søke å bringe på det rene den karakter eleven bør ha i faget.

Når avgangskarakterene er endelig fastsatt, blir de ført inn i en protokoll og underskrevet av faglæreren. Dette må skje innen det blir kunngjort hvor mange og hva for fag det skal bli holdt prøve i.

§ 17. Ved den muntlige prøve og ved prøven i kroppøving blir gitt følgende karakterer:

Meget tilfredsstillende M.tf.

Tilfredsstillende Tf.

17. novbr. Noenlunde tilfredsstillende Ng.tf.
Ikke tilfredsstillende Ik.tf.

Den som får Ik.tf. i et av de fag som er nevnt i § 15, har ikke greidd prøven i dette fag dersom han ikke får bedre karakter ved ny prøve (§ 39).

§ 18. Undervisningsrådet fastsetter de fag som det skal holdes muntlig prøve i ved hvert av gymnasene med eksamensrett, og om det skal holdes prøve i kroppøving for gutter. Hver eksaminand skal ha prøve i minst ett muntlig fag. Overstyret kan bestemme at prøven for hver eksaminand skal omfatte minst to muntlige fag. Først 48 timer før en eksaminand skal opp i et fag (søn- og helligdager unntatt), skal han få vite hva for et fag han skal prøves i.

§ 19. Ved de muntlige prøver eksaminerer faglæreren.

I bedømmelsen deltar en sensor oppnevnt av Undervisningsrådet. Får en sensor forfall, har rektor (styret) ved skolen fullmakt til å oppnevne en annen istedenfor den oppnevnte dersom det ikke er tid til å innhente Undervisningsrådets avgjerd.

Dersom Undervisningsrådet bestemmer at det skal holdes prøve i kroppøving, vil oppgaven bli sendt til skolene fra Undervisningsrådet under rådets segl og med påtrykt melding om dagen for prøven og når oppgavekonvolutten kan åpnes.

§ 20. Sensor fastsetter etter samråd med eksaminator hvor eksaminandene skal prøves, og det omfang prøven skal ha. Konferanse mellom sensor og faglærer skal finne sted i rimelig tid før prøven begynner. Dersom sensor finner det påkrevd, kan han, etter at den vanlige eksaminasjon er slutt, rette enkelte supplerende spørsmål til eksaminanden gjennom eksaminator. Bare i særlige høve kan sensor rette spørsmålene direkte til eksaminanden.

§ 21. Eksaminator og sensor plikter under eksaminasjonen og bedømmelsen å ta omsyn til det omfang av kunnskaper og den modenhet som eksaminanden etter de gjeldende bestemmelser skal ha nådd, likeens til de godkjente lærebøker som eksaminanden legger opp i faget.

§ 22. Ved sensuren legger en mer vekt på et sikkert og klart oversyn over det hele og på grundig kjennskap til det som er viktigst enn på nøyaktig detaljkunnskap.

Når et fag faller i flere hoveddeler, og en eksaminand etter en grundig og omfattende prøve innenfor en slik hoveddel har vist slik mangel på kunnskaper at han for denne del av pensum må få Ik.tf., blir karakteren for hele prøven Ik.tf.

§ 23. Etter eksaminasjonen, men før karakteren blir fastsatt, skal den avgangskarakter læreren har gitt eksaminanden i faget, legges fram.

Dersom eksaminator og sensor ikke kan bli enige, blir sensors 17. novbr. karakter gjeldende eksamenskarakter.

Både sensor og eksaminator har adgang til å gjøre tilførsel til protokollen, dersom de har noen merknad å gjøre ved eksaminasjonen eller sensuren.

§ 24. Dersom en eksaminand ikke møter til en muntlig prøve og ikke melder gyldig forfall, har han ikke adgang til å fortsette eksamen samme år.

Ved sykdomsforfall kreves attest fra lege om at sykdommen har hindret eksaminanden i å møte fram til prøven på bestemt oppgitte dager. Dersom det er høve til det, kan en eksaminand med godkjent forfall, få adgang til prøven en senere dag under eksamen.

§ 25. Ved hvert gymnas med eksamensrett blir det ført en protokoll for avgangseksamen i gymnaset, der elevene blir ført inn med fullt navn og med de eksamenskarakterer de har fått ved den skriftlige og den muntlige prøve og for gutter i kroppøving. For de muntlige fag som det ikke er blitt holdt prøve i, og for kroppøving dersom prøve ikke er blitt holdt, fører en inn de avgangskarakterer som er fastsatt ved utgangen av skoleåret (§ 16).

I protokollen fører en også inn en hovedkarakter som fastsettes etter bestemmelsen i § 33.

Denne protokoll blir laget etter et skjema fastsatt av Undervisningsrådet.

§ 26. I en egen protokoll fører en inn de karakterer som eksaminanden har fått ved de forhåndsprøver han har tatt ved real-skoleeksamen (sml. § 31, 1), og ved forhåndsprøver i gymnaset.

V. Den skriftlige og muntlige prøve for privatister.

§ 27. Har det ved en skole meldt seg flere privatister enn en kan skaffe plass til ved den skriftlige prøve, avgjør Undervisningsrådet hvor prøven skal holdes.

Undervisningsrådet kan også under andre tilhøve vise privatister til skriftlig prøve ved en annen skole enn den de har meldt seg ved, eller på annen måte ordne prøven for privatister.

§ 28. Undervisningsrådet fastsetter de gymnas som det skal holdes muntlig prøve og prøve i kroppøving ved for privatister.

For privatister som det ikke høver å vise til muntlig prøve og prøve i kroppøving ved skolene, holder en særskilt prøve etter nærmere bestemmelse av Undervisningsrådet.

§ 29. Til å ordne og lede den særskilte muntlige prøve og prøven i kroppøving oppnevner Undervisningsrådet en eksamensformann på hvert sted der slik prøve blir holdt.

Eksaminatorer og sensorer blir oppnevnt av Undervisningsrådet. Eksamensformannen fører protokoll over utfallet av prøven.

17. novbr. § 30. De bestemmelser som etter §§ 7—15, 17, 19, 1. og 2. ledd, 20—22, 23, 2. og 3. ledd, 24—26, gjelder elever av skoler med eksamensrett, gjelder også for privatister, bortsett fra at Undervisningsrådet oppnevner eksaminator ved prøvene. For piker holder en ikke prøve i kroppssøving.

§ 31.

1. Privatister skal, før de melder seg til examen artium, ved gymnas eller realskole med eksamensrett ha bestått prøven ved realskoleeksamen i tysk skriftlig, regning og matematikk skriftlig og muntlig, kristendomskunnskap (prøven i nest øverste klasse), historie (prøven i nest øverste klasse), naturhistorie, fysikk og tegning med ikke dårligere karakter enn Ng.tf. i noe av disse fag.

2. Privatister har høve til før den endelige examen artium å ta disse prøver:

a. den *skriftlige* prøve i tysk på engelsklinjen, i engelsk på real- og latinlinjen og i matematikk på språklinjene.

b. de *muntlige* prøver i: geografi, kjemi og fysiologi, historie og samfunnslære (prøven i nest øverste gymnasklasse), tysk, engelsk på real- og latinlinjen, biologi på reallinjen, og matematikk på språklinjene. Prøven i geografi omfatter også 1. og 2. klasses pensum, dersom eksaminanden ikke kan legge fram årskarakter fra 2. klasse i skole med eksamensrett.

De forhåndsprøver som elever av skoler med eksamensrett tar samlet på samme klassetrinn, må også privatister ta samlet.

3. Eksaminander som har tatt realskoleeksamen, kan få overført sine karakterer ved realskoleeksamen i engelsk skriftlig (på real- og latinlinjen), geografi og kjemi og fysiologi til examen artium og trenger da ikke å ta artiumsprøver i disse fag.

Eksaminander som har tatt middelskoleeksamen med fullstendig fagkrets, trenger ikke ta de prøver som er nevnt under 1, og har adgang til å få overført sine karakterer ved middelskoleeksamen i tysk muntlig og engelsk skriftlig til examen artium på real- og latinlinjen.

Privatister som ikke tidligere har tatt de prøver som er nevnt under 2, skal ta disse prøver under hovedeksamen.

§ 32. Privatister som før hovedeksamen har tatt prøve i fag som elevene i skoler med eksamensrett tar prøve i på tidligere klassetrinn, har ikke høve til å ta opp igjen et enkelt eller enkelte av de fag som er nevnt i § 31, 2, uten i de tilfelle som faller inn under bestemmelsene om ny prøve, med mindre de tar eksamen opp igjen også i de andre fag de har tatt prøve i tidligere på samme klassetrinn.

Privatister som blir rejisert ved den endelige eksamen, beholder 17. novbr. likevel de karakterer de har fått ved en tidligere prøve eller ved den endelige examen artium i de fag som elever av skoler med eksamensrett tar avgangseksamen i før den endelige examen artium.

VI. Utfallet av examen artium.

§ 33. På grunnlag av karakterene for de skriftlige og muntlige fag skal en gi en hovedkarakter. Denne regner en ut slik:

For de enkelte karaktergrader nytter en disse tallverdier:

S.tf.	får verdien	4
M.tf.	» »	3
Tf.	» »	2
Ng.tf.	» »	1
Måtelig	» »	÷ 2
Ik.tf.	» »	÷ 3

For de forskjellige fag bruker en disse vekttall:

	Real- linjen	Engelsk- linjen	Latin- linjen	Latinl. med gresk	Norrøn- linjen
Norsk hovedstil	2	2	2	2	2
Norsk tilleggsstil	1	1	1	1	1
Gammelnorsk skriftlig	—	—	—	—	2
Tysk skriftlig	—	2	—	—	3
Engelsk skriftlig	1	3	1	1	1
Latin skriftlig	—	—	3	3	—
Fysikk skriftlig	2	—	—	—	—
Matematikk skriftlig	2	1	1	1	1
Kristendomskunnskap	1	1	1	1	1
Norsk muntlig	2	2	2	2	2
Gammelnorsk muntlig	—	—	—	—	1
Tysk muntlig	1	2	1	1	2
Engelsk muntlig	2	3	2	2	1
Fransk	1	2	2	1	1
Latin muntlig	—	—	3	2	—
Gresk	—	—	—	2	—
Historie og samfunns- lære	—	—	—	—	—
næstøverste kl. prøve	1	1	1	1	1
øverste kl. prøve	1	1	1	1	2
Geografi	1	1	1	1	1
Matematisk geografi	1	—	—	—	—
Kjemi og fysiologi	1	1	1	1	1
Biologi	1	1	1	1	1
Fysikk muntlig	2	—	—	—	—
Matematikk muntlig	2	1	1	1	1
Vektsum	25	25	25	25	25

17. novbr. Hovedkarakteren blir bestemt etter den poengsum en får når en multipliserer karakterenes tallverdier med vektallene for de respektive fagene.

Dersom eksamen er bestått, blir hovedkarakteren:

Særdeles tilfredsstillende når poengsummen minst er 3 ganger vektsummen, og ingen enkelt karakter er under M.tf. for noe skriftlig fag eller under Tf. for noe muntlig fag.

Meget tilfredsstillende når poengsummen minst er 2½ ganger vektsummen, og ingen enkelt karakter er under Ng.tf. (Karakteren Måtelig eller Ik.tf. som en eksaminand har forbedret ved ny prøve, er ikke til hinder for at hovedkarakteren kan bli Meget tilfredsstillende).

Tilfredsstillende når poengsummen minst er 1½ ganger vektsummen.

Noenlunde tilfredsstillende når poengsummen er lavere enn 1½ ganger vektsummen og eksaminanden likevel har bestått eksamen (se § 34).

Se for øvrig § 39.

Fritaking for prøve i kristendomskunnskap hindrer ikke at eksaminanden får hovedkarakter. Det samme gjelder kroppsoving. Karakteren i dette fag har ikke noen innverknad på hovedkarakteren.

Eksaminander som er fritatt i kristendomskunnskap, må minst ha en poengsum på 58 for å få Meget tilfredsstillende og minst 38 for å få Tilfredsstillende i hovedkarakter.

På reallinjen og latinlinjen fører en opp på vitnemålet karakteren i tysk skriftlig ved 2. klasses prøve. Denne karakteren regner en ikke med i hovedkarakteren ved examen artium.

§ 34. Når en eksaminand ikke har oppnådd slike karakterer at summen av tallverdiene for karakterene er 3 større enn tallet på karakterer, er han rejisert, selv om han etter bestemmelsene i §§ 13 og 17 har greidd den skriftlige og den muntlige prøve hver for seg.

§ 35. Etterat examen artium er ferdig, sørger rektor (styrer) ved et gymnas med eksamensrett for at det blir skrevet ut eksamensvitnemål for de elever av skolen som har greidd eksamen, mens eksamensformannen sørger for dette for privatister som har greidd eksamen. På eksamensvitnemålet fører en opp de enkelte karakterer og hovedkarakteren for hver eksaminand.

For en eksaminand som må ta ny prøve i ett eller flere fag, blir ikke vitnemålet skrevet ut før han har fått bedre karakter ved den nye prøve enn ved den første prøve. Vitnemål for bestått examen artium gir en ikke en eksaminand som har vist uverdig atferd etter

at han ble meldt til prøven. Skolen må straks sende melding om 17. novbr. slike tilfelle til Undervisningsrådet.

Den som har strøket til eksamen, har høve til å få utskrift etter eksamensprotokollen av de karakterer han har fått. Denne utskrift kan ikke gis på normert vitnemålsskjema, og den må tydelig vise at eksaminanden ikke har greidd eksamen.

§ 36. Når eksamen er slutt, skal rektor (styrer) ved gymnasene med eksamensrett og eksamensformennene for de muntlige prøver for privatister sende inn melding om utfallet av eksamen til Undervisningsrådet. Meldingen fører en inn på et skjema som Undervisningsrådet har fastsatt. Sammen med meldingen sender en særskilte lister over eksamenskarakterer og forhåndskarakterer i de fag som elevene er blitt prøvd i.

Undervisningsrådet sender Overstyret en beretning om utfallet av examen artium med de merknader det finner grunn til.

VII. Utsatt og ny prøve.

§ 37. *Utsatt prøve.* For eksaminander som under examen artium har hatt godkjent forfall (§§ 8 og 24), ordner Undervisningsrådet i den følgende oktober måned *utsatt prøve* i de skriftlige og muntlige fag som mangler, og for gutter i tilfelle i kroppøving.

Oppgavene ved den skriftlige prøve og den nærmere ordning av prøven blir bestemt av Undervisningsrådet. Melding til prøven må sendes Undervisningsrådet i særskilt skriv sammen med innberetningen om utfallet av examen artium.

Undervisningsrådet bestemmer hva for muntlige fag elever av skoler med eksamensrett skal avlegge prøve i.

Rektor (styrer) ved skolen ordner nærmere med prøven i muntlige fag. (Se § 40.)

§ 38. *Ny prøve.* Eksaminander som vil nytte den adgang de har til ny prøve i skriftlige fag etter § 13, må melde dette til rektor (styrer) ved vedkommende skole innen 25. august. Meldingen må sendes Undervisningsrådet innen 5. september på et skjema fastsatt av Undervisningsrådet. Prøven blir holdt samtidig med årets utsatte prøve (§ 37) i samme fag. For adgang til prøven betaler en kr. 4,00 i gebyr. Avgiften skal betales også av de elever som har vært fritatt for gebyret ved den ordinære prøve.

Eksaminander som ved den ordinære examen artium har fått Ik.tf. i ett muntlig fag kan, når karaktersummen ikke hindrer at de kan bestå examen artium med karakteren Ng.tf. i dette fag, ta ny prøve i faget. Denne prøve blir holdt samtidig med årets utsatte prøve i samme fag.

17. novbr. Eksaminander (gutter) som har fått Ik.tf. i gymnastikk, må forbedre denne karakteren ved ny prøve. Prøven blir holdt sammen med den utsatte prøve i faget i oktober måned.

§ 39. For eksaminander som ved ny prøve får slike karakterer at de består examen artium, blir det skrevet ut eksamensvitnemål.

Både den opprinnelige karakter og karakteren ved ny prøve blir ført opp på vitnemålet (i merknadsrubrikken). Ved utregningen av hovedkarakteren skal en bruke tallverdien for karakteren Ng.tf. i vedkommende fag.

§ 40. De bestemmelser om eksaminasjon og innberetninger som gjelder for den ordinære examen artium, gjelder også for utsatt og ny prøve, uten omsyn til om eksaminandene er elever av skoler med eksamensrett eller privatister.

I de muntlige fag nytter en så vidt mulig de eksaminatorer og sensorer som var oppnevnt ved den ordinære examen artium, dersom de bor på stedet.

Eksaminander med godkjent forfall ved utsatte og nye prøver kan ta prøven(e) ved den ordinære examen artium neste år. Videre utsetting er det ikke adgang til.

VIII. Tilleggsprøver.

§ 41. For dem som har bestått examen artium på én linje og vil skaffe seg artiumsvitnemål for en annen linje, blir det holdt disse tilleggsprøvene:

1. Den som har bestått examen artium på *reallinjen*, kan få vitnemål for examen artium på:
 - a. *engelsklinjen* ved å ta de prøver i tysk og engelsk som blir holdt på denne linje;
 - b. *latinlinjen* ved å ta de prøver i latin som blir holdt på denne linje;
 - c. *norrønlinsen* ved å ta de prøver i gammelnorsk og tysk som blir holdt på denne linje.
2. Den som har bestått examen artium på *engelsklinjen*, kan få vitnemål for examen artium på:
 - a. *reallinjen* ved å ta de prøver i fysikk og matematikk (med projeksjonstegning) som blir holdt på denne linje;
 - b. *latinlinjen* ved å ta de prøver som er nevnt under 1 b;
 - c. *norrønlinsen* ved å ta de prøver som er nevnt under 1 c.
3. Den som har bestått examen artium på *latinlinjen*, kan få vitnemål for examen artium på:
 - a. *reallinjen* ved å ta de prøver som er nevnt under 2 a;
 - b. *engelsklinjen* ved å ta de prøver som er nevnt under 1 a;
 - c. *norrønlinsen* ved å ta de prøver som er nevnt under 1 c.

4. Den som har bestått examen artium på *norrønlinsen* kan få 17. novbr. vitnemål for examen artium på:
- a. *reallinjen* ved å ta de prøver som er nevnt under 2 a;
 - b. *engelsklinjen* ved å ta de prøver i engelsk som blir holdt på denne linje;
 - c. *latinlinjen* ved å ta de prøver som er nevnt under 1 b.

En eksaminand har bestått tilleggsprøvene når karakterene ikke er under Ng.tf. for noen av de fastsatte prøver.

§ 42. De tilleggsprøver som er nevnt i § 41, blir holdt sammen med examen artium for privatister.

Melding til tilleggsprøver blir sendt gymnas med eksamensrett innen 1. februar.

For adgang til disse tilleggsprøver betaler en ved meldingen en avgift av kr. 6,00 for hver skriftlig prøve og kr. 8,00 for hver muntlig prøve.

Bestemmelsene i §§ 37 og 40 om *utsatt prøve* gjelder også eksaminander som tar tilleggsprøver.

Når prøven er ferdig, bevitner rektor (styreren) eller eksamensformannen en utskrift av eksamensprotokollen for dem som har bestått prøven.

De bestemmelser om eksaminasjon og innberetninger som gjelder for den ordinære examen artium, gjelder også for tilleggsprøvene.

IX. Prøver for eksaminander med lærerprøve.

§ 43. For eksaminander som har tatt lærerprøven og etter § 12 i loven ønsker å få vitnemål for bestått examen artium, blir det sammen med den ordinære examen artium holdt prøver i disse fag:

1. På *reallinjen*: engelsk, matematikk og fysikk, skriftlig og muntlig, og de muntlige prøver i tysk og fransk.
 2. På *engelsklinjen*: tysk, engelsk og matematikk, skriftlig og muntlig, og den muntlige prøve i fransk.
 3. På *latinlinjen*: engelsk, latin og matematikk, skriftlig og muntlig, og de muntlige prøver i tysk og fransk.
 4. På *norrønlinsen*: gammelnorsk, tysk, engelsk og matematikk, skriftlig og muntlig, og den muntlige prøve i fransk.
- De prøver som er nevnt i § 31, 2, kan tas før hovedprøven.

Med meldingen til denne prøven skal følge vitnemål om bestått lærerprøve og om god atferd, like ens opplysning om de pensa og lærebøker eksaminanden legger opp. Dessuten skal det følge vitnemål om at eksaminanden har tatt prøven ved realskoleeksamen i tysk skriftlig med ikke dårligere karakter enn Ng.tf. Dersom eksaminan-

17. novbr. den ikke tidligere har tatt denne prøven, kan han ta den i forbindelse med examen artium. Kravet om at en skal ha tatt prøven ved real-skoleeksamen i tysk skriftlig faller bort for eksaminander på engelsk-linjen og norronlinjen.

Eksaminander med lærerprøve betaler ved meldingen en avgift av kr. 40,00 for adgang til prøven.

§ 44. Den som har tatt prøvene i de fag som er nevnt under de forskjellige linjer i § 43, får vitnemål om bestått examen artium dersom summen av tallverdiene for karakterene er 2 større enn tallet på karakterer. Ingen av de karakterer han har fått, må være dårligere enn Ng.tf. når unntas at eksaminanden har bestått den skriftlige prøve i matematikk på språklinjene og i engelsk på reallinjen med karakteren Måtelig dersom én av karakterene for de øvrige skriftlige fag ikke er dårligere enn Tf. Den som har fått Måtelig i et skriftlig fag, har adgang til å ta ny prøve etter § 13. Den som har fått Ik.tf. i et muntlig fag, har høve til å ta ny prøve etter bestemmelsen i §§ 38 og 39.

Eksaminander som har tatt prøve etter § 43, får ikke hoved-karakter.

X. Prøve for eksaminander

som har avlagt eksamen ved handelsgymnas som er godkjent av Kirke- og undervisningsdepartementet.

§ 45. For eksaminander som har tatt eksamen ved handelsgymnas som er godkjent av Kirke- og undervisningsdepartementet som grunnlag for tilleggsprøve til examen artium, og som ønsker å få vitnemål for bestått examen artium etter § 12 i loven, blir det sammen med den ordinære examen artium holdt prøver i fag som blir nærmere fastsatt av nevnte departement.

Prøven må tas samlet.

Med meldingen til denne prøven skal følge vitnemål om bestått eksamen fra vedkommende handelsgymnas med ikke dårligere hoved-karakter enn «Meget godt» (2,50), og om god atferd, like ens opplysning om de pensa og lærebøker eksaminandene legger opp.

Eksaminander med eksamen fra godkjent handelsgymnas betaler ved meldingen en avgift av kr. 40,00 for adgang til prøven.

§ 46. Den som har tatt de prøver som er fastsatt for eksaminander med eksamen fra godkjent handelsgymnas, får vitnemål om bestått examen artium dersom summen av tallverdiene for karakterene er 2 større enn tallet på karakterer. Ingen av de karakterer han har fått må være dårligere enn Ng.tf. Den som har fått Måtelig i et skriftlig fag, har adgang til å ta ny prøve etter § 13. Den som

har fått Ik.tf. i et muntlig fag, har høve til å ta ny prøve etter be- 17. novbr.
stemmelsen i §§ 38 og 39.

Eksaminander som har tatt prøve etter § 45, får ikke hoved-
karakter.

XI. Andre bestemmelser.

§ 47. I samband med den ordinære examen artium er det adgang
for dem som måtte ønske det, til å ta prøve i et enkelt eller flere
av gymnasetts fag.

For adgang til slike prøver betaler eksaminanden ved meldingen
en avgift av kr. 6,00 for hver enkelt skriftlig og kr. 8,00 for hver
enkelt muntlig prøve.

§ 48. Melding til de prøver som er nevnt i §§ 41, 43, 45 og 47,
må sendes til rektor (styrer) ved et gymnas med eksamensrett innen
1. februar.

De bestemmelser om eksaminasjon og innberetninger som gjelder
for den ordinære examen artium, gjelder også for prøver etter
§§ 41, 43, 45 og 47.

Kongelig resolusjon. *)

17. novbr.

I medhold av lov om fangst av hval av 16. juni 1939 fastsettes
for sesongen 1950—51 et tillegg til reglementet for
fangst av bardehval og spermhval m. v. av 23. sep-
tember 1949 i samsvar med et framlagt utkast:

Utkastet lyder så:

Den fangst av knølhval som er tillatt i henhold til reglementets
§ 7 a, jfr. § 5, kan først begynne den 1. februar.

Hver pelagisk hvalfangstekspedisjon skal ved hver dags slutt
sende Komiteen for Internasjonal Hvalfangststatistikk, Sandefjord,
telegrafisk oppgave over det totale antall knølhval som er blitt fanget
av vedkommende ekspedisjons hvalbåter sør for 40° sørlig bredde.

Den oppgave over fangede blåhvalenheter som hver pelagisk
ekspedisjon skal sende Komiteen for Internasjonal Hvalfangststati-
stikk i henhold til reglementets § 7 c skal også inkludere knølhval-
fangsten. Dog må det framgå av oppgaven hvor mange av blåhval-
enhetene skriver seg fra knølhval.

Kongelig resolusjon. *)

17. novbr.

1. I medhold av lov av 25. april 1907 om tilveiebringelse av
oppgaver til den offisielle statistikk innsamles en gang årlig opp-
gaver over arbeidslønningene i transportvirksomhet
(herunder laste- og lossearbeid) og sjøfart.

*) Kunngj. 24. november i Lovtid. 1 nr. 46.

17. novbr. 2. Statistisk Sentralbyrå får fullmakt til å bestemme hvem som skal gi oppgaver, på hvilken tid av året oppgavene skal gis, fastsette skjema og ellers treffe de nødvendige forholdsregler for å iverksette denne statistikk.

17. novbr. **Kongelig resolusjon.*)**

I medhold av mellombels lov av 30. juni 1947 om prisregulering og anna regulering av næringsverksemd fastsettes bestemmelser om prisfastsettelse på grunn av økning av dyrtidstillegg til arbeidere og funksjonærer i samsvar med et framlagt utkast.

Utkastet lyder så:

§ 1. Ervervsdrivende som har fått adgang til å sette sine priser selv uten å søke om prismyndighetenes godkjenning, må ikke på grunn av økning etter 30. september 1950 av dyrtidstillegg til arbeidere og funksjonærer forhøye de priser som de lovlig regnet pr. 14. november 1950 uten at de får samtykke til det av prismyndighetene. Heller ikke må de uten slikt samtykke regne med økning av dyrtidstilleggene når de fastsetter priser for nye ting eller ytelser.

Samtykke etter første ledd må bare gis i den utstrekning dette må anses nødvendig for å drive rasjonell ervervsvirksomhet på økonomisk forsvarlig måte. Finansdepartementet gir nærmere bestemmelser om hvorledes det skal gås fram ved behandlingen av søknader om samtykke.

§ 2. Bestemmelsene i § 1 får anvendelse ved prisfastsettelse for varer og ytelser etter de alminnelige prisforskrifter av 11. november 1949 §§ 6—9 for så vidt de ervervsdrivende har fått fritak for å søke om prismyndighetenes godkjenning etter §§ 10 og 11 eller det gjelder varer og ytelser som går inn under forskriftenes § 12.

Likeledes får bestemmelsene anvendelse for ervervsdrivende som etter særskilte prisforskrifter har fått adgang til å sette sine priser selv i samsvar med fastsatte kalkulasjonsforskrifter uten å innhente særskilt godkjenning fra prismyndighetene.

§ 3. De forskrifter som ellers er fastsatt om hvilke lønnskostnader som kan legges til grunn ved prisfastsettelse blir ved å gjelde med de forandringer som følger av bestemmelsene i §§ 1 og 2.

§ 4. Disse bestemmelser trer i kraft straks.

Overtredelse av disse bestemmelser eller bestemmelser gitt i medhold herav, kan medføre straff og inndragning etter §§ 12 og 14 i mellombels lov av 30. juni 1947 om prisregulering og anna regulering av næringsverksemd.

*) Kunngj. 24. november i Lovtid. 1 nr. 46.

Stadfestelse — meddelt av Sosialdepartementet — på «Sadel-17.novbr. maker Peder Johan Johannessen og hustru Georgine Johannessens legat til trengende faderløse barn i Mariakirkens sogn i Bergen», opprettet ved testament av 30. september 1921.

Stadfestelse — meddelt av Sosialdepartementet — på «Georg 17.novbr. Weltziens legat for handelsfolk» til økonomisk utarmede familiefedre innen den norske handelsstand, fortrinnsvis i Oslo, opprettet ved testament av 27. juni 1935, jfr. tilleggstestament av 24. januar 1940.

Skrivelse *) fra Kommunal- og arbeidsdepartementet om ved-17.novbr. tekt til reguleringsplanen for Breiseth- og Suttestadarealene, Fåberg kommune i Oppland fylke.

Skrivelse *) fra Kommunal- og arbeidsdepartementet om regu-21.novbr. lering av gnr. 17, bnr. 26, Kroken i Bærum herred, Akershus fylke, og om vedtekter i tilknytning til reguleringen.

Skrivelse *) fra Kommunal- og arbeidsdepartementet om ved-22.novbr. tekt til bygningslovens § 104, 3 for Skedsmo herred, Akershus fylke.

Kongelig resolusjon. *) 24. novbr.

Kgl. resolusjon av 24. februar 1928 avsnitt II punkt 3 endres til å lyde således:

For innførselstillatelsen betales til statskassen følgende gebyr:

For våpen: 1 pst. av fakturabeløpet, dog minst kr. 2,50 og maksimum kr. 250,00 for et enkelt våpenparti.

For ammunisjon: Samme satser som bestemt for våpen.

For våpen og ammunisjon (inntil 3 geværer og 500 patroner) som medbringes av utlendinger til personlig bruk, og som igjen vil bli utført, erlegges et innførselsgebyr av kr. 10,00 (pro persona).

Kongelig resolusjon *) om at påbudet i lov av 3. august 1897 24.novbr. angaaende Saltvandsfisket i Finmarken, § 15, 1. ledd, om at alle fiske-redskaper unntatt stengenet skal være opptatt av sjøen innen midnatt før søn- og helligdager ikke skal gjelde i Breivikfjordens oppsynsdistrikt den tid oppsynet er satt.

*) Kunngj. 2. desember i Lovtid. 1 nr. 47.

24. novbr. **Kongelig resolusjon. *)**

I medhold av § 4, annet ledd i millombils lov av 10. juli 1936 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror, jfr. tilleggslov av 2. august 1946, fastsettes slike forskrifter om avgift på omsetning av melk:

1. Alle som leverer melk direkte til forbruker, til meieri, ysteri, melkekondenseringsfabrikk, melkesalgslag eller andre forretninger som selger melk som de får direkte fra produsent, skal betale avgift til å fremme omsetningen av melk, ost og smør i samsvar med bestemmelsene i millombils lov av 10. juli 1936 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror, jfr. tilleggslov av 2. august 1946.

Avgiften settes til 0,25 øre pr. liter kumelk og geitemelk som leveres til forbruker eller ovennevnte bedrifter i tiden 1. desember 1950 til 30. november 1951.

2. Overtredelse av disse forskrifter er straffbar.

24. novbr. **Kongelig resolusjon.**

1. I medhold av § 20 siste ledd i lov om verneplikt og utskriving av 21. juli 1929 nr. 8 (jfr. lov av 2. april 1948, nr. 2) oppheves roteinndelingen og oppnevningen av roteforstandere i samtlige landets kommuner fra 1. januar 1951.

2. De forretninger som er pålagt roteforstanderne i landets kommuner skal fra samme dag overtas av folkeregistrene i samarbeid med Utskrivningsvesenet og lensmennene (politiet).

3. I tillegg til de gjøremål som knytter seg til selve innrulleringen, kan lensmennene (politiet) pålegges å hjelpe krigskommisariatene med å ekspedere innkallingskort til sesjon og ta imot og kontrollere svarkortene m. v. når deres lokalkjennskap til befolkningen og distriktet og/eller deres lettere adgang til rask forbindelse er av betydning for fram møtet.

4. I samsvar med lov om verneplikt og utskriving § 20 skjer folkeregistrenes medvirking uten godtgjøring, mens lensmennenes medvirking skjer mot godtgjøring som senere blir fastsatt.

24. novbr. **Skrivelse *)** fra Kommunal- og arbeidsdepartementet om reguleringsvedtekter i tilknytning til reguleringsplan for området Oksval I, Nesodden herred, Akershus fylke.

24. novbr. **Skrivelse *)** fra Kommunal- og arbeidsdepartementet om vedtekt til bygningslovens § 104, punkt 3, for Nittedal herred, Akershus fylke.

*) Kunngj. 2. desember i Lovtid. 1 nr. 47.

Skrivelse *) fra Kommunal- og arbeidsdepartementet om ved-24. novbr. tekt til bygningslovens § 104, punkt 3, for Berg bygningsdistrikt i Berg herred, Østfold fylke.

Skriv *) frå Kommunal- og arbeidsdepartementet om vedtekt 24. novbr. til § 104, punkt 3, i bygningslova for Årdal bygningsdistrikt i Sogn og Fjordane fylke.

Skrivelse *) fra Kommunal- og arbeidsdepartementet om ved-24. novbr. tekt til bygningslovens § 104, punkt 3, for Flekkefjord.

Skrivelse *) fra Kommunal- og arbeidsdepartementet om ved-24. novbr. tekt til bygningslovens § 63, punkt 1, for Fana bygningsdistrikt, Hordaland fylke.

Skriv **) frå Kommunal- og arbeidsdepartementet om vedtekt 28. novbr. til § 104, punkt 3, i bygningslova for Askøy bygningsdistrikt, Hordaland fylke.

Skrivelse fra Sosialdepartementet. 28. novbr.

I medhold av lov om jordmødre av 19. desember 1898 § 7 bestemmer departementet at Skotselv jordmordistrikt, Buskerud fylke, slås sammen med Vestfossen jordmordistrikt, samme fylke, til et jordmordistrikt: Øvre Eiker jordmordistrikt.

Ordningen trer i kraft fra 1. juli 1951.

Skrivelse **) fra Kommunal- og arbeidsdepartementet om be-29. novbr. byggelsesplan for kvartal 63, Mo i Rana, Nordland fylke, og om vedtekter i tilknytning til planen.

Skriv *)** frå Kommunal- og arbeidsdepartementet om ny ved-29. novbr. tekt om stengjetid for utsalsstader i Evje herad, Aust-Agder fylke.

Skrivelse **) fra Sosialdepartementet om nye helseforskrifter 29. novbr. for Eide herred, Aust-Agder fylke.

Skrivelse **) fra Handelsdepartementet om endring i § 13 i ved-29. novbr. tekt for salg fra offentlige steder og fra portrom m. v. i Stavanger.

Skrivelse **) fra Kommunal- og arbeidsdepartementet om opp-30. novbr. hevelse av Rolvsøy brannkommune i Rolvsøy herred, Østfold fylke. Lov om brannvesenet av 15. august 1908 blir fortsatt gjeldende innenfor den opphevede brannkommunes grenser.

*) Kunngj. 2. desember i Lovtid. 1 nr. 47.

**) Kunngj. 7. desember i Lovtid. 1 nr. 48.

***) Kunngj. 19. desember i Lovtid. 1 nr. 49.

30. novbr. **Skrivelse ***) fra Kommunal- og arbeidsdepartementet om vedtekter til bygningslovens §§ 104 og 124 for Kristiansand.

30. novbr. **Skrivelse ***) fra Kommunal- og arbeidsdepartementet om vedtekt for Kristiansund til bygningslovens § 104, punkt 3.

1. desbr. **Kongelig resolusjon ***) om endring av kongelig resolusjon av 16. oktober 1931 om seifisket i Nordmøre.

1. desbr. **Skrivelse ****) fra Kommunal- og arbeidsdepartementet om gjennomføring av husleieloven i Aurskog kommune, Akershus fylke.

4. desbr. **Bestemmelser ****) om bruk av fortinnet blikk og dobbelt wasters blikk.

I medhold av bestemmelser om omsetning og bruk av tynnplater og metallbelagte plater av jern og stål, blikk og emballasje av blikk av 25. juni 1947 § 2, har Handelsdepartementet, Direktoratet for Eksport- og Importregulering, gitt følgende bestemmelser:

§ 1. Emballasje av fortinnet blikk av prima kvalitet kan uten tillatelse fra Direktoratet for Eksport- og Importregulering selges eller på annen måte overdras, kjøpes eller på annen måte erverves når den skal brukes til pakking av:

røkt brisling i olje og tomat,

småsild (musse) i olje og tomat, røkt og urøkt,

kippers,

middagshermetikkk av fisk og fiskeprodukter,

naturell torskelever,

gaffelbiter,

sildefilet i olje og i sauser,

appetittsild,

ansjos,

salt sild (i sildepann).

makrell (herunder pir) i olje og i tomat,

krabbe, stuert og naturell,

hummer,

reker,

skjell,

laksefilet,

ål,

størje,

*) Kunngj. 7. desember i Lovtid. 1 nr. 48.

**) Kunngj. 19. desember i Lovtid. 1 nr. 49.

4. desbr.

kaviar,
honning, 5 kg eller mer,
spinat,
hermetikkolje,
tran,
kondensert melk,
margarin for eksport,
kopperbunnstoff,
sildemelke og silderogn,
smørfarge,
ren alkohol,
medisinsk heftplaster,
medisinske salver,
eteriske oljer,
cellulose-lakker,
plasticlakker som fremstilles med fortynningsmidler som inneholder estere eller alkoholer,
flytende anilinfarger,
crown cork.

Fortinnet blikk av prima kvalitet kan dessuten uten tillatelse brukes til:

lokk og ring på bokser over 5 kg når lokket skal loddet fast, bunn og topp i emballasje med papirsarie.

§ 2. Dobbelt wasters blikk kan uten tillatelse fra Direktoratet for Eksport- og Importregulering selges eller på annen måte overdras, kjøpes eller på annen måte erverves når den skal brukes til fremstilling av:

husholdningsartikler,
rekespann til pakking av 7 kg reker eller mer,
teboks,
emballasje for klippfisk,
sprøyter for insektdrepende midler,
emballasje til frostvæsker, 5 liter eller mer,
emballasje til bremsevæsker, 5 liter eller mer,
emballasje til maling, 10 liter eller mer,
lokk til glassemballasje.

§ 3. Tidligere utstedte kjøpe- eller brukstillatelser for fortinnet blikk er ugyldige fra 1. januar 1951.

§ 4. Emballasje som er oppslått av fortinnet blikk av prima kvalitet og som i henhold til Handelsdepartementets bestemmelser av 1. juni 1949 og 4. januar 1950 uten tillatelse fra Direktoratet for Eksport- og Importregulering kunne selges eller på annen måte

4. desbr. overdras, kjøpes eller på annen måte erverves når den skulle brukes til pakking av:
- middagshermetikk av kjøtt og kjøttprodukter inkl. hval,
 - honning, under 5 kg,
 - tomatpure,
 - nypepure,
 - hermetiske hele tomater,
 - hermetisk hel frukt,
 - hermetiske hele bær,
 - klippfisk for eksport,
 - buljongterninger,
 - suppekraft,
 - frostvæsker,
 - bremsevæsker,
 - kapsler til askeurner,
- kan inntil 1. januar 1951 nyttes uten kjøpe- eller brukstillatelse.
- § 5. Disse bestemmelser trer i kraft straks. Fra samme tidspunkt oppheves Handelsdepartementets bestemmelser av 1. juni 1949 og 4. januar 1950.
5. desbr. **Skrivelse ***) fra Kommunal- og arbeidsdepartementet om tillegg til husleievedtekta for Kragør.
6. desbr. **Stadfestelse** — meddelt av Sosialdepartementet — på «Dorothea Irgens' legat» til hjelp til sommeropphold på landet for ubemidlede barn i Oslo, opprettet ved testament av 19. januar 1949.
6. desbr. **Skrivelse ***) fra Kommunal- og arbeidsdepartementet om vedtekt til bygningslovens § 137 for Vikersund bygningskommune, Buskerud fylke.
6. desbr. **Skrivelse ***) fra Kommunal- og arbeidsdepartementet om vedtekt for Gjøvik til bygningslovens § 104, punkt 3.
6. desbr. **Skrivelse ***) fra Kommunal- og arbeidsdepartementet om regulering av en del av gnr. 89, bnr. 1, Ø. Hauger, Bærum herred, Akershus fylke, og om vedtekter i tilknytning til reguleringen.
7. desbr. **Skrivelse ****) fra Kommunal- og arbeidsdepartementet om vedtekter til bygningsloven for Sandane bygningsdistrikt, Sogn og Fjordane fylke.

*) Kunngj. 19. desember i Lovtid. 1 nr. 49.

**) Kunngj. 4. januar i Lovtid. 1 nr. 1 for 1951.

Lov *)¹⁾ om endringer i skattelov for landet 8. desbr. av 18. august 1911. Nr. 1.

I.

Følgende bestemmelser i skattelov for landet av 18. august 1911 skal lyde slik:

§ 50, annet ledds første punktum:

Til grunn for ansettelsen av utbyttet for det enkelte år legges den skattepliktiges årsregnskap, for så vidt dette er oppgjort overensstemmende med de grunnsetninger som gjelder for en ordentlig forretningsførsel og de forskrifter for regnskapsføringen som er fastsatt i medhold av § 55, tredje ledd.

§ 53, tredje ledd:

Etter overgang til benyttelse av ny regnskapsstermin (§ 41, fjerde ledd) medtas ved gjennomsnittsligningen inntekten i de 3 sist forløpne hele regnskapsår. Den særskilt skattlagte inntekt i tidsrommet mellom det forrige regnskapsårs avslutning og det nye regnskapsårs begynnelse medtas ikke ved beregningen av gjennomsnittsutbyttet. Avbrytes gjennomsnittsligning av inntekt, blir den del av inntekten, der som følge av avbrytelsen unngår beskatning, å etterligne. Sådan etterligning skjer dog kun, når et inntektsbeløp av kr. 10 000 eller derover — etterligningsbeløpene for begge år sammenlagt — ellers ville unngå beskatning. For øvrig kommer bestemmelsene i denne lovs § 122 nr. 1 og nr. 4—7 til anvendelse.

§ 55, nytt tredje til femte ledd:

Kongen kan treffe bestemmelse om regnskapsplikt for skattepliktige som utøver næringsvirksomhet av bestemt art eller driver utleie av hus. Kongen kan tillike fastsette nærmere forskrifter for regnskapsføringen og årsoppgjøret, herunder hvilke bøker og konti som skal føres og hvilke legitimasjoner som kan kreves vedkommende inntekts- eller utgiftsposter. Slike forskrifter kan også fastsettes for næringsdrivende som ved lov er pålagt å føre regnskapsbøker.

Vedkommende departement kan bestemme at skattepliktige som ved lov eller i medhold av foregående ledd er pålagt å føre regnskapsbøker, skal ha revisor når årsumsetningen siste regnskapsår var kr. 300 000 eller mer, eller når samlet utbetalt lønn i samme tidsrom var kr. 75 000 eller mer. Plikten til å ha revisor faller ikke bort selv om omsetning eller samlet utbetalt lønn i et senere regnskapsår

*) Kunngj. 19. desember i Lovtid. 1 nr. 49.

¹⁾ St.vedtak 28. november. Se Ot. prp. nr. 17. Innst. O. XIV. St.tid., forh. i Ot. s. 337—367; i Lt. s. 93—105.

8. desbr. ligger under de grenser som er satt foran. Hvis omsetningen eller
Nr. 1. samlet utbetalt lønn i flere år har ligget under de grenser som er
satt, kan likevel skatteinspektøren samtykke i at plikten til å ha
revisor skal falle bort. Departementet gir nærmere regler om bereg-
ning av årsomsetning og utbetalt arbeidslønn og kan gi forskrifter
for revisors virksomhet. Revisor må ikke være medinnehaber, kom-
manditist, stille interessent eller medlem av styret eller i eller uten-
for bedriften inneha noen stilling som er underordnet innehaveren,
styret eller et styremedlem. Heller ikke må han være gift med inne-
haver, kommanditist, stille interessent eller medlem av styret eller
være beslektet eller besvogret med disse i rett opp- eller nedstigende
linje eller i sidelinjen så nær som søsken. Revisor må ikke ha lån
hos eller antas som kausjonist eller endossent for nye lån hos den
skattepliktige.

En næringsdrivende som forsettlig eller uaktsomt har gitt urik-
tige eller ufullstendige opplysninger, slik at han kan ilignes tilleggs-
skatt i medhold av § 121 nr. 2, kan av ligningsrådet (-utvalget) gis
særlige pålegg om å føre regnskap og følge de forskrifter for regn-
skapsføringen som er fastsatt i medhold av bestemmelsene i tredje
ledd. Har han hatt omsetning eller utbetalt lønn av størrelse som
nevnt i fjerde ledd, første punktum, kan ligningsrådet (-utvalget)
for et tidsrom av inntil 5 år pålegge ham å anta en revisor som enten
er statsautorisert eller godkjent av skatteinspektøren.

§ 56:

Forpliktet til gjennom selvangivelse å gjøre rede for sine for-
mues- og inntektsforhold er:

- a. Skattepliktige selskaper, boer og andre innretninger samt stat og kommune, hvor de er skattepliktige.
- b. Skattepliktige, hvem det ved lov eller ved forskrifter utferdiget i henhold til lov er pålagt å føre regnskapsbøker, eller som skal innsende næringsoppgave i medhold av § 58, første ledd, eller som krever seg lignet etter jordbruksregnskap i medhold av § 46, annet ledd.
- c. Medlemmer av de i § 20, annet ledd, omhandlede selskaper.
- d. Andre skattepliktige, som ved noen av de 3 siste ligninger har vært ansatt i en antatt inntekt av minst kr. 1 500 eller har vært lignet i flere distrikter av inntekter, der sammenlagt utgjør minst dette beløp.
- e. Skattepliktige, som uten å inngå under bokstav a—d, i det siste kalenderår har hatt en nettoinntekt av minst kr. 1 500 eller som har en bruttoformue på kr. 10 000 eller mer på det tidspunkt som skal legges til grunn for formuesansettelsen.

- f. Skattepliktige som av ligningsrådet (-utvalget) eller av forretningsføreren blir pålagt å inngi selvangivelse. 8. desbr. Nr. 1.

Den under bokstav d og e nevnte inntektsgrense kan etter beslutning av herredstyret nedsettes. Inntektsgrensen kan også forhøyes inntil kr. 3 000. Beslutning om forhøyelse må godkjennes av fylkesskattestyret.

Skattepliktige selskaper og innretninger kan i den utstrekning Riksskattestyret bestemmer fritas for å avgi selvangivelse når årsoppgjør innleveres på skjema fastsatt av styret.

Alle skattepliktige er berettiget til å innlevere selvangivelse.

§ 57, første ledd:

Selvangivelse avfattes etter formularer anordnet av Riksskattestyret og godkjent av vedkommende regjeringsdepartement. De skal inneholde:

- a. Den skattepliktiges navn, stilling, med angivelse av for selvstendig næringsdrivende næringsvei og bransje, for lønnstakere arbeidsgiveres navn og bransje, bolig og adresse, samt hvor han er skattlagt foregående år.
- b. Oppgave over personer som han har å forsørge.
- c. Spesifisert oppgave over den skattepliktige formue, herunder formue som i medhold av § 16, annet ledd, skal lignes under ett med hans, samt over gjeld der forlanges fradratt formuen.
- d. Spesifisert oppgave over den skattepliktiges inntekter og deres beløp, herunder inntekter som i medhold av § 16, annet ledd, skal lignes under ett med hans, samt over hva der forlanges fradratt inntekten.
- e. Andre opplysninger og bevitnelser som kan være av direkte betydning for ligningsansettelsene eller kontrollen med den skattepliktiges oppgave i den utstrekning departementet bestemmer det.
- f. Forsikring på ære og samvittighet om at de meddelte oppgaver er avgitt etter beste skjønn og overbevisning og så fullstendig som det har vært den skattepliktige mulig, og at der med hans vitende ikke finnes noe uriktig i dem, samt erklæring om at han er kjent med at det er forbundet med straffansvar å gi uriktige eller ufullstendige opplysninger.

§ 57, nytt annet ledd:

Har den skattepliktige i det sist forløpne år mottatt gevinst i Det Norske Pengeotteri, Norsk Tipping A/S eller Den norske stats premielån på kr. 1 000 eller mer, plikter han å vedlegge selvangivelsen bevitnelse fra den som har utbetalt gevinsten. Har en skattepliktig i det sist forløpne år hatt gevinst eller tap på tilsammen

8. desbr. minst kr. 1 000 ved avhendelse av verdipapirer, jfr. § 43, annet ledd, Nr. 1. og § 45, plikter han å vedlegge selvangivelsen oppgave over alle kjøp og salg av verdipapirer i inntektsåret. Oppgaven skal gis på formular som fastsettes av Riksskattestyret.

§ 57, annet til femte ledd blir tredje til sjette ledd.

§ 57, siste ledd:

Riksskattestyret lar trykke det nødvendige antall selvangivelses-skjemaer. Anskaffelsen bekostes av kommunene.

§ 60, nytt annet ledd:

Når noen der har å levere selvangivelse, blir å iligne skatt i to eller flere distrikter, har han i hvert av disse å innlevere angivelse over sin samlede formue og inntekt. Rederiselskaper og dermed med hensyn til beskatning likestilte selskaper, dog kun i det distrikt hvor kontoret has eller bestyrelsen foregår. Hvor ektefellene ligned under ett, jfr. § 16, innsendes sådan fullstendig selvangivelse til ethvert distrikt hvor en av ektefellene er skattepliktig. I angivelsen anføres hvorledes formuen og inntekten etter den skattepliktiges mening ved beskatningen blir å fordele mellom de pågjeldende distrikter. Når inntekten ikke etter nærværende lovs regler blir å fordele mellom distriktene med visse brøkdeler, behøver selvangivelsen i et distrikt hvor vedkommende skattyter ikke gjør fordring på fradrag for gjeld eller gjeldsrenter, bare å omfatte den der skattepliktige formue og inntekt. Selvangivelsen i det distrikt hvor den skattepliktige er bosatt eller hjemmehørende, skal dog alltid omfatte den skattepliktiges samlede formue og inntekt.

§ 62:

Selvangivelse og næringsoppgave skal skrives på fastsatt blankett og undertegnes av utstederen. Opplysninger som kan kreves i selvangivelser og næringsoppgaver kan i stedet kreves på særskilt blankett, som blir å legge ved selvangivelsen.

Enhver skattepliktig kan gå til forretningsførereren for ligningsvesenet (ligningssjefen, ligningssekretæren) og få veiledning ved utfylling av selvangivelse eller næringsoppgave. Den skattepliktige må i ethvert tilfelle underskrive den utfylte blankett.

§ 63, første ledd:

Skattepliktige selskaper og personer som utøver næringsvirksomhet eller driver utleie av hus er forpliktet til sammen med selvangivelsen å innsende årsoppgjør og utskrift av de konti som viser hvordan bruttoinntekten er kommet fram. Ligningsmyndighetene kan kreve innsendt utskrift også av andre konti. Riksskattestyret kan fastsette skjema som de skattepliktige må bruke ved innsendelse av årsoppgjør og utskrifter som her nevnt. Har den skattepliktige

plikt til å ha revisor, skal årsoppgjør og utskrifter medundertegnes 8. desbr. av denne. Nr. 1.

§ 63, fjerde ledd:

Livrente-, livsforsikrings- og skadeforsikringsselskaper er forpliktet til uoppfordret å meddele ligningsmyndighetene oppgave over de til forsikrede og skadelidte i det sist forløpne år utbetalte beløp. Den samme forpliktelse påhviler styret for pensjonsfond for så vidt angår utbetalte pensjoner og understøttelser. Selskaper og innretninger som ikke kommer inn under reglene i lov om forsikringsselskaper av 29. juli 1911, jfr. lovens §§ 115 og 116, plikter ikke å gi oppgaver som nevnt med mindre ligningsmyndighetene forlanger det. Oppgavene sendes innen 31. januar til ligningskontoret i det distrikt hvor mottakeren bor. På forlangende av ligningsmyndighetene plikter selskaper som er nevnt i dette ledds første punktum også å gi oppgave over beløp utbetalt i tidligere år til navngitte forsikrede eller skadelidte. Riksskattestyret kan begrense oppgaveplikten etter dette ledd.

§ 64, annet ledd:

Hos de i første ledd nevnte innretninger og personer samt hos personer som driver utlånsvirksomhet som næring eller virksomhet som fonds- eller aksjemegler, kan skatteinspektøren foreta undersøkelser eller kreve opplysninger angående navngitt skatteyters innskudds- og gjeldskonti, deposita og andre økonomiske mellomværender. Riksskattestyret eller dets formann eller den som har fullmakt fra ham kan kreve opplysninger av eller foreta undersøkelser hos de nevnte innretninger og personer også angående ikke navngitte skattytere. Den som undersøkelsen skjer hos, skal yte den bistand som er nødvendig for gjennomføring av kontrollen og plikter herunder å forevise de dokumenter, regnskapsbøker og registre som kan ha betydning for undersøkelsen.

§ 65:

1. Enhver som i det sist forløpne år har utbetalt lønn eller annen godtgjørelse som nevnt under a)–e), skal ukrevet sende inn lønnsoppgaver. Dette gjelder også selskap eller innretning som ikke er skattepliktig etter denne lov. Oppgavene skal omfatte:

- a) lønn, pensjon og annen godtgjørelse for utført arbeid, herunder så vel utbetalinger i penger som andre ytelser eller fordeler;
- b) reise-, diet- og representasjonsgodtgjørelse, gratiale, tantieme og godtgjørelse til medlem av styre eller representantskap eller til annen tillitsmann;
- c) provisjon, utbetalt til agent eller annen mellommann;

8. desbr. d) vederlag for teknisk, juridisk, regnskapsmessig eller annen bi-
Nr. 1. stand;

e) honorar eller annen godtgjørelse som er utbetalt opphavsmann til åndsverk.

Plikten til ukrevet å sende lønnsoppgave omfatter dog ikke godtgjørelse som nevnt under b)—e) når den som har foretatt utbetalingen, ikke har krav på fradrag i inntekten for det utbetalte beløp, jfr. § 44 a.

Er det i forbindelse med utførelsen av arbeidet levert varer eller andre ytelser, tas også vederlaget for disse med i oppgaven.

Formenn for faste arbeidslag som overtar arbeid for egen regning skal gi oppgave over den til lagets medlemmer utbetalte godtgjørelse. Likeledes skal redere og førere (notbaser og høvedsmenn) av fiske- og fangstfartøyer gi oppgave over utbetalte parter og lotter.

Lønnsoppgaven skal omfatte alle utbetalinger i året til den enkelte mottaker. Er summen av utbetalinger kr. 100 eller mindre, skal oppgave ikke sendes. Riksskattestyret kan forhøye denne grense.

Oppgavene skal gis på formular som fastsettes av Riksskattestyret. Dette kan for det enkelte år begrense oppgaveplikten. Oppgavene skal sendes samlet innen 31. januar til ligningskontoret i den kommune hvor mottakeren bor.

Oppgaveplikten påhviler i enkeltmannsbedrift innehaveren og i selskap, forening, institusjon eller innretning den daglige leder av virksomheten, eller hvis det ikke er noen slik leder, styrets formann. I selskap, forening, institusjon eller innretning som ikke er skattepliktig, påhviler oppgaveplikten også den valgte revisor. Sammen med lønnsoppgavene skal det innsendes et følgeskriv på skjema fastsatt av Riksskattestyret, undertegnet av den oppgavepliktige. Avskrift av følgeskrivet vedlegges den oppgavepliktiges selvangivelse. Har den oppgavepliktige plikt til å ha revisor skal følgeskrivet påføres erklæring av revisor om at gjeldende forskrifter for regnskapsføring av de utgifter som oppgaveplikten omfatter er fulgt.

På forlangende av ligningsmyndighetene har enhver plikt å sende oppgave over utbetalinger som nevnt i første ledd.

2. Ervervsdrivende er forpliktet til på forlangende å gi ligningsmyndighetene oppgave over de varer som de — som ledd i begge parter virksomhet — har kjøpt av eller solgt til navngitt ervervsdrivende skattyter eller som de har omsatt, bearbeidet, transportert eller formidlet omsetning, bearbeidelse eller transport av for navngitt ervervsdrivende skattyter. Ervervsdrivende er på samme måte forpliktet til å gi oppgaver over arbeid som de — som ledd i begge parter virksomhet — har utført etter oppdrag fra navngitt ervervsdrivende skattyter eller har gitt navngitt ervervsdrivende skattyter

i oppdrag å utføre. Som ervervsdrivende anses også produksjons-, 8. desbr.
omsetnings- og transportorganisasjoner, derunder sammenslutninger Nr. 1.
og innretninger hvis virksomhet gjelder fastsettelse av og kontroll
med kvoter eller priser. Oppgaveplikten knytter seg her til varer
som er produsert, omsatt eller transportert av organisasjonen eller
under dens medvirkning eller kontroll. Oppgavene gis på skjemaer
som fastsettes av Riksskattestyrets formann og skal inneholde de
opplysninger som der angis. Det kan kreves opplysninger om vare-
mengder og vareslag, vederlagets størrelse og når og på hvilken
måte det er betalt, tidspunktet for leveranser eller for utførelsen
av arbeid m. v. Riksskattestyret eller dets formann eller den som
har fullmakt fra ham kan innhente oppgaver som nevnt også for
grupper av ikke navngitte ervervsdrivende.

3. Enhver plikter på forlangende å gi ligningsmyndighetene
opplysning om størrelsen og avkastningen av sitt tilgodehavende
hos navngitt skattepliktig.

4. Oppgaveplikten etter nr. 1 og 2 er uavhengig av om ved-
kommende selv foretar eller mottar betalinger. Næringsdrivende som
plikter å føre regnskap skal føre utbetalinger som omfattes av opp-
gaveplikten etter nr. 1 på egen konto. For øvrig skal den som har
oppgaveplikt gjøre slike notater eller innrette sin bokførsel slik at
oppgavene kan gis. Vedkommende regjeringsdepartement kan gi nær-
mere forskrifter om regnskapsføringen og noteringsplikten.

5. Ligningsmyndighetene kan til enhver tid foreta undersøkelser
av regnskaper eller notater hos ervervsdrivende og organisasjoner
som har plikt til å gi oppgaver etter nr. 1 eller nr. 2 til kontroll
av utbetalinger av lønninger, godtgjørelser m. v. eller av forretnings-
messige mellomværender med andre ervervsdrivende. Undersøkelsen
foretas av formannen eller forretningsføreren for vedkommende lig-
ningsinstans eller av en regnskapskyndig person med skriftlig full-
makt fra en av disse. Undersøkelse kan ikke foretas av noen som
står i konkurranseforhold til den som undersøkelse skjer hos. Be-
stemmelsene i § 64 annet ledds siste punktum, får tilsvarende an-
vendelse.

6. Riksskattestyrets formann kan pålegge den som ikke gir inn-
beretning eller oppgave som nevnt i § 64, annet ledd, og i denne
paragraf nr. 1 og nr. 2, å gi de forlangte opplysninger under en
daglig løpende mulkt. Slikt pålegg skal forelegges Riksskattestyret
til endelig avgjerd. Pålegg til selskap, forening, innretning eller orga-
nisasjon rettes til styret og sendes hvert enkelt styremedlem i re-
kommandert brev. Mulkten kan her inndrives så vel hos medlem-
mene av styret som hos selskapet, foreningen, innretningen eller

8. desbr. organisasjonen. Inndrivelsen skjer ved utpantning. Mulkten tilfaller
Nr. 1. statskassen.

§ 66. Offentlige og kommunale myndigheter og tjenestemenn skal ukrevet sende inn oppgave over utbetalinger som nevnt i § 65 nr. 1 bokstav a til e. For øvrig er de forpliktet til på forlangende å gi ligningsmyndighetene alle de opplysninger som måtte stå til deres rådighet. Ønsker vedkommende ligningsmyndighet utskrift av protokoller, blir slik å utferdige i nødvendig utstrekning. Har tjenestemannen direkte utlegg på grunn av slikt krav om opplysning, skal han ha utlegget erstattet av ligningskommunen.

§ 83, tredje ledd bortfaller.

§ 83, fjerde til sjuende ledd, blir tredje til sjette ledd.

§ 83, sjuende ledd:

Når nemnda (rådet) har innhentet de opplysninger den (det) anser fornødne, fastsetter den (det) etter beste skjønn den formue og inntekt hvorefter vedkommende skal beskattes. Nemnda (rådet) er herunder berettiget til både å forhøye oppførte formues- og inntektsposter, å nedsette og utelate fradragposter og å tilføye formues- og inntektsposter, som ikke er oppført, når den (det) dertil finner tilstrekkelig grunn. Skattepliktig som ikke har etterkommet påbudet i § 57, tredje ledd, om i selvangivelsen å oppgi nøyaktig navn og adresse på fordringshavere for beløp på kr. 1 000 eller mer, med angivelse av gjeldens og rentenes størrelse, har ikke krav på fradrag ved ligningen for vedkommende gjeldsposter og renter av disse.

§ 83, niende ledd blir åttende ledd.

§ 83, niende ledd:

Nedsettelse av de i en selvangivelse oppførte formues- og inntektsposter eller forhøyelse av fradragspostene kan i alminnelighet ikke skje. Hvis det er skjellig grunn til å anta at det foreligger en for høy angivelse av noen formues- og inntektspost eller for lav angivelse av noen fradragspost, skal ligningsnemnda undersøke forholdet og i tilfelle foreta retting. Det samme gjelder hvis antall forsørgede personer som den skattepliktige tilkommer klassefradrag for, er for lavt angitt.

§ 83, ellefte til fjortende ledd blir tiende til trettende ledd.

§ 84, tredje ledd:

Det påligger ligningsnemnda å forhøye det foregående års ansettelser av de skattyteres formue og inntekt, som har unnlatt å etterkomme forpliktelsen til å innlevere selvangivelse, og som inngår under de i § 56 bokstav a, b og c anførte skattytere, eller som ved foregående års kommunale ligning har vært ansatt i en inntekt

av minst kr. 3 000. Denne grense kan av herredstyret nedsettes inn- 8. desbr. til kr. 1 500. Forhøyelsen skal vanligvis minst utgjøre 20 pst. av Nr. 1. foregående års formues- og inntektsansettelser ved den kommunale ligning. Gjentas forsømmelsen, blir ansettelsene å forhøye med minst det dobbelte av den pliktige minsteforhøyelse i det foregående år. Ligningsnemnda kan, når særlige grunner taler for det, unnlate å foreta slik forhøyelse eller fastsette lavere tillegg enn nevnt. En fortegnelse over disse tilfelle ledsaget av begrunnelse for unnlatelsen blir samtidig med ligningsforretningens tilendebringelse å tilstille fylkesskattestyret til avgjørelse overensstemmende med § 100. Fylkesskattestyret kan frita ligningsnemnda i enkelte distrikter for slik innberetningsplikt. Viser det seg senere at en skattyter som har unnlatt å levere selvangivelse, er ansatt for lavt i formue eller inntekt, blir etterligning å foreta. Ved etterligningen skal det beregnes tilleggsskatt eller gjøres tillegg til formuen eller inntekten i samsvar med reglene i § 121 nr. 2, første ledd, jfr. § 122 nr. 3.

§ 94, siste punktum:

§ 83, femte ledd, får tilsvarende anvendelse.

§ 100, første ledd:

Fylkesskattestyret gjennomgår og prøver de utførte skatteligninger og avgjør ved begrunnet kjennelse de innankede skattesaker. Det kan, hva enten klage er inngitt eller ikke, ved begrunnet kjennelse forhøye eller nedsette ansettelsen for alle eller en eller flere klasser eller grupper eller enkelte skattepliktige etter å ha innhentet erklæring fra ligningsnemnda og, for så vidt angår enkelte skattytere, også fra disse. Likeledes kan det, hvor det forekommer vesentlige feil, påby ny ligning uten bestemt forhøyelse eller nedsettelse, men med angivelse av de regler og den målestokk, hvorefter ligningen skal utføres. Fylkesskattestyret skal påse, at ligningsnemnda har foretatt den i § 84, tredje ledd, omhandlede forhøyelse av formues- og inntektsansettelsene for skattytere, som ikke har oppfylt sin selvangivelsesplikt. Er sådan forhøyelse uten tilstrekkelig grunn unnlatt, påbys ny ligning av disse skattytere. Det skal dessuten påse at etterligning og utligning av tilleggsskatt er foretatt i samsvar med reglene i § 84, tredje ledd og §§ 121 og 122. Styret kan gi ligningsmyndighetene pålegg om å foreta etterligning og beregne tilleggsskatt eller om at tilleggsskatt skal beregnes etter en endret prosentsats.

§ 100, tredje ledd:

Særskilt forhøyelse av enkelt skattyters ligning kan ikke foretas senere enn 2 år fra utgangen av det kalenderår da ligningen er foretatt. Det samme gjelder med hensyn til pålegg om å foreta etter-

8. desbr. ligning eller utligning eller forhøyelse av tilleggsskatt. Før forhøyelse, etterligning eller utligning eller forhøyelse av tilleggsskatt foretas, må det gis skattyteren og ligningsnemnda (-rådet) anledning til å uttale seg. Når skattyteren innen foran nevnte frist er varslet om at ligningen eller etterligningen er tatt opp til prøving, kan avgjørelse som nevnt i dette ledds første og annet punktum, treffes også etter fristens utløp. Behandling av enkelt skattyters ligning kan finne sted uten tilkallelse av det i § 97, fjerde ledd, omhandlede kommunevalgte medlem.

§ 100, femte ledd, siste punktum:

Bestemmelsene i § 83, femte ledd, om tilbakegående bokettersyn, om ugildhet og om framgangsmåten ved bokettersyn og besiktigelse, får tilsvarende anvendelse.

§ 106, femte ledd, annet punktum:

Foreligger et forhold som nevnt i § 121 nr. 2, kan Riksskattestyret også uten at ligningen er påklaget påby beregning av tilleggsskatt eller forhøyelse av formue eller inntekt som angitt i § 122 nr. 3.

§ 106, femte ledd, siste punktum bortfaller.

§ 106, sjuende ledd, siste punktum:

Bestemmelsene i § 83, femte ledd, om tilbakegående bokettersyn, om ugildhet og om framgangsmåten ved bokettersyn og besiktigelse, får tilsvarende anvendelse.

§ 114, punkt 10:

Den som inntar i sin tjeneste noen, som kan bli gjenstand for trekk eller innfordring av skatt overensstemmende med denne paragraf, plikter innen 5 dager etter inntakingen å gi melding om denne til kommunens og statens skatteoppkrever i det distrikt der arbeidstakeren oppgir at han er skattepliktig for vedkommende år. På samme måte sendes melding, når tjenesten fratres. Plikt til å gi melding påhviler også hovedsmann eller annen leder av lag for fiske eller fangst, for så vidt angår inntaking av medlemmer i laget, samt hovedmann (kommittent) som omhandlet i denne paragrafs punkt 1, bokstav e, for så vidt gjelder antagelse av mellommann som der omhandlet. Nærmere regler om meldeplikten gis av Kongen. Den som ikke oppfyller meldeplikten, blir ansvarlig for de skattebeløp som kunne vært trukket dersom melding var gitt i rett tid. Ved fastsettelsen av ansvaret legges til grunn at trekk ville blitt pålagt med 20 pst. og at det ville blitt satt i verk 2 uker etter inntakingen i tjenesten.

§ 118:

8. desbr.

Nr. 1.

1. Den som i selvangivelse, næringsoppgave, klage eller annen skriftlig eller muntlig oppgave eller forklaring til noen ligningsmyndighet forsettlig gir uriktige eller ufullstendige opplysninger som kan lede til ilgning av for lav skatt eller til uriktig tilbakebetaling eller reduksjon av skatt, straffes med bøter eller med fengsel inntil 2 år eller med begge deler.

I gjentakelsestilfelle er straffen fengsel inntil 3 år. Bøter kan anvendes sammen med fengselsstraffen.

2. Den som ved grov uaktsomhet har forøvet handling som nevnt i nr. 1, straffes med bøter.

3. Skattyter som i vedkommende kalenderår (regnskapsår) har hatt en nettoinntekt av minst kr. 4 000, og som forsettlig eller ved grov uaktsomhet unnlater å sende inn selvangivelse med påbudte vedlegg, straffes med bøter.

På samme måte straffes den som forsettlig eller ved grov uaktsomhet unnlater

a) å sende inn næringsoppgave;

b) å sende inn oppgjør eller meddele andre opplysninger om sine formues- og inntektsforhold når dette kreves av et fylkesskattestyres eller Riksskattestyrets formann, av skatteinspektør eller av noen som har fullmakt fra Riksskattestyret eller dets formann (§ 100, femte ledd og § 106, sjuende ledd);

c) å gjøre påbudte notater eller innrette sin bokførsel slik at pliktige oppgaver kan gis eller

d) å forevise sine regnskapsbøker eller notater eller gi adgang til besiktigelse av eiendom m. v. eller yte lovbefalt bistand under kontrollundersøkelse når krav om dette er framsatt av noen som etter denne lov er berettiget til det.

4. Den som under utøvelse av næring bistår den skattepliktige med oppstilling av selvangivelse eller regnskap eller med utarbeidelse av opplysninger til ligningsmyndighetene og derunder forsettlig unndrar eller søker å unndra formue eller inntekt fra å bli skattlagt eller som medvirker hertil, straffes med bøter eller med fengsel inntil 3 år eller med begge deler. Er handlingen ikke foretatt under utøvelse av næring, er straffen bøter eller fengsel inntil 6 måneder eller begge deler.

Den som grovt uaktsomt under utøvelse av næring foretar handling som nevnt i foregående ledd, straffes med bøter.

5. Adgangen til å reise straffesak eller avsi straffedom bortfaller ved foreldelse etter reglene i straffelovens kap. 6 med den endring at foreldelsesfristen ikke skal være kortere enn 5 år for hand-

8. desbr. ligger som nevnt i nr. 2 og 4 i denne paragraf og 2 år for handlinger Nr. 1, som nevnt i nr. 3.

6. Forelegg kan utferdiges i saker etter denne paragraf når påtalemyndigheten finner at det bør anvendes straff av bøter. Avskrift av forelegget skal i tilfelle straks sendes til statsadvokaten.

Denne kan oppheve et forelegg også om det er vedtatt og bestemme at saken skal bringes inn for retten, eller at det skal utferdiges et nytt forelegg med et bestemt innhold eller at forfølgningen skal frafalles. Melding om at et vedtatt forelegg er opphevet, må forkynnes for siktede innen fire uker etter at han har vedtatt det. Dersom grunnen til opphevelsen er at ingen eller en mindre straff antas å burde komme til anvendelse, gjelder ingen tidsfrist.

7. Bøtene tilfaller herredskassen.

8. Når det er grunn til å anta at det foreligger straffbar overtredelse av denne lov, plikter forretningsføreren og ethvert medlem av ligningsnemnd, ligningsråd eller overligningsnemnd å gi innberetning til skatteinspektøren eller til påtalemyndigheten etter instruks fastsatt av Riksskattestyret.

§ 121:

1. Skattepliktig som i et distrikt — uansett av hvilken grunn — i strid med skattelovens forskrifter enten har unngått beskatning eller er ansatt for lavt i formue eller inntekt eller satt i for høy skatteklasse (§ 75), er forpliktet til å godtgjøre kommunen og i tilfelle staten den for lite erlagte skatt. Dette gjelder dog ikke feil ved ligningsmyndighetenes skjønnsmessige ansettelse, med mindre feilen er bevirket ved uriktige opplysninger fra den skattepliktige eller denne har unnlatt å levere selvangivelse eller næringsoppgave eller å meddele vedkommende ligningsmyndighet noen ellers avkrevd opplysning. Heller ikke gjelder det hvis skattyteren er forbigått eller ansatt for lavt i formue eller inntekt på grunn av uriktig lovforståelse eller uriktig oppfatning av et rettsspørsmål.

Skatten blir å fastsette ved etterligning.

2. Hvis noen i selvangivelse, næringsoppgave, klage eller annen skriftlig eller muntlig oppgave eller forklaring til noen ligningsmyndighet uaktsomt gir uriktige eller ufullstendige opplysninger som kan lede til iligning av for lav skatt, er skattyteren, hans bo eller arvinger, forpliktet til å erlegge en tilleggsskatt på inntil 50 pst. av det skattebeløp som skattyteren på grunn av handlingen har unngått eller kunne ha unngått.

Er handling som nevnt i første ledd utøvet forsettlig eller ved grov uaktsomhet, kan tilleggsskatt beregnes med inntil 100 pst. av

det skattebeløp som skattyteren på grunn av handlingen har unngått eller kunne ha unngått. 8. desbr. Nr. 1.

Når den skattepliktige, hans bo eller arvinger, frivillig beriktiger eller utfyller tidligere avgitte uriktige eller ufullstendige opplysninger, og beriktigelsen ikke kan antas framkalt ved kontrolltiltak som er eller vil bli satt i verk, eller ved opplysninger som ligningsmyndighetene har mottatt fra andre, kan tilleggsskatt bare beregnes med inntil 50 pst. av det skattebeløp som skattyteren har unngått eller kunne ha unngått.

Tilleggsskatt etter reglene i dette nummer kan beregnes både i forbindelse med den årlige ligning og i forbindelse med etterligning.

3. I alle tilfelle hvor det ved etterligning blir beregnet tilleggsskatt, skal den skattepliktige også svare renter med 4 % pr. år av det etterlignende skattebeløp med tilleggsskatt. Renter skal beregnes fra 1. januar i det budsjettår etterligningen gjelder og til 1. januar i det budsjettår hvori den etterlignede skatt forfaller til betaling.

4. Godtgjør en skattyter som har levert selvangivelse med pliktige vedlegg for vedkommende år at han i strid med skattelovens bestemmelser er lignet for høyt i formue eller inntekt eller satt i for lav skatteklasse (§ 75) enten på grunn av skrivefeil, regnefeil eller på grunn av feil som skyldes forsømmelse fra ligningsmyndighetenes side, jfr. § 83, niende ledd, er stat og kommune forpliktet til å godtgjøre skattyteren den for meget betalte skatt med tillegg av renter beregnet etter 4 % pr. år. Det skattebeløp som skal tilbakebetales blir å fastsette ved omligning.

§ 122:

1. Etterligning og utligning av tilleggsskatt i forbindelse med etterligning besluttet og gjennomføres av ligningsrådet når dette finner at et ikke ubetydelig beløp har unngått beskatning. I distrikter der det ikke er ligningsråd tilligger det ligningsnemnda å beslutte og gjennomføre etterligning. Etterligning foretas og utlegges i forbindelse med den ordinære ligning eller klagebehandling.

Utligning av tilleggsskatt i forbindelse med den årlige ligning besluttet og gjennomføres av den ligningsmyndighet som foretar ligningen.

2. Når inntekt som skal skattlegges ved etterligning ikke overstiger kr. 20 000 for det enkelte inntektsår (regnskapsår), blir denne inntekt ikke å medta ved beregning av gjennomsnittsutbytte av næring, men blir i sin helhet å henføre til det år da inntekten anses oppebåret. På samme måte kan forholdes ved etterligning av inntekt som overstiger den nevnte grense hvis den skattepliktige samtykker heri.

8. desbr. 3. Når den formue som skal etterlignes ikke for noe år overstiger kr. 30 000 og den inntekt som skal etterlignes i alt ikke overstiger kr. 10 000, kan etterligning unnlates. I stedet skal det da foretas en skjønnsmessig forhøyelse av formuen eller inntekten ved den ordinære ligning. Forhøyelsen skal avpasses slik at den skatt som faller på forhøyelsen kan antas å svare til den skatt og tilleggs-skatt som ville framkommet ved etterligning.

På tilsvarende måte kan det foretas forhøyelse av formuen eller inntekten for skattepliktige som har gitt uriktige eller ufullstendige opplysninger ved årets ligning. Forhøyelsen skal da avpasses slik at skatten på forhøyelsen kan antas å svare til den tilleggs-skatt som ville blitt utlignet etter reglene i § 121 nr. 2.

Forhøyelse av inntekt etter reglene i dette nummer blir ikke å medta ved beregning av gjennomsnittsutbytte av næring, men blir i sin helhet å medregne ved ligningen for det år da forhøyelsen foretas.

4. Den skattepliktige eller den som vil få å utrede skatten skal alltid gis anledning til å uttale seg før det foretas etterligning, utligning av tilleggs-skatt eller forhøyelse av formue eller inntekt etter reglene i nr. 3.

5. Med hensyn til adgangen til å klage over etterligning og utligning av tilleggs-skatt og med hensyn til innbetaling gjelder de alminnelige regler.

6. Etterligning kan, når særlige grunner tilsier det, også foretas uten forbindelse med den ordinære ligning eller klagebehandling. Den skattepliktige skal da underrettes om utfallet av etterligningen i anbefalt brev eller på annen ettersiselig måte. Klage kan inngis innen 4 uker etter at underretningen er sendt. Klagen behandles av overligningsnemnda. Skatten forfaller i sin helhet til betaling 4 uker etter at underretningen er sendt.

Disse etterlikninger skal legges ut til alminnelig ettersyn i forbindelse med første ordinære ligning eller klagebehandling.

7. I ethvert tilfelle hvor det i forbindelse med årets ligning, etterligning eller skjønnsmessig forhøyelse som nevnt under 3, er beregnet tilleggs-skatt, skal dette tydelig gå fram av den utlagte skatteliste.

8. Rett til etterligning tapes, hvis beslutning derom ikke er fattet innen 10 år regnet fra utgangen av det år hvorfor skattekravet has. Er denne frist ikke utløpet, kan etterligning også avsluttes etter den skattepliktiges død, dog kun, hvis hans bo ikke er endelig oppgjort, eller om boet er overtatt av selvskiftende arvinger eller dets midler utloddet, hvis der ikke er hengått 2 år etter arve-

laterens død. I det siste tilfelle gjelder, hva der i § 32 er bestemt 8. desbr. med hensyn til utstrekningen av de enkelte arvingers ansvar. Nr. 1,

Er en skattepliktigs ligning blitt underkjent av domstolene som foretatt i uriktig skattedistrikt eller for uriktig skatteår, står, uansett foranstående bestemmelser, adgangen til å beslutte etterligning i det rette distrikt eller for det rette skatteår åpen, inntil det er hengått 6 måneder etter dommens avgivelse.

9. Forretningsføreren skal sende innberetning til skatteinspektøren om foretatt etterligning og utligning av tilleggsskatt etter instruks utferdiget av Riksskattestyret og godkjent av vedkommende departement.

10. Krav om tilbakebetaling som nevnt i § 121 nr. 4 må være innkommet til ligningskontoret innen 5 år regnet fra utgangen av det budsjettår, for hvilket skatten er utlignet. Omligningen foretas av ligningsrådet. I distrikter der det ikke er opprettet ligningsråd, foretas omligningen av ligningsnemnda. Omligningen kan foretas uten forbindelse med den ordinære ligning eller klagebehandling.

§ 124, første ledd, nestsiste og siste punktum:

Ny ligning foretas etter reglene om etterligning i § 122. Om adgang til å påklage slik ny ligning gjelder reglene i § 122.

§ 127, nytt siste ledd:

Den som i løpet av de siste 10 år er straffet for overtredelse av § 118 eller straffelovens § 406, eller er ilignet tilleggsskatt etter § 121 nr. 2, annet ledd eller § 106, eller etter lov om omsetningsavgift av 19. mai 1933 § 3, kan ikke velges til medlem av noen ligningsinstans.

II.

A.

Bestemmelsene i § 118 trer i kraft straks. Bestemmelsene i § 121 og § 122 trer i kraft 1. januar 1951. De øvrige bestemmelser i denne lov trer i kraft fra den tid Kongen fastsetter.

Bestemmelsene i § 121 nr. 2, første ledd, får ikke anvendelse ved ligning og etterligning for 1950—51 og tidligere år.

Ved etterligning som settes i verk i tiden inntil 1. januar 1953 gjelder bestemmelsene i § 4, § 5, annet ledd, § 6 og § 8, annet og tredje ledd i lov av 19. juli 1946 om midlertidig tillegg til skatte-lovenes bestemmelser om etterligning, jfr. endringslov av 12. desember 1947. Den nye bestemmelse i landsskattelovens § 122 nr. 3, første ledd, får da ikke anvendelse.

Adgangen til å beslutte etterligning for 1941—42, 1942—43 og 1943—44 bortfaller ikke før 1. januar 1953.

8. desbr. 1946. Av kommuneskatt som blir fastsatt ved etterligning for skatte-
 Nr. 1. året 1946—47 og tidligere år, skal $\frac{1}{2}$ innbetales til Skattefordelings-
 fondet. Vedkommende departement gir nærmere regler om innbeta-
 lingen. Når kommunens økonomiske stilling gjør det nødvendig eller
 når særlige forhold ellers tilsier det, kan vedkommende departement
 nedsette Skattefordelingsfondets andel eller bestemme at innbetaling
 til Skattefordelingsfondet ikke skal finne sted.

B.

Straff kan ikke anvendes og tilleggsskatt kan ikke beregnes over-
 for skattepliktige som innen utløpet av den frist som gjelder for
 innsending av selvangivelser for budsjettåret 1951—52, frivillig retter
 eller utfyller tidligere avgitte uriktige eller ufullstendige opplys-
 ninger. Dette gjelder dog ikke hvis rettingen eller utfyllingen antas
 fremkalt ved kontrolltiltak som er satt i verk eller ved opplysninger
 som ligningsmyndighetene har mottatt fra andre.

8. desbr. 1911. **Lov *)¹⁾** om endringer i skattelov for byene av
 Nr. 2. 18. august 1911.

I.

Følgende bestemmelser i skattelov for byene av 18. august 1911
 skal lyde slik:

§ 40, annet ledds første punktum:

Til grunn for ansettelsen av utbyttet for det enkelte år legges
 den skattepliktiges årsregnskap, for så vidt dette er oppgjort over-
 ensstemmende med de grunnsetninger som gjelder for en ordentlig
 forretningsførsel og de forskrifter for regnskapsføringen som er fast-
 satt i medhold av § 47, tredje ledd.

§ 45, tredje ledd:

Etter overgang til benyttelse av ny regnskapstermin (§ 35,
 tredje ledd) medtas ved gjennomsnittsligningen inntekten i de 3 sist
 forløpne hele regnskapsår. Den særskilt skattlagte inntekt i tids-
 rommet mellom det forrige regnskapsårs avslutning og det nye regn-
 skapsårs begynnelse medtas ikke ved beregningen av gjennomsnitts-
 utbyttet. Avbrytes gjennomsnittsligning av inntekt, blir den del av
 inntekten, der som følge av avbrytelsen unngår beskatning, å etter-
 ligne. Sådan etterligning skjer dog kun, når et inntektsbeløp av
 kr. 10 000 eller derover — etterligningsbeløpene for begge år sam-
 menlagt — ellers ville unngå beskatning. For øvrig kommer bestem-
 melsene i denne lovs § 114 nr. 1 og nr. 4—7 til anvendelse.

*) Kunngj. 19. desember i Lovtid. 1 nr. 49.

¹⁾ St.vedtak 28. desember. Se Ot. prp. nr. 17. Innst. O. XIV. St.tid.,
 forh. i Ot. s. 367—376; i Lt. s. 105.

§ 47, nytt tredje til femte ledd: 8. desbr.

Nr. 2.

Kongen kan treffe bestemmelse om regnskapsplikt for skattepliktige som utøver næringsvirksomhet av bestemt art eller driver utleie av hus. Kongen kan tillike fastsette nærmere forskrifter for regnskapsføringen og årsoppgjøret, herunder hvilke bøker og konti som skal føres og hvilke legitimasjoner som kan kreves vedkommende inntekts- og utgiftsposter. Slike forskrifter kan også fastsettes for næringsdrivende som ved lov er pålagt å føre regnskapsbøker.

Vedkommende departement kan bestemme at skattepliktige som ved lov eller i medhold av foregående ledd er pålagt å føre regnskapsbøker, skal ha revisor når årsomsetningen siste regnskapsår var kr. 300 000 eller mer, eller når samlet utbetalt lønn i samme tidsrom var kr. 75 000 eller mer. Plikten til å ha revisor faller ikke bort selv om omsetning eller samlet utbetalt lønn i et senere regnskapsår ligger under de grenser som er satt foran. Hvis omsetningen eller samlet utbetalt lønn i flere år har ligget under de grenser som er satt, kan likevel skatteinspektøren — i Oslo og Bergen ligningssjefen — samtykke i at plikten til å ha revisor skal falle bort. Departementet gir nærmere regler om beregning av årsomsetning og utbetalt arbeidslønn og kan gi forskrifter for revisors virksomhet. Revisor må ikke være med innehaver, kommanditist, stille interessent eller medlem av styret eller i eller utenfor bedriften inneha noen stilling som er underordnet innehaveren, styret eller et styremedlem. Heller ikke må han være gift med innehaver, kommanditist, stille interessent eller medlem av styret eller være beslektet eller besvogret med disse i rett opp- eller nedstigende linje eller i sidelinjen så nær som søsken. Revisor må ikke ha lån hos eller antas som kausjonist eller endossent for nye lån hos den skattepliktige.

En næringsdrivende som forsettlig eller uaktsomt har gitt uriktige eller ufullstendige opplysninger, slik at han kan ilignes tilleggs-skatt i medhold av § 113 nr. 2, kan av ligningsrådet gis særlige pålegg om å føre regnskap og følge de forskrifter for regnskapsføringen som er fastsatt i medhold av bestemmelsene i tredje ledd. Har han hatt omsetning eller utbetalt lønn av størrelse som nevnt i fjerde ledd, første punktum, kan ligningsrådet for et tidsrom av inntil 5 år pålegge ham å anta en revisor som enten er statsautorisert eller godkjent av skatteinspektøren, i Oslo og Bergen av ligningssjefen.

§ 48:

Forpliktet til gjennom selvangivelse å gjøre rede for sine formues- og inntektsforhold er:

- a. Skattepliktige selskaper, boer og andre innretninger samt stat og kommune, hvor de er skattepliktige.

8. desbr. Nr. 2. b. Skattepliktige, hvem det ved lov eller ved forskrifter utferdiget i henhold til lov er pålagt å føre regnskapsbøker.
- c. Medlemmer av de i § 15, annet ledd, omhandlede selskaper.
- d. Andre skattepliktige, som ved noen av de 3 siste ligninger har vært ansatt i en antatt inntekt av minst kr. 2 000 eller har vært lignet i flere distrikter av inntekter, der sammenlagt utgjør minst dette beløp.
- e. Skattepliktige, som uten å inngå under bokstav a—d, i det siste kalenderår har hatt en nettoinntekt av minst kr. 2 000 eller som har en bruttoformue på kr. 10 000 eller mer på det tidspunkt som skal legges til grunn for formuesansettelsen.
- f. Skattepliktige som av ligningsrådet eller av forretningsføreren blir pålagt å inngi selvangivelse.

Den under bokstav d. og e. nevnte inntektsgrense kan etter beslutning av bystyret nedsettes. Inntektsgrensen kan også forhøyes inntil kr. 4 000. Beslutning om forhøyelse må godkjennes av fylkes-skattestyret.

Skattepliktige selskaper og innretninger kan i den utstrekning Riksskattestyret bestemmer fritas for å avgi selvangivelse når års-oppgjør innleveres på skjema fastsatt av styret.

Alle skattepliktige er berettiget til å innlevere selvangivelse.

§ 49, første ledd:

Selvangivelse avfattes etter formularer anordnet av Riksskattestyret og godkjent av vedkommende regjeringsdepartement. De skal inneholde:

- a. Den skattepliktiges navn, stilling, med angivelse av for selvstendig næringsdrivende næringsvei og bransje, for lønnstakere arbeidsgiverens navn og bransje, bolig og adresse, samt hvor han er skattlagt foregående år.
- b. Oppgave over personer som han har å forsørge.
- c. Spesifisert oppgave over den skattepliktige formue, herunder formue som i medhold av § 11, annet ledd, skal lignes under ett med hans, samt over gjeld der forlanges fradratt formuen.
- d. Spesifisert oppgave over den skattepliktiges inntekter og deres beløp, herunder inntekter som i medhold av § 11, annet ledd, skal lignes under ett med hans, samt over hva der forlanges fradratt inntekten.
- e. Andre opplysninger og bevitnelser som kan være av direkte betydning for ligningsansettelsene eller kontrollen med den skattepliktiges oppgaver i den utstrekning departementet bestemmer det.

- f. Forsikring på ære og samvittighet om at de meddelte oppgaver er avgitt etter beste skjønn og overbevisning og så fullstendig som det har vært den skattepliktige mulig, og at der med hans vitende ikke finnes noe uriktig i dem, samt erklæring om at han er kjent med at det er forbundet med straffansvar å gi uriktige eller ufullstendige opplysninger.

8. desbr.
Nr. 2.

§ 49, nytt annet ledd:

Har den skattepliktige i det sist forløpne år mottatt gevinst i Det Norske Pengeotteri, Norsk Tipping A/S eller Den norske stats premielån på kr. 1 000 eller mer, plikter han å vedlegge selvangivelsen bevitnelse fra den som har utbetalt gevinsten. Har en skattepliktig i det sist forløpne år hatt gevinst eller tap på tilsammen minst kr. 1 000 ved avhendelse av verdipapirer, jfr. § 37, annet ledd, og § 39, plikter han å vedlegge selvangivelsen oppgave over alle kjøp og salg av verdipapirer i inntektsåret. Oppgaven skal gis på formular som fastsettes av Riksskattestyret.

§ 49, annet til fjerde ledd blir tredje til femte ledd.

§ 49, siste ledd:

Riksskattestyret lar trykke det nødvendige antall selvangivelses-skjemaer. Anskaffelsen bekostes av kommunene.

§ 52, nytt annet ledd:

Når noen der har å levere selvangivelse blir å iligne skatt i to eller flere distrikter, har han i hvert av disse å innlevere angivelse over sin samlede formue og inntekt. Rederiselskaper og dermed med hensyn til beskatning likestilte selskaper, dog kun i det distrikt hvor kontoret has, eller bestyrelsen foregår. Hvor ektefellene lignes under ett, jfr. § 11, innsendes sådan fullstendig selvangivelse til ethvert distrikt hvor en av ektefellene er skattepliktig. I angivelsen anføres hvorledes formuen og inntekten etter den skattepliktiges mening ved beskatningen blir å fordele mellom de pågjeldende distrikter. Når inntekten ikke etter nærværende lovs regler blir å fordele mellom distriktene med visse brøkdeler, behøver selvangivelsen i et distrikt hvor vedkommende skattyter ikke gjør fordring på fradrag for gjeld eller gjeldsrenter, bare å omfatte den der skattepliktige formue og inntekt. Selvangivelsen i det distrikt hvor den skattepliktige er bosatt eller hjemmehørende, skal dog alltid omfatte den skattepliktiges samlede formue og inntekt.

§ 54:

Selvangivelse og næringsoppgave skal skrives på fastsatt blankett og undertegnes av utstederen. Opplysninger som kan kreves i

8. desbr. selvangivelser og næringsoppgaver, kan i stedet kreves på særskilte Nr. 2. blanketter, som blir å legge ved selvangivelsen.

Enhver skattepliktig kan gå til forretningsføreren for ligningsvesenet (ligningssjefen, ligningssekretæren) og få veiledning ved utfylling av selvangivelse eller næringsoppgave. Den skattepliktige må i ethvert tilfelle underskrive den utfylte blankett.

§ 55, første ledd:

Skattepliktige selskaper og personer som utøver næringsvirksomhet eller driver utleie av hus er forpliktet til sammen med selvangivelsen å innsende årsoppgjør og utskrift av de konti som viser hvordan bruttoinntekten er framkommet. Ligningsmyndighetene kan kreve innsendt utskrift også av andre konti. Riksskattestyret kan fastsette skjema som de skattepliktige må bruke ved innsendelse av årsoppgjør og utskrifter som her nevnt. Har den skattepliktige plikt til å ha revisor, skal årsoppgjør og utskrifter medundertegnes av denne.

§ 55, fjerde ledd:

Livrente-, livsforsikrings- og skadeforsikringsselskaper er forpliktet til uoppfordret å meddele ligningsmyndighetene oppgave over de til forsikrede og skadelidte i det sist forløpne år utbetalte beløp. Den samme forpliktelse påhviler styret for pensjonsfond for så vidt angår utbetalte pensjoner og understøttelser. Selskaper og innretninger som ikke kommer inn under reglene i lov om forsikringsselskaper av 29. juli 1911, jfr. lovens §§ 115 og 116, plikter ikke å gi oppgaver som nevnt med mindre ligningsmyndighetene forlanger det. Oppgavene sendes innen 31. januar til ligningskontoret i det distrikt hvor mottakeren bor. På forlangende av ligningsmyndighetene plikter selskaper som er nevnt i dette ledds første punktum også å gi oppgave over beløp utbetalt i tidligere år til navngitte forsikrede eller skadelidte. Riksskattestyret kan begrense oppgaveplikten etter dette ledd.

§ 56, annet ledd:

Hos de i første ledd nevnte innretninger og personer samt hos personer som driver utlånsvirksomhet som næring eller virksomhet som fonds- eller aksjemegler, kan skatteinspektøren, i Oslo og Bergen ligningssjefen, foreta undersøkelse eller kreve opplysninger angående navngitt skattyters innskudds- og gjeldskonti, deposita og andre økonomiske mellomværender. Riksskattestyret eller dets formann eller den som har fullmakt fra ham kan kreve opplysninger av eller foreta undersøkelser hos de nevnte innretninger og personer også angående ikke navngitt skattyter. Den som undersøkelsen skjer hos, skal yte den bistand som er nødvendig for gjennomføring av kontrollen

og plikter herunder å forevise de dokumenter, regnskapsbøker og registre som kan ha betydning for undersøkelsen. 8. desbr. Nr. 2.

§ 57:

1. Enhver som i det sist forløpne år har utbetalt lønn eller annen godtgjørelse som nevnt under a)—e), skal ukrevet sende inn lønnsoppgaver. Dette gjelder også selskap eller innretning som ikke er skattepliktig etter denne lov. Oppgavene skal omfatte:

- a) lønn, pensjon og annen godtgjørelse for utført arbeid, herunder så vel utbetalinger i penger som andre ytelser eller fordeler;
- b) reise-, diet- og representasjonsgodtgjørelse, gratiale, tantième og godtgjørelse til medlem av styre eller representantskap eller til annen tillitsmann;
- c) provisjon, utbetalt til agent eller annen mellommann;
- d) vederlag for teknisk, juridisk, regnskapsmessig eller annen bi-stand;
- e) honorar eller annen godtgjørelse som er utbetalt opphavsmann til åndsverk.

Plikten til ukrevet å sende inn lønnsoppgave omfatter dog ikke godtgjørelse som nevnt under b)—e) når den som har foretatt utbetalingen, ikke har krav på fradrag i inntekten for det utbetalte beløp, jfr. § 38 a.

Er det i forbindelse med utførelsen av arbeidet levert varer eller andre ytelser, tas også vederlaget for disse med i oppgaven.

Formenn for faste arbeidslag som overtar arbeid for egen regning skal gi oppgave over den til lagets medlemmer utbetalte godtgjørelse. Likeledes skal redere og førere (notbaser og hovedsmenn) av fiske- og fangstfartøyer gi oppgave over utbetalte parter og lotter.

Lønnsoppgaven skal omfatte alle utbetalinger i året til den enkelte mottaker. Er summen av utbetalinger kr. 100 eller mindre, skal oppgave ikke sendes. Riksskattestyret kan forhøye denne grense.

Oppgavene skal gis på formular som fastsettes av Riksskattestyret. Dette kan for det enkelte år begrense oppgaveplikten. Oppgavene skal sendes samlet innen 31. januar til ligningskontoret i den kommune hvor mottakeren bor.

Oppgaveplikten påhviler i enkeltmannsbedrift innehaveren og i selskap, forening, institusjon eller innretning den daglige leder av virksomheten, eller hvis det ikke er noen slik leder, styrets formann. I selskap, forening, institusjon eller innretning som ikke er skattepliktig, påhviler oppgaveplikten også den valgte revisor. Sammen med lønnsoppgavene skal det innsendes et følgeskriv på skjema fastsatt av Riksskattestyret, undertegnet av den oppgavepliktige. Av-

8. desbr. skrift av følgeskrivet vedlegges den oppgavepliktiges selvangivelse.
- Nr. 2. Har den oppgavepliktige plikt til å ha revisor skal følgeskrivet påføres erklæring av revisor om at gjeldende forskrifter for regnskapsføring av de utgifter som oppgaveplikten omfatter er fulgt.

På forlangende av ligningsmyndighetene har enhver plikt å sende oppgave over utbetalinger som nevnt i første ledd.

2. Ervervsdrivende er forpliktet til på forlangende å gi ligningsmyndighetene oppgave over varer som de — som ledd i begge parterers virksomhet — har kjøpt av eller solgt til navngitt ervervsdrivende skattyter eller som de har omsatt, bearbeidet, transportert eller formidlet omsetning, bearbeidelse eller transport av for navngitt ervervsdrivende skattyter. Ervervsdrivende er på samme måte forpliktet til å gi oppgaver over arbeid som de — som ledd i begge parterers virksomhet — har utført etter oppdrag fra navngitt ervervsdrivende skattyter eller har gitt navngitt ervervsdrivende skattyter i oppdrag å utføre. Som ervervsdrivende anses også produksjons-, omsetnings- og transportorganisasjoner, derunder sammenslutninger og innretninger hvis virksomhet gjelder fastsettelse av og kontroll med kvoter eller priser. Oppgaveplikten knytter seg her til varer som er produsert, omsatt eller transportert av organisasjonen eller under dens medvirkning eller kontroll. Oppgavene gis på skjemaer som fastsettes av Riksskattestyrets formann og skal inneholde de opplysninger som der angis. Det kan kreves opplysning om varemengder og vareslag, vederlagets størrelse og når og på hvilken måte det er betalt, tidspunktet for leveranser eller for utførelsen av arbeid m. v. Riksskattestyret eller dets formann eller den som har fullmakt fra ham kan innhente oppgaver som nevnt også for grupper av ikke navngitte ervervsdrivende.

3. Enhver plikter på forlangende å gi ligningsmyndighetene opplysning om størrelsen og avkastningen av sitt tilgodehavende hos navngitt skattepliktig.

4. Oppgaveplikten etter nr. 1 og 2 er uavhengig av om vedkommende selv foretar eller mottar betalinger. Næringsdrivende som plikter å føre regnskap skal føre utbetalinger som omfattes av oppgaveplikten etter nr. 1 på egen konto. For øvrig skal den som har oppgaveplikt gjøre slike notater eller innrette sin bokføring slik at oppgavene kan gis. Vedkommende regjeringsdepartement kan gi nærmere forskrifter om regnskapsføringen og noteringsplikten.

5. Ligningsmyndighetene kan til enhver tid foreta undersøkelser av regnskaper eller notater hos ervervsdrivende og organisasjoner som har plikt til å gi oppgaver etter nr. 1 eller nr. 2 til kontroll av utbetalinger av lønninger, godtgjørelser m. v. eller av forretningsmessige mellomværender med andre ervervsdrivende. Undersøkelsen

foretas av formannen eller forretningsføreren for vedkommende ligningsinstans eller av en regnskapskyndig person med skriftlig fullmakt fra en av disse. Undersøkelse kan ikke foretas av noen som står i konkurranseforhold til den som undersøkelse skjer hos. Bestemmelsene i § 56 annet ledds siste punktum, får tilsvarende anvendelse.

6. Riksskattestyrets formann kan pålegge den som ikke gir innberetning eller oppgave som nevnt i § 56, annet ledd, og i denne paragraf nr. 1 og nr. 2, å gi de forlangte opplysninger under en daglig løpende mulkt. Slikt pålegg skal forelegges Riksskattestyret til endelig avgjerd. Pålegg til selskap, forening, innretning eller organisasjon rettes til styret og sendes hvert enkelt styremedlem i rekommandert brev. Mulkten kan her inndrives så vel hos medlemmene av styret som hos selskapet, foreningen, innretningen eller organisasjonen. Inndrivelsen skjer ved utpantning. Mulkten tilfaller statskassen.

§ 58. Offentlige og kommunale myndigheter og tjenestemenn skal ukrevet sende inn oppgave over utbetalinger som nevnt i § 57 nr. 1, bokstav a til e. For øvrig er de forpliktet til på forlangende å gi ligningsmyndighetene alle de opplysninger som måtte stå til deres rådighet. Ønsker vedkommende ligningsmyndighet utskrift av protokoller, blir slik å utferdige i nødvendig utstrekning. Har tjenestemann direkte utlegg på grunn av slikt krav om opplysning, skal han ha utlegget erstattet av ligningskommunen.

§ 76, tredje ledd bortfaller.

§ 76, fjerde til sjette ledd, blir tredje til femte ledd.

§ 76, sjette ledd:

Når rådet har innhentet de opplysninger det anser fornødne, fastsetter det etter beste skjønn den formue og inntekt hvorefter vedkommende skal beskattes. Rådet er herunder berettiget til både å forhøye oppførte formues- og inntektsposter, å nedsette og utelate fradragposter og å tilføye formues- og inntektsposter, som ikke er oppført, når det dertil finner tilstrekkelig grunn. Skattepliktig som ikke har etterkommet påbudet i § 49, tredje ledd, om i selvangivelsen å oppgi nøyaktig navn og adresse på fordringshavere for beløp på kr. 1 000 eller mer, med angivelse av gjeldens og rentenes størrelse, har ikke krav på fradrag ved ligningen for vedkommende gjeldsposter og renter av disse.

§ 76, åttende ledd blir sjuende ledd.

§ 76, åttende ledd:

Nedsettelse av de i en selvangivelse oppførte formues- og inntektsposter eller forhøyelse av fradragspostene kan i alminnelighet

8. desbr. ikke skje. Hvis det er skjellig grunn til å anta at det foreligger en Nr. 2. for høy angivelse av noen formues- og inntektspost eller for lav angivelse av noen fradragspost, skal ligningsrådet undersøke forholdet og i tilfelle foreta retting. Det samme gjelder hvis antall forsørgede personer som den skattepliktige tilkommer klassefradrag for, er for lavt angitt.

§ 76, tiende til trettende ledd blir niende til tolvte ledd.

§ 77, annet ledd:

Det påligger ligningsnemnda å forhøye det foregående års ansettelser av de skattyteres formue og inntekt, som har unnlatt å etterkomme forpliktelsen til å innlevere selvangivelse, og som inngår under de i § 48 bokstav a, b og c anførte skattytere, eller som ved foregående års kommunale ligning har vært ansatt i en inntekt av minst kr. 4 000. Denne grense kan av bystyret nedsettes inntil kr. 2 000. Forhøyelsen skal vanligvis minst utgjøre 20 % av foregående års formues- og inntektsansettelser ved den kommunale ligning. Gjentas forsømmelsen, blir ansettelsene å forhøye med minst det dobbelte av den pliktige minsteforhøyelse i det foregående år. Ligningsnemnda kan, når særlige grunner taler for det, unnlate å foreta slik forhøyelse eller fastsette lavere tillegg enn nevnt. En fortegnelse over disse tilfelle ledsaget av begrunnelse for unnlatelsen blir samtidig med ligningsforretningens tilendebringelse å tilstille fylkesskattestyret til avgjørelse overensstemmende med § 92. Fylkesskattestyret kan frita ligningsnemnda i enkelte distrikter for slik innberetningsplikt. Viser det seg senere at en skattyter som har unnlatt å levere selvangivelse, er ansatt for lavt i formue eller inntekt, blir etterligning å foreta. Ved etterligningen skal det beregnes tilleggsskatt eller gjøres tillegg til formuen eller inntekten i samsvar med reglene i § 113 nr. 2, første ledd, jfr. § 114 nr. 3.

§ 86, siste punktum:

§ 76, femte ledd, får tilsvarende anvendelse.

§ 92, første ledd:

Fylkesskattestyret gjennomgår og prøver de utførte skatteligginger og avgjør ved begrunnet kjennelse de innankede skattesaker. Det kan, hva enten klage er inngitt eller ikke, ved begrunnet kjennelse forhøye eller nedsette ansettelsen for alle eller en eller flere klasser eller grupper eller enkelte skattepliktige etter å ha innhentet erklæring fra ligningsnemnda og, for så vidt angår enkelte skattytere, også fra disse. Likeledes kan det, hvor det forekommer vesentlige feil, påby ny ligning uten bestemt forhøyelse eller nedsettelse, men med angivelse av de regler og den målestokk, hvorefter ligningen skal utføres. Fylkesskattestyret skal påse, at ligningsnemnda har foretatt den i § 77, annet ledd, omhandlede forhøyelse av formues-

og inntektsansettelsene for skattytere, som ikke har oppfylt sin selv-angivelsesplikt. Er sådan forhøyelse uten tilstrekkelig grunn unn-latt, påbys ny ligning av disse skattytere. Det skal dessuten påse at etterligning og utligning av tillegsskatt er foretatt i samsvar med reglene i § 77, annet ledd og §§ 113 og 114. Styret kan gi ligningsmyndighetene pålegg om å foreta etterligning og beregne tillegsskatt eller om at tillegsskatt skal beregnes etter en endret proSENTSATS.

8. desbr.
Nr. 2.

§ 92, tredje ledd:

Særskilt forhøyelse av enkelt skattyters ligning kan ikke foretas senere enn 2 år fra utgangen av det kalenderår da ligningen er foretatt. Det samme gjelder med hensyn til pålegg om å foreta etterligning eller utligning eller forhøyelse av tillegsskatt. Før forhøyelse, etterligning eller utligning eller forhøyelse av tillegsskatt foretas, må det gis skattyteren og ligningsnemnda (-rådet) anledning til å uttale seg. Når skattyteren innen foran nevnte frist er varslet om at ligningen eller etterligningen er tatt opp til prøving, kan avgjørelse som nevnt i dette ledds første og annet punktum, treffes også etter fristens utløp. Behandling av enkelt skattyters ligning kan finne sted uten tilkallelse av det i § 89, fjerde ledd, omhandlede kommunevalgte medlem.

§ 92, femte ledd, siste punktum:

Bestemmelsene i § 76, femte ledd, om tilbakegående bokettersyn, om ugildhet og om framgangsmåten ved bokettersyn og besiktigelse, får tilsvarende anvendelse.

§ 98, femte ledd, annet punktum:

Foreligger et forhold som nevnt i § 113 nr. 2, kan Riksskattestyret også uten at ligningen er påklaget påby beregning av tillegsskatt eller forhøyelse av formue eller inntekt som angitt i § 114 nr. 3.

§ 98, femte ledd, siste punktum bortfaller.

§ 98, sjuende ledd, siste punktum:

Bestemmelsene i § 76, femte ledd, om tilbakegående bokettersyn, om ugildhet og om framgangsmåten ved bokettersyn og besiktigelse, får tilsvarende anvendelse.

§ 106, punkt 10:

Den som inntar i sin tjeneste noen, som kan bli gjenstand for trekk eller innføring av skatt overensstemmende med denne paragraf, plikter innen 5 dager etter inntakingen å gi melding om denne til kommunens og statens skatteoppkrever i det distrikt, der arbeidstakeren oppgir at han er skattepliktig for vedkommende år. På samme måte sendes melding, når tjenesten fratres. Plikt til å gi mel-

- 8 desbr. ding påhviler også hovedsmann eller annen leder av lag for fiske
 Nr 2. eller fangst, for så vidt angår inntaking av medlemmer i laget, samt hovedsmann (kommittent) som omhandlet i denne paragrafs punkt 1, bokstav e, for så vidt gjelder antagelse av mellømmann som der omhandlet. Nærmere regler om meldeplikten gis av Kongen. Den som ikke oppfyller meldeplikten, blir ansvarlig for de skattebeløp som kunne vært trukket dersom melding var gitt i rett tid. Ved fastsettelsen av ansvaret legges til grunn at trekk ville blitt pålagt med 20 pst. og at det ville blitt satt i verk 2 uker etter inntakingen i tjenesten.

§ 110:

1. Den som i selvangivelse, næringsoppgave, klage eller annen skriftlig eller muntlig oppgave eller forklaring til noen ligningsmyndighet forsettlig gir uriktige eller ufullstendige opplysninger som kan lede til iligning av for lav skatt eller til uriktig tilbakebetaling eller reduksjon av skatt, straffes med bøter eller med fengsel inntil 2 år eller med begge deler.

I gjentakelsestilfelle er straffen fengsel inntil 3 år. Bøter kan anvendes sammen med fengselsstraffen.

2. Den som ved grov uaktsomhet har forøvet handling som nevnt i nr. 1, straffes med bøter.

3. Skattyter som i vedkommende kalenderår (regnskapsår) har hatt en nettoinntekt av minst kr. 4 000 og som forsettlig eller ved grov uaktsomhet unnlater å sende inn selvangivelse med påbudte vedlegg, straffes med bøter.

På samme måte straffes den som forsettlig eller ved grov uaktsomhet unnlater

- a) å sende inn næringsoppgave;
- b) å sende inn oppgjør eller meddele andre opplysninger om sine formues- og inntektsforhold når dette kreves av et fylkesskatte- styres eller Riksskattestyrets formann, av skatteinspektør eller av noen som har fullmakt fra Riksskattestyret eller dets formann (§ 92, femte ledd og § 98, sjuende ledd);
- c) å gjøre påbudte notater eller innrette sin bokførsel slik at pliktige oppgaver kan gis eller
- d) å forevise sine regnskapsbøker eller notater eller gi adgang til besiktigelse av eiendom m. v. eller yte lovbestemt bistand under kontrollundersøkelse når krav om dette er framsatt av noen som etter denne lov er berettiget til det.

4. Den som under utøvelse av næring bistår den skattepliktige med oppstilling av selvangivelse eller regnskap eller med utarbeidelse av opplysninger til ligningsmyndighetene og derunder forsettlig unn-

drar eller søker å unndra formue eller inntekt fra å bli skattlagt 8. desbr. eller som medvirker hertil, straffes med bøter eller med fengsel inntil Nr. 2. 3 år eller med begge deler. Er handlingen ikke foretatt under utøvelse av næring, er straffen bøter eller fengsel inntil 6 måneder eller begge deler.

Den som grovt uaktsomt under utøvelse av næring foretar handling som nevnt i foregående ledd, straffes med bøter.

5. Adgangen til å reise straffesak eller avsi straffedom bortfaller ved foreldelse etter reglene i straffelovens kap. 6 med den endring at foreldelsesfristen ikke skal være kortere enn 5 år for handlinger som nevnt i nr. 2 og 4 i denne paragraf og 2 år for handlinger som nevnt i nr. 3.

6. Forelegg kan utferdiges i saker etter denne paragraf når påtalemyndigheten finner at det bør anvendes straff av bøter. Avskrift av forelegget skal i tilfelle straks sendes til statsadvokaten.

Denne kan oppheve et forelegg også om det er vedtatt og bestemme at saken skal bringes inn for retten, eller at det skal utferdiges et nytt forelegg med et bestemt innhold eller at forfølgningen skal frafalles. Melding om at et vedtatt forelegg er opphevet, må forkynnes for siktede innen fire uker etter at han har vedtatt det. Dersom grunnen til opphevelsen er at ingen eller en mindre straff antas å burde komme til anvendelse, gjelder ingen tidsfrist.

7. Bøtene tilfaller bykassen.

8. Når det er grunn til å anta at det foreligger straffbar overtredelse av denne lov, plikter forretningsføreren og ethvert medlem av ligningsnemnd, ligningsråd eller overligningsnemnd å gi innberetning til skatteinspektøren eller til påtalemyndigheten etter instruks fastsatt av Riksskattestyret.

§ 113:

1. Skattepliktig som i et distrikt — uansett av hvilken grunn — i strid med skattelovens forskrifter enten har unngått beskatning eller er ansatt for lavt i formue eller inntekt eller satt i for høy skatteklasse (§ 68), er forpliktet til å godtgjøre kommunen og i tilfelle staten den for lite erlagte skatt. Dette gjelder dog ikke feil ved ligningsmyndighetenes skjønnsmessige ansettelser, med mindre feilen er bevirket ved uriktige opplysninger fra den skattepliktige eller denne har unnlatte å levere selvangivelse eller næringsoppgave eller å meddele vedkommende ligningsmyndighet noen ellers avkrevd opplysning. Heller ikke gjelder det hvis skattyteren er forbigått eller ansatt for lavt i formue eller inntekt på grunn av uriktig lovforståelse eller uriktig oppfatning av et rettsspørsmål.

Skatten blir å fastsette ved etterligning.

8. desbr. 2. Hvis noen i selvangivelse, næringsoppgave, klage eller annen skriftlig eller muntlig oppgave eller forklaring til noen ligningsmyndighet uaktsomt gir uriktige eller ufullstendige opplysninger som kan lede til iligning av for lav skatt, er skattyteren, hans bo eller arvinger, forpliktet til å erlegge en tilleggsskatt på inntil 50 % av det skattebeløp som skattyteren på grunn av handlingen har unngått eller kunne ha unngått.

Er handling som nevnt i første ledd utøvet forsettlig eller ved grov uaktsomhet, kan tilleggsskatt beregnes med inntil 100 % av det skattebeløp som skattyteren på grunn av handlingen har unngått eller kunne ha unngått.

Når den skattepliktige, hans bo eller arvinger, frivillig berikter eller utfyller tidligere avgitte uriktige eller ufullstendige opplysninger, og beriktigelsen ikke kan antas framkalt ved kontrolltiltak som er eller vil bli satt i verk, eller ved opplysninger som ligningsmyndighetene har mottatt fra andre, kan tilleggsskatt bare beregnes med inntil 50 % av det skattebeløp som skattyteren har unngått eller kunne ha unngått.

Tilleggsskatt etter reglene i dette nummer kan beregnes både i forbindelse med den årlige ligning og i forbindelse med etterligning.

3. I alle tilfelle hvor det ved etterligning blir beregnet tilleggsskatt, skal den skattepliktige også svare renter med 4 % pr. år av det etterlignede skattebeløp med tilleggsskatt. Renter skal beregnes fra 1. januar i det budsjettår etterligningen gjelder og til 1. januar i det budsjettår hvori den etterlignede skatt forfaller til betaling.

4. Godtgjør en skattyter som har levert selvangivelse med pliktige vedlegg for vedkommende år at han i strid med skattelovens bestemmelser er lignet for høyt i formue eller inntekt eller satt i for lav skatteklasse (§ 68) enten på grunn av skrivefeil, regnefeil eller på grunn av feil som skyldes forsømmelse fra ligningsmyndighetenes side, jfr. § 76, åttende ledd, er stat og kommune forpliktet til å godtgjøre skattyteren den for meget betalte skatt med tillegg av renter beregnet etter 4 % pr. år. Det skattebeløp som skal tilbakebetales blir å fastsette ved omligning.

§ 114:

1. Etterligning og utligning av tilleggsskatt i forbindelse med etterligning besluttet og gjennomføres av ligningsrådet når dette finner at et ikke ubetydelig beløp har unngått beskatning. Etterligning foretas og utlegges i forbindelse med den ordinære ligning eller klagebehandling.

Utligning av tilleggsskatt i forbindelse med den årlige ligning

besluttet og gjennomføres av den ligningsmyndighet som foretar 8. desbr.
ligningen. Nr. 2.

2. Når den inntekt som skal skattlegges ved etterligning ikke overstiger kr. 20 000 for det enkelte inntektsår (regnskapsår), blir denne inntekt ikke å medta ved beregning av gjennomsnittsutbytte av næring, men blir i sin helhet å henføre til det år da inntekten anses oppebåret. På samme måte kan forholdes ved etterligning av inntekt som overstiger den nevnte grense hvis den skattepliktige samtykker heri.

3. Når den formue som skal etterlignes ikke for noe år overstiger kr. 30 000 og den inntekt som skal etterlignes i alt ikke overstiger kr. 10 000, kan etterligning unnlates. I stedet skal det da foretas en skjønsmessig forhøyelse av formuen eller inntekten ved den ordinære ligning. Forhøyelsen skal avpasses slik at den skatt som faller på forhøyelsen kan antas å svare til den skatt og tilleggs-skatt som ville framkommet ved etterligning.

På tilsvarende måte kan det foretas forhøyelse av formuen eller inntekten for skattepliktige som har gitt uriktige eller ufullstendige opplysninger ved årets ligning. Forhøyelsen skal da avpasses slik at skatten på forhøyelsen kan antas å svare til den tilleggs-skatt som ville blitt utlignet etter reglene i § 113 nr. 2.

Forhøyelse av inntekt etter reglene i dette nummer blir ikke å medta ved beregning av gjennomsnittsutbytte av næring, men blir i sin helhet å medregne ved ligningen for det år da forhøyelsen foretas.

4. Den skattepliktige eller den som vil få å utrede skatten skal alltid gis anledning til å uttale seg før det foretas etterligning, utligning av tilleggs-skatt eller forhøyelse av formue eller inntekt etter reglene i nr. 3.

5. Med hensyn til adgangen til å klage over etterligning og utligning av tilleggs-skatt og med hensyn til innbetaling gjelder de alminnelige regler.

6. Etterligning kan, når særlige grunner tilsier det, også foretas uten forbindelse med den ordinære ligning eller klagebehandling. Den skattepliktige skal da underrettes om utfallet av etterligningen i anbefalt brev eller på annen ettersveiselig måte. Klage kan inngis innen 4 uker etter at underretningen er sendt. Klagen behandles av overligningsnemnda. Skatten forfaller i sin helhet til betaling 4 uker etter at underretningen er sendt.

Disse etterligninger skal legges ut til alminnelig ettersyn i forbindelse med første ordinære ligning eller klagebehandling.

7. I ethvert tilfelle hvor det i forbindelse med årets ligning, etterligning eller skjønsmessig forhøyelse som nevnt under 3, er be-

8. desbr. regnet tilleggsskatt, skal dette tydelig gå fram av den utlagte skatte-Nr. 2. liste.

8. Rett til etterligning tapes, hvis beslutning derom ikke er fattet innen 10 år regnet fra utgangen av det år hvorfor skattekravet has. Er denne frist ikke utløpet, kan etterligning også besluttet etter den skattepliktiges død, dog kun, hvis hans bo ikke er endelig oppgjort, eller om boet er overtatt av selvskiftende arvinger eller dets midler utloddet, hvis der ikke er hengått 2 år etter arvelaterens død. I det siste tilfelle gjelder, hva der i § 27 er bestemt med hensyn til utstrekningen av de enkelte arvingers ansvar.

Er en skattepliktigs ligning blitt underkjent av domstolene som foretatt i uriktig skattedistrikt eller for uriktig skatteår, står, uansett foranstående bestemmelser, adgangen til å beslutte etterligning i det rette distrikt eller for det rette skatteår åpen, inntil det er hengått 6 måneder etter dommens avsigelse.

9. Forretningsføreren skal sende innberetning til skatteinspektøren om foretatt etterligning og utligning av tilleggsskatt etter instruks utferdiget av Riksskattestyret og godkjent av vedkommende departement. For Oslos og Bergens vedkommende sendes innberetningen til fylkesskattestyret.

10. Krav om tilbakebetaling som nevnt i § 113 nr. 4 må være innkommet til ligningskontoret innen 5 år regnet fra utgangen av det budsjettår, for hvilket skatten er utlignet. Omligningen foretas av ligningsrådet. I distrikter der det ikke er opprettet ligningsråd, foretas omligningen av ligningsnemnda. Omligningen kan foretas uten forbindelse med den ordinære ligning eller klagebehandling.

§ 116, første ledd, nest siste og siste punktum:

Ny ligning foretas etter reglene om etterligning i § 114. Om adgang til å påklage slik ny ligning gjelder reglene i § 114.

§ 119, nytt siste ledd:

Den som i løpet av de siste 10 år er straffet for overtredelse av § 110 eller straffelovens § 406, eller er ilignet tilleggsskatt etter § 113 nr. 2, annet ledd eller § 98, eller etter lov om omsetningsavgift av 19. mai 1933 § 3, kan ikke velges til medlem av noen ligningsinstans.

II.

A.

Bestemmelsene i § 110 trer i kraft straks. Bestemmelsene i § 113 og § 114 trer i kraft 1. januar 1951. De øvrige bestemmelser i denne lov trer i kraft fra den tid Kongen fastsetter.

Bestemmelsen i § 113 nr. 2, første ledd, får ikke anvendelse ved ligning og etterligning for 1950—51 og tidligere år.

Ved etterligning som settes i verk i tiden inntil 1. januar 1953 8. desbr.
gjelder bestemmelsene i § 4, § 5, annet ledd, § 6 og § 8, annet og Nr. 2.
tredje ledd i lov av 19. juli 1946 om midlertidig tillegg til skatte-
lovenes bestemmelser om etterligning, jfr. endringslov av 12. desem-
ber 1947. Den nye bestemmelse i byskattelovens § 114 nr. 3, første
ledd, får da ikke anvendelse.

Adgangen til å beslutte etterligning for 1941—42, 1942—43 og
1943—44 bortfaller ikke før 1. januar 1953.

Av kommuneskatt som blir fastsatt ved etterligning for skatte-
året 1946—47 og tidligere år, skal $\frac{1}{2}$ innbetales til Skattefordelings-
fondet. Vedkommende departement gir nærmere regler om innbe-
talingen. Når kommunens økonomiske stilling gjør det nødvendig
eller når særlige forhold ellers tilsier det, kan vedkommende departe-
ment nedsette Skattefordelingsfondets andel eller bestemme at inn-
betaling til Skattefordelingsfondet ikke skal finne sted.

B.

Straff kan ikke anvendes og tilleggsskatt kan ikke beregnes
overfor skattepliktige som innen utløpet av den frist som gjelder
for innsending av selvangivelser for budsjettåret 1951—52, frivillig
retter eller utfyller tidligere avgitte uriktige eller ufullstendige opp-
lysninger. Dette gjelder dog ikke hvis rettingen eller utfyllingen
antas fremkalt ved kontrolltiltak som er satt i verk eller ved opp-
lysninger som ligningsmyndighetene har mottatt fra andre.

Lov *)¹⁾ om norsk riksborgarrett.

8. desbr.
Nr. 3.

Kapitel 1. Korleis folk får borgarretten.

§ 1. Barn får norsk borgarrett når det kjem til

1. såframt det er født i ekteskap og faren er norsk borgar,
2. såframt det er født i ekteskap her i riket av norsk kvinne og faren ikkje er borgar i noko land eller barnet ikkje får den borgarretten faren har når det kjem til,
3. såframt det er født utanom ekteskap av kvinne som er norsk borgar.

Hittebarn som er funne her i riket, vert rekna for norsk borgar
til dess noko anna vert opplyst.

§ 2. Har norsk mann og utanlandsk kvinne barn i lag frå før
dei gifter seg med kvarandre, får barnet norsk borgarrett når for-
eldra vert vigde, såframt det er ugift og under 18 år.

*) Kunngj. 19. desember i Lovtid. 1 nr. 49.

¹⁾ St.vedtak 1. desember. Se Ot. prp. nr. 15. Innst. O. nr. IX. St.tid.,
forh. i Ot. s. 334—337 og 435—436; i Lt. s. 93, 130.

8. desbr. § 3. Utlanding som er fødd i riket og har budd her all si tid,
Nr. 3. får norsk borgarrett når han etterat han fyllte 21 år men før han
fyller 23 år, gjev inn skriftleg melding til fylkesmannen om at han
vil vera norsk borgar. Har han ikkje borgarrett i noko land, kan
han gjeva inn slik melding så snart han har fylt 18 år; det same
gjeld såframt han etterser at han misser den framande borgar-
retten når han får norsk borgarrett.

Er Noreg i krig, kan ingen borgar i fiendestat få norsk borgar-
rett etter denne paragrafen. Det same gjeld den som er borgar-
rettslaus, men som seinast hadde borgarrett i fiendestat.

§ 4. Har nokon som fekk norsk borgarrett då han kom til og
har budd i riket til han var 18 år, misst retten, får han norsk borgar-
rett på ny når han gjev inn skriftleg melding til fylkesmannen om
at han vil vera norsk borgar og då har budd i riket dei to siste åra.
Har han borgarrett i eit anna land, kan han ikkje gjeva inn slik
melding utan å etterser at han misser den framande borgarretten
når han får norsk borgarrett.

§ 5. Får ein mann norsk borgarrett etter § 3 eller § 4, får
likeins dei ugifte borna hans norsk borgarrett såframt dei er fødte
i ekteskap, bur i riket og er under 18 år. Dette gjeld likevel ikkje
barn som mora har omsuta for etter at giftarmålet er dømt ugildt
eller gjort om inkje eller ektemakane er skilde eller flutte frå kvar-
andre etter dom eller løyvebrev.

Får ei kvinne norsk borgarrett så som nemnt, gjeld fyresegnene
i fyrste punktum på tilsvarende måte for

1. barn ho har utanom ekteskap, likevel ikkje når faren er ut-
lending og har omsuta for barnet,
2. barn ho har i ekteskap dersom ho er enkje,
3. barn ho har i ekteskap dersom ho har omsuta for det og gifter-
målet er dømt ugildt eller gjort om inkje eller ektemakane er
skilde eller flutte frå kvarandre etter dom eller løyvebrev.

§ 6. Kongen eller den han gjev fullmakt, kan skriva ut løyve-
brev på norsk borgarrett til utlending som søker om det, såframt
søkjaren

1. er minst 18 år
2. har hatt fast bustad i riket dei siste 7 åra,
3. har fare somelegt fram og
4. evnar å syta for seg og sine.

Søkjar som har vore norsk borgar før, kan få borgarrett endå
om han ikkje fyller vilkåra. Det same gjeld søkjar som er gift med
norsk borgar og lever saman med ektemaken, eller når andre serlege

grunnar er for det. Frå vilkåret i fyrste leden nr. 2 kan det gjerast 8. desbr. undantak i andre høve òg såframt søkjaren er dansk, finsk, islandsk Nr. 3. eller svensk borgar.

Vert søknaden stetta, skal søkjaren få melding om at det vert skrive ut borgarbrev til han dersom han innan eitt år har gjeve lovnad om truskap mot Grunnlova. Lovnaden må han gjeva for ein herads- eller byrettsdomar eller for norsk tenestemakt i utlandet. Er søkjaren under 18 år eller sinnssjuk, krevst ingen slik lovnad.

Dersom søkjaren etter heimlandslova si ikkje kjem fri frå den gamle borgarskapen utan han vert løyst frå denne, er vilkåret vanleg òg at han innan eitt år etterser at han er vorten løyst.

Har søkjaren ugifte born under 18 år, avgjer den tenestemakta som skriv ut borgarbrevet, om det skal gjelda borna òg.

Kapitel 2. Korleis folk misser borgarretten.

§ 7. Norsk borgarrett misser

1. den som får borgarrett i eit anna land etter søknad eller samtykke med reine ord,
2. den som får framand borgarrett med å taka offentleg teneste i eit anna land,
3. ugift barn under 18 år som får borgarrett i eit anna land avdi ein av foreldra får framand borgarrett så som nemnt under nr. 1 og nr. 2 når han har omsuta for barnet åleine eller omsuta saman med den andre av foreldra og denne ikkje er norsk borgar,
4. ugift barn under 18 år som får borgarrett i eit anna land avdi foreldra gifter seg med kvarandre. Bur barnet i riket, misser det likevel ikkje retten utan det flytter herifrå før det fyller 18 år og då har borgarrett i eit anna land.

§ 8. Norsk borgar som er fødd i utlandet, misser den norske borgarretten når han fyller 22 år såframt han før den tid aldri har budd i riket og heller ikkje hatt tilhelde her som tyder på samhøyrle med Noreg. Men søkjer ein slik borgar, før han fyller 22 år, om å få ha retten, kan Kongen eller den han gjev fullmakt, lata søkjaren få brev på det.

Misser nokon norsk borgarrett etter denne paragrafen, misser likeins borna hans den norske borgarretten som dei har frå han.

§ 9. Norsk borgar som søkjer om det, kan verta løyst frå den norske borgarskapen av Kongen eller den han gjev fullmakt, såframt søkjaren er borgar i eit anna land eller vil verta det. Har søkjaren ikkje borgarrett i eit anna land, er vilkåret for løysing at han får dette innan ein viss fastsett frest.

8 desbr.
Nr. 3.

Kapitel 3. Serfyresegner etter avtale med annan stat.

§ 10. Kongen kan gjera avtale med Danmark, Finnland, Island og Sverige om at ei eller fleire av fyresegnene under A, B og C her nedanfor skal gjelda. Med avtaleland er i denne paragrafen meint stat som det er gjort slik avtale med.

A. Å vera fødd i avtaleland skal etter § 1, fyrste leden nr. 2 og § 3 vera jamstelt med å vera fødd her i riket.

Bustad i avtaleland til ein alder på 12 år skal etter §§ 3 og 4 vera jamstelt med bustad her i riket.

B. Borgar i avtaleland som

1. ikkje har fått borgarretten der med borgarrettsløyve,
2. har fylt 21 år, men ikkje 60,
3. har hatt fast bustad i riket dei siste 10 åra og
4. ikkje i den tida er dømd til fridomsstraff og heller ikkje til forvaring etter straffelova § 39 eller § 39 a,

får norsk borgarrett når han gjev inn melding til fylkesmannen om at han vil vera norsk borgar. Fyresegnene i § 5 gjeld på tilsvarande måte.

C. Har nokon misst den norske borgarretten og etter den tid berre vore borgar i avtaleland, får han norsk borgarrett såframt han buset seg i riket og deretter gjev inn skriftleg melding til fylkesmannen om at han vil vera norsk borgar. Fyresegnene i § 5 gjeld på tilsvarande måte.

Kapitel 4. Ymse fyresegner.

§ 11. Barn som er nemnt i § 1, fyrste leden nr. 2, og som er under 18 år når denne lova tek til å gjelda, får norsk borgarrett då, såframt det ikkje er eller har vore borgar i noko anna land.

§ 12. Den som fyller 22 år innan eitt år etter at denne lova tek til å gjelda, kan gjeva inn melding etter § 3 til dess han har fylt 24 år.

§ 13. Kvinne som har misst norsk borgarrett etter lov 21. april 1888 eller lov 8. august 1924, av di ho gifte seg med ein mann som då var borgar i ein framand stat eller vart det etterpå, får att norsk borgarrett såframt ho ikkje hadde misst retten om denne lova hadde golde før, når ho seinast innan 5 år etter at denne lova er sett i kraft, gjev inn skriftleg melding til den tenestemakt Kongen fastset, om at ho vil vera norsk borgar. Misste ho den norske borgarretten av di ho gifte seg med borgar i fiendestat i tida 9. april 1940 til 31. desember 1948, gjeld dette likevel ikkje utan ho bur i Noreg når

denne lova tek til å gjelda eller buset seg her før femårsfresten 8. desbr. er ute.

Nr. 3.

§ 14. Den som har misst norsk borgarrett etter § 6 b i lov 21. april 1888 av di han har forlate landet for godt, men som ikkje hadde misst retten etter § 8 i denne lova, får att norsk borgarett når han gjev inn skriftleg melding til den tenestemakt Kongen fastset, om at han vil vera norsk borgar. Den som har fått borgarrett i eit anna land, kan ikkje gjeva inn slik melding.

Fyresegnene i § 5 gjeld på tilsvarande måte likevel så at barnet ikkje treng bu i riket.

§ 15. Kvinne som er gift eller har vore gift og som vert 22 år i dei tri fyrste åra etter at denne lova er sett i kraft, misser ikkje borgarretten etter § 8 før triårsfresten er ute.

§ 16. For den som er under 18 år eller som ikkje kan binda seg rettsleg av di han er sinnssjuk, sender verja inn søknad etter § 6, § 8 og § 9, men elles søkjaren sjølv.

Melding etter § 3 (jfr. § 12), § 4, § 10 B og C, § 13 og § 14, kan verja ikkje gjeva inn.

§ 17. Kongen eller nokon med fullmakt frå han gjev dei fyresegnene som trengst til gjennomføring av denne lova.

§ 18. Denne lova tek til å gjelda 1. januar 1951. Dersom nokor fyresegn strider mot traktat, er det traktatregelen som gjeld.

Lova gjeld for Svalbard og Jan Mayen òg, §§ 3 og 4 likevel berre så langt Kongen fastset.

Lov 8. august 1924 om norsk riksborgarrett og lov 13. desember 1946 om tillegg til riksborgarlova går ut or kraft når denne lova tek til å gjelda.

Kongelig resolusjon om at Kongsvinger kateketembete blir omgjort til kallskapellani for Vinger prestegjeld fra den tid Kirkedepartementet fastsetter. 8. desbr.

Kongelig resolusjon.

8. desbr.

I medhold av lov nr. 2 av 21. juni 1935 bestemmes:

1. At de til enhver tid fungerende tilsynsmenn for Norsk Luthersk Misjonssamband gis rett til å stifte ekteskap etter norsk lov henholdsvis i provinsene Yünnan og Kweichow i China, i provinsene Sidamo-Boranna og Gamo-Gofa samt i byen Addis Abeba i Etiopia, på øya Honsu i Japan samt i den britiske koloni Hong-Kong.
2. At ekteskapsstiftelsen foretas overensstemmende med tidligere godkjente formular.

8. desbr. 3. At det istedenfor lysing minst 14 dager før vigslen sendes melding om at ekteskap aktes inngått henholdsvis til det norske generalkonsulat i Shanghai, det norske konsulat i Hong-Kong, det norske konsulat i Addis Abeba og den norske diplomatiske representant i Tokio.
4. At melding om ekteskapsinngåelsen skjer ved innsendelse av vigselattest til nevnte norske utenrikske representanter ledsaget av innberetning overensstemmende med anordnet skjema.

8. desbr. **Kongelig resolusjon.*)**

1. Justisdepartementet gir de bevillinger som er nevnt i lov om norsk riksborgarrett av 8. desember 1950 §§ 6, 8 og 9.

2. Erklæringer i henhold til samme lovs §§ 13 og 14 gis i Norge til fylkesmannen og i utlandet til den norske sendemann eller norsk lønnet konsul der erklæringsutstederen bor.

3. Etter samme lovs § 17 gir Justisdepartementet de forskrifter som trengs for å gjennomføre loven.

4. Med hjemmel i Sportellovens § 77, 2. ledd fastsettes følgende gebyrer for bevillinger etter punkt 1:

a. For statsborgerbevilling til utenlandsk kvinne som er gift med normann	kr. 20,00
b. For andre statsborgerbevillinger	» 100,00
c. For bibeholds- og løsningsbevillinger	» 20,00

8. desbr. **Kongelig resolusjon.*)**

I medhold av midlertidig lov av 2. juli 1948 om regulering av produksjon, omsetning og utførsel av fisk og fiskevarer m. v. bestemmes:

I. Punkt a under I i kgl. resolusjon av 2. juli 1948, gitt i medhold av samme lov skal lyde:

Forhandlinger om og avslutning av salg til utlandet av nedenfornevnte fiskevarer skal finne sted gjennom de utvalg som er nevnt i tilknytning til de enkelte varer:

tørrfisk — Eksportutvalget for tørrfisk, Bergen,

klippfisk og saltfisk — Eksportutvalget for klippfisk og saltfisk, Kristiansund,

saltet og sukkersaltet rogn — Eksportutvalget for saltet rogn, Bergen,

saltet storsild og vårsild — Eksportutvalget for saltet storsild og vårsild, Bergen,

saltet fetsild — Eksportutvalget for fetsild, Trondheim,

*) Kunngj. 19. desember i Lovtid. 1 nr. 49.

saltet småsild, skjæresild, forfangstsild og nordsjøsild — Eks- 8. desbr.

portutvalget for småsild og skjæresild m. v., Bergen.

saltet islandssild — Eksportutvalget for saltet islandssild, Bergen,

tran — Eksportutvalget for tran, Bergen,

fersk sild — Eksportutvalget for fersk sild, Bergen,

fersk fisk og skalldyr — Eksportutvalget for fersk fisk, Ålesund,

frossen fisk og filet — Eksportutvalget for frossen fisk og filet, Oslo.

frossen sild — Eksportutvalget for frossen sild, Ålesund,

fiskemel — Fiskemelutvalget, Bergen,

sildemel og rå sildolje — Sildemelutvalget, Bergen.

Utgangene oppnevnes av Fiskeridepartementet som utferdiger nærmere instruks for hvert utvalg.

II. Denne resolusjon trer i kraft straks.

Kongelig resolusjon.*)

8. desbr.

I.

II. Følgende bestemmelser i lov av 8. desember 1950 om endringer i skattelov for landet av 18. august 1911 settes i kraft slik:

Avsnitt II A, fjerde ledd straks,

§ 53 tredje ledd, § 55 nytt tredje til femte ledd, § 62, § 64 annet ledd, § 65, § 84 tredje ledd, § 100 første og tredje ledd, § 106 femte ledds annet punktum, bestemmelsen om at § 106 femte ledds siste punktum bortfaller, § 114 punkt 10, § 124, første ledd, nestsiste og siste punktum, § 127 nytt siste ledd, avsnitt II A tredje og siste ledd, samt avsnitt II B fra 1. januar 1951,

§ 56, § 57 første, annet og siste ledd og § 63 første ledd fra 1. juli 1951,

§ 50 annet ledds første punktum, § 60 nytt annet ledd, § 63 fjerde ledd, § 66, § 83, § 94 siste punktum, § 100 femte ledds siste punktum og § 106 sjuende ledds siste punktum fra 1. januar 1952.

De hittil gjeldende regler om plikt til å sende inn lønnsoppgaver skal fremdeles gjelde for lønnsoppgaver vedkommende inntektsåret 1950.

III. Følgende bestemmelser i lov av 8. desember 1950 om endringer i skattelov for byene av 18. august 1911 settes i kraft slik:

*) Kunngj. 19. desember i Lovtid. 1 nr. 49.

8. desbr. **Avsnitt II A fjerde ledd straks,**
 § 45 tredje ledd, § 47 nytt tredje til femte ledd, § 54, § 56 annet ledd, § 57, § 77 annet ledd, § 92 første og tredje ledd, § 98 femte ledds annet punktum, bestemmelsen om at § 98 femte ledds siste punktum bortfaller, § 106 punkt 10, § 116, første ledd, nest siste og siste punktum, § 119 nytt siste ledd, avsnitt II A tredje og siste ledd, samt avsnitt II B fra 1. januar 1951,
 § 48, § 49 første, annet og siste ledd og § 55 første ledd fra 1. juli 1951,
 § 40 annet ledds første punktum, § 52 nytt annet ledd, § 55 fjerde ledd, § 58, § 76, § 86 siste punktum, § 92 femte ledds siste punktum og § 98 sjuende ledds siste punktum fra 1. januar 1952.
 De hittil gjeldende regler om plikt til å sende inn lønnsopp-gaver skal fremdeles gjelde for lønnsoppgaver vedkommende inn-tektsåret 1950.
8. desbr. **Skrivelse *)** fra Kommunal- og arbeidsdepartementet om ved-tekst til bygningslovens § 104, punkt 3, for Skien.
8. desbr. **Skrivelse *)** fra Kommunal- og arbeidsdepartementet om utvi-delse av Båtsfjord bygningsdistrikt, Finnmark fylke.
8. desbr. **Skrivelse *)** fra Kommunal- og arbeidsdepartementet om at brannloven gjøres gjeldende for to områder i Børse herred, Sør-Trøndelag fylke.
8. desbr. **Skrivelse *)** fra Kommunal- og arbeidsdepartementet om ved-tekst til bygningslovens § 104, 3. ledd, for Lillehammer.
8. desbr. **Skrivelse *)** fra Kommunal- og arbeidsdepartementet om ved-tekst til bygningslovens § 104, 3. ledd, for Hurum herred, Buskerud fylke.
9. desbr. **Skrivelse *)** fra Kommunal- og arbeidsdepartementet om ved-tekst til bygningslovens § 104, 3. ledd, for Kragereø.
9. desbr. **Skriv *)** frå Kommunal- og arbeidsdepartementet om vedtekter i tilknytning til regulering av Hillevåg i Hetland herad, Roga-land fylke.
11. desbr. **Skrivelse *)** fra Kommunal- og arbeidsdepartementet om ved-tekter til bygningsloven for Skjervøy i Troms fylke.

*) [Kunngj. 4. januar i Lovtid. 1 nr. 1 for 1951.

Skrivelse *) fra Kommunal- og arbeidsdepartementet om til- 11. desbr.
legg til husleievedtekta for Furnes kommune, Hedmark fylke.

Skriv *) frå Sosialdepartementet om nye helseføresegner for 11. desbr.
Eresfjord og Vistdal herad, Møre og Romsdal fylke.

Skriv frå Sosialdepartementet.

11. desbr.

I medhald av lov om jordmødre av 19. desember 1898, § 7, vert med dette fastsett at Bygstad jordmordistrikt, Sogn og Fjordane fylke, vert slege saman med Sande jordmordistrikt, same fylke, til eit jordmordistrikt.

Ordninga tek til å gjelda frå 1. januar 1951.

Skrivelse *) fra Handelsdepartementet om kontingent til børsen 11. desbr.
i Kristiansand.

Skrivelse *) fra Handelsdepartementet om kontingent til børsen 11. desbr.
i Trondheim.

Rundskrivelse fra Finansdepartementet til de andre departe- 12. desbr.
menter om endring i indeksbestemmelsene for
statstjenestemenn m. v.

Stortinget har den 12. desember d. å. i samsvar med innstilling fra Administrasjonskomitéen (Innst. S. nr. 262 for 1950) gjort slikt vedtak:

I.

«For tjenestemenn og arbeidere som får utbetalt indekstillegg etter Stortingets vedtak av 31. mars 1950, forhøyes dette tillegg med kr. 456 pr. år med virkning fra 15. oktober 1950.

For personer under 18 år (aspiranter, unge arbeidere og lærlinger) fastsettes tillegget til kr. 228 årlig.

For poståpnere og landpostbud fastsettes tillegget i samsvar med de særskilte bestemmelser om endringer i regulerings- og krise- tillegg om gjelder for disse tjenestemenn, begrenset oppad til kr. 456 årlig.

For stasjonsholdere og landstelefonister i Telegrafverket økes dyrtidstillegget midlertidig tilsvarende.

For distriktsjordmødre forhøyes indekstillegget med kr. 300 pr. år.

*) Kunngj. 4. januar i Lovtid. 1 nr. 1 for 1951.

12. desbr.

II.

De gjeldende indeksbestemmelser for statstjenestemenn endres slik:

- a) Hvis Statistisk Sentralbyrå's indekstall for de samlede leveomkostninger pr. 15. mars 1951 viser stigning eller fall på 5 poeng eller mer i forhold til indekstallet 108,3 (september 1950) skal indekstillegget forandres opp eller ned med kr. 5,49 pr. måned pr. poeng stigning eller fall i indeksen.

For personer under 18 år (aspiranter, unge arbeidere og lærlinger) skal indekstillegget under samme vilkår som nevnt foran forandres opp eller ned med kr. 2,745 pr. måned pr. poeng stigning eller fall i indeksen.

Indekstillegg beregnet på foranstående måte avrundes til nærmeste hele øre, slik at 0,5 og derover avrundes oppad.

- b) Hvis Statistisk Sentralbyrå's indekstall pr. 15. mars 1951 ikke viser stigning eller fall på minst 5 poeng sammenliknet med indekstallet 108,3, skal foranstående reguleringsbestemmelse gjennomføres første gang indekstallet viser slik stigning eller fall.
- c) Regulering etter punktene a) og b) trer i kraft fra og med den 15. i den måned vedkommende indekstall offentliggjøres.
- d) Hvis Statistisk Sentralbyrå's indekstall for de samlede leveomkostninger tidligst 6 måneder etter sist foretatte regulering viser stigning eller fall på 5 poeng eller mer i forhold til det indekstall som var grunnlag for denne regulering, kan staten i tilfelle av fall og tjenestemennene i tilfelle av stigning kreve opptatt forhandlinger om regulering av lønningene, maksimalt begrenset til en regulering med det antall ører eller kroner pr. poeng som er nevnt i punkt a).
- e) Reguleringer på grunnlag av bestemmelsene i II gjennomføres på indekstillegget.

III.

Særbestemmelse.

- a) De fradragsregler for kost som er fastsatt i overenskomst om lønns- og arbeidsvilkår for overenskomstpersonale ved statens helseanstalter, godkjent av Stortinget 12. juni 1950, endres med virkning fra 15. oktober 1950 slik:

For full kost forhøyes fradraget fra kr. 900 til kr. 1 200 årlig.

For kost i arbeidstiden forhøyes fradraget fra kr. 600 til kr. 800.

For middag forhøyes satsen fra kr. 1,50 til kr. 2 og for frokost eller aftens fra kr. 0,75 til kr. 1.

b) Tilsvarende forhøyelser av kostfradragene gjøres gjeldende for 12. desbr. de tjenestemenn og arbeidere som har fradrag fastsatt etter mønster av denne overenskomst.»

Det skal ikke svares pensjonsinnskudd av tillegget. Tillegget har heller ikke noen betydning for boligfradrag m. v. Derimot skal tillegget tas i betraktning ved beregningen av overtidssatsene.

Dersom det reises tvil om hvilke grupper som går inn under vedtaket, må spørsmålet forelegges Finansdepartementet.

En forutsetter at det ærede departement gir vedkommende kassebetjenter pålegg om å foreta etterutbetaling av tillegget for tiden 15. oktober—31. desember d. å. i den utstrekning dette allerede ikke er gjort og for øvrig foreta utbetaling av tillegget sammen med den øvrige lønn for hver måned. Utgiftene posteres på vedkommende lønningskonto, så vidt mulig innenfor rammen av beløpningen.

Skrivelse *) fra Kommunal- og arbeidsdepartementet om regu- 12. desbr. lerings- og bebyggelsesplan for en del av gnr. 47, bnr. 1 m. fl., Ullevål sykehus, Oslo, og om vedtekter i tilknytning til reguleringen.

Skrivelse *) fra Landbruksdepartementet om forandringer i de 12. desbr. fastsatte avgifter for bruken av Oslo offentlig godkjente slaktehus.

Skrivelse *) fra Kommunal- og arbeidsdepartementet om ved- 13. desbr. tekt til bygningslovens § 104, punkt 3, for Porsgrunn.

Skrivelse **) fra Landbruksdepartementet om jakt- og fangst- 13. desbr. tiden for rypet i Suldal herred, Rogaland fylke.

Bestemmelse *) om merking av bunden redskap 14. desbr. tillakse- og sjøaurefiske.

I medhold av lov av 27. februar 1930 om laks- og sjørretfiskeriene m. v. § 40, jfr. kgl. resolusjon av 21. mars 1906, har Landbruksdepartementet 14. desember 1950 fastsatt:

1. All bunden redskap innrettet til lakse- eller sjøaurefiske som brukes i nedenfor nevnte fiskeridistrikter, skal under bruken være merket med eierens navn eller merke på den måte som fiskeristyret fastsetter:

Buskerud fiskeridistrikt, Buskerud og Vestfold fylker,
Kristiansand fiskeridistrikt, Aust-Agder og Vest-Agder fylker,

*) Kunngj. 4. januar i Lovtid. 1 nr. 1 for 1951.

**) Kunngj. 30. desember i Lovtid. 1 nr. 50.

14. desbr. Ryfylke og Karmsund fiskeridistrikt, Rogaland fylke, Sunnmøre fiskeridistrikt og Romsdal fiskeridistrikt, Møre og Romsdal fylke, Nordmøre fiskeridistrikt, Møre og Romsdal og Sør-Trøndelag fylker, Gauldal fiskeridistrikt, Sør-Trøndelag fylke, og Nord-Helgeland fiskeridistrikt, Nordland fylke.
2. Brudd på dette vedtak eller forskrifter utferdiget i medhold av dette, er straffbart.
3. Dette vedtak trer i kraft 15. april 1951.

15. desbr. **Lov *)¹⁾ om endringer i lov om geistlige embetsmenns og klokkeres lønning av 14. juli 1897.**

I.

I lov om geistlige embetsmenns og klokkeres lønning av 14. juli 1897 blir det gjort følgende forandringer:

§ 16. Oppheves.

§ 17 skal lyde:

Bestemmelsene i §§ 12, 14 og 15 gjelder ikke for Finnmark.

§ 18 skal lyde:

De ytelser som er nevnt i §§ 12 og 14 utbetales månedsvis av vedkommende herreds- eller bykasse.

§ 23 skal lyde:

Som ytterligere bidrag til prestenes lønn utres det av herreds- eller bykassen et tilskott beregnet etter kr. 0,75 for året pr. menighetslem. Er det flere prester i menigheten, bestemmer departementet hvorledes tilskottet blir å fordele mellom prestene.

Dette tilskott og erstatningsbeløpene etter §§ 21 og 22 beregnes av departementet og utbetales månedsvis av vedkommende herreds- eller bykasse.

Hvis de geistlige inntekter i et prestegjeld skulle overstige grunnlønnen for vedkommende embeter og stillinger, kan departementet samtykke i at det kommunale tilskott etter denne paragraf midlertidig blir nedsatt.

§ 27, første ledd skal lyde:

Geistlige embetsattester utferdiges ved utfylling av blanketter hvis innhold fastsettes av departementet. For attest som ikke skal

*) Kunngj. 30. desember i Lovtid. 1 nr. 50.

¹⁾ St.vedtak 1. desember. Se Ot. prp. nr. 77. Innst. O. nr. XIII. St.tid., forh. i Ot. s. 398—405; i Lt. s. 127—130.

utferdiges uten betaling erlegges et gebyr av kr. 2,00 som avgjøres ved stempelmerke. Under utstederens navn skal stå hans embetsstilling og embetets segl eller stempel. 15. desbr. Nr. 1.

§ 28 skal lyde:

Prester på landet har rett og plikt til å bo og holde kontor i den embets- eller tjenestebolig som er tillagt vedkommende embete eller stilling etter de regler som gjelder til enhver tid.

De i kjøpsteder ansatte geistlige embetsmenn som skal bo i disse, skal sikres tjenestebolig som anskaffes og vedlikeholdes av kommunen og godkjennes av departementet. Det samme gjelder for geistlige embetsmenn som skal bo i ladesteder og ikke er eller blir tilstått bolig av det offentlige. Hvis det på grunn av forholdene ikke er mulig å skaffe tjenestebolig, kan departementet for et nærmere bestemt tidsrom samtykke i at kommunen betaler prestens husleie mot at presten svarer boligfradrag etter reglene i lønnsregulativet. Boligfradraget tilfaller kommunen.

Geistlige embets- og tjenestemenn må ikke uten departementets samtykke bo utenfor menighetens grenser.

§ 29 skal lyde:

For de i byer ansatte menighetsprester som er pålagt å føre kirkebøker og fødselsregister holder vedkommende kommune kontorlokale med oppvarming, lys og renhold etter reglene i lønnsregulativet. Hvor embetskontoret er i prestens bolig, betaler kommunen godtgjøring etter de nevnte regler.

Fast ansatte prester skal ha telefon. For menighetsprester dekkes utgiftene ved telefonholdet av vedkommende kommune. For anstaltsprester dekkes utgiftene av vedkommende anstalt eller institusjon.

§ 31 skal lyde:

Prestene lønnes etter det lønnsregulativ som gjelder til enhver tid. Hvor den samlede årlige inntekt av et presteembete eller en prestestilling kommer under den for vedkommende embete eller stilling i regulativet fastsatte grunnlønn, tilskyttes det manglende av statskassen.

Under ledighet i embetet eller stillingen skal statens tilskott ikke utbetales med større beløp enn nødvendig for å dekke godtgjøringen for betjeningen.

§ 32 skal lyde:

Kongen eller den han gir fullmakt kan bestemme at inntekt som et geistlig embete har av benefisert gods, skal legges til andre embeter, særlig til embeter i de prestegjeld der godset ligger eller gå

15. desbr. inn i Opplysningsvesenets fond for på annen måte å brukes til beste Nr. 1. for geistligheten.

Videre kan Kongen eller den han gir fullmakt bestemme at erstatning for innløst tiende som blir oppbåret av en geistlig embetsmann utenfor det prestegjeld hvor eiendommen ligger, skal legges til geistlig embete i det prestegjeld hvor eiendommen er.

Hvor embetsinntektene overstiger vedkommende embetes eller stillings grunnlønn etter regulativet kan Kongen eller den han gir fullmakt bestemme, at det overskytende helt eller delvis skal gå inn i menighetens lønningsfond (§ 25) for så vidt det ikke anvendes til øket geistlig betjening. I prestegjeld hvor det er flere sokn skal overskottet i tilfelle deles mellom soknenes lønningsfond etter tallet på menighetslemmer ved siste alminnelige folketelling.

§ 33. Oppheves.

§ 34 skal lyde:

Biskoper, domproster og proster lønnes etter det lønnsregulativ som gjelder til enhver tid.

§ 35. Oppheves.

§ 36 skal lyde:

Det tilkommer stiftskapellaner skyss- og kostgodtgjøring av det offentlige for embetsreiser utenfor de prestegjeld der de forretter under ledighet eller som vikar.

§ 37 skal lyde:

Geistlig embetsmann skal senest 4 måneder etter utnevnelsen overta sitt nye embete, med mindre departementet samtykker i at fristen blir forlenget. Han oppebærer embetets lønn fra den dag han tiltrer reisen for å overta embetet, med fradrag av mulige vikarutgifter.

Gestlig embetsmann som er forflyttet eller har fått avskjed i nåde har rett og plikt til å betjene embetet inntil ettermannen er utnevnt, men ikke utover en tid av 3 måneder, med mindre departementet samtykker i at fristen blir innskrenket eller utvidet.

Biskopen sørger for at ledig embete blir betjent. Prester i embete eller fast stilling i vedkommende prestegjeld eller menighet plikter å overta styring av ledig embete etter nærmere regler som gis av departementet.

§ 38 skal lyde:

Inntektene av ledig presteembete tilfaller menighetens lønningsfond (§ 25) med fradrag av vikarutgifter. I prestegjeld der det er flere sokn skal disse inntekter fordeles mellom soknenes lønningsfond etter tallet på menighetslemmer ved siste alminnelige folketelling. Vikarutgiftene dekkes av lønningsfondene i samme forhold.

§ 40 skal lyde:

Ledig bispeembete styres av vedkommende domprost mot godtgjøring som fastsettes av departementet. Resten av embetets inntekter blir å innbetale til departementet og tillegges bispeembetets kapital.

15. desbr.

Nr. 1.

§ 45, første ledd skal lyde:

Minstelønnen for en klokkerstilling skal utgjøre et samlet årlig beløp svarende til kr. 20,00 for hver gudstjeneste som klokkeren er pliktig til å delta i (antallet beregnet gjennomsnittlig for de siste 5 år) og i tillegg hertil kr. 0,15 for hvert menighetslem.

I § 45, tredje og femte ledd skal ordet «grunnlønn» byttes om med ordet «minstelønn».

§ 52. Oppheves.

II.

Denne lov trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

Forhøyelsen av det kommunale tilskott etter § 23 gjøres gjeldende fra 1. januar 1948. I den utstrekning det ikke blir nødvendig å gjøre forhøyelsen gjeldende fra den nevnte dag for å dekke etterbetaling til de enkelte prester i samband med gjennomføringen av det nye lønnsregulativ for presteskapet, kan departementet frita vedkommende kommune for å betale forhøyet tilskott for etterbetalingstiden.

Departementet kan gi overgangsbestemmelser i samband med gjennomføring av loven.

Lov *)¹⁾ om utvidelse av grensene for kjøp- 15. desbr.
staden Drammen. Nr. 2.

§ 1. Fra 1. juli 1951 føres over til kjøpstaden Drammen:

1. Den del av Åssiden sokn i Lier herred i Buskerud fylke som ligger mellom den nåværende bygrense og en linje som følger Lisbekken og Løken vestover til herredsdelet mot Nedre Eiker.
2. Den del av Åssiden sokn som blir liggende i Lier herred føres over til Frogner kirkesokn i samme herred.

§ 2. Kjøpstadens nye grenselinjer skal på Drammen kommunes bekostning merkes med grensesteiner ved en åstedsforretning som holdes av personer Kommunal- og arbeidsdepartementet oppnevner. Forretningen stadfestes av Kongen.

§ 3. De deler av Lier herred (byutvidelsesområdet) som etter § 1 legges til kjøpstaden Drammen skal fra 1. juli 1951 gå ut av

*) Kunngj. 30. desember i Lovtid. 1 nr. 50.

¹⁾ St.vedtak 1. desember. Se Ot. prp. nr. 64. Innst. O.' nr. V. St.tid., forh. i Ot. s. 281—318 og 376—378; i Lt.s. 105—118.

15. desbr. landets matrikkel og i enhver henseende høre under kjøpstaden. Dog
Nr. 2. skal dette ikke ha noen virkning på den odel som den 1. juli 1951
hvilor på jord i byutvidelsesområdet.

§ 4. De personer som ved overføringen bor på byutvidelsesområdet, skal med hensyn til kommunevalglovens bestemmelse om stemmerett anses som bosatt i Drammen fra det tidspunkt de sist tok bopel på nevnte område.

§ 5. De personer som 1. juli 1951 har hjemstavn i Lier anses å ha hjemstavn i Drammen for så vidt de hadde eller — i tilfelle av fravær — senest har hatt fast bopel på byutvidelsesområdet.

§ 6. De personer som 1. januar 1951 hadde bopel på byutvidelsesområdet anses ved skattelikningen for budsjettåret 1. juli 1951 til 30. juni 1952 med omsyn til skatteplikt som bosatt i Drammen.

Utlkning av kommuneskatt til den utvidede bykommune og av statsskatt for budsjettåret 1. juli 1951 til 30. juni 1952 skal foregå ved likningsmyndighetene i Drammen og etter de regler som gjelder for Drammen i medhold av skattelovgivningen for byene.

§ 7. De som 1. juli 1951 i medhold av gjeldende lovgivning driver kjøpmannshandel på byutvidelsesområdet, skal ha rett til å fortsette sin næring i Drammen mot å melde seg for politimesteren i Drammen innen 1. september 1951.

De som 1. juli 1951 i medhold av gjeldende lovgivning driver håndverksnæring på byutvidelsesområdet skal ha rett til på området å fortsette sin næring uten håndverksbrev mot å melde seg for politimesteren i Drammen innen 1. september 1951.

Vedkommende departement kan når særlige grunner foreligger dispensere fra følgene av å oversitte denne frist og gi nærmere forskrifter til gjennomføring av bestemmelsene i denne paragraf.

§ 8. Bygninger på byutvidelsesområdet nyter ikke godt av det nedslag i brannkontingent som i medhold av lovgivningen om Norges Brannkasse er eller måtte bli tilstått bygninger innen de eldre byområder. Om og i hvilken utstrekning noe slikt nedslag i tilfelle skal tilstås noen del av bebyggelsen på byutvidelsesområdet bestemmes etter reglene i lovgivningen om Norges Brannkasse.

§ 9. På byutvidelsesområdet skal det inntil annerledes bestemmes av vedkommende departement være tillatt å oppføre trebygninger i samsvar med reglene i §§ 114 og 115 i bygningsloven av 22. februar 1924.

§ 10. Vedkommende departement gis fullmakt til å treffe de forføyninger med omsyn til omberegning av de geistlige tjenestemenns lønninger som byutvidelsen måtte gjøre nødvendig.

§ 11. Om og i tilfelle i hvilken utstrekning det skal foretas 15. desbr.
et økonomisk oppgjør mellom Drammen kommune på den ene side Nr. 2.
og Lier kommune på den andre siden avgjøres ved skjønn.

Skjønnsnemnda skal bestå av tre personer oppnevnt av Kommunal- og arbeidsdepartementet, som også bestemmer hvem som skal være formann.

For så vidt noen av partene innen 3 — tre — måneder etter avgivelsen av skjønnet, forlanger overskjønn, skal dette avgis av en nemnd på fem personer, oppnevnt av Kommunal- og arbeidsdepartementet, som også bestemmer hvem som skal være formann.

Medlemmene av skjønnsnemnda — og i tilfelle overskjønnsnemnda — skal være bosatt utenfor Buskerud fylke.

Skjønssaken avgjøres ved begrunnet kjennelse hvor også fastsettes terminene for betalingen av de eventuelle skjønnsbeløp. Kommunal- og arbeidsdepartementet gir nærmere regler for avholdelsen av skjønnet.

Omkostningene som fastsettes av Kommunal- og arbeidsdepartementet, bæres ved skjønnet av Drammen kommune og ved overskjønnet av den part som forlanger overskjønn. Forlanger flere parter overskjønn, deles omkostningene likt mellom dem.

Lov *)¹⁾ om forbod mot samkvem med personar 15. desbr.
som har tilhald på fiendeområde o. a. Nr. 3.

§ 1. Denne lova gjeld samkvem med:

- a) Stat som Noreg er i krig med (fiendestat).
- b) Fysisk person som bur eller har fast tilhald på fiendeområde.
- c) Juridisk person (selskap, lag, korporasjon eller stifting), privat eller offentlig, som har setet sitt på fiendeområde eller er under kontroll av rettssubjekt som nemnt i litra a, b eller d.
- d) Andre offentlege eller private rettssubjekt når Kongen eller den han gjev fullmakt så fastset.

Med fiendeområde er i denne lova meint område som fiendestat har høgste retten (suvereniteten) over og som ikkje er hersett av norske eller allierte styrker og dessutan område som ein fiendestat har hersett. Det same gjeld område som Kongen eller den han gjev fullmakt har fastsett skal reknast for fiendeområde.

§ 2. Det er forbode å ha samkvem med rettssubjekt som nemnt i § 1 eller fara fram på ein måte som er eigna til å skaffa slikt rettssubjekt føremon.

*) Kunngj. 30. desember i Lovtid. 1 nr. 50.

¹⁾ St.vedtak 13. desember. Se Ot. prp. nr. 80. Innst. O. nr. 130. St.tid., forh. i Ot. s. 587—588; i Lt. s. 181.

15. desbr. Det er såleis m. a. forbode:

Nr. 3.

- a) Å gjera avtale med eller til føremon for slikt rettssubjekt.
 - b) Å ta på seg skyldnad andsynes eller til føremon for slikt rettssubjekt.
 - c) Å yta teneste, levera gods eller verdepapir, betala pengar, skipa eller overføra rettar av kva slag det så er til slikt rettssubjekt eller til føremon for slikt rettssubjekt.
 - d) Å ta mot teneste, gods, verdepapir eller anna yting frå slikt rettssubjekt.
 - e) På kva måte det så er beinveges eller ved mellommann å senda melding av kva slag det måtte vera til slikt rettssubjekt.
- Forbodet gjeld ikkje gjerningar som er gjorde i offentleg ærend.

Kongen eller den han gjev fullmakt kan gjera unnatak frå forbodet.

§ 3. Rettshandel som er i strid med § 2 er utan rettsverknad. Ein slik rettshandel kan ikkje vera grunnlag for rettsvinning i god tru. Unnatak gjeld likevel for pengar og verdepapir som lyder på ihندهavaren.

§ 4. Bryt nokon føresegnene i § 2, blir han straffa med bot eller med fengsel inntil 3 år eller med bae desse straffene i fall han ikkje blir dømd etter lovgjevinga om landssvik. Er brotet gjort av aktløyse, er straffa bøter. Straffebodet gjeld og freistnad og medverking.

Brot mot denne paragrafen blir rekna for misferd.

§ 5. Kongen fastset kva dag denne lova skal ta til å gjelda.

Kongen eller den han gjev fullmakt, fastset i kor stor mon lova skal gjelda på Svalbard.

15. desbr.

Nr. 4.

Lov *)¹⁾ om fiendegods.

§ 1. Med fiende er i denne lova meint:

- a) Stat som Noreg er i krig med (fiendestat).
- b) Borgar av fiendestat kvar han så bur eller held til.
- c) Fysisk person som bur eller har fast tilhald på fiendeområde.
- d) Juridisk person (selskap, lag, korporasjon eller stifting) privat eller offentleg, som har setet sitt på fiendeområde eller slik juridisk person som fienden har kontrollen over.

Med fiendeområde er i denne lova meint område som fiendestat har høgste retten (suvereniteten) over. Det same gjeld område

*) Kunngj. 30. desember i Lovtid. 1 nr. 50.

¹⁾ St.vedtak 13. desember. Se Ot. prp. nr. 80. Innst. O. nr. 126. St.tid., forh. i Ot. s. 588—590; i Lt. s. 181—182.

som Kongen eller den han gjev fullmakt har fastsett skal reknast for fiendeområde. 15. desbr. Nr. 4.

Kongen eller den han gjev fullmakt kan fastsetja at andre retts-subjekt og enn dei som er nemnde i første leden skal reknast for fiende etter denne lova. På same måten kan det fastsetjast at retts-subjekt som kjem inn under føresegnene i første leden, ikkje skal reknast for fiende.

§ 2. Fiendegods etter denne lova er etternemnde eigedomsverde når dei høyrer ein fiende til:

- a) Fast eigedom, skip, lausøyre og varer som er her i riket endå om retten til slik eigedom er knytt til dokument som er utafor riket.
- b) Betalingsverde, verdepapir og dokument av alle slag som heim-lar eller tener til prov for rettar og som er her i riket.
- c) Aksjar og andre partar eller kapitalinteresser i norske føretak.
- d) Krav på skuldmenn, som har heime her i riket, endå om kravet er knytt til omsetningsskuldbrev som er utafor riket.
- e) Patent-, mønster- og varemerkerettar, rett til forretningskjenne-teikn, rett til fotografi og rett til åndsverk, alt så langt dei har rettsvern i Noreg. Likeeins rettar som knytter seg til søk-nader om patent-, mønster- eller varemerkevern i Noreg.
- f) Rettar etter trygdeavtale med norsk trygdelaag eller med repre-sentant (hovudagent) i Noreg for utalandsk trygdelaag.
- g) Alle andre økonomiske verde som er her i riket.
- h) Tinglege rettar og kontraktsrettar vedkomande eigedomsverde som nemnt under a—g.

Lova gjeld ikkje for krigsmateriell og anna som er serleg til-skipa for militære føremål eller herfang som er tatt av norske eller allierte militærstyrkar, utan det blir fastsett av Kongen eller den han gjev fullmakt.

§ 3. Fiendegodset blir styrt av Direktoratet for fiendegods under leing av ein direktør. Kongen eller den han gjev fullmakt kan nemne opp eit råd og elles gjeva nærare organisasjons- og arbeids-føresegnar for direktoratet.

Utgiftene med verksemda blir tekne av dei verde som direk-toratet styrer med.

§ 4. Alle som skuldar pengar eller andre ytingar til fienden eller som eig, sit inne med, forvarar, råder over eller har tilsyn med fiendegods, pliktar å melda dette til Direktoratet for fiende-gods på den måten og innan den frist som direktoratet fastset. Det same gjeld alle som styrer eller er med i styringa av norske selskap eller andre føretak som fienden har part i. Direktoratet kan med ålmenne reglar eller serleg føresegn gjera unnatak frå meldeplikta.

15. desbr. Direktoratet kan gjera etterrøkjingar til å få oversyn over
Nr. 4. fiendegods. Med tilføre av dette kan det krevja opplysning av offentlege og kommunale styre-makter, einskildmenn og institusjonar. Det kan og krevja å få granska forretnings-, styre- og møtebøker og andre dokument og bøker. Er det turvande kan det krevja å få sjå over verde eller stader der det finst verde. Politiet skal hjelpa til med slike etterrøkjingar, når direktoratet krev det. Direktoratet kan gjeva skifteretten pålegg om å registrera og om det trengst forseгла fiendegods i vedkomande domssokn. Den lovsette teiings-skyldnaden for offentlege tenestemenn, bankar, sakførarar, meklarar og andre fritenk ikkje frå plikt til å gjeva melding eller opplysningar etter denne lova eller føresegner som er gjevne med heimel i den.

Alle som i tenesta får opplysningar etter denne paragrafen, skal så langt det ikkje strider mot tenesteplikta, teia heilt med det som dei har fått vita. Dei må ikkje i si næringsverksemd gjera bruk av løynhaldne driftsgreier eller framgangsmåtar, som dei på denne måten har fått kjennskap til.

§ 5. Det er forbode å betala skuld til fienden eller å avhenda, leggja hefte på, bruka opp eller annleis råda over fiendegods på slik måte, at det kjem bort eller minkar serleg i verde. Direktoratet for fiende-gods kan med ålmenne reglar eller serleg løyve gjera unntak frå dette forbodet.

Rettshandel i strid med forbodet i førre leden er utan rettsverknad. God tru gjev ingen heimel for å vinna eigedomsrett eller annan rett til fiendegods. Unntak gjeld likevel for pengar og for aksjar og skuldbrev som er utferda til ihendehavaren.

Utlegg og anna tvangsfullføring i fiendegods kan ikkje fremjast utan samtykke frå Direktoratet for fiende-gods. Det same gjeld inndraging i konkursbu.

§ 6. Direktoratet for fiende-gods kan gjera gjeldande alle dei rettane fienden har til gods som nemnt i § 2 og er i så måte legitimert til å handla på vegner av fienden. Dette gjeld endå om rettane er knytte til dokument som ein ikkje har til stades. Er retten tinglyst eller innført i offentlig register, bør det gjerast merknad om det i registeret.

§ 7. Direktoratet for fiende-gods kan ta dei rådgjerder som det held turvande til å tryggja, halda ved like eller utnytta fiende-gods som det har til styring, eller som den opphavelige eigaren, innehavaren eller annan styrer sjølv med samtykke og under kontroll av direktoratet. Dersom det er tenleg kan godset seljast og vederlaget takast under styring på vanleg måte. Næringsverksemd som høyrer fienden til, kan takast under styring av ein styrar som direk-

toratet nemner opp. Styraren skal etter nærare tilvisingar og under 15. desbr. kontroll av direktoratet ta dei rådgjerdar som føremålet krev. Nr. 4

§ 8. Ikkje oppfylte økonomiske kontrakter med dei rettssubjekt som er nemnde i § 1 bokstav a, c og d, fell bort ved krigsutbrotet utan Direktoratet for fiendegods fastset at dei skal gjelda framleis.

Når slike kontrakter som er nemnde i første leden heilt eller i nokon mon er oppfylde av fienden, kan direktoratet krevja å gå inn i dei. Nyttar det ikkje denne retten, kan det gjera gjeldande alle rettar som bortsett frå krigstilstanden hadde tilkome fienden då kontrakten fall bort.

Ifall fienden ikkje har oppfylt kontakten heilt ut, er det ikkje høve til å gå inn i kontrakten utan at dei attståande skuldnadene blir oppfylt med dei avvik som kan fylgja av lov eller onnor bindande føresegn. Oppfylling kan i dette tilfelle ikkje krevjast utan at kravet blir framsett innan rimeleg tid etter at det vart høve til det.

§ 9. Med dei unnatak som går fram av denne paragrafen eller føresegnar som er gjevne med heimel i paragrafen, skal føresegnene i denne lova gjelda tilsvarande så langt dei høver for gods som nemnt i § 2 bokstav a—h når det høyrer til fysisk person som bur eller har fast tilhald på eit område som er hersett av fienden, eller juridisk person som har setet sitt på slikt område.

Gods som nemnt i førre leden kan ikkje seljast utan det er kjøpt eller tilverka for å seljast eller det er fare for verdminsk eller det vil føra med seg etter måten altfor store utgifter å halda det ved like.

Kontraktar mellom personar som nemnt i første leden skal gjelda framleis dersom dei ikkje fell bort etter dei rettsreglar som elles gjeld.

Når det gjeld gods som nemnt i første leden kan Kongen eller den han gjev fullmakt, også elles gjeva føresegnar som avvik frå denne lova.

§ 10. Kongen eller den han gjev fullmakt kan gjeva nærare føresegnar til gjennomføring av denne lova.

§ 11. Bryt nokon denne lova eller føresegnar gjeve med heimel i lova, blir han straffa med bot eller med fengsel opp til eitt år eller med båe desse straffene. Er brotet gjort av aktløyse, er straffa bot. Straffeboda gjeld og freistnad og medverking.

Brot mot denne lova blir rekna for misferd.

Det blir ikkje påtala utan etter krav frå Direktoratet for fiendegods. Dette gjeld likevel ikkje brot mot føresegnene i § 4, siste leden.

Føresegnene gjeld og handlingar som norsk statsborgar eller nokon som har heime i Noreg, har gjort i utlandet.

15. desbr. Har nokon freista la vera á gjeva melding i samsvar med § 4
 Nr. 4. om noko gods eller har han gjort rettshandel i strid med § 5, kan det godset som misferda gjeld, bli inndrege med dom hjá den skuldige eller den som han var målsmann for, utan straffesøksmål eller høve til straffesøksmål mot nokon.

§ 12. Kongen fastset kva dag denne lova skal ta til å gjelda. Kongen eller den han gjev fullmakt, fastset i kor stor mon lova skal gjelda på Svalbard.

Lov om fiendegods o. a. frå 22. mars 1946 skal framleis gjelda for gods som kjem inn under lova.

15. desbr. **Lov *)¹⁾** om endring av lov om kontroll med
 Nr. 5. post- og telegrafforsendelser av 24. juni 1915.

I.

I lov om kontroll med post- og telegrafforsendelser av 24. juni 1915 gjøres følgende endringer:

Lovens titel skal være: Lov om kontroll med post- og telegrafforsendelser og med telefonsamtaler.

§ 1 skal lyde:

Kongen eller den han gir fullmakt kan utferdige bestemmelser om undersøkelse og tilbakeholdelse av postforsendelser og telegrammer og om kontroll med telefonsamtaler, når dette antas påkrevd av hensyn til rikets sikkerhet.

Utenfor krigstid kan kontrollen bare settes i verk overfor personer som mistenkes for noen overtredelse av lov om forsvarshemmeligheter av 18. august 1914, den borgerlige straffelovs kapitler, 8, 9, 12, 13 eller 14, lov om enerett for staten til befordring av meddelelser ved hjelp av telegraflinjer og lignende anlegg av 29. april 1899 § 6, jfr. tilleggslov av 24. juli 1914 § 3, eller lov av 14. mai 1917 om salg og utførsel av fødevarer m. v. § 5.

II.

Denne lov trer i kraft straks.

15. desbr. **Lov *)²⁾** om endringer i straffelovens kap. 8 og
 Nr. 6. 9 m. v.

I.

I den alminnelige borgerlige straffelov av 22. mai 1902 skal følgende bestemmelser lyde:

*) Kunngj. 30. desember i Lovtid. 1 nr. 50.

¹⁾ St.vedtak 13 desember. Se Ot. prp. nr. 78. Innst. O. nr. 127. St.tid., forh. i Ot. s. 569—570; i Lt. s. 174.

²⁾ St.vedtak 13. desember. Se Ot. prp. nr. 79. Innst. O. nr. XVI. St.tid., forh. i Ot. s. 570—587; i Lt. s. 174—180.

§ 12 nr. 4 a.

15. desbr.

a) hører blant dem som omhandles i denne lovs §§ 83, 88, 89, 90, 91, 93, 94, 98—104, 110—132, 148, 149, 152, 1ste og 2det ledd, 153, 1ste, 2det, 3dje og 4de ledd, 154, 159, 160, 161, 169, 174—178, 182—185, 187, 189, 190, 191—195, 202, 217, 220, 221, 223—225, 229, 231—235, 243, 244, 261, 267—269, 277, 292, 324, 325, 328, 415 eller 423 eller loven om forsvarshemmeligheter §§ 1, 2, 3 eller 5, eller

§ 29 nr. 6 (ny).

Tap for bestemt tid eller for bestandig av rett til å inneha ledende stilling eller lønt eller ulønt tillitsverv i selskaper, stiftelser eller sammenslutninger.

§ 30 nr. 5 (ny).

For forbrytelse mot noen bestemmelse i kapitel 8 eller 9 kan tap av de rettigheter som er nevnt i § 29 idømmes uten hensyn til hovedstraffens art eller størrelse for så vidt den skyldige ved den straffbare handling har vist seg uverdig til dem.

§ 30 nr. 6.

(Som den nåværende § 30 nr. 5.)

§ 86.

Med fengsel fra 3 år inntil på livstid straffes den som i krigstid eller med krigstid for øye

- 1) bærer våpen mot eller på annen måte deltar i militære operasjoner mot Norge,
- 2) skaffer fienden opplysninger til bruk ved slike operasjoner,
- 3) svekker Norges motstandsevne ved å ødelegge, skade eller sette ut av bruk anlegg eller gjenstander av betydning for rikets krigsinnsats,
- 4) opphisser eller forleder til troløshet, driver propagandavirksomhet for fienden eller utbrer uriktige eller villedende opplysninger som er egnet til å svekke folkets motstandsvilje,
- 5) stifter, går inn i, deltar aktivt i eller yter økonomisk støtte av betydning til parti eller organisasjon som virker til fordel for fienden,
- 6) medvirker ved angiveri eller på lignende måte til at noen blir utsatt for frihetsberøvelse eller annen overlast av fienden eller parti eller organisasjon som nevnt under nr. 5,
- 7) oppfordrer eller tilskynder til, er med på beslutning om eller deltar i lockout, streik eller boikott som er ulovlig etter arbeids- eller boikottlovgivningen og som svekker Norges motstandsevne,
- 8) deltar på utilbørlig måte i fiendens administrasjon av okkupert norsk område,
- 9) utfører eller deltar på utilbørlig måte i ervervsvirksomhet for fienden,

15 desbr. 10) på annen måte rettstridig yter fienden bistand mot Norge eller
Nr. 6. svekker Norges motstandskraft,

eller som medvirker hertil. Var det straffbare forhold av underordnet betydning, kan straffen settes til fengsel under 3 år. På samme måte straffes den som foretar slik handling mot en stat som er i forbund med Norge eller i krig med en felles fiende.

Det som her er bestemt gjelder også såfremt handlingen er foretatt når det er innledet militære kamphandlinger mot Norge eller forsøk fra fremmed makt på å besette eller angripe norsk område eller med slike forhold for øye.

Straff kommer ikke til anvendelse på noen i utlandet bosatt norsk statsborger for handling som han etter bostedets lover er pliktig til.

§ 86 a (ny).

Den som grovt uaktsomt forgår seg som nevnt i § 86 straffes med hefte eller fengsel inntil 5 år.

§ 86 b (ny).

Den som, uten at forholdet går inn under § 86, under en påtvinget besettelse av norsk område yter okkupasjonsmakten en åpenbart utilbørlig bistand, eller som medvirker hertil, straffes med fengsel.

Har handlingen hatt til følge stor skade for landet eller noens død, betydelig skade på legeme eller helbred, store lidelser eller langvarig frihetsberøvelse, kan fengsel på livstid anvendes.

§ 87. Med hefte eller fengsel inntil 4 år straffes den som i krigstid rettsstridig

1. vegrer seg ved å gi en militær befalingsmann de opplysninger han måtte ha fått om forhold av betydning for et militært tiltak, eller som medvirker hertil, eller
2. yter fiendtlig speider skjul, underhold eller annen bistand, eller
3. medvirker til, at det forøves noen etter militær lov straffbar handling, som kan medføre 3 års fengsel eller strengere straff.

På samme måte straffes den som foretar slik handling mot en stat som er i forbund med Norge eller i krig med en felles fiende.

§ 88. Den som i krigstid misligholder kontrakt om krigsmaktens forsyning eller befordring eller om annet som er av betydning for det militære eller sivile forsvar, eller medvirker hertil, straffes med fengsel inntil 10 år. Har handlingen hatt til følge stor skade for rikets forsvar eller noens død eller betydelig skade på legeme eller helbred, kan fengsel inntil på livstid anvendes.

Har misligholdelsen funnet sted av uaktsomhet, straffes den skyldige med bøter eller med hefte eller fengsel inntil 6 måneder.

På samme måte straffes den som foretar slik handling mot en 15. desbr. stat som er i forbund med Norge eller i krig med en felles fiende. Nr. 6.

§ 91 a (ny).

Den som hemmelig eller ved ulovlige midler til fordel for fremmed stat søker å samle opplysninger om politiske eller personlige forhold hvis meddelelse til en annen stat han vet eller bør forstå kan skade Norges interesser eller volde fare for enkeltpersoners liv, helbred, frihet eller eiendom, eller som medvirker hertil, straffes med hefte eller fengsel inntil 2 år.

§ 94. Den som inngår forbund med en eller flere andre med formål å utføre noen i §§ 83, 84, 86, 86 b, 88, 89 eller 90 nevnt forbrytelse, eller en forbrytelse mot militære straffelov § 81 a, jfr. nærværende lovs §§ 83 og 86, straffes i sistnevnte tilfelle med fengsel fra 1 til 12 år og ellers med hefte eller fengsel inntil 10 år, dog i intet tilfelle med høyere straff enn to tredjedeler av den høyeste for forbrytelsen selv anvendelige.

På samme måte straffes den, som

- 1) offentlig oppfordrer til iverksettelsen av en slik forbrytelse,
- 2) i hensikt å forøve en slik forbrytelse innlater seg med noen fremmed makt,
- 3) i slik hensikt tiltar seg eller utøver noen militær befaling eller samler eller holder rede, eller forbereder samlet eller holdt rede, krigsfolk eller med våpen eller annet utstyr forsynt skare,
- 4) tilbyr eller påtar seg å forøve eller mottar penger eller andre fordeler for å forøve en slik forbrytelse,
- 5) medvirker til noen i denne paragraf nevnt handling.

§ 95. Den som her i riket offentlig forhåner en fremmed stats flagg eller riksvåpen, eller som medvirker hertil, straffes med bøter eller med hefte eller fengsel inntil 1 år.

På samme måte straffes den som her i riket krenker en fremmed stat ved å øve vold mot eller opptre truende eller fornærmelig overfor noen representant for den, eller ved å trenge seg inn i, gjøre skade på eller tilsmusse bygning eller rom som brukes av slik representant, eller som medvirker hertil.

§ 97 (ny).

Den som under påtvunget besettelse av norsk område utilbørlig søker eller utnytter forbindelse med eller beskyttelse av okkupasjonsmakten eller dens hjelpere for å skaffe seg eller andre en fordel eller å fremme andre formål, eller som medvirker hertil, straffes med fengsel inntil 3 år. Under formildende omstendigheter kan bøter anvendes.

15. desbr. Straffen kan forhøyes til fengsel inntil på livstid når offentlig myndighet er hindret i sin virksomhet, eller når det er foretatt alvorlige overgrep mot offentlige tjenestemenn, pressen, foreninger, institusjoner eller privatpersoner, eller når for øvrig betydelige samfunnsinteresser er satt i fare.

§ 97 a (ny).

Norsk borger eller en i Norge hjemmehørende person som av fremmed makt eller av parti eller organisasjon som opptrer i dens interesse, for seg eller for parti eller organisasjon her i landet tar imot økonomisk støtte for å påvirke almenhetens mening om statens styreform eller utenrikspolitikk eller til partiformål, eller som medvirker hertil, straffes med hefte eller fengsel inntil 2 år.

§ 97 b (ny).

Med fengsel inntil 2 år straffes den som mot bedre vitende eller grovt uaktsomt utbrer offentlig eller meddeler til fremmed makt falske rykter eller uriktige opplysninger som om de vinner tiltro, er egnet til å sette rikets indre eller ytre sikkerhet eller forholdet til fremmede makter i fare, eller som medvirker hertil.

§ 97 c (ny).

For forbrytelse mot bestemmelsene i dette kapitel kan bøter idømmes ved siden av frihetsstraff.

§ 98. Den som søker å bevirke eller å medvirke til at rikets statsforfatning forandres ved ulovlige midler, straffes med hefte eller fengsel i minst 5 år. Skjer handlingen med bruk av våpenmakt eller under utnyttelse av frykt for inngripen av fremmed makt, kan fengsel på livstid idømmes.

Bøter kan idømmes ved siden av frihetsstraff.

§ 99. Den som bevirker eller medvirker til at Kongen, Regenten, Statsrådet, Stortinget eller noen av dets avdelinger, Høyesterett eller Riksretten ved vold eller trusler eller andre ulovlige midler hindres i den fri utøvelse av sin myndighet, straffes med hefte eller fengsel i minst 5 år.

§ 98 annet og tredje punktum får tilsvarende anvendelse.

§ 99 a (ny).

Med hefte eller fengsel fra 5 år inntil på livstid straffes den som med bruk av våpenmakt eller under utnyttelse av frykt for inngripen av fremmed makt hindrer offentlige myndigheter i deres virksomhet, eller foretar alvorlige overgrep mot offentlige tjenestemenn, pressen, foreninger eller institusjoner eller for øvrig setter betydelige samfunnsinteresser i fare, eller som medvirker hertil.

Bøter kan idømmes ved siden av frihetsstraff.

§ 104. Handlinger av det i § 94 nevnte slag straffes med hefte eller fengsel inntil 10 år, såfremt hensikten var å forøve forbrytelse mot §§ 98, 99 eller 99 a, men med fengsel fra 1 til 12 år, såfremt hensikten var å forøve forbrytelse mot § 100 eller mot den militære straffelovs § 81 a, jfr. nærværende lovs §§ 98 og 99.

§ 104 a (ny).

Den som danner eller deltar i privat organisasjon av militær karakter eller som støtter slik organisasjon, straffes med fengsel inntil 2 år. Råder organisasjonen eller dens medlemmer over forråd av våpen eller sprengstoff eller foreligger andre særlig skjerpene omstendigheter, er straffen fengsel inntil 6 år.

På samme måte straffes den som danner, deltar i eller støtter forening eller sammenslutning som har til formål ved sabotasje, maktanvendelse eller andre ulovlige midler å forstyrre samfunnsordenen eller oppnå innflytelse i offentlige anliggender.

§ 139. Med bøter eller med hefte eller fengsel inntil 1 år straffes den, som unnlater gjennom betimelig anmeldelse for vedkommende myndighet eller på annen måte å søke avverget et etter militær lov straffbart mytteri, krigsforræderi, spioneri eller forbund om rømning eller en forbrytelse mot loven om forsvarshemmeligheter §§ 1, 2, 3 eller 4 eller en forbrytelse som nevnt i denne lovs §§ 83, 84, 86, 87 nr. 2, 90, 91, 92, 93, 94, 98, 99, 99 a, 100, 104 a, 148, 149, 150, 152, 153, 154, 159, 169, 192, 195, 217, 223, 2net ledd, 225, 231, 233, 234, 243, 267, 268 eller 269 eller sammens følger, skjønt han til en tid, da forbrytelsen eller dens følger ennå kunne forebygges, har erholdt pålitelig kunnskap om, at den er i gjære eller er forøvet.

Dog er han straffri, såfremt forbrytelsen ikke kommer til fullbyrdelse eller til straffbart forsøk, eller såfremt avvergelsen ikke kunne skje uten å utsette ham selv, noen av hans nærmeste eller noen uskyldig for tiltale eller fare for liv, helbred eller velferd.

På samme måte, dog i intet tilfelle med høyere straff enn den for forbrytelsen selv satte, straffes den overordnede, der har unnlatt å hindre en i hans tjeneste forøvet forbrytelse, såfremt dette var ham mulig.

II.

I den militære straffelov av 22. mai 1902 skal følgende bestemmelser lyde:

§ 3 annet ledd (nytt).

Lovens § 81 a kommer til anvendelse når de der nevnte betingelser foreligger.

15. desbr.

Nr. 6.

§ 9 nr. 5.

enhver som gjør seg skyldig i overtredelse av § 81 a eller § 94, eller som på krigsskueplassen gjør seg skyldig i forbrytelse mot §§ 80, 81, 82—86, 91—93, 101—105 og 107.

§ 12, nr. 2 bokstav e, f, g og h.

e. Rettighetstap som nevnt i den alminnelige straffelov § 29 nr. 5 og 6;

f. (som det nåværende bokstav e)

g. (som det nåværende bokstav f)

h. (som det nåværende bokstav g).

§ 14. Dødsstraff kan i intet tilfelle idømmes når den skyldige ennå ikke var fylt 18 år da den straffbare handling ble foretatt.

§ 20 nr. 5 og 6.

5. For forbrytelse mot noen bestemmelse i kapitel 8 kan tap av de rettigheter som er nevnt i § 12 nr. 2 idømmes uten hensyn til hovedstraffens art eller størrelse, for så vidt den skyldige ved den straffbare handling har vist seg uverdigg til dem.

6. (Som det nåværende nr. 5).

§ 81, første ledd.

Den, som forøver nogen i den almindelige Straffelovs §§ 84, 85, 87 nr. 1 og 2, 89—91, 93 eller 94 omhandlet Forbrydelse, straffes ligeledes for Krigsforræderi med de i nævnte Paragrafer bestemte Straffe, forhøiet inden de for vedkommende Strafart fastsatte Grænser med indtil en Halvdel.

§ 81 a (ny).

For krigsforræderi straffes den som forbryter seg mot den alminnelige straffelovs §§ 83, 98 eller 99

1) når det er krigstid,

2) når det er innledet militære kamphandlinger mot Norge, eller forsøk fra fremmed makt på å besette eller angripe norsk område, eller

3) når det med støtte av eller med sikte på inngripen eller hjelp fra fremmed makt:

iverksettes eller er iverksatt organiserte voldshandlinger,

eller øves eller er øvet noen voldshandling mot statsmaktene, offentlige myndigheter eller institusjoner, som hindrer eller vanskeliggjør mobilisering av krigsmakten eller opprettholdelse av en samlet ledelse av forsvarsmessige eller andre krigsviktige tiltak.

Det samme gjelder enhver som forbryter seg mot den alminnelige straffelovs § 86 under forhold som er nevnt under 1 til 3, når retten finner at handlingen bør bedømmes som krigsforræderi. Nr. 6.

For krigsforræderi etter denne paragraf kan dødsstraff idømmes under særdeles skjerpene omstendigheter. Ellers er straffen fengsel som i de nevnte paragrafer bestemt, dog slik at det også etter §§ 98 og 99 i alle tilfelle kan idømmes fengsel inntil på livstid.

§ 94 a (ny).

For forbrytelse mot bestemmelsene i dette kapitel kan bøter idømmes ved siden av frihetsstraff eller dødsstraff.

III.

I lov om rettergangsmåten i straffesaker av 1. juli 1887 skal § 476 lyde:

Dødsstraff fullbyrdes ved skytning fra en sluttet tropp av minst 10.

Nærmere regler om fullbyrdelse av dødsstraff, gis av Kongen eller den han bemyndiger.

IV.

I lov om rettergangsmåten i militære straffesaker av 29. mars 1900 skal følgende bestemmelse lyde:

§ 6:

Etter denne lovs regler behandles alle saker angående militære forbrytelser og forseelser.

Saker etter den militære straffelovs § 81 a påtales utenfor krigstid av borgerlig myndighet for borgerlig domstol.

Saker etter den militære straffelovs §§ 81 og 81 a forfølges i krigstid militært når forbrytelsen er forøvet på krigsskueplassen eller av militærperson. Ellers er forfølgningen borgerlig. Den militære og den borgerlige påtalemyndighet kan ubundet av bestemmelsene i §§ 11 og 12 treffe overenskomst om annen forfølgning. §§ 9 og 10 første ledd får tilsvarende anvendelse.

V.

Denne lov trer i kraft straks. Fra lovens ikrafttreden oppheves: 1) Lov av 5. februar 1932 om straff for handlinger som påtales ved riksstett § 5 annet ledd og § 15. 2) Midlertidig lov av 13. desember 1946 om bruk av dødsstraff.

Loven medfører ingen forandring i lov av 21. februar 1947 om straff og økonomisk ansvar for landssvikarer (Landssviklova).

15. desbr. **Midlertidig lov *)¹⁾ om særlige rådgjerd under**
 Nr. 7. **krig, krigsfare og lignende forhold.**

Kap. I. Kongens myndighet når Stortinget på grunn av krig er avskåret fra å utøve sin virksomhet.

§ 1. Er Stortinget på grunn av krig avskåret fra å utøve sin virksomhet, tilligger det Kongen å gjøre alle de vedtak som er påkrevd for å vareta rikets interesser under krigen og forberede overgangen til fredelige forhold.

§ 2. Bestemmelser av lovgivningsmessig innhold gitt av Kongen med hjemmel i § 1 skal snarest mulig meddeles Stortinget.

Hvis bestemmelsene ikke tidligere er opphevet av Stortinget eller Kongen, faller de bort senest ved oppløsningen av det første ordentlige Storting som trer sammen etter at bestemmelsene er gitt.

Kap. II. Særlige fullmakter for Kongen.

§ 3. Når riket er i krig eller krig truer eller rikets selvstendighet eller sikkerhet er i fare og det på grunn av disse forhold er fare ved opphold, kan Kongen gi bestemmelser av lovgivningsmessig innhold for å trygge rikets sikkerhet, den offentlige orden, folkehelsen og landets forsyninger, for å fremme og trygge militære tiltak og tiltak til vern om sivilbefolkning og eiendom og for å utnytte landets hjelpekilder til fremme av disse formål. Herunder kan gis bestemmelser om utskrivning av arbeidskraft til militære og sivile formål. Om nødvendig kan det i bestemmelsene gjøres avvik fra gjeldende lov.

Bestemmelser gitt av Kongen med hjemmel i denne paragraf skal snarest mulig meddeles Stortinget. Er Stortinget ikke samlet når bestemmelsene gis, skal det øyeblikkelig sammenkalles. Bestemmelsene kan oppheves av Kongen eller Stortinget.

Såfremt bestemmelsene ikke er opphevet innen 30 dager etter at de er meddelt Stortinget, skal de snarest mulig legges fram som lovforslag.

§ 4. Bestemmelser som blir gitt etter § 3 kunngjøres på den måte som finnes høvelig. De trer i kraft straks hvis de ikke selv bestemmer noe annet.

Hvis bestemmelsene ikke tidligere er opphevet, faller de bort ved oppløsningen av det første ordentlige Storting som trer sammen etter at bestemmelsene er gitt.

*) Kunngj. 30. desember i Lovtid. 1 nr. 50.

¹⁾ St.vedtak 13. desember. Se Ot. prp. nr. 78. Innst. O. nr. XV. St.tid., forh. i Ot. s. 501—569; i Lt. s. 154—174.

§ 5. Når forholdene er slik som nevnt i § 3 og et område er avskåret fra forbindelse med Regjeringen eller det av andre grunner finnes nødvendig, kan Kongen gi fylkesmannen og andre lokale forvaltningsorganer — herunder militære myndigheter — fullmakt til å utferdige slike bestemmelser som nevnt i § 3. Fullmakt kan under samme vilkår gis til utøving av forvaltningsmyndighet som ellers tilligger Kongen, et departement eller et annet sentralt forvaltningsorgan, når det gjelder formål som nevnt i § 3. Fullmakt etter dette ledd kan gis uten hensyn til den gjeldende administrative inndeling. 15. desbr. Nr. 7.

Hvis det er uomgjengelig nødvendig til varetakelse av samfunnsviktige interesser, kan fylkesmannen utøve slik myndighet som nevnt i foregående ledd, selv om fullmakt fra Kongen ennå ikke foreligger.

Bestemmelser av lovgivningsmessig innhold truffet etter første eller annet ledd skal snarest mulig meddeles Kongen. Hvis de ikke tidligere er opphevet, faller de bort 1 måned etter at meldingen er mottatt.

Kap. III. Forholdet mellom militær og sivil myndighet på krigsskueplass.

§ 6. På krigsskueplassen kan de militære myndigheter overta den øverste ledelse av politiet og kan i så fall om nødvendig midlertidig sette politiets embets- og tjenestemenn ut av virksomhet. Kongen kan bestemme at alt politi, enkelte politikorps eller politiet i visse distrikter skal innlemmes i de militære styrker. I den utstrekning det anses nødvendig for å fremme og trygge militære tiltak kan de militære myndigheter overta ledelsen også av andre sivile forvaltningsgrener. Sivile tjenestemenn og ombudsmenn i stat og kommune skal gi de militære myndigheter den hjelp som forlanges.

Kongen gir nærmere regler om hvilke områder skal regnes for krigsskueplass.

Kap. IV. Særregler om behandlingen av straffesaker.

§ 7. Når riket er i krig eller krig truer eller rikets selvstendighet eller sikkerhet er i fare, kan Kongen, i den utstrekning særlige forhold gjør det påkrevet, bestemme at reglene i §§ 8—13 eller enkelte av dem skal få anvendelse. Slikt vedtak kan gi virkning for hele riket eller for enkelte deler av det.

§ 8. Pågripelse etter straffeprosesslovens kapitel 19 kan foretas uten hensyn til størrelsen av straffen for den handling mistanken gjelder.

15. desbr. Fremstillingen av den pågrepne for dommer eller påtalemyndighet skal skje snarest mulig, men det er ikke nødvendig å overholde fristen etter straffeprosesslovens § 235 annet punktum og § 236 første punktum. Fristen etter § 235 tredje punktum skal være 3 dager.

§ 9. Hvis det er fare ved opphold, behøver spørsmålet om tiltale ikke i noe tilfelle å forelegges for riksadvokaten.

Under samme vilkår kan en politimester utøve den påtalemyndighet som tilkommer statsadvokaten, og en politifullmektig den påtalemyndighet som tilkommer politimesteren.

§ 10. Saker som hører under lagmannsrett, kan i stedet bringes inn for herreds- eller byrett.

§ 11. Lagmannen kan bestemme at lagrettemennene skal trekkes blant de medlemmer av utvalget som bor i den kommune hvor tinget holdes eller i de nærmeste kommuner.

§ 12. Til fornyet behandling ved lagmannsrett etter begjæring av tiltalte kreves alltid samtykke av Høyesteretts kjæremålsutvalg, med mindre tiltalte er idømt strengere straff enn fengsel over 3 år eller tilsvarende hefte.

§ 13. Kjæremål har ikke i noe tilfelle oppsettende virkning med mindre vedkommende rett eller kjæremålsretten bestemmer det.

§ 14. Når forholdene er slik som nevnt i § 7 og det på grunn av særlige forhold vil medføre uforholdsmessig eller skadelig forsinkelse av rettergangen å bringe saker inn for Høyesterett eller Høyesteretts kjæremålsutvalg, kan Kongen med virkning for hele riket eller for deler av det bestemme at lagmannsretten skal gjøre tjeneste som domstol i siste instans. Slik bestemmelse har følgende virkninger:

1. Adgangen til å anvende anke eller kjæremål mot avgjørelser av lagmannsrett faller bort, og avgjørelser som allerede er truffet blir endelige, selv om anke eller kjæremål er erklært.
2. Lagmannsretten trer i stedet for Høyesterett som ankedomstol. Dette gjelder også saker som allerede er pådømt ved herreds- eller byrett eller avgjort ved forelegg, med mindre anke er kommet inn til Høyesteretts kjæremålsutvalg. I slike ankesaker kan lagmannen treffe de avgjørelser som er nevnt i straffeprosesslovens § 387 annet ledd. Avgjørelser etter samme paragrafs tredje og fjerde ledd kan treffes av den samlede rett uten ankeforhandling. For øvrig foregår saksbehandlingen etter straffeprosesslovens regler om anke til Høyesterett.
3. Samtykke til fornyet behandling gis av lagmannsretten.

Når bestemmelser som er truffet etter første ledd blir opphevet, fastsetter Kongen hvorledes det skal forholdes med saker som da er under behandling ved lagmannsretten etter første ledd nr. 2 og 3. 15. desbr. Nr. 7.

Kap V. Tvangsavståing til det offentlige.

§ 15. Når riket er i krig eller krig truer eller rikets selvstendighet eller sikkerhet er i fare, kan Kongen, i den utstrekning det er nødvendig til varetakelse av viktige samfunnsinteresser, kreve avstått til stat eller kommune eiendomsrett til eller annen rådighet over løsøre av ethvert slag, herunder elektrisk kraft, samt bruksrett til eller annen særlig rådighet over fast eiendom.

Den som kravet er rettet mot plikter å medvirke til at transportmidler, varer o. l. som skal avstås, snarest mulig blir stillet til rådighet på angitt sted. Når det er nødvendig, kan det kreves hjelp av politiet til å få kravet gjennomført.

Kravet om avståing skal fremsettes skriftlig. Når avståing har funnet sted, skal det gis skriftlig kvittering.

§ 16. Erstatning fastsettes i mangel av minnelig overenskomst ved skjønn av den myndighet og på den måte som Kongen bestemmer. Hvis intet annet blir bestemt, holdes skjønnet etter skjønnslovens regler, på landet som lensmannsskjønn.

Kongen kan bestemme at erstatning for visse slags ytelser ikke skal fastsettes ved skjønn, men betales etter takster som Kongen fastsetter. Slike takster kan fastsettes for hele riket eller for deler av det.

Avståingen kan kreves gjennomført straks selv om erstatningen ikke er betalt eller fastsatt.

§ 17. Kongen kan gi regler om utbetaling av erstatning etter §§ 15—16. Slike regler kan gis med virkning også for avståinger som allerede har funnet sted.

Hvis intet annet blir bestemt, forfaller erstatningen til betaling så snart tingen er tatt i besittelse og erstatningen fastsatt. Skal erstatning for en løpende ytelse betales som periodisk avgift, forfaller første termin på det tidspunkt som er nevnt i første punktum.

Kap. VI. Forskjellige bestemmelser.

§ 18. Kongen kan gi nærmere forskrifter og treffe andre nødvendige tiltak til gjennomføring av bestemmelsene i denne lov.

Myndighet etter loven kan delegeres til andre i den utstrekning det anses nødvendig for at lovens formål kan oppnås.

§ 19. Den som unnlater å etterkomme krav om avståing etter kap. V eller motsetter seg eller søker å hindre at slik avståing blir gjennomført, straffes med bøter eller med fengsel inntil 3 år.

15. desbr. På samme måte straffes den som overtrer bestemmelser som er
 Nr. 7. utferdiget med hjemmel i denne lovs §§ 3 og 5 og inneholder trusel om straff, eller medvirker til slik overtredelse, hvis ikke forholdet rammes av et strengere straffebud. Er handlingen forøvet av uaktsomhet er straffen bøter eller fengsel inntil 1 år.

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser utferdiget med hjemmel i denne lovs § 18 første ledd eller medvirker til det, straffes med bøter eller fengsel inntil 3 måneder, hvis ikke forholdet rammes av et strengere straffebud.

Ting eller rettighet som har vært gjenstand for overtredelse av denne lov, kan ved dom inndras hos den skyldige eller den han har handlet på vegne av uten at straffesak behøver å være reist eller å kunne reises mot noen. I stedet for tingen eller rettigheten kan deres verdi helt eller delvis inndras. Inndragning etter denne paragraf er ikke straff.

§ 20. I saker om forbrytelser mot § 19 første og annet ledd får regelen i straffeprosesslovens § 287 annet ledd anvendelse uten hensyn til om straffen er strengere enn der nevnt.

§ 21. Kongen kan bestemme at denne lov helt eller delvis skal gjelde på Svalbard.

§ 22. Denne lov trer i kraft straks og gjelder til 1. juli 1954.

15. desbr. **Lov *)¹⁾ om opphevelse av sokne kommuner m. m.**
 Nr. 8. **og om midlertidig adgang til soknevis valg av herredsstyremedlemmer.**

Kapitel 1.

Opphevelse av sokne kommuner m. m. Soknekommunenes aktiva og passiva.

§ 1.

Med virkning fra 1. juli 1951 oppheves de sokne kommuner som er omhandlet i § 1, annet ledd, annet punktum, i lov av 10. juni 1938 om kommunestyre på landet.

Med virkning fra samme tidspunkt oppheves de særskilte forsorgsdistrikter eller forsorgskretser som består i henhold til § 50 i lov om forsorgsvesenet av 19. mai 1900 eller i henhold til lov av 17. mai 1904 om tillegg til lov om forsorgsvesenet, og de særskilte skolekommuner som består i henhold til § 72, post 1, første punktum, i lov av 16. juli 1936 om folkeskulen på landet.

*) Kunngj. 30. desember i Lovtid. 1 nr. 50.

¹⁾ St.vedtak 13. desember. Se Ot. prp. nr. 29. Innst. O nr. XI. St.tid., forh. i Ot. s. 378—398 og 451—453; i Lt. s. 118—127 og 145.

§ 2. 15. desbr.

Soknekommunens aktiva og passiva overtas fra 1. juli 1951 av vedkommende herredskommune. Nr. 8.

Når det finnes rimelig, kan vedkommende departement etter søknad fra soknestyret og etter at herrestyret og fylkesutvalget er gitt anledning til å uttale seg, bestemme at soknekommunens midler helt eller delvis skal avsettes til fond til bestemte formål innen soknet. Slik bestemmelse er ikke til hinder for at herrestyret senere gjør vedtak om å endre reglene for bruk av fondet, men vedtak om dette blir ikke gyldig, før det er godkjent av Kongen (jfr. § 60 i lov om kommunestyre på landet av 10. juni 1938).

Soknestyrets vedtak om slik søknad som nevnt i foregående ledd må være gjort innen 1. juli 1951 og skal snarest mulig sendes inn til departementet.

Kapitel 2.

Endringer i forskjellige lover.

§ 3.

I lov om lensmenns ansettelse av 30. juni 1884 oppheves § 2, annet punktum.

§ 4.

I lov om geistlige embetsmenns og klokkeres lønning av 14. juli 1897 gjøres det følgende endringer:

I §§ 12, 14, 15, 18, 20, 21, 22, 23, 25, 26, 41, 44 og 45 byttes ordene «sognestyre» og «sognekasse» om med «herrestyre» og «herredskasse».

§ 24, første og annet ledd, skal lyde:

a) I de kommuner hvor det er flere sognemenigheter, kan Kongen, etter at kommunestyrets uttalelse er innhentet, treffe bestemmelse hvoretter kommunens samtlige sogn med hensyn til beregningen av de i nærværende lov omhandlede erstatninger til de geistlige tjenestemenn betraktes som en menighet, idet det i stedet for og på grunnlag av de nuværende sognevis beregnede målestokker for prestenes og klokkenes inntekter av kirkelige handlinger og av høytidsoffer fastsettes felles, for den hele kommune gjeldende målestokker for disse inntekter.

b) Av de på grunnlag av de nye felles målestokker utregnede kommunale erstatninger og av andre erstatninger og lønnstilskudd som påhviler kommunen etter denne lov bestemmer Kongen hva det skal tillegges de enkelte embeter og bestillinger. Likeledes kan Kongen

15. desbr. bestemme at kommunens enkelte lønningsfond skal forenes til et
 Nr. 8. felles lønningsfond for den hele kommune.

§ 24, tredje og fjerde ledd, oppheves.

§ 5.

I lov om kirker og kirkegårder av 3. august 1897 gjøres følgende endringer:

§ 1, tredje ledd, skal lyde:

Kongen kan etter at herredsstyret og de kirkelige myndigheter har hatt anledning til å uttale seg, beslutte at et kirkesogn skal deles i to eller flere selvstendige kirkesogn. I et herred som omfatter to eller flere kirkesogn, kan Kongen endre de innbyrdes grenser mellom kirkesognene og treffe bestemmelse om sammenslutning av kirkesogn etter at herredsstyret og de kirkelige myndigheter har hatt anledning til å uttale seg.

Fjerde ledd skal lyde:

«Kongen kan etter at herredstyret og de kirkelige myndigheter har hatt anledning til å uttale seg, beslutte endring av navn på kirkesogn.»

Det nåværende fjerde ledd blir femte ledd.

I §§ 2, 3, 6, 7, 12, 15, 17, 28, 39, 46, 48, 49 og 53 byttes ordene «sognestyre» og «sognekasse» om med «herredsstyre» og «herredskasse». I de tilfeller hvor det i disse bestemmelser brukes uttrykkene «sogne- eller kommunestyret» går ordene «sogne- eller» ut.

I § 1, siste ledd, og § 34, annet ledd, erstattes ordet «sognekommuner» med «herreder».

§ 6.

I lov om forsorgsvesenet av 19. mai 1900 oppheves § 50. Videre oppheves lov av 17. mai 1904 om tillegg til lov om forsorgsvesenet.

§ 7.

I skattelov for landet av 18. august 1911 oppheves § 18, nest siste ledd, § 34, § 68, annet ledd, § 70, tredje ledd, annet punktum, § 71, første ledd, annet punktum, og § 133.

§ 8.

I lov om veivesenet av 21. juni 1912 oppheves § 5, § 46, fjerde ledd, og § 48.

§ 9.

I lov om tvungen avståelse av bruksrett til husrom av 25. mai 1917 gjøres følgende endringer:

I § 8 går ordene «eller sognestyre», «eller sogn», «i tilfælde» og «eller sognet» ut.

§ 10.

15. desbr.

I lov om menighetsråd og menighetsmøter av 3. desember 1920 gjøres følgende endringer:

Nr. 8.

I § 10, annet ledd, byttes ordet «sogne-» om med ordet «herreds-». I siste ledd går parantesene ut. I § 23 går ordene «sogne- eller» ut.

§ 11.

I lov om kommunevalg av 10. juli 1925 gjøres følgende endringer:

§ 2 skal lyde slik:

Manntall over dem som har stemmerett efter § 1, føres på landet for hvert herred av lensmannen, hvis ikke formannskapet med samtykke av fylkesmannen bestemmer at en annen skal være manntallsfører. I byene føres manntallet av den som formannskapet bestemmer.

Er et herred delt i eller mellem flere lensmannsdistrikter, skal særskilt manntall føres for hver del, når lensmannen er manntallsfører.

Vedkommende departement gir de forskrifter som trenges om innretningen av manntallet.

§ 3, tredje ledd, oppheves.

I § 4, annet ledd, går ordene «eller sognestyret når et herred er delt i flere sogn», ut. § 4, tredje ledd, oppheves.

I § 5 utgår ordene «eller sognestyret», ordene «for adgangen til å kreve sig innført efter § 3, siste ledd», og ordene «kravet eller».

§ 6 skal lyde slik:

Når manntallet er utlagt, kan ingen føres inn uten efter kjennelse (§ 8):

- a) i henhold til klage som er kommet inn i tide (§ 7), eller
- b) på grunn av oppdaget feil.

Den samme regel gjelder for utslettelse av manntallet og for tilføielse og strykning av anmerkning om suspensjon. Valgstyret kan også uten klage avsi kjennelse om dette når stemmerettsvilkårene er forandret for nogen.

§ 8, annet ledd, oppheves.

§ 11, første ledd, skal lyde slik:

Valgstyret består av manntallsføreren (manntallsførerne) og formannskapet.

I § 11, annet ledd, første punktum, byttes ordet «sogn» om med ordet «kommuner», og i samme ledds annet punktum ordet «sogn» med «kommune».

15. desbr. § 12, fjerde ledd, skal lyde slik:

Nr. 8. Bestemmelser om og i tilfelle når et herred kan deles i to eller flere valgsgogn, og de regler som da skal gjelde for valget, gis i tilfelle ved særskilt lov.

I § 14, post 2, § 16, første ledd, og § 18, første ledd, går ordene «eller sognet» ut.

I § 20, bokstav b, utgår ordene «eller sogne-» og ordene «eller sognet».

I § 22, post 4, annet ledd, går ordene «eller sitt sogn» ut.

I § 22, post 5, utgår ordene «eller det sogn» og ordene «eller sogn».

I § 22, post 7, utgår ordene «eller sognet» og ordene «eller sitt sogn».

I § 22 b, postene 1 og 3, går ordene «(det sogn)» ut.

I § 27, annet ledd, går ordene «eller sognet» ut.

I § 29, post 5, går ordene «eller sogn» ut.

I § 31, første ledd, går ordene «eller sognet» ut.

I § 40, første ledd, går ordene «eller sogn» ut.

§ 12.

I lov om skogvern av 12. februar 1932 gjøres følgende endringer: § 2, tredje ledd, oppheves.

I § 3, annet ledd, går ordene «eller sogn» ut.

I §§ 30 og 39 går ordene «og sogn» ut og i § 31 går parantesene ut.

I overskriften til kapitel V går «og sogn» ut.

§ 13.

I lov om klokkeres ansettelse og plikter av 16. juli 1936 gjøres følgende endring:

I § 1, annet ledd, går parantesen ut.

§ 14.

I lov om folkeskulen på landet av 16. juli 1936 skal § 72, post 1, 2 og 3 lyde:

1. To eller fleire herad kan med samtykkje av Kongen vera ein skulekommune, som i så fall skal bera den skyldnaden og dei utgiftene som elles fell på heradet.
2. Der det er meir enn eit herad i ein skulekommune, skal denne skipnaden stå ved lag til Kongen fastset noko anna. Kvart ein-skilt heradstyre har rett til å ta upp spursmålet om å avskipa hopehavet. Før saka vert avgjort, skal dei andre heradstyra få høve til å segja meininga si.

3. Der det er meir enn eit prestegjeld i same skulekommune, kan Kongen gjeve slike serfytresegner som han finn tjenlege, um korleis kyrkje-embetsmennene skal vera med i dei gjeremåla som kjem skulestellet ved.

§ 15.

I lov om kommunestyre på landet av 10. juni 1938 gjøres følgende endringer:

I § 1, første ledd, går ordet «soknekommuner» ut. I annet ledd går annet punktum ut. I fjerde ledd utgår ordene «— og sogne» ordene «og — hvis det gjelder soknekommuner — sognestyrene», ordet «henholdsvis» og ordene «eller sognestyre». I femte ledd går ordene «— og sogne» ut. I sjette ledd utgår ordene «— og sogne» og ordene «eller sognestyre».

I § 4, første ledd, går siste punktum ut. I annet ledd går ordene «— eller sogne» ut. Paragrafens tredje ledd skal lyde slik:

Bestemmelser om fordeling av herredsstyrets medlemstall på deler av herredet gis i tilfelle ved særskilt lov.

§ 5, fjerde ledd, oppheves.

I § 6, første ledd, utgår ordene «i herred som omfatter ett sogn». Paragrafens annet og tredje ledd oppheves.

I § 8, første ledd, går ordene «eller sognestyret» ut.

I § 10, første ledd, går ordene «eller sognestyret» ut.

I kapitel 2 skal kapiteloverskriften være: Formene for herredsstyrets og formannskapets virksomhet.

§ 19 oppheves.

I § 20, første og tredje ledd, går ordene «og sognestyret» og «og sognestyrets» ut, og kommaene foran ordene «formannskapet» og «formannskapets» byttes om med «og». I paragrafens fjerde ledd går ordene «— og sogne» ut.

I kapitel 3 skal kapiteloverskriften være: Herredsstyrets og formannskapets virkeområde.

§ 25 oppheves.

I § 26 går ordet «sognestyret» ut.

I § 33 går ordene «og sognestyret» ut, og kommaet foran ordet «formannskapet» byttes om med «og».

I § 36, første ledd, går ordene «og sognestyret» ut, og kommaet foran ordet «formannskapet» byttes om med «og».

I § 37, første ledd, går ordet «sognestyret» ut. I annet ledd går ordene «og sognestyrets» ut.

I § 41 går ordet «sognestyrets» ut.

I § 45 går ordene «og sognestyret» ut.

I kapitel 6 skal kapiteloverskriften være: Særskilte bestemmelser om medlemmer av herredsstyret og formannskapet m. v.

15. desbr.
Nr. 8.

I § 48, første ledd, går ordet «sognestyret» ut.

I kapitel 7 skal kapiteloverskriften være: Herredskommunenes økonomiske forvaltning.

§ 51, fjerde ledd, oppheves. I paragrafens syvende ledd går ordet «(sognestyret)» ut.

I kapitel 8 skal kapiteloverskriften være: Statens alminnelige tilsyn med herredskommunenes forvaltning.

I § 60 går ordet «sognestyret» ut.

I § 61, første ledd, utgår ordene «eller sognestyret» og ordene «— og sogne». I fjerde ledd utgår ordene «eller i tilfelle sognestyret».

I § 62 går ordene «eller sognestyret» ut.

I kapitel 9 skal kapiteloverskriften være: Statens skjerpede tilsyn med herredskommunenes forvaltning.

§ 63, annet ledd, oppheves.

I § 93 går ordene «eller sognestyret» ut, og kommaet foran ordet «herredsstyret» byttes om med ordet «eller».

I § 94 utgår ordene «— og sogne» og «eller sogne», og kommaet foran ordet «herreds —» byttes om med ordet «eller».

§ 16.

I lov om kommunestyre i byene av 10. juni 1938 gjøres følgende endring:

I § 73 går ordene «eller sogne-» ut, og kommaet foran «herredsstyret» byttes om med «eller».

§ 17.

I lov om Noregs Småbruk- og Bustadbank av 30. oktober 1947 oppheves § 9, første ledd, siste punktum.

Kapitel 3.

Om soknevide valg.

§ 18.

Et soknestyre kan innen 1. februar 1951 søke fylkestinget om samtykke til at innbyggerne innen det nåværende sokns grenser ved de to førstkommende alminnelige kommunevalg og ved mulige utfyllingsvalg i de to førstkommende kommunevalgperioder velger egne representanter i herredsstyret. Fylkestinget avgjør søknaden etter at vedkommende herredsstyre er gitt anledning til å uttale seg. Søknaden kan innvilges bare når særlige geografiske forhold i vedkommende herred taler for det.

Blir søknaden innvilget, skal området innen det nåværende sokns

grenser og herredets område for øvrig utgjøre særskilte valgsoke 15. desbr.
i forhold til reglene i dette kapitel. Nr. 8.

Når fylkestinget innvilger søknad som nevnt foran, fordeler det med virkning for de to førstkommende kommunevalgperioder tallet på herredsstyrets medlemmer på valgsokeene i herredet. Fordelingen skal skje vesentlig etter folketallet. Fylkestinget kan foreta ny fordeling med virkning for kommunevalgperioden 1955—58, når herredsstyret eller et flertall av et valgsoke representanter i herredsstyret søker om det.

Ved endring i den kommunale inndeling avgjør Kongen etter at vedkommende herredsstyrer eller herredsstyre er gitt anledning til å uttale seg, hvilke virkninger endringen skal ha for bestående valgsokeinndeling.

§ 19.

Valg av et valgsoke representanter i herredsstyret skjer etter de regler som er gitt i lov om kommunevalg av 10. juli 1925, så fremt annet ikke følger av bestemmelsene nedenfor.

1. Manntall over dem som har stemmerett etter kommunevalgløvens § 1 føres særskilt for hvert valgsoke. Formannskapet kan med samtykke av fylkesmannen bestemme at det skal være særskilt manntallsfører for hvert valgsoke.

Er et valgsoke delt i eller mellom flere lensmannsdistrikter, skal særskilt manntall føres for hver del, når lensmannen er manntallsfører.

2. Enhver stemmeberettiget føres inn i manntallet for det valgsoke hvor han bodde den 1. august i valgåret. En stemmeberettiget som mellom 1. august og valg dagen flytter fra et valgsoke til et annet i samme herred, føres inn i manntallet for det valgsoke han er flyttet til, når han innen kl. 8 kvelden før det møte som er nevnt i kommunevalgløvens § 8 setter fram krav om det for valgstyret, eller når valgstyret vet om flytningen. Men vedtak om innføring må bare gjøres dersom valgstyret har visshet for at vedkommende fyller stemmerettsvilkårene, og at det kan få gitt melding om innføringen til valgstyret i det valgsoke han er flyttet fra, før valgting der holdes. Vedtaket skal i begge tilfelle gjøres ved kjennelse. Blir en stemmeberettiget ført inn i manntallet uten å ha krevet det, skal valgstyret underrette ham.

3. Det velges særskilt manntallsnemnd for hvert valgsoke. Manntallsnemnda skal bestå av manntallsføreren og minst 2 andre som valgsoke net representanter i herredsstyret velger blant de formenn som er bosatt i valgsoke net. Er det ikke bosatt så mange

15. desbr.
Nr. 8.

formenn i valgsoonet som det skal velges medlemmer, velges de manglende blant valgsoonetns representanter i herredsstyret. Ordføreren kaller inn til møte til valg av medlemmene av nemnda.

I det tilfelle som er nevnt i post 1, annet ledd, skal hver av manntallsførerne delta i nemnda for sitt distrikt.

4. Valgsoonetns representanter i herredsstyret bestemmer på hvilke steder manntallet skal legges ut.

I manntallsførerens kunngjøring om utleggingen av manntallet, jfr. kommunevalglovens § 5, skal det også gjøres rede for adgangen til å kreve seg innført etter post 2 og for stedet hvor og dagen og klokkeslettet når kravet senest må være kommet inn.

5. Innføring i manntallet etter at dette er utlagt, kan etter kjennelse skje — foruten i de tilfelle som er nevnt i kommunevalglovens § 6 — også i henhold til reglene i post 2. Det samme gjelder sletting av manntallet.

Manntallsføreren kan uten kjennelse stryke av manntallet den som er innført i manntallet for et annet valgsookn etter reglene under post 2, når melding fra vedkommende valgstyre kommer etter det møte som er nevnt i kommunevalglovens § 8.

6. Det skal være et valgstyre for hvert valgsookn. Dette består av manntallsføreren (manntallsførerne) og de formenn som er bosatt i valgsoonet. Er det ikke bosatt minst 3 formenn i valgsoonet, velges de manglende av og blant valgsoonetns representanter i herredsstyret. Ordføreren kaller i tilfelle inn til møte til slikt valg.

Er manntallsførerens distrikt delt i eller mellom flere valgsookn, bestemmer han med fylkesmannens samtykke i hvilken utstrekning han skal delta i de forskjellige valgstyrer. Fylkesmannen kan oppnevne en settemanntallsfører til å gjøre tjeneste i valgsookn, hvor den sedvanlige manntallsfører ikke selv kan være til stede.

7. De valglistor som blir oppslått etter reglene i kommunevalglovens § 14, post 2, skal i overskriften nevne valgsoonetns navn.

8. De gjøremål som etter kommunevalglovens § 20 b er lagt til herredsstyret, utføres av valgsoonetns representanter i herredsstyret. Fylkesmannen kan oppnevne inntil 2 særskilte stemmottakere i hvert valgsookn.

9. Kommunevalglovens § 22, post 4, annet ledd, post 5, annet ledd, og post 7, annet og tredje ledd, gjelder tilsvarende når en velger avgir forhåndsstemme utenfor sitt valgsookn. Foregår stemmegivningen i det valgsookn hvor velgeren er manntallsført, gjelder

kommunevalglovens § 22, post 5, første ledd, og post 7, første ledd, tilsvarende. 15. desbr. Nr. 8.

10. Manntallspass som nevnt i kommunevalglovens § 22 b, post 1, utferdiges av manntallsføreren i det valgsokn velgeren er bosatt i.

Ved bokføring etter bestemmelsen i kommunevalglovens § 22 b, post 3, føres ikke inn den kommune velgeren tilhører, men det valgsokn han tilhører.

11. Foregår stemmegivningen på valgtinget på flere steder i valgsoknet, gjelder kommunevalglovens § 27, annet ledd, tilsvarende.

12. Overskriften på trykt stemmeseddel behøver ikke å inneholde valgsoknet og heller ikke gi opplysninger som det etter kommunevalglovens § 29, post 5, er nødvendig å ta med.

13. For stemmemottakerne i valgsoknet gjelder kommunevalglovens § 31 tilsvarende.

14. Klager i anledning av valget og forberedelsen av det (kommunevalglovens § 40, første ledd), kan inngis til departementet av enhver stemmeberettiget i vedkommende valgsokn samt av fylkesmannen.

Kapitel 4.

Lovens ikrafttreden m. m.

§ 20.

Bestemmelsene i §§ 1, 2 og 18 trer i kraft straks.

Bestemmelsene i § 11 om endringer i lov om kommunevalg av 10. juli 1925 §§ 2, 12, 20, bokstav b, 22, postene 4, 5 og 7, 22 b, postene 1 og 3 og bestemmelsene i § 19, postene 1, 6 og 9—11 trer i kraft fra og med 1. mai 1951.

De øvrige bestemmelser trer i kraft fra og med 1. juli 1951.

Skal det i tiden inntil 31. desember 1951 foretas nytt valgoppgjør etter § 47 i lov om kommunevalg av 10. juli 1925 eller ekstraordinært valg etter samme lovs § 48, foretas oppgjøret etter valget etter samme regler som gjaldt ved kommunevalgene 1947.

Lov *)¹⁾ om endringer i lov om drift av apotek av 4. august 1909 (adgang til å opprette sykehusapotek m. v.). 15. desbr. Nr. 9.

I.

I lov om drift av apotek av 4. august 1909 skal følgende bestemmelser lyde:

*) Kunngj. 30. desember i Lovtid. 1 nr. 50.

¹⁾ St.vedtak 13. desember. Se Ot. prp. nr. 52. Innst. O. nr. 144. St.tid., forh. i Ot. s. 486—501; i Lt. s. 150—154.

15. desbr. § 1, nytt annet ledd.

Nr. 9.

Denne bestemmelse er ikke til hinder for at Statens Institutt for Folkehelse og liknende godkjente laboratorier og institutter får tillatelse til å selge sera og vaksiner etter nærmere regler som gis av Kongen eller den han gir fullmakt.

§ 2. Kongen bestemmer om apotek skal opprettes eller nedlegges. For avgjørelsen treffes, skal kommunestyret på stedet gis høve til å uttale seg.

Apotek blir å opprette hvor det er påkrevet av hensyn til almenhetens tarv.

Må en regne med at apoteket ikke vil gi innehaveren et rimelig utkomme, kan Kongen ved opprettelsen eller ved senere ledighet gi tilsagn om at det i § 8 nevnte fond på nærmere fastsatte vilkår skal yte nødvendig tilskudd til driften i de første 5 år. Som vilkår kan kreves at vedkommende kommune eller kommuner forplikter seg til å gi tilsvarende støtte i form av fritt hus eller på annen måte.

Apotek kan opprettes som selvstendig apotek, som filialapotek (§ 6), eller som sykehusapotek (§ 7).

Departementet bestemmer, etterat uttalelse fra kommunestyret er innhentet, hvor apoteket skal ligge innenfor det område som er fastsatt ved opprettelsen. Apotek må ikke flyttes uten departementets tillatelse.

§ 4. Til å drive apotek kreves bevilling meddelt av Kongen.

Apotekere og apotekbestyrere har med hensyn til driften av apoteket å rette seg etter de bestemmelser som fastsettes i denne lov eller som i henhold til denne gis av Kongen eller den har gir fullmakt.

Apotekere og apotekbestyrere er i strafferettslig henseende likestilt med offentlige tjenestemenn.

§ 5. For å få bevilling som apoteker må søkeren godtgjøre at han etter bestått apotekereksamen har tjenestgjort i 5 år på norsk apotek, og framlegge pålitelige vitnemål om at han fører en hederligandel, er vederheftig, og kan skaffe de nødvendige midler for å overta og drive apoteket, og på forlangende legeattest om sin helse.

§ 7. Bevilling til å drive sykehusapotek kan gis til by-, herreds- eller fylkeskommuner. Sykehusapotek kan også opprettes og drives av staten.

Sykehusapotek skal forestås av en sykehusapoteker som fyller kravene i § 5 om tjenestetid ogandel. Han tilsettes av departementet, etter at den som har bevillingen har uttalt seg. Hans lønns- og arbeidsvilkår og instruks skal være godkjent av departementet.

Sykehusapotek skal levere legemidler m. v. til de medisinal-

anstalter og offentlige institusjoner som departementet bestemmer. 15. desbr.
Med departementets samtykke kan levering også skje til personalet Nr. 9.
på vedkommende medisinske anstalter, og til syke som er under
behandling der. Varer som sykehusapoteket selv har tilvirket, kan
det også selge til andre apotek.

Annet salg eller levering enn det som er nevnt i tredje ledd,
har sykehusapoteket ikke adgang til. Når særlige forhold gjør det
ønskelig kan likevel Kongen på nærmere vilkår tillate salg til almen-
heten.

Departementet kan gi nærmere regler om sykehusapoteks inn-
redning, utstyr, varebeholdning og drift, herunder også om prisbe-
regning og leveringsvilkår.

For øvrig gjelder for sykehusapotek og sykehusapotekere samme
regler som for andre apotek og apotekere, i den utstrekning de er
anvendelige.

§ 8. Den som har fått bevilling til å drive apotek, skal til
statskassen betale en avgift som fastsettes av Stortinget for hvert år.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og oppkre-
ving og om kontrollen hermed gis av Kongen eller den han gir
fullmakt.

Når det gjelder inndrivelse av og fortrinsrett for apotekavgif-
ten, får de regler som gjelder for formues- og inntektsskatten til
staten tilsvarende anvendelse.

Avgiftsløpene går til et fond som brukes etter nærmere be-
stemmelse av Stortinget.

§ 9. Den, som får bevilling til å drive apotek, er forpliktet til
å sikre sin hustru enkepensjon på den måte, som av Kongen be-
stemmes.

Når en apoteker dør, skal hans bo ha rett og plikt til å fort-
sette driften av apoteket i 6 måneder ved bestyrer som er godkjent
av departementet og fyller kravene i § 5 om tjenestetid og vandel.
I særlige tilfelle kan departementet fravike bestemmelsen om 5 års
tjenestetid for bestyreren.

Skulle ny apoteker enda ikke kunne tiltre, plikter boet på
departementets forlangende å fortsette driften inntil 1 år etter at
bevilling er meddelt den nye apoteker.

§ 10. Når en apoteker dør, kan departementet etter søknad
gi den gjenlevende ektefelle eller boet tillatelse til på nærmere fast-
satte vilkår å fortsette driften av apoteket i inntil 5 år fra den
tid da apoteket ble overtatt eller om overtagelse ikke har funnet
sted fra den tid da bevillingen ble gitt. Gjelder det et nyopprettet
apotek, kan tillatelsen gis for inntil 10 år fra den tid apoteket ble
åpnet eller bevillingen gitt.

15. desbr. Apoteket skal i tilfelle forestås av en bestyrer som er godkjent
Nr. 9. av departementet og fyller kravene i § 5 om tjenestetid ogandel.
§ 12, siste ledd.

Blir en apoteker ved sykdom av lengere varighet eller på grunn av høy alder uskikket til selv å forestå apotekets drift, kan han pålegges å holde bestyrer som er godkjent av departementet og fyller kravene i § 5 om tjenestetid ogandel. Departementet kan tilsette bestyrer for apotekerens regning, dersom han ikke retter seg etter pålegget innen en frist som departementet setter.

§ 14. Departementet kan for hvert apotek fastsette det minste antall farmasøyter med godkjent utdanning, apoteket skal ha.

Departementet kan gi nærmere regler om hvilke arbeider som kan overlates til personale som ikke har godkjent farmasøytisk utdanning. Slikt personale skal ikke betroes å tilberede sterkt virkende legemidler på egen hånd.

Kongen kan bestemme hva som skal ansees som godkjent farmasøytisk utdanning.

§ 16, siste punktum.

Dette kan likeledes gi alminnelige bestemmelser om apotekenes lokaler, innredning, utstyr og drift.

§ 19. Alle apotek skal holde tilstrekkelig varebeholdning i forhold til arten og omfanget av deres omsetning.

Selvstendige apotek skal alltid ha beholdning av de stoffer som er ført opp i den gjeldende farmakope, og av andre legemidler som jevnlig forskrives av leger, tannleger eller veterinærer på stedet. Kongen eller den han gir fullmakt, kan pålegge apotek å forhandle og ha beholdning av andre medisinske varer.

Når lege, tannlege eller veterinær til medisinsk bruk forskriver varer som apoteket ikke har, skal apotekeren på forlangende straks ta skritt til å skaffe dem så hurtig som mulig.

Legemidlene blir alltid å levere nøyaktig etter resept eller rekvisisjon og å tilberede overensstemmende med den gjeldende farmakope eller andre forskrifter som er gitt, for så vidt ikke den rekvirerende lege for enkelte tilfelle måtte forlange en annen tilberedning.

For øvrig har apotekeren med hensyn til tilvirkning, oppbevaring, behandling og utlevering av legemidler og gifter og med hensyn til den pris, som herfor kan beregnes, å rette seg etter de bestemmelser, som gis av Kongen eller den han gir fullmakt.

Hvis der etter offentlig foranstaltning blir opprettet et sentraldepot for apotekenes forsyning med legemidler, skal enhver apoteker være forpliktet til alene fra dette å innkjøpe de legemidler, som depotet forhandler.

§ 20. En apoteker er forpliktet til i de ekspedisjons- og vakt- 15. desbr.
tider som departementet fastsetter å la ekspedere de forlangte lege- Nr. 9.
midler og forbindelsessaker m. v. så hurtig som mulig.

Departementet kan gi nærmere forskrifter herom, derunder også
bestemme at visse varer ikke kan kreves ekspedert utenfor den van-
lige ekspedisjonstid.

II.

Denne lov trer i kraft fra 1. januar 1951.

Fra samme tid oppheves lov av 18. juni 1884 om Farmaceuters
Uddannelse m. v.

**Lov *)¹⁾ om pensjonsordning for stortings- 15. desbr.
representanter. Nr. 10.**

§ 1. Stortingsrepresentanter og deres etterlatte har rett til
pensjon etter reglene i denne lov. Som stortingsrepresentant forstås
i denne lov også varamann for stortingsrepresentant.

§ 2. Rett til alderspensjon har den som har deltatt i minst 8
ordentlige Storting og i hvert av dem har tjenestegjort i minst 6
måneder, eller hele samlingstiden om denne er kortere. Det gjøres
ikke fradrag for fravær på grunn av sykdom eller offentlig oppdrag
og heller ikke for annet fravær inntil en måned i samlingstiden.

Som pensjonsgivende regnes også funksjonstid før lovens ikraft-
trede og den tid stortingsrepresentanten måtte ha vært medlem av
Regjeringen.

Pensjonsalderen er 65 år.

Alderspensjon kan ikke ytes så lenge pensjonssøkeren er med-
lem av Stortinget eller Regjeringen eller er tilsatt i offentlig eller
kommunal tjeneste i hovedstilling.

§ 3. Årspensjonen er kr. 300 for hvert ordentlig Storting ved-
kommende har deltatt i, jfr. § 2, 1. og 2. ledd.

Alderspensjon regnes ikke for deltakelse i mer enn 20 ordent-
lige Storting i alt.

For pensjonist som forsørger barn som nevnt i § 4 økes alders-
pensjonen for hvert barn med 10 pst. av pensjonen.

§ 4. For rett til enke- og barnpensjon etter denne lov gjelder
bestemmelsene i lov om Statens Pensjonskasse av 28. juli 1949, kap.
7, §§ 32—40 på tilsvarende måte.

§ 5. Styret kan på søknad tilstå invalidepensjon til den som
på grunn av sykdom eller skade må slutte som stortingsrepresent-
tant.

*) Kunngj. 30. desember i Lovtid. 1 nr. 50.

¹⁾ St.vedtak 13. desember. Se Innst. O. nr. 148. St.tid., forh. i Ot. s.
481—486; i Lt. s. 147—150.

15. desbr. Pensjonen fastsettes under omsyn til invaliditetens størrelse, Nr. 10. søkerens forsørgingsplikt og hans behov for pensjon.

§ 6. Pensjon etter denne lov settes ned med det som vedkommende har rett til av ulykkestrygd (Rikstrygdeverket) og krigspensjonering for skade som er påført ham.

Har vedkommende rett til pensjon av annen pensjonsordning, settes pensjonen etter denne lov ned med det beløp som summen av de to pensjonene overstiger maksimumspensjonen i Statens Pensjonskasse.

§ 7. Til dekning av utgiftene etter denne lov og til administrasjonen bevilger Stortinget hvert år de nødvendige midler.

§ 8. Pensjonsordningen administreres av et styre på 5 medlemmer som med varamenn velges av og blant Stortingets medlemmer på første Storting etter nytt valg for 4 år om gangen. Første gang blir valget å foreta for tiden 1. januar 1951 til valgperiodens utgang. Formannen velges av Stortinget.

Styret legger innen kalenderårets utgang fram melding og regnskap for hvert budsjettår for Stortingets presidentskap.

§ 9. Pensjon utbetales etterskottsvis hver måned. Terminbeløp avrundes opp til nærmeste hele krone.

§ 10. Rettigheter etter denne lov kan endres, innskrenkes eller oppheves ved senere lov.

§ 11. Stortingsrepresentanter har rett til alderspensjon etter denne lov selv om deres funksjonstid er utløpet ved lovens ikrafttreden og de har deltatt i minst 6 ordentlige Storting og i hvert av dem har tjenstgjort i minst 6 måneder eller hele samlingstiden om denne er kortere (jfr. § 2, 1. ledd).

Når særlige grunner foreligger kan styret bevilge hel eller delvis pensjon etter reglene i denne lov til etterlatte etter slike stortingsrepresentanter.

§ 12. De bestemmelser om dyrtidstillegg som til enhver tid gjelder i Statens Pensjonskasse skal gjelde tilsvarende for pensjoner etter denne lov.

§ 13. Denne lov trer i kraft 1. januar 1951.

15. desbr. **Kongelig resolusjon.**

Kirke- og undervisningsdepartementet gis myndighet til å dispensere fra reglementet for examen artium av 17. november 1950 og reglementet for realskoleeksamen av 8. juli 1949 når det gjelder fagkretsen ved disse eksamener (§§ 2 og 3 i de nevnte reglementene), og dessuten fra eksaminasjonsmåten (kapitlene III og IV i reglementene) for eksaminander som lider av fysiske defekter som vanskeliggjør eller hindrer dem i å fullføre eksamen etter den vanlige fremgangsmåte.

Kongelig resolusjon.

Behandlingen av saker som vedrører lov av 14. juli 1950 om lærlinger i håndverk, industri, handel og kontorarbeid overtas av Kirke- og undervisningsdepartementet.

15. desbr.

Kongelig resolusjon.

Beslutning om avbrytelse av straffullbyrdelsen i henhold til lov om fengselsvesenet og om tvangsarbeid av 12. desember 1903 § 37 treffes, når avbrytelsen gjelder et tidsrom ikke utover 8 dager, av vedkommende fengsels direktør for så vidt angår frihetsstraff, som utholdes i landsfengsel. Denne bestemmelse gis tilsvarende anvendelse for tvangsarbeid, jfr. fengselslovens § 58.

15. desbr.

Kongelig resolusjon.

I medhold av lov av 11. juli 1947 om mønstring av sjømenn m. v. bestemmes:

15. desbr.

1. Avsnitt I i gebyrtariff for utførelse av mønstringsforretninger innen riket, fastsatt ved kgl. resolusjon av 10. september 1948, skal lyde:

I. Betalingen for mønstring, herunder innbefattet utferdigelse av mannskapsliste m. v., skal beregnes etter følgende satser:

Ved påmønstring betales:

Av fartøy på 100 brutto-tonn til 500 brutto-tonn

kr. 1,50 pr. mann

» » » 500 —»— og derover .. » 2,70 » »

Ved avmønstring betales:

Halvparten av ovennevnte satser.

2. I gebyrtariff for Norges utenrikske stasjoner, fastsatt ved kgl. resolusjon av 23. mars 1923 med senere endringer, forhøyes satsene i punktene 12 a og 13 med henholdsvis kr. 0,70 og kr. 0,50.
3. Bestemmelsene settes i kraft fra 1. februar 1951.

Kongelig resolusjon *) om bestemmelser som skal gjelde under forsøksfiske med snurpenot i Lofoten i 1951.

15. desbr.

Kongelig resolusjon.

15. desbr.

Det avsnitt i regler og satser for offentlige tjenestemenn ved reiser i statens ærend utenfor rikets grenser av 31. mars 1933 med senere endringer som omhandler refusjon av nødvendige utlegg til pass m. v. skal fra 1. januar 1951 lyde slik:

*) Kunngj. 4. januar i Lovtid. 1 nr. 1 for 1951.

15. desbr. «foruten den nevnte godtgjørelse tilkommer tjenestemenn refusjon av nødvendige utlegg til pass, visum, provisjon ved kjøp av fremmed valuta m. v. Legitimerte utlegg til ulykkesforsikring refunderes for reise med fly for en forsikringssum av inntil kr. 50 000 ved dødsfall og invaliditet. Videre kan Samferdselsdepartementet tilstå»

15. desbr. Kongelig resolusjon.

Med hjemmel i lov om offentlige tjenstemenns skyss- og kostgodtgjørelse av 25. juni 1926 og 6. juni 1930 § 2 første ledd, og i henhold til Stortingets beslutning av 11. desember 1950 fastsettes endringer i det ved kongelige resolusjoner av 23. juli 1926, 8. juli 1927, 13. juni 1930, 26. juni 1931, 30. juni 1932, 29. mai 1936, 3. juni 1938, 19. juli 1946, 30. mai 1947, 25. juni 1948 og 17. mars 1950 fastsatte regulativ for offentlige tjenstemenns skyss- og kostgodtgjørelse for reiser innen riket overensstemmende med et framlagt utkast. Endringene trer i kraft 1. januar 1951.

Utkastet lyder så:

Følgende paragrafer i regulativet for offentlige tjenstemenns skyss- og kostgodtgjørelse skal fra 1. januar 1951 lyde:

§ 1. Skyssgodtgjørelsen beregnes etter følgende regulativ:
Egen automobil:

For de første 3 000 km i en budsjettermin	50 øre pr. km		
» » neste 6 000 » —»—	40 » » »		
» det overskytende antall km i en budsjettermin	30 » » »		
Egen motorsykel	27 » » »		
Egen hest	60 » » »		
Egen rein	50 » » »		
Tillegg for fører (vappus) 35 øre pr. km, og 15 øre pr. km for hver lessrein og reserverein. Ved fangetransport med rein er tillegget 30 øre pr. km for hver fange.			

Andre framkomstmidler til lands (herunder fotmarsj)	25 » » »
---	----------

Egen motorbåt, mindre	60 » » »
-----------------------------	----------

Egen større motorbåt, godtgjørelsen fastsettes i hvert enkelt tilfelle. Søknad sendes gjennom fagdepartementet til Samferdselsdepartementet.

Annet skyssmiddel til vanns	50 » » »
-----------------------------------	----------

Motorbåt som enten er lenger enn 8 meter, eller har kraftigere motor enn 8 hk, regnes for større motorbåt.

§ 2. For reiser med jernbane kan beregnes godtgjørelse etter de takster for annen eller tredje klasse som til enhver tid gjelder for vedkommende banestrekning og tog.

15. desbr. For reiser med ruteskip og rutegående motorbåt kan godtgjørelsen beregnes etter den takst som gjelder for beste plass.

For reiser med automobilruter og med elektrisk sporveg beregnes godtgjørelsen etter den takst som gjelder for vedkommende strekning. Under automobilrute i denne forbindelse inngår enhver automobilrute, offentlig, kommunal eller privat, som er igangsatt for befordring av personer, jfr. lov av 11. juli 1947 om samferdsla.

For reiser med luftfartøy beregnes godtgjørelsen etter den passasjertakst som gjelder for vedkommende rute. Ingen er på grunn av noen bestemmelse i dette regulativ pliktig til å nytte luftfartøy på sine tjenestereiser.

Hvis det med hjemmel i bestemmelsene i dette regulativ beregnes skyssgodtgjørelse etter en takst som ikke er taksten for billigste plass, må regningsutstederen i sin reiseregning særskilt attestere at det er reist på en dyrere plass.

§ 3. Eget skyssmiddel kan bare nyttes på tjenestereiser når det departement som vedkommende tjenestemann sorterer under har samtykket i det. Slikt samtykke kan vedkommende departement bare gi tjenestemenn med avgrenset tjenestedistrikt, og i alminnelighet bare for reiser innen distriktet. Samtykke kan bare gis i tilfeller som ikke strider mot bestemmelsen i regulativets § 14, og når det vil volde en vesentlig ulempe for utførelsen av tjenesteoppdraget at reisen foretas med de rutegående samferdselsmidler.

Godtgjørelsen for bruk av eget skyssmiddel beregnes i samsvar med de i regulativets § 1 nevnte satser.

For tjenestemenn som ikke har avgrenset tjenestedistrikt, blir spørsmålet om samtykke skal gis og i hvilken utstrekning bruk av eget skyssmiddel skal tillates, å avgjøre av Samferdselsdepartementet.

§ 5. Benyttes det på tjenestereiser leidd skyssmiddel, godtgjøres medgåtte, legitimerede utgifter.

Reiseregningen må i slike tilfelle forsynes med regningsutstederens redegjørelse for grunnen til at det har vært nødvendig å nytte leidd skyssmiddel, samt erklæring om at det med samme skyssmiddel ikke har reist noen annen som er berettiget til skyssgodtgjørelse.

§ 11, punkt d).

Legitimerede utlegg til ulykkesforsikring for reise med fly for en forsikringssum av inntil kr. 50 000 ved dødsfall og invaliditet.

§ 16. Kostgodtgjørelsen fastsettes således: Kr. 13,00 pr. døgn, statsråder kr. 25,00, dog således at det for reiser som varer mindre enn 6 timer tilstås ingen kostgodtgjørelse, og for reiser som varer fra

15. desbr. 6 til og med 10 timer er kostgodtgjørelsen kr. 6,50, for statsråder kr. 12,50.

Kostgodtgjørelsen må ikke pr. døgn overstige kr. 13,00, for statsråder kr. 25,00.

15. desbr. **Stadfestelse** — meddelt av Sosialdepartementet — på «Apoteker Martin Theodor Bratts og hustrus legat» til verdige trengende apotekere og farmasøyter og enker etter sådanne, opprettet ved Marie Louise Bratts testament av 27. februar 1936.

15. desbr. **Stadfestelse** — meddelt av Sosialdepartementet — på «Sarpsborg Sparebanks Jubileums fond til hjelp til videre utdannelse for evnerik ungdom hjemmehørende i Sarpsborg Sparebanks distrikt», opprettet ved gavebrev av 2. november 1950.

16. desbr. **Bestemmelser *)** om endringer i vrakerinstruksen for klippfisk og saltfisk.

I medhold av lov av 30. september 1921 om vraking av klippfisk og saltfisk har Fiskeridepartementet bestemt at følgende bestemmelser i instruks for vraking av klippfisk og saltfisk av 18. april 1922 skal lyde:

§ 16, avdeling Lange, brosme, sei og hyse, første avsnitt:

«Sorteringen av lange, brosme, sei og hyse skal skje vesentlig etter de samme prinsipper som for torsk. Dog bemerkes at seien skal være ristet (skrapet eller rubbet).»

§ 20, første avsnitt:

«Ved tvungen eksportvraking av klippfisk legges til grunn de sortementsbeskrivelser som er gitt ovenfor.»

I Instruks for oversjøisk markedsvraking av 9. april 1924 skal bestemmelsene 5, 6 og 9 under Anmerkning lyde:

5:

«Når der pakkes småfisk (under B og C) tilføyes betegnelse og merke: «Pequeño», «Pequeno» eller «Small-Size» i eksportørens valg. Til Brasil kan også benyttes betegnelsen «Miudo». «Småsmå» pakkes for seg under benevnelsen «Pequenito» hvis det gjelder kvantum av betydning.»

6:

«Der gis anledning til under kvalitetsbetegnelsene B og C å pakke torsk, sei og lange av middels størrelse. Torsk og sei skal ha størrelse fra 45 til 58 cm, til Brasil 50 til 58 cm — lange fra 60 til 70 cm.

*) Kunngj. 12. januar i Lovtid. 1 nr. 2 for 1951.

Betegnelse og merke blir å tilføye «Tamaño medio», «Tamanho medio» eller «Medium size» i eksportørens valg.

For Kuba kan (under B) pakkes middelfisk 55—60 cm. Denne pakning betegnes og merkes «Superior Menor».

Under de anførte pakninger B og C kan for Brasil og Portugisisk Afrika benyttes tilleggsbetegnelsen «Graudo» for torsk og sei inntil 2 kg og av størrelse over 70 cm. Under tilleggsbetegnelsen «Corrente» kan pakkes fisk fra 58—70 cm.»

9:

«Sei. Hvor sei pakkes (under B, C og D) blir betegnelse og merke å tilføye «Sei». Den skal være ekstra kassetørr. Sei i tønner (dunker) kan pakkes i størrelse inntil 65 cm.»

Stadfestelse — meddelt av Sosialdepartementet — på «John P. Woldahl's legat» til trengende innen Brekkebygden, fortrinnsvis ungdom som etter folkeskolen søker faglig utdanning utenom kommunen, opprettet ved testament av 26. mars 1912.

Stadfestelse — meddelt av Sosialdepartementet — på «Ole A. Storiholes legat til minne om sine foreldre Anstein O. Storihle og hustru Karen, født Hommelstad» til støtte for eldre syke eller trengende, hjemmehørende i Furnes eller Vang kommuner, opprettet ved testament av 10. mai 1943.

Stadfestelse — meddelt av Sosialdepartementet — på «Ole A. Storiholes legat til fordel for gutter og jenter hjemmehørende i Furnes», som ønsker videre utdanning ved jordbruks-, skogbruks-, husholdnings- eller håndverksskoler, opprettet ved testament av 10. mai 1943.

Skrivelse *) fra Kommunal- og arbeidsdepartementet om vedtekt til bygningslovens § 104, punkt 3, for Stathelle kommune, Telemark fylke.

Bestemmelser *) om endring i Landbruksdepartementets bestemmelser av 8. september 1950 om rasjonering og omsetning av kraftfôr.

(Gitt av Landbruksdepartementet i medhold av lov av 14. mai 1917 om foranstaltninger til å sikre og ordne landets forsyning med livsfornødenheter og andre varer, og kgl. resolusjon av 20. februar 1948.)

I. § 2, femte ledd i Landbruksdepartementets bestemmelser av 8. september 1950 om rasjonering og omsetning av kraftfôr oppheves.

II. Denne bestemmelse trer i kraft straks.

*) Kunngj. 12. januar i Lovtid. 1 nr. 2 for 1951.

18. desbr. **Skriv *)** frå Justis- og politidepartementet om politivedtekt for Hjelme herad, Hordaland fylke.
18. desbr. **Skrivelse *)** fra Kommunal- og arbeidsdepartementet om endret regulering av kvartalet Gjerpensgate—Feilbergsgate—bygrensen—N. S.B.'s stasjonsområde, Skien og om vedtekter i tilknytning til reguleringen.
18. desbr. **Skrivelse *)** fra Kommunal- og arbeidsdepartementet om vedtekt til bygningslovens § 104, punkt 3, for Moss.
18. desbr. **Skrivelse *)** fra Kommunal- og arbeidsdepartementet om vedtekt til bygningslovens § 104, punkt 3, for Sokndal i Rogaland fylke.
18. desbr. **Skrivelse *)** fra Kommunal- og arbeidsdepartementet om vedtekt til bygningslovens § 104, punkt 3, for Lande-Greåker bygningskommune, Østfold fylke.
19. desbr. **Skriv *)** frå Kommunal- og arbeidsdepartementet om vedtekt til §§ 57 a, punkt 1, og 104, punkt 3, i bygningslova for Borgund herad, Møre og Romsdal fylke.
20. desbr. **Bruksregler *)**, fastsatt av Landbruksdepartementet, for Roldal statsalmenning i Selbu herred, Sør-Trøndelag fylke.
20. desbr. **Skrivelse *)** fra Justis- og politidepartementet om ny politivedtekt for Sør-Rana herred, Nordland fylke.
20. desbr. **Skrivelse *)** fra Justis- og politidepartementet om kinematografvedtekt for Sør-Rana herred, Nordland fylke.
20. desbr. **Skrivelse *)** fra Kommunal- og arbeidsdepartementet om at bygningsloven og brannloven gjøres gjeldende for et område av Salangen herred i Troms fylke.
20. desbr. **Skrivelse *)** fra Kommunal- og arbeidsdepartementet om vedtekt om gjennomføring av husleieloven i Lenvik kommune, Troms fylke.
20. desbr. **Skrivelse *)** fra Kommunal- og arbeidsdepartementet om vedtekt til bygningslovens § 104, punkt 3, for Hommelvik bygningsdistrikt i Malvik herred, Sør-Trøndelag fylke.

*) Kunngj. 12. januar i Lovtid. 1 nr. 2 for 1951.

Skrivelse *) fra Kommunal- og arbeidsdepartementet om nye 20. desbr. tilleggbestemmelser til brannlovens kap. 5 for Fana branddistrikt, Hordaland fylke og om tilleggbestemmelse til brannlovens § 5.

Skrivelse *) fra Kommunal- og arbeidsdepartementet om ved- 20. desbr. tekt til bygningslovens § 104, 3 for Andalsnes bygningskommune.

Skriv frå Sosialdepartementet.

20. desbr.

I medhald av § 7 i lov om jordmødre av 19. desember 1898 avgjer departementet at Østre og Vestre Mælum jordmordistrikter i Telemark fylke vert avskipa og lagt til Solum jordmordistrikt, same fylke, frå den tida fylkesmannen fastset.

Skrivelse *) fra Industridepartementet.

20. desbr.

I henhold til lov nr. 4 av 24. mai 1929 § 11, punkt 3 og bemyndigelse gitt ved kgl. resolusjon av 9. september 1932 punkt 3 har departementet bestemt at punkt 6 i de ved Arbeidsdepartementets skriv av 20. desember 1932 fastsatte «Bestemmelser for kontroll med omsetningen av kontrollpliktig elektrisk materiell og apparater» heretter skal lyde:

Til støtte for omsetningskontrollen kan Materiellkontrollen påby at visse arter av kontrollpliktig elektrisk materiell og apparater skal forsynes med et av kontrollen fastsatt godkjenningsmerke.

Det er forbudt å bruke et i henhold hertil fastsatt godkjenningsmerke eller et merke som lett kan forveksles med dette, på annet elektrisk materiell enn det som er godkjent av Materiellkontrollen, uansett om det er kontrollpliktig eller ikke.

Skriv *) frå Landbruksdepartementet om at hund i Askøy 20. desbr. herad, Hordaland fylke, skal haldas i band eller forsvarleg innestengt eller inngjerda i den tid bufe beiter, i tida frå 1. april til 1. november.

Skrivelse *) fra Landbruksdepartementet om at hund i Hed- 20. desbr. rum herred, Vestfold fylke, skal holdes i band eller forsvarlig innestengt eller inngjerdet i den tid bufe beiter, i tida fra 1. april til 1. oktober.

Overenskomst mellom Norge, Danmark og Sverige 21. desbr. om gjennomføring av reglene i § 10 i lov av 8. desember 1950 om norsk riksborgarrett, i § 10 i lov nr. 252 av 27. mai 1950 om dansk

*) Kunngj. 12. januar i Lovtid. 1 nr. 2 for 1951.

21. desbr. indfødsret og i § 10 i lov av 22. juni 1950 (nr. 382) om svenskt medborgarskap, København 21. desember 1950.

Artikkel 1.

Når etter lovgivningen i en kontraherende stat fødsel innen staten er vilkår for erverv av dens statsborgerrett, skal ved anvendelsen av en slik bestemmelse fødsel innen en annen kontraherende stat ha samme betydning.

Artikkel 2.

Når etter lovgivningen i en kontraherende stat bolig innen staten er vilkår for erverv av dens statsborgerrett, skal ved anvendelsen av en slik bestemmelse bolig innen en annen kontraherende stat ha samme betydning, dog bare for så vidt angår tiden inntil vedkommende har fylt 12 år.

Dette gjelder dog ikke for barns erverv av statsborgerrett ved at en av dets foreldre erverver slik rett, og heller ikke for så vidt angår erverv ved bevilling eller i medfør av artikkel 3 i denne overenskomst.

Artikkel 3.

Den som er statsborger i en kontraherende stat, kan erverve statsborgerrett i en annen kontraherende stat ved skriftlig å melde sitt ønske om det til den myndighet denne stat bestemmer, når han

- 1) har ervervet statsborgerretten i førstnevnte stat på annen måte enn ved bevilling,
- 2) har fylt 21, men ikke 60 år,
- 3) har hatt bolig i den annen stat i de siste 10 år og
- 4) ikke i løpet av denne tid er dømt til frihetsstraff eller annen forføyning som etter lovgivningen i denne stat i denne henseende er likestillet med frihetsstraff.

Ved anvendelsen av bestemmelsen i første ledd nr. 1 anses også den som har ervervet statsborgerrett ved at en av hans foreldre har fått statsborgerbevilling, for å ha ervervet statsborgerretten ved bevilling.

Artikkel 4.

Statsborger i en kontraherende stat som tidligere har hatt statsborgerrett i en annen kontraherende stat, gjenerverver statsborgerrett i denne stat når han etter å ha tatt bolig der skriftlig melder sitt ønske om det til den myndighet denne stat bestemmer.

Slik melding kan dog bare gis dersom han etter tapet av den statsborgerrett som ønskes gjenervervet, uavbrutt har hatt statsborgerrett i en eller flere av de kontraherende stater.

Artikkel 5.

21. desbr.

Når en statsborger i en kontraherende stat erverver statsborgerrett i en annen kontraherende stat etter artiklene 3 eller 4, erverver også hans ugifte barn under 18 år samme statsborgerrett etter de nærmere regler som gjelder etter statsborgerlovgivningen i vedkommende stat.

Artikkel 6.

Bestemmelsene i artiklene 1 og 2 får ikke anvendelse hvor fødsel eller bolig innen staten har betydning for erverv av statsborgerrett etter overgangsbestemmelsene i §§ 11, 13 og 14 i lov av 8. desember 1950 om norsk riksborgarrett, § 13 første og tredje ledd i loven av 27. mai 1950 om dansk indfødsret eller § 15 annet ledd, § 16 og § 18 i lov av 22. juni 1950 om svenskt medborgarskap.

Artikkel 7.

Denne overenskomst trer i kraft 1. januar 1951.

Skriv *) frå Kommunal- og arbeidsdepartementet om tilleggs- 21. desbr. fyresegn til § 15, 1. ledd, i brannlova for Lærdalsøyra brannkommune, Sogn og Fjordane fylke.

Skrivelse *) fra Kommunal- og arbeidsdepartementet om ved- 21. desbr. tekt til bygningslovens § 104, punkt 3, for Naustvollen bygningsdistrikt i Stod herred, Nord-Trøndelag fylke.

Skrivelse *) fra Kommunal- og arbeidsdepartementet om ved- 21. desbr. tekt til bygningslovens § 104, punkt 3 for Sandnessjøen herred, Nordland fylke.

Lov)¹)** om endringer i bestemmelsene om bededagen. 22. desbr. Nr. 1.

De kongelige forordninger av 27. mars 1686 og 11. april 1702 og patent av 10. april 1731 om en alminnelig bededag endres slik at bededagen fra og med 1951 legges til søndagen før alle helgens søndag.

Lov om endring i bestemmelsene om bededagen av 28. mai 1915 oppheves.

*) Kunngj. 12. januar i Lovtid. 1 nr. 2 for 1951.

**) Kunngj. 30. desember i Lovtid. 1 nr. 50.

¹) St.vedtak 8. desember. Se Ot. prp. nr. 76. Innst. O. nr. 131. St.tid., forh. i Ot. s. 405—435; i Lt. s. 130—139.

22. desbr. Lov *)¹⁾ om jordskifte o. a.

Nr. 2.

Kapitel 1.

Vilkåra for jordskifte.

§ 1. Eieedomar som ligg i hopehav, kan leggjast under jordskifte etter denne lova.

§ 2. Det blir rekna som hopehav:

1. når grunnen ligg i sameige mellom bruk,
2. når bruk som har sitt eller sine serskilde stykke, ligg slik om eller til kvarandre at ikkje kvart bruk kan nytte eller frede sitt på tenleg måte utan for stor tyngsle (ulaglege eieedomstilhøve).

§ 3. Jordskifte kan ikkje fremjast:

1. for eieedomar som ligg i by, ut over det jordskifteretten meiner er turvande av omsyn til jordbruk eller skogbruk,
2. når det vil vere utenleg eller meir til ulempe enn til gagn,
3. når bruksordning i samsvar med reglane i kapitel 12 vil vere like så tenleg,
4. når det gjeld sameige i fjellstrok som for storparten ligg over barskoggrensa, dersom ikkje jordskifteretten samrøystes finn at jordskifte vil vere meir tenleg enn bruksordning etter kapitel 12,
5. når det ikkje kan gjennomførast på tenleg måte utan samtidig utflytting som retten etter reglane i § 57 ikkje kan gi påbod om.

§ 4. Det som tidlegare har vore under offentleg jordskifte, kan ikkje takast opp til ny jordskifteførehaving før 20 år etter førre skiftet var slutt, og berre dersom tilhøva er sers ulaglege.

Det same gjeld om jordskifte er nekta av materielle grunnar. Er desse grunnane seinare bortfalne, kan jordskifte fremjast utan omsyn til 20 års fristen dersom jordskifteretten samrøystes finn at dei nye tilhøva gir grunn til det.

Inndraging under jordskifte etter reglane i §§ 16, 25 og 26 kan skje utan omsyn til det som er fastsett i fyrste og andre leden i denne paragrafen.

Vedtak tekne på jordskifte med heimel i §§ 35, 36 og 37 i denne lova eller tilsvarande paragrafar i lov om utskifting frå 13. mars 1882, kan 20 år etter at jordskiftet er slutta, takast opp til ny førehaving for jordskifterett.

*) Kunngj. 30. desember i Lovtid. 1 nr. 50.

¹⁾ St.vedtak 13. desember. Se Ot.^{prp.} nr. 31. Tillegg til Innst. O. nr. XII, jfr. Innst. O. nr. XII. St.tid., forh. i Ot. s. 454—472; i Lt. s. 145—147.

§ 5. Rett til å krevje jordskifte har eigar av serskilt skyldsett bruk. 22 desbr. Nr. 2.

Rett til å krevje eller fullføre jordskifte kan ein ikkje skrive frå seg. Avtale som jordskifteretten meiner er komen i stand for å hindre eit fullstendig eller tenleg jordskifte, treng han ikkje ta omsyn til.

§ 6. Bruk som er skyldsette kvar for seg og i dei siste 20 åra på same eigarhand har vore brukt under eitt som jordbruk eller skogbruk, kan i spørsmål om hopehav etter § 2 reknast som eitt bruk slik at eigaren kan krevje jordskifte endå om bruka kvart for seg ikkje ligg i noko hopehav med andre bruk. Vilkåret er likevel at tilhøva er sers ulagele og at jordskifteretten samrøystes finn at skifte kan gjennomførast utan noko større ulempe for andre bruk.

Kapitel 2.

Jordskiftedomstolane.

§ 7. Kongen deler inn riket i jordskiftedøme for jordskifteoverrettane, og i jordskiftesokner for jordskifterettane.

I kvart jordskiftedøme skal det vere ein jordskifteoverdomar, og i kvar jordskiftesokn ein jordskiftedomar. Når sakmengda krev det, kan det tilsetjast jordskiftedomarar utan fast tenestekrins, og det kan nemnast opp ein jordskiftedomar til å styre einskild sak.

Jordskiftelandmålar kan tilsetjast i jordskiftedøme eller -sokn så langt arbeidstilhøva gjer det turvande. Jordskiftelandmålarane kan ikkje styre saker eller vere med på vedtak i retts- eller skjønsspørsmål, men utanom det skal dei på eige ansvar gjere det arbeidet som dei blir pålagde. Reglane om ugildskap for domarar i lov om domstolene frå 13. august 1915 kapitel 6 gjeld så langt dei høver.

Kongen tilset jordskifteoverdomarar og jordskiftedomarar. Vedkomande departement kan tilsetje slike tenestemenn for stuttare tid eller for einskild sak.

Departementet tilset jordskiftelandmålarar.

Tenestemenn som her er nemnde, må ha eksamen frå jordskifteavdelinga på Noregs landbrukshøgskole.

§ 8. I kvart herad skal det vere eit selskilt utval av menn for jordskiftesaker. I utvalet skal det takast opp jord- og skogbrukskunnige menn. Jordskifteoverdomaren fastset kor mange menn det skal vere i utvalet for kvart herad. Utvalet kjem i stand etter reglane i lov om domstolene frå 13. august 1915 om val av domsmenn, likevel så at ingen kan veljast som har fylt 65 år. Lagrettemenn og

22. desbr. domsmenn er ikkje fritakne for val til jordskifteutvalet. Manntalls-
 Nr. 2. føraren sender liste over dei som er valde, til jordskiftedomaren.
 § 9. I den einskilde saka er jordskifteretten sammansett av ein jordskiftedomar som formann og 2 oppnemnde jordskiftemenn; og jordskifteoverretten av ein jordskifteoverdomar som formann og 4 oppnemnde jordskiftemenn.

Rettsformannen nemner opp mennene etter reglane i lov om skjøn, ekspropriationssaker og odelsløsning frå 1. juni 1917 § 13, ubunden av heradsgrensene.

Så langt råd er, skal det nemnast opp menn som er serleg kun-
 nige i det som jordskiftet i hovudsaka gjeld. Til slike saker som er nemnde i § 4 fyrste ledd og § 80, og til overjordskifte bør om mogleg nemnast opp menn som før har vore med på offentleg jordskifte.

Når nokon av dei oppnemnde mennene ikkje møter, eller ikkje kan gjere teneste, og heller ikkje nokon av dei oppnemnde vara-
 mennene kan kome til stades på rimeleg tid, kan rettsformannen nemne opp andre menn for møtet. I slike høve kan det takast menn som ikkje står i utvalet, om det er uråd på rimeleg tid å få tak i nokon som står der.

§ 10. Når sakmengda gir høve til det, kan jordskifteoverdomaren styre einskild jordskiftesak i fyrste instans. Overjordskifte i slik sak skal styrast av ein annan jordskifteoverdomar som departemen-
 tet nemner opp.

§ 11. Fyrste gongen nokon gjer teneste som jordskiftemann skal rettsformannen gjere han kjend med dei pliktene ein jordskifte-
 mann har. Deretter skal jordskiftemannen i rettsboka gi lovnad om at han i denne saka og i alle framtidige saker vil gjere pliktene sine ærleg og med truskap.

Kapitel 3.

Framgangsmåten med offentleg jordskifte.

§ 12. Krav om offentleg jordskifte set ein fram for jordskifte-
 domaren i den jordskiftesokna der hopehavet ligg. Kravet skal så vidt mogleg nemne dei bruka det gjeld, lotteigarar, bruksrettshava-
 rar, grannar og andre som skiftet kjem ved, og kva ein ynskjer å skifte.

Krav om offentleg jordskifte kan takast tilbake, så lenge ved-
 tak om å fremje skiftet ikkje er ført inn i rettsboka.

§ 13. Rettsformannen fastset kva tid saka skal førehavast på
 åstaden. Innkalling påførd namna på dei som er oppnemnde, skal han på ettervisleg måte gjere kjend for alle lotteigarar, bruksretts-
 havarar, grannar og andre som skiftet kjem ved, med varsel på minst 3 veker. Om nokon som skal ha varsel, er fråverande eller busett

utanfor heradet, og tilhaldsstaden hans ikkje er kjend, eller om han er busett utanfor riket, kan varsel gjevast på siste kjende bustaden hans i riket, eller om denne staden ikkje er kjend, på åstaden. Nr. 2.

Er hopehavet stort eller eigedoms- eller brukstilhøva ugreie, kan vedkomande departement gi løyve til at partane blir innkalla med lysing i «Norsk Lysingsblad» og i eitt eller fleire lokalblad og med oppslag. Varslet skal i slike tilfelle vere gitt 6 veker på førehand rekna frå den dagen kunngjeringa står i lysingsbladet.

§ 14. Jordskifteretten blir sett til fastsett tid og på fastsett stad. Fyrst avgjer retten om saka skal fremjast. Vedtak om dette skal grunngjevast. Saka kan fremjast endå om ein part ikkje møter, men er det ikkje gitt lovleg varsel, må det ikkje takast avgjerd i noko som gjeld hans interesser.

Vedtak om å fremje jordskifte kan gjerast om, dersom jordskifteretten samrøystes meiner at vilkåra for å gjennomføre skiftet ikkje lenger er til stades.

Saka skal så langt råd er, fremjast utan avbrot. Må ein setje ut saka på uvisst tid, skal retten på staden gjere kjent kva innkallingsmåte som vil bli nytta når han vil kalle inn til nytt møte. Utan samtykke frå alle som saka kjem ved, må ikkje varselfristen setjast stuttare enn ei veke.

§ 15. Så snart retten gir dei høve til det, skal partane setje fram og grunngi krava sine, føre prov og gi dei opplysningane som blir kravde. Retten kan setje ein frist for partane til å setje fram sine endelege krav.

§ 16. Jordskifteretten skal klårleggje grensene for skiftetfeltet. Ulaglege grenser mot granneeigedom prøver retten å få regulert gjennom minneleg makeskifte. Når ein ikkje fram til slik semje, kan jordskifteretten regulere grensene på den måten han meiner det er mest tenleg for dei eigedomane det gjeld.

Retten må få grensene mellom eigedomane innbyrdes på det reine, og han må få klårlagt, så nøye som råd er, eigedomstilhøva og alle rettar og tyngsler som kviler på feltet.

Jordskifteretten kan, om det er turvande av omsyn til jordskiftet, fastsetje slike grenser som er nemnde i lov om vassdragene frå 15. mars 1940 §§ 2, 3 og 4.

§ 17. Tvist om grenser, eigedomsrett, bruksrett eller anna slikt innan hopehavet eller med utanforståande skal jordskifteretten om det trengst av omsyn til jordskiftet, avgjere i orskurd. Orskurd skal grunngjevast. Retten bør fyrst prøve mekling i saka, og kan reise spørsmål om partane vil leggje tvisten under skilksdom. Retten skal seie frå om han meiner tvisten har større verd enn 500 kroner.

22. desbr. § 18. Partar og vitne har plikt til å møte og forklare seg i
Nr. 2. samsvar med dei reglane som gjeld for hovudføreaving i herads-
og byretten etter lov om rettergangsmåten for tvistemål frå 13.
august 1915 kapitle 9 og 15. Spørsmålet om å nytte tvangsmiddel
eller straff høyrer under dei vanlege domstolane.

§ 19. Skiftefeltet skal kartleggjast, om då ikkje jordskifte-
retten samrøystes finn det uturvande av di feltet er lite i vidd
eller har lite verd etter vidda.

Den delen av skiftefeltet som går i byte, skal alltid boniterast.
Lunnende skal verdsetjast serskilt, om dei ikkje er medrekna då
grunnen vart bonitert.

Vedkomande departement gir nøgnare reglar om framgangs-
måten med bonitering, om verdsetjing av bruksrettar og lunnende
og om oppmåling og kartlegging.

§ 20. Når alt førebuande arbeid er gjort, skal jordskifteretten
arbeide ut eit utkast til skifteplan som skal leggjast fram til drøfting
med partane. Når så planen er brigda slik retten finn grunn til
etter dei merknadene som blir gjorde, skal lotting haldast.

Når det gjeld bygrunn eller strok på landet der bygningslovene
gjeld, skal jordskifteretten samrå seg med dei tenestmaktene som
reguleringssakene ligg under, om skifteplanen og om vegar og vass-
avlaup. Blir ein ikkje einig, skal Kongen avgjere tvisten.

§ 21. Eit jordskifte kan sluttast for ein del av skiftefeltet, om
jordskifteretten samrøystes finn at dette vil vere tenleg. Kvar del
av eit skifte som blir slutta for seg, blir rekna som ei serskild sak
med omsyn til fullføring og rettsmiddel og ny jordskifteføreaving.

§ 22. Så snart saka er slutt, skal jordskiftet kunngjerast på
åstaden eller i eit lokale som jordskifteretten fastset. Tida for
kunngjeringa av jordskiftet skal gjerast kjend for partane på føre-
hand, så langt det er høve til det.

§ 23. For den tid jordskiftet varer, kan jordskifteretten leggje
slike band på lotteigarar og andre når det gjeld bruken av skifte-
feltet, som retten finn turvande for gjennomføring av eit tenleg
jordskifte.

Tap som kjem av dette, får ein vederlag for etter jordskifte-
rettens skjon. Vederlaget blir utlikna etter reglane i kapitel 10.

§ 24. Jordskiftesaker skal førast inn i ei rettsbok som skal god-
kjennast på den måten vedkomande departement fastset. Ved-
komande departementet kan gjere vedtak om at rettsboka skal førast
etter lausbladsystem.

Jordskifteoverdomaren kan fastsetje at det skal nyttast ser-
skild rettsbok for einskild sak. I rettsboka skal alle endelege på-

stand, vedtak og avgjerder først inn. Vedkomande departement 22. desbr
gir nøgnare reglar om føringa av rettsboka. Nr. 2.

Så snart råd er etter at saka er slutt, skal rettsformannen ta eit rettkjent utdrag av rettsboka, der alt som har varande verde er medteke, og syte for at utdraget blir tinglyst. Etter tinglysinga skal utdraget saman med ein kopi av jordskiftekartet overgjevast til ein av lotteigarane til bruk for alle partane.

Kapitel 4.

Om avgrensing av skiftefeltet og om kor fullstendig jordskiftet skal vere.

§ 25. Skiftefeltet skal til vanleg avgrensast i samsvar med jordskiftekravet. Det kan setjast fram krav om utviding av skiftefeltet så lenge saksførehavinga står på.

Om jordskifteretten finn det turvande for å gjennomføre eit føremålstenleg jordskifte, kan han gjere vedtak om å gå utanom kravet og ta med attverande delar av bruka i skiftet, og like eins tilgrensande eigedomar som høyrer med til hopehavet.

§ 26. Når jordskifteretten samrøystes finn det turvande for gjennomføring av eit tenleg jordskifte, kan han ta med i skiftet eigedomar som ikkje ligg i noko hopehav, når dei grensar til hopehav som er under jordskifte.

Har eigedomen ikkje tidlegare høyrte saman med noko av dei bruka som er under jordskifte, kan ein ikkje påleggje eigaren utflytting eller byte av våningshus eller av uthus på tunet.

§ 27. Jordskifteretten skal så langt han finn det tenleg løyse opp alt hopehav innan skiftefeltet og avløyse eller ordne bruksrettar etter reglane i kapitel 7.

Kan ikkje eit fullstendig jordskifte gjennomførast på tenleg måte, skal hopehavet likevel løysast opp så langt retten finn det føremålstenleg. Det kan t. d. gjennomførast på den måten at ein skilde bruk blir skifte ut så langt det er råd utan skade for dei som blir liggjande att i hopehavet, eller på den måten at hopehavet blir delt i mindre hopehav.

Er utflyttingskostnaden til hinder for å få gjennomført jordskifte, så kan lotteigar som vil ta på seg kostnaden ved eiga utflytting, krevje serskilt jordskifte, om retten finn at dette ikkje er til hinder for at resten av hopehavet blir skift i framtida.

§ 28. Foss eller nokon annan del av eit vassdrag som etter jordskifterettens skjon er skikka til eit større vasskraftanlegg, skal takast unna jordskiftet saman med moglege demningar og leidningar og grunn som høyrer til.

22. desbr. Meiner retten at det dessutan vil bli bruk for grunn innan
 Nr. 2. skiftefeltet til utbygging av vassdraget, skal slik grunn takast unna
 jordskiftet saman med vassfallet om det let seg gjere på tenleg
 måte.

Kapitel 5.

Skiftegrunnlaget.

§ 29. Sameige skal skiftast etter skatteskylda om ikkje noko anna tilmåttal er fastsett eller noko bruk har serrettar i sameiga. Det skal ikkje takast omsyn til avtak i skatteskylda.

Den skatteskylda som skal vere skiftegrunnlag, er den som galdt før lov frå 17. desember 1836. Dersom det for noko bruk ikkje finst slik skyld og jordskifteretten heller ikkje kan rekne seg til kor stor ho skulle ha vore, skifter han så langt råd er etter den gamle skatteskylda, og elles etter den skylda som galt då vedkomande bruk vart serskilt skyldlagt.

§ 30. Når det gjeld ulaglege eigedomstilhøve, skifter ein utan omsyn til skatteskyld, slik at kvart bruk får att tilsvarande det jordverdet som det gir frå seg. Men er alle lotteigarane samde om det, kan ein skifte på grunnlag av skylda i slike tilfelle og.

§ 31. Om eit eldre jordskifte blir avløyst av eit nytt, skal skiftet gjennomførast på grunnlag av eigedomshøva slik dei vart fastsette i det eldre skiftet.

Kapitel 6.

Lotting og tilhøyrande føresegner.

§ 32. Kvart bruk skal leggjast ut så høveleg og samla som råd er. Innmarka og den dyrkande utmarka som fell på eit bruk, må ikkje leggjast ut i fleire teigar, utan det er naudsynleg.

§ 33. Om lotteigar som eig meir enn eitt serskilt skyldsett bruk, set fram krav om å få bruka utlagde slik at dei grensar til kvarandre, så bør retten ta omsyn til kravet så langt det kan gjerast utan skade for dei andre lotteigarane.

I samband med jordskifte kan formannen i jordskifteretten gi slike attestar som dei lov om skylddeling m. v. frå 20. august 1909 § 23 nemner.

§ 34. Alle grenser skal merkjast opp med varige og tydelege merke, som boltar eller innhogne krossar i berg eller store steinar, eller nedsette merkesteinar med vitnesteinar. I kvar grenseline skal det til vanleg vere minst 3 merke.

Grenselinene skal skrivast nøye opp. Såleis skal det nemnast kva lei dei går, og så langt råd er, kor langt det er mellom grensemerka. Blir kart oppteke, skal grensemerka setjast av på det.

Vedkomande departement kan gi nøgnare føresegner om grense- 22. desbr.
merking. Nr. 2.

§ 35. Turvande vegar skal leggjast ut og skriftleg forklaring gjevast om kor dei går. Retten skal gi føresegner om bruken og om opparbeiding og vedlikehald av vegane.

Er det turvande av omsyn til jordskiftet, kan jordskifteretten halde skjøn etter lov om veivæsenet frå 21. juni 1912 kapitle XII og XIII, jfr. § 63, endå om det gjeld eigedomar som ikkje kjem inn under jordskiftet.

Likeeins kan jordskifteretten om det er turvande, halde skjøn etter lov om anlæg av taugbaner og løipestrenger frå 14. juni 1912 § 8.

§ 36. Er det vassjuk, dyrkande mark innan skiftefeltet, skal jordskifteretten syte for utstikking av turvande grøfter og gi føresegner om opparbeiding og vedlikehald, dersom det trengst av omsyn til jordskiftet.

Jordskifteretten skal og gi turvande føresegner om bruken av vatn og vassdrag og om vassleidningar og kloakkleidningar.

Jordskifteretten kan i denne samanheng halde turvande skjøn etter lov om vassdragene frå 15. mars 1940 §§ 15, 19, 20, 23, 27, 28, 34, 38, 46 og 112 punkt 1, endå om det gjeld eigedomar som ikkje går inn under jordskiftet.

§ 37. Jordskifteretten gir føresegner om gjerdeplikt og deling av gjerdetyngsler innan skiftefeltet og mot granneigedom.

Gjerdeplikta skal fastsetjast i samsvar med gjeldande lovreglar.

Gjerdetyngslene vert delte etter fritt skjøn, men så langt det synest rimeleg, på det grunnlag som rådde for delinga av gjerdetyngslene mellom lotteigarane og mellom lotteigarane og grannar. Så langt det let seg gjere, skal kvar lotteigar gjerde berre for eige bruk og i samanhengande strekning.

Blir nokon som gir frå seg gjerde til annan lotteigar eller granne pålagd gjerdeplikt der det ikkje er gjerde eller er dårlegare gjerde enn han gir frå seg, skal han ha godtgjersle fastsett av jordskifteretten.

§ 38. Blir dyrka jord skift mot udyrka jord eller jord som ikkje er så godt dyrka, kan mellomlaget setjast i pengar, jord eller anna, så som arbeidshjelp, gjødsel eller mellombels bruksrett til jord. Blir mellomlaget sett til anna enn jord, skal pengeverdet alltid nemnast.

Jord må ikkje nyttast til vederlag på slik måte at framgangsvilkåra for noko bruk minkar monaleg.

Er det løyvt pengar til det, kan vedkomande departement gi tilskot av statskassa til å reie ut dyrkingsvederlag for jord som går

22. desbr. i byte mellom lotteigarane etter vedtak av jordskifteretten i med-
Nr. 2. hald av reglane i denne paragrafen eller i §§ 42 og 88.

§ 39. Blir fri lott skift mot ein lott som det ligg bruksrett på, bør vederlaget ikkje setjast i anna enn ein auka lott dersom bruksretten er alltidvarande og denne vederlagsmåten er tenleg etter tilhøva.

§ 40. Jordskifteretten fastset utjamningsmåten i samband med overføring av standskog. Jord må ikkje nyttast til vederlag utan når det er sers vanskeleg å nytte annan utjamningsmåte.

Blir åverking nytta, skal jordskifteretten syte for utblinking av dei trea som skal hoggast.

§ 41. Jordskifteretten fastset utjamningsmåten i samband med overføring av brenntorv. Retten kan ikkje gi påbod om at nokon skal gi frå seg meir brenntorv enn han får att, dersom skilnaden har noko avgjerande å seie for bruket hans.

I samband med jordskifte kan jordskifteretten gi slikt samtykke som nemnt i lov om vern mot jordøylegging frå 18. mars 1949 § 1 siste leden.

§ 42. Er det innlagt noko av udyrka sameigemark der det har vorte rudt og dyrka eller utført skog- eller beitekultur utan at det er heimel for å godkjenne innlegget, kan jordskifteretten om det synest rimeleg, leggje stykket til vedkomande eigedom mot at dei andre får tilsvarende udyrka stykke av utmarka. Let dette seg ikkje gjere, kan retten gi eigaren vederlag for dei kulturarbeid som er gjorde.

§ 43. Der det er fare for elvebrot, skred, sandfok eller anna slikt, skal jordskifteretten, om det ikkje er mogleg å ta omsyn til det i sjølve utlegget, fastsetje turvande førebyggingsarbeid eller andre tryggingstiltak og gi føresegnar om korleis kostnadene med arbeidet og vedlikehaldet skal delast. Er det ikkje teke omsyn til faren i sjølve utlegget, skal retten gi føresegnar for det tilfelle at det blir skade, og fyrst og fremst om korleis skaden skal delast.

Er ikkje anna fastsett og kan ikkje partane bli samde, kan den som lid skade, krevje hjelp av jordskifteretten til å få jamna ut skaden i samhøve med føresegnar gjevne etter denne paragrafen. For slik sak gjeld dei same reglane som for jordskifte, så langt dei høver.

§ 44. Jordskifteretten skal setje fristar for overtaking av lottene og elles om det trengst for gjennomføring av avgjerder som er tekne.

Utan samtykke frå alle som er med i skiftet, må det ikkje setjast stuttare frist enn 2 månader rekna frå den dag skiftet blir slutta.

Etter søknad kan jordskifteoverdomaren gi utsetjing med å 22. desbr. gjennomføre husflytting eller andre tiltak, dersom det blir ført prov Nr. 2. for at det er uråd å gjennomføre tiltaket til fastsett tid, og at vedkomande sjølv ikkje er skuld i dette eller har herredøme over det. Vil utsetjinga vere til skade for nokon av dei andre partane, skal jordskifteoverdomaren fastsetje vederlaget for skaden.

§ 45. For tida frå jordskiftet blir slutta til det er sett i verk, kan jordskifteretten leggje slike band på lotteigarar og andre når det gjeld bruken i skiftefeltet, som retten meiner er turvande for å hindre at føresetnadene for skiftet blir skipla.

Brot på føresegnar gjevne i samhøve med denne paragrafen eller paragraf 23 blir straffa med bøter. Det offentlege påtalar ikkje slike brot utan etter krav frå vedkomande jordskiftedomar eller nokon skadelidande part.

Kapitel 7.

Om brukarar og andre bruksrettshavarar i samband med jordskifte.

§ 46. Har jordskifte noko å seie for leigar eller annan som har liknande rett til serskilt skyldsett bruk, så skal jordskifteretten ordne høvet mellom han og eigaren om det trengst.

§ 47. Husmenn og andre som festar ikkje serskilt skyldsett stykke av eit bruk, skal vere urørde for si brukstid dersom dette let seg gjere utan større ulempe for jordskiftet. I anna fall kan retten regulere eller flytte stykket.

Kjem heile stykket eller noko av det til å liggje innanfor grensene til eit anna bruk, skal husmann eller festar framleis svare under den gamle jorddrotten mot at eigaren til det andre bruket får saknadsvederlag for stykket, dersom det ikkje er råd å få i stand ein annan og tenlegare skipnad med samtykke frå alle som saka kjem ved.

Må ein husmann eller festar gi frå seg jord, skal han alltid få jord i staden, dersom han ikkje sjølv går med på å ta anna vederlag.

Meiner retten at det er turvande å flytte hus, skal han syte for at dette blir gjort slik at brukaren er tent med det.

Kjem eit stykke som det ikkje bur folk på, og som blir brukt av føderådsfolk e. l., til å liggje inn i lotten til eit anna bruk, bør retten så langt råd er, byte det mot eit stykke i lotten til det bruket som stykket høyrer til.

§ 48. Bruksrettar av det slaget som § 89 nemner, bør retten av eige tiltak avløyse, om vilkåra etter §§ 91 fyrste leden og 92 er til stades. § 95 gjeld på tilsvarende måte.

22. desbr.

Nr. 2.

§ 49. Dersom vilkåra for avløysing etter § 48 ikkje er til stades eller det gjeld andre bruksrettar enn dei som der er nemnde, skal jordskifteretten ordne tilhøva mellom eigar og bruksrettshavar og mellom bruksrettshavarar innbyrdes så langt det er tenleg. Mellom anna kan retten avgrense feltet for utøving av ein bruksrett, gi føresegner om bruksmåten og flytte bruksretten frå ein stad til ein annan eller frå ein lott til ein annan lott. Ordninga må ikkje føre til at innhaldet av retten minkar i verde, eller at bruken av retten i merkande mon blir tyngre for bruksrettshavaren eller meir tyngjande for eigaren.

§ 50. Kan den hindring mot eit tenleg jordskifte som ligg i ein bruksrett, ikkje rydjust unna gjennom avløysing etter § 48 eller ordning etter § 49, så kan jordskifteretten likevel avløyse bruksretten om det let seg gjere på føremålstenleg måte utan skade for nokon part. Avløysingsmåten blir fastsett av retten, etter fritt skjøn, til jord, pengar eller andre verde.

Kapitel 8.

Utflytting o. a.

§ 51. Jordskifteretten kan gi påbod om utflytting om han meiner dette er eit vilkår for eit godt og gagnleg jordskifte. Likeeins kan retten fastsetje at sæter skal flyttast dersom han meiner det er turvande av omsyn til ei tenleg beiteordning.

§ 52. I spørsmål om kven som skal flytte ut, skal jordskifteretten så langt det høver med eit tenleg jordskifte, ta omsyn til avtale mellom partane, og elles til kven som har mest og best dyrka mark innmed tunet, eller som har dei beste bygningane eller andre anlegg, slik at den som det har, helst får bli verande. Er det ikkje nokon større skilnad i så måte, skal flyttingskostnadene vere avgjera.

Retten kan setje forbod mot å føre opp att husa innafor ein fastsett minstefråstand frå granneteig.

§ 53. Jordskifteretten kan gi påbod om å byte bygningar, anlegg til vassforsyning, kraftoverføring og liknande, om ein dermed i nokon mon kan spare flyttingskostnader.

Påbod om byte kan berre gjelde bygningar eller anlegg som har same føremål, og er noko så nær like store og like brukande, og må ikkje føre med seg noko større ulempe for nokon av eigarane.

Våningshus som har serleg personleg verde for eigaren, som til dømes av slektskjensle o. l., kan ein ikkje påleggje eigaren å byte. Gjeld det andre hus på tunet, som har slikt verde for eigaren, må vedtaket frå retten om byte vere samrøystes.

§ 54. Jordskifteretten kan gjere vedtak om at vassleidningar, 22. desbr. damanlegg, kraftleidningar og liknande og småhus som t. d. utløer, Nr. 2. blir overførde mot pengevederlag, dersom slik overføring synest tenleg for dei partane det gjeld.

§ 55. Jordskifteretten skal takserer kostnadene med utflytting og fastsetje mellomlaget eller vederlaget for byte eller overføring som nemnt i §§ 53 og 54. Her skal og medreknast utgifter til å skaffe utflyttaren vassforsyning, gardsveg, kraftleidning o. l. om lag svarande til det han hadde før; og vederlag for å vere utan hus i flyttingstida. Kostnadene skal reknast ut i pengar, men om retten meiner det er grunn til det, kan han alternativt fastsetje utreislene til arbeid, vyrke eller anna verde.

§ 56. Flyttingskostnadene skal retten etter skjøn skifte mellom partane i samsvar med reglane om korleis jordskiftekostnadene skal skiftast.

Den delen av mellomlaget eller vederlaget for byte eller overføring av hus eller anlegg i samhøve med §§ 53 og 54 som retten ikkje finn det rimeleg at vedkomande lotteigar sjølv må bere heilt ut, skal skiftast på same måten.

§ 57. Det kan ikkje påleggjast noko bruk større utreisler til utflytting og byte eller overføring av hus eller anlegg enn Kongen fastset for bruk med slik skyld.

Er det frå eit bruk utskilt nokon part som det ikkje kan leggjast utflyttingsutreisler på, kan jordskifteretten når han meiner det er rimeleg, leggje skylda åt utskilt bruk heilt eller delvis til hovudbruket når utflyttingsutreislene skal reknast ut.

Vil ikkje nokon av partane ta på seg den delen av utreislene som ikkje kan påleggjast noko bruk, og kan dei ikkje greie utreislene på annan måte heller, kan ikkje retten gi påbod om utflytting.

§ 58. Er det løyvd pengar til det, kan vedkomande departement gi tilskot av statskassa til utflytting. Når det skal avgjerast om utflyttingstilskot skal gjevast, kor stort det skal vere og korleis det skal bytast, skal departementet ta omsyn til kor store utflyttingskostnadene er, og til kåra og stoda elles hos vedkomande lott-eigar, om det då ikkje i sjølvne løyvinga er fastsett andre vilkår for utdeling.

Kapitel 9.

Om anke og gjennomsyn.

§ 59. Over jordskifte og dei einskilde avgjerdene som er tekne i samband med jordskifte, kan det ankast.

Anke over avgjerd i tvist om grenser, eigedomsrett, bruksrett eller anna slikt går til lagmannsrett. Det same gjeld anke over

22. desbr. avgjerd i spørsmål om avvising av andre enn materielle grunnar
Nr. 2. og andre tilfelle av anke over saksførehavinga. I alle andre høve
går anken til jordskifteoverrett.

Anke over orskurd etter § 17 kan ikkje fremjast om han ikkje gjeld større verdi enn 500 kroner. Den føresegna jordskifteretten i samsvar med § 17 har gitt om verdet av det som tvisten gjeld, er bindande for lagmannsretten, om han ikkje meiner det er openbert at verdsetjinga er urett.

Lagmannsretten kan avgjere at anke som gjeld saksførehavinga kan fremjast etter reglane for kjærsmålssaker etter lov om rettergangsmåten for tvistemål frå 13. august 1915.

§ 60. Det er ikkje høve til å anke før jordskiftet er slutt. Dette gjeld likevel ikkje for granne eller nokon som ikkje er godkjend korkje som lotteigar eller bruksrettshavar, om dei vil anke over orskurd etter § 17.

Om jordskifteretten meiner det vil vere tenleg, kan han gjere vedtak om at orskurd etter § 17 og avgjerd som gjeld saksførehavinga, skal stillast til påanking straks. Slikt vedtak må takast inn i orskurden eller avgjerda.

§ 61. Ankefristen er to månader rekna frå den tid jordskiftet er slutt. Er det etter § 60 høve til anke før jordskiftet er slutt, blir fristen rekna frå den tid vedkomande part har fått tilseiling om avgjerda. Er det anka til lagmannsrett, blir fristen for anke til jordskifteoverrett rekna frå tilseilinga av den endelege avgjerda i den første ankesaka.

Anke skal gjevast inn til den jordskifteretten som har teke den avgjerda som blir påanka. Rettsformannen skal sende saka til anke-domstolen og snarast råd gjere alle interesserte partar kjende med at saka er påanka.

§ 62. Er det anka i rett tid, må slutting eller iverksetjing av jordskiftet stå ut så lenge.

Overjordskifte kan ikkje fremjast så lenge anke til lagmannsretten ikkje er endeleg avgjerd.

§ 63. Så snart råd er, etter at ankesaka er endeleg avgjerd, skal jordskifteretten, om avgjerda gjer det turvande, halde fram med eller ta opp att og gjere om skiftet på grunnlag av den endelege avgjerda.

Når eit jordskifte som er slutta, blir oppatteke, skal innkallingsfristen vere minst tre veker.

§ 64. Er ikkje noko anna fastsett i avgjerd som går ut på stadfesting av jordskifte, skal dei fristane som er fastsette i jordskiftet reknast frå fyrste årsdagen for slutting av jordskiftet etter at avgjerda er kunngjord.

§ 65. For overjordskifte gjeld same reglane som for jordskifte, 22. desbr. så langt dei høver, men om lova krev at eit vedtak i jordskifteretten skal vere samrøystes, trengst det likevel berre vanleg fleirtal i jordskifteoverretten til stadfesting av eit slikt vedtak. På overjordskifte kan det setjast stuttare fristar enn fastsett i § 44. Brigde i jordskifte skal grunngjevast. Nr. 2.

Den jordskiftedomaren som har styrt jordskiftet, har plikt til å møte fram til overjordskiftet etter innkalling frå jordskifteoverretten. Han skal stå til teneste med opplysningar så lenge jordskifteoverretten finn det turvande.

§ 66. Anke til jordskifteoverretten kan kallast tilbake når det gjeld ankepost som ikkje er avgjord. Gjeld det ankepost som er avgjord, kan anken kallast tilbake om alle som saka gjeld, samtykkjer.

Blir anken kalla tilbake før ankefristen er ute, får han ikkje noko å seie for dei føresegnene jordskiftet har om iverksetjing og fristar. Blir anken kalla tilbake etter at ankefristen er ute, skal jordskifteoverretten brigde fristane om det trengst. Er retten ikkje sett, høyrer denne avgjerda under jordskifteoverdomaren.

§ 67. Når saksførehavinga tar til, skal jordskifteoverretten gi ankeparten pålegg om å seie greitt frå kva for postar han ankar på. Så langt råd er, bør ankepostane gå fram av sjølvne ankefråsegna.

Jordskifteoverretten skal frå fyrsten berre granske dei ankepostane som er framsette. Syner det seg då at anken er grunnlaus eller berre kan føre til brigde som det etter måten ikkje kan leggjast nemnande vekt på, skal jordskiftet stadfestast. Syner det seg at anken må føre til brigde i jordskiftet, så skal retten gi partane melding om dette. Vil brigdet valde tap for nokon part, kan han krevje granskinga utvida så langt det trengst til å avgjere om ikkje jordskiftet på andre punkt bør brigdast til bate for han. I så fall skal jordskifteoverretten granske jordskiftet så langt han finn det turvande. Brigde i jordskiftet som dette fører med seg, kan gjennomførast, endå om ankeparten i det heile ikkje blir så godt faren som han var etter jordskiftet.

§ 68. Kjem det opp tvist om grenser, eigedomsrett, bruksrett eller anna slikt, og tvisten ikke var framme eller avgjord på jordskiftet, skal jordskifteoverretten avgjere tvisten etter reglane i § 17.

Ugildar jordskifteoverretten ei avgjerd som nektar å fremje jordskifte, kan saka visast heim att til ny førehaving i jordskifteretten, om dette synest mest tenleg.

§ 69. Overjordskifte kan det ikkje ankast over utan at det gjeld avgjerd i tvist etter § 68 fyrste leden, jfr. § 17, eller saksfø-

22. desbr. havinga. I slikt høve går anken til lagmannsrett etter dei reglane Nr. 2. som gjeld for anke over jordskifte.

§ 70. Part som meiner at det på jordskiftet er gjort noko rangt med omsyn til kart, utrekningar eller målingsarbeid, kan krevje gjenomsyn innan 2 månader frå skiftet vart slutta.

Kravet skal sendast til jordskifteoverdomaren som skal syte for at gjenomsynet blir gjort.

Viser gjenomsynet lyte som har hatt merkande innverknad på skiftet, skal jordskifteoverdomaren setje ein frist for jordskifteretten til å rette feilen og gjere om skiftet i den mon som rettinga gjer turvande.

Er jordskifte innanke for jordskifteoverretten, skal han gjere dei brigde som retting av tekniske feil fører med seg. Klage over slike feil kan og førast fram på overjordskifte og om jordskifteoverretten kjem over slike feil, skal jordskifteoverretten rette feilen, om han har noko vidare å seie.

Fører gjenomsynet til at jordskiftet blir brigda, skal alle partar som dette kan ha noko å seie for, få tilseieing om avgjerda og dei skal ha høve til å anke i den mon brigdet har hatt noko å seie for jordskiftet. Fristen er to månader frå den tid vedkomande har fått tilseieing.

Kapitel 10.

Om jordskiftekostnadene.

§ 71. Partane reier ut jordskiftekostnadene så nær som løn og skyss- og kostpengar til tenestemennene.

§ 72. Er jordskiftekravet heilt grunnlaust eller blir det kalla tilbake, eller fører formfeil som rekvirenten har skulda for, til at saka blir nekta fremjing, må rekvirenten bere kostnadene sjølv.

Den som krev overjordskifte, må bere kostnadene med det om det ikkje fører med seg eit monaleg brigde i jordskiftet.

Er anke til jordskifteoverretten grunnlaus, kan retten påleggje rekvirenten sakskostnader til det offentlege med opp til 500 kroner.

§ 73. Kostnader som ikkje rekvirenten etter § 72 må bere åleine, skal skiftast mellom lotteigarane etter slike retningslinjer:

- a. Grunnlaget skal til vanleg vere det jordverdet som bruka har fått utlagt etter boniteringsutrekningane.
- b. Utgift som omsynet berre til einskilt bruk eller einskild lott-eigar har valda, kan leggjast på vedkomande åleine. Har det gått med tid til ein tvist som har lite eller ikkje noko å seie for andre bruk, kan ein auke kostnadene for dei bruka tvisten

gjeld. Det same gjeld kostnader som kjem av at krav eller opplysningar er sette fram for seint. 22. desbr. Nr. 2.

c. Det kan takast omsyn til om eit bruk har hatt større eller mindre føremon av jordskiftet.

d. Bruk som ikkje ligg i hopehav, men berre er teke med i skiftet i samhøve med § 26, kan ikkje påleggjast jordskiftekostnad, utan i dei høve som er nemnde i § 75.

§ 74. Leigar eller annan som har liknande rett til serskilt skyldsett bruk, har plikt til å gi eigaren vederlag for jordskifte-kostnader og andre utreisler som skiftet fører med seg, t. d. dyrkingsvederlag, utlegg til gjerde, utflyttingstilskot og anna. Jordskifteretten fastset den summen brukaren skal svare etter eit overslag over alle dei kostnadene skiftet vil føre med seg for eigaren. Her skal ikkje takast med utreisler som eigaren har teke på seg ut over det han er pliktig til etter lova, eller som åtferda hans på skiftet er skuld i. Summen med tre prosent årleg rente skal betalast av på 40 år med like stor part kvart år.

Har skiftet noko å seie for annan bruksrettshavar, kan det leggjast på han ein part av kostnadene etter dei føremonene han har av skiftet. § 73 b skal gjelde for bruksrettshavar og.

§ 75. Dersom grenseoppgang mot granneeigedom har ført med seg arbeid med merking og oppskrivning av grenser, oppmåling, regulering eller gjerdebyte og anna liknande, kan retten leggje ein høveleg part av kostnadene på grannen, etter dei føremonene han har av det. Det same gjeld for eigedom som er teken med i skiftet i samhøve med § 26.

§ 76. Den som har kravt gjennomsyn, må betale kostnadene med det, dersom ikkje gjennomsynet fører til noko brigde i jordskiftet. Er krav om gjennomsyn heilt grunnlaust, kan jordskifteoverdomaren dessutan påleggje rekvirenten sakskostnader til det offentlege med opp til 500 kroner.

Fører gjennomsynet til brigde i skiftet, som nemnt i § 70 tredje leden, skal det offentlege bere alle kostnadene. I dette tilfelle kan det offentlege søkje att kostnadene hos vedkomande tenestemann.

§ 77. Det kan krevjast at den som set fram krav om jordskifte, overjordskifte eller gjennomsyn, skal betale forskot eller gi trygd for dei kostnadene som etter eit førebels overslag vil falle på partane. Rekvirenten kan gjevast ein frist på opptil tre veker til dette. Held han ikkje fristen, blir det rekna jamgodt med at han har kalla kravet tilbake.

§ 78. Når vedtak om å fremje saka er ført inn i rettsboka, og retten i hovuddraga har fått på det reine kva interesser partane

22. desbr. har i skiftet, kan han gi dei pålegg om å betale utgifter som vil
 Nr. 2. kome på etter kvart, etter ei førebels utlikning.

Kostnader som er utlikna, dagfell til betaling 15 dagar etter at vedkomande er gjord kjend med utlikninga.

Av forskot kan det reknast rente som jordskifteretten fastset etter skjøn. Retten kan og gjere vedtak om at det skal svarast rente av andre krav som kjem av skiftet.

Fører overjordskiftet til brigde i jordskiftekostnadene, og dei alt er betalte, skal jordskifteoverretten gi turvande føresegner om attendebetaling.

Kapitel 11.

Minneleg jordskifte.

§ 79. Lotteigarane kan halde minneleg jordskifte, når dei alle er einige, og andre som skiftet kjem ved, samtykkjer.

Om minneleg jordskifte skal dei setje opp skriftleg dokument, og i det gjere nøyte greie for dei eigedomane det gjeld, såleis om lægje, grenser, rettar og brukstingsler. Utgreiing om grense mot granne-eigedom må ikkje takast inn i dokumentet utan samtykke frå eigaren. Skiftedokumentet skal tinglysast; det skal ikkje svarast stempelavgift.

Skifter dei ikkje likt mot likt, men nokon gir frå seg meir av eigedom eller rettar i hopehavet enn han får tilbake av dette, blir det rekna som avhending, og lovreglane om skylddeling gjeld.

§ 80. Eit minneleg jordskifte har samme verknaden som eit offentleg, dersom jordskifteretten etter turvande gransking gir attest for at skiftet fyller krava til eit offentleg jordskifte.

Attesten skal først inn i jordskifterettsboka, påførast skiftedokumentet og tinglysast.

Er noko i skiftedokumentet uklårt eller ufullstendig, skal jordskiftedomaren hjelpe til med å rette det.

Med krav om slik attest går ein fram på same måten som med krav om offentleg jordskifte. Reglane i kapitel 10 om kostnadene gjeld på tilsvarende måte.

Avgjerd etter denne paragrafen er ikkje føremål for anke utan i det høve at attest blir nekta.

§ 81. Er det ikkje gjort krav om attest etter § 80, kan det krevjast offentleg jordskifte når 2 år er gått etter at det minnelege jordskiftet vart slutta. Er attesten nekta, og denne avgjerda ikkje blir anka på staden, kan ein straks krevje offentleg jordskifte. Blir offentleg jordskifte kravt på staden, kan skiftet fremjast straks med

dei mennene som alt er oppnemnde, dersom alle partane er gjort 22. desbr.
kjende med at offentlig skifte kan fremjast. Nr. 2.

§ 82. Jordskifte halde av ein jordskiftedomar med heimel i skilsdomsavtale, har same verknaden som offentlig jordskifte. Over slikt jordskifte kan det ikkje ankast. Kostnadene ved slik sak skal reiaast ut som for offentlig jordskifte.

Kapitel 12.

Om bruksordning utanom jordskifte.

§ 83. Etter krav frå eigar eller nokon som har alltidvarande bruksrett, kan jordskifteretten i serskild ordningssak gi føresegner om bruken i hopehav og andre område der det er sambruk mellom eigedomar. Blir jordskifte eller serskild avløyasing heilt ut eller i nokon mon nekta fremjing av materielle grunnar, så kan jordskifteretten av eige tiltak gjennomføre slik ordning.

Jordskifteretten kan og ordne beitetilhøva i stats- eller bygde-ålmønning dersom styret for ålmenningen fyrst har gjennomført beiteordning der, og nokon beiterettshavar som denne ordninga kjem ved, har kravt saka inn for jordskifteretten innan 6 månader.

§ 84. Ordning av sambruk kan gjennomførast på den måte og i den mon jordskifteretten tykkjer det vil vere mest tenleg og samhøveleg med rimeleg omsyn til einskild manns gagn. Gjeld eit krav om ordning berre noko av eit område, kan jordskifteretten ta med så mykje av feltet omkring som trengst til å gjennomføre ei ordning som er tenleg for alle dei bruka det gjeld.

§ 85. Føresegner om sambruk kan mellom anna gå ut på:

- a. å fastsetje grenser mellom hamnelag og gi påbod om at grensene skal ha tydelege merke, gjere slutt på sambeite mellom hamnelag og skipe nye lag. Det kan gjerast vedtak om kva slag og kor mange husdyr kvar part kan sleppe på beite i eit område eller nokon del av området, og om beitetida.
- b. å leggje ut tenlege kulturbeitefelt til bruk for einskild part eller til sams bruk for fleire mot avkorting i beitebruken i resten av området. Det kan fastsetjast turvande reglar om opparbeiding av kulturbeite og om vedlikehaldet i framtida.
- c. å leggje ned sæter som det ikkje blir bruk for etter ordninga og å flytte sæter. Slåtteng kan avløyast eller flyttast, om det trengst for å få ei tenleg ordning og føremonene er store samanlikna med dei ulempene slåtteigaren får av det.
- d. å avgrense eller setje heilt forbod mot beiting i visse område av omsyn til oppaling eller oppattynging av skog eller til skogkultur i det heile.

22. desbr. e. å regulere åverkinga i skog og torvmyr.
 Nr. 2. f. å fastsetje fisketider, fangstmåtar, reiskapar og anna som har med fisket å gjere, og å gi reglar om bruken av strandrettar.

§ 86. Jordskifteretten fastset korleis ein skal skaffe turvande midlar til gjennomføring av ordninga. Kostnadene til anlegg og drift av kulturbeite kan skiftast mellom partane etter det gagn dei vil ha av ei slik ordning. Ordning med kulturbeite kan fastsetjast, enda om kostnadene vil bli større enn gagnet, dersom ein kan skaffe midlane på annan måte enn gjennom tvangsutlikning.

§ 87. Reglane om jordskifte skal på tilsvarande måte gjelde i ordningssaker, så langt dei høver. Sakskostnadene skal retten skifte mellom partane etter skjøn.

§ 88. Ordning som er gjennomført etter reglane i denne lova, kan ikkje prøvast på nytt før det er gått 20 år etter at den førre saka var slutt. Blir dei tilhøva som er lagde til grunn for ei ordning, skipla på avgjerande måte gjennom lov, t. d. slik at det blir sett forbod mot sume slag bruk eller gjort brigde i tidlegare reglar om bruk, kan ordninga prøvast på nytt før den tid. Det same gjeld om grunnlaget for ordninga elles blir skipla på avgjerande måte.

Når ei ordning blir prøvd på nytt, skal retten ikkje gjere større bridge i den tidlegare ordninga enn det som trengst for å få ei tenleg ordning. Må nokon gi frå seg noko han har hatt til bruk etter den førre ordninga bør han få ein rimeleg frist. Gjeld det avståing av kulturbeite, må fristen minst vere 2 år, om ikkje partane blir einige om noko anna. Påkostnad som måtte vere gjord vedkomande det stykket nokon må gi frå seg, kan retten etter skjøn fastsetje vederlag for, om dette synest rimeleg.

Kapitel 13.

Om avløyasing av bruksrettar utanom jordskifte.

§ 89. Disse alltidvarande bruksrettane kan avløysast i serskild sak: Rett til beite og slått, til hogster og all annan åverknaid i skog, til å ta brenntorv, strøytorg, lyng, mose, mold, leire, sand og stein, til båtopptrekk, båt- og bryggeplass, til naust- og sjøhustomt, tørke- og opplagsplass, garn- og nothengsplass, kvernfall og vasshjul med tilhøyrande oppdemnings- og vassleidningsrettar og ferksvassfiske med unnatak av laks- og sjøaurefiske.

§ 90. Både eigar og bruksrettshavar kan krevje avløyasing.

Bruksrett som ligg på meir enn eitt bruk, kan ein krevje å få avløyst under eitt, om dette synest vere vilkår for ei tenleg avløyasing.

§ 91. Avløysing som vil vere utenleg eller til skade for nokon part, kan ikkje gjennomførast. Det same gjeld når ordning i samsvar med reglane i kapitel 12 vil vere like så tenleg. 22. desbr. Nr. 2.

Er avløysing nekta av materielle grunnar, eller er bruksretten pålagd eller halden ved lag på offentlig jordskifte, kan krav om avløysing ikkje fremjast før 20 år etter avgjerda vart teken eller jordskiftet slutta.

§ 92. Vilkåret for avløysing er til vanleg at det kan leggjast ut til bruksrettshavaren ein eigedomspart med eit verde som svarar til bruksretten, og som gir noko så nær like lagleg høve til ein bruk som stettar same tarv som bruksretten. Vederlaget må likevel ikkje ha større verde for den eigedomen bruksretten ligg på, enn den verdauken det fører med seg for eigedomen å bli kvitt bruksretten.

Beiterett kan og løysast av med kulturbeite. Som vederlag for ein beiterett kan det ikkje mot protest frå skogeigaren, leggjast ut nokon skogpart som har meir verde for skogeigaren som vokstergunn for skog enn for bruksrettshavaren til dyrking eller beitekultur.

§ 93. Let det seg ikkje gjere å leggje ut ein eigedomspart som vederlag for bruksretten i samsvar med regelen i § 92, så kan avløysing berre gjennomførast:

1. Etter krav frå eigaren:

- a. om bruksretten kviler på dyrka jord og ikkje er umissande for bruksrettshavaren.
- b. om bruksretten kviler på anna slags grunn når avløysing tykkjest naudsynleg eller sers om å gjere for ei høveleg utnytting av grunnen (her medrekna dyrking, skogplanting og anna kultivering) eller for freding, og bruksretten ikkje er umissande for bruksrettshavaren.

2. Etter krav frå bruksrettshavaren:

om det tykkjest vere naudsynleg på grunn av urettvis åtferd frå eigaren si side å gå til avløysing for at ikkje bruksretten skal gå tapt.

Avløysingsmåten blir fastsett av jordskifteretten.

§ 94. Kan krav om avløysing av bruksrett ikkje gjennomførast på tenleg måte, utan ein må avløyse eller ordne heilt eller delvis andre bruksrettar, kan jordskifteretten avløyse eller ordne desse rettane, så langt det er turvande for å få gjennomført den avløysing som er kravd.

Kan avløysing ikkje gjennomførast utan jordskifte, skal avløysing nektast til jordskifte er kravt av grunneigar eller av Kongen, sjå § 106.

22. desbr. § 95. Det kan leggjast ut sams vederlag for bruksrettar av
 Nr. 2. same slag som blir avløyste samstundes, om dette tykkjest mest føremålstenleg. I slike høve gir jordskifteretten turvande føresegner om sambruken.

Blir beiterett avløyst med kulturbeite, skal jordskifteretten taksera kostnadene med opparbeiding og inngjerding av stykket. Dei føremonene bruksrettshavaren har av å bli fri gjerdehald eller gjæting, skal kome til frådrag i kostnadene med inngjerding av kulturbeitet. Det eigaren skal ut med til opparbeiding og inngjerding kan fastsetjast til pengar, jord, standskog eller andre høvelege verde, eller på den måten at eigaren gjer i stand kulturbeitet slik jordskifteretten fastset. Om jordskifteretten finn det turvande, kan han gi føresegner om korleis det fastsette vederlaget skal disponerast slik at ein har trygd for at kulturbeitet blir sett i stand. Den som får utlagt kulturbeite må sjølv halde det ved like.

Vederlaget for ein bruksrett kan leggjast ut frå anna bruk som høyrer til same eigar som det bruket retten kviler på, dersom eigaren krev det. Når bruksrett som kviler på meir enn eitt bruk, blir avløyst under eitt i samhøve med regelen i § 90 andre leden, kan vederlaget leggjast ut frå ein einskild eller berre nokre av dei eigedomane bruksretten kviler på. I desse høve skal jordskifteretten syte for turvande utjamning så verdetilhøvet mellom dei eigedomane det gjeld, ikkje blir skipla.

Avløyning kan gjenpørførast endå om kostnadene for nokon part skulle bli større enn gagnet, dersom ein kan skaffe midlane på annan måte enn gjennom tvangsutlikning.

§ 96. Reglane om jordskifte skal på tilsvarande måte gjelde i avløyingsaker, så langt dei høver.

Kostnadene skal retten skifte mellom partane etter skjøn, men ta mest omsyn til dei føremonene avløyninga fører med seg.

Til rettleiing for jordskifteretten kan vedkomande departement gi nærmare føresegner om framgangsmåten når det gjeld verdsetjing av bruksrettar.

Kapitel 14.

Skylddeling og skyldsetjing.

§ 97. På bruk som ligg under offentleg jordskifte kan ingen andre enn jordskifteretten halde skylddeling utan samtykke frå retten.

Dei skylddelingane som offentleg jordskiftesak fører med seg, skal jordskifteretten alltid halde, såleis t. d. når nokon gir frå seg meir av eigedom eller rettar i hopehavet enn han får att av det, eller når bruksrett som ikkje er serskilt skyldsett eller medrekna

i skylda til den rådande eigedomen, blir avløyst med ein eigedoms- 22. desbr.
lott, eller når bruksrett som er medrekna i skylda til den rådande Nr. 2.
eigedomen, blir avløyst med verde som ikkje går inn under matri-
kuleringa.

§ 98. Blir det framsett krav om det, har jordskifteretten plikt til å halde skylddelingar som gjeld eigedomar som har vore under offentlig jordskifte mot betaling etter dei reglane som gjeld for jordskifte.

§ 99. For skylddelingar som jordskifteretten held, gjeld reglane i lov om skylddeling m. v. frå 20. august 1909 på tilsvarende måte, så langt dei høver. For anke gjeld same reglane som for jordskifte.

For føringa i rettsboka og tinglysing gjeld reglane i § 24 i denne lova. Gjeld det skylddeling som er halden i samband med jordskiftesak, kan ei førebels melding med oppgåve over gards- og bruksnummer, skyld og eigarar sendast til tinglysing straks.

Kapitel 15.

Grensegang.

§ 100. Eigar kan krevja at jordskifteretten i serskild grensegangssak skal klårleggje, merkje av og skrive opp eigedomsgrense og grense for alltidvarande bruksrett. Dette gjeld og slike grenser som er nemnde i lov om vassdragene frå 15. mars 1940 §§ 2, 3 og 4. Når det gjeld grense for alltidvarande bruksrett, kan også bruksrettshavar krevje grensegang. Ulagleg grense prøver retten å få regulert gjennom minneleg makeskifte. Når ein ikkje fram til semje, kan jordskifteretten regulere grensa på den måten han meiner det er mest tenleg for dei eigedomane det gjeld.

Blir det i ei grensegangssak framsett krav om jordskifte eller avløysing, og retten godtar kravet, kan slik sak fremjast med dei mennene som er oppnemnde til grensegangssaka. Det same gjeld om grensegang blir kravd på staden etter at krav om jordskifte eller avløysing er nekta. Reglane om jordskifte gjeld på tilsvarende måte i grensegangssaker, så langt dei høver. Kostnadene skifter retten etter skjøn.

Kapitel 16.

Ymse føresegner.

§ 101. Pengevederlag for eigedom eller rett som det ligg hefte på eller som er kverrsett, må ikkje betalast ut utan at alle vedkomande samtykkjer. Jordskifteretten fastset framgangsmåten for utbetaling av utflyttingsvederlag i slike høve.

22. desbr. Den som skal reie ut pengane, kan betale dei til politimeisteren
Nr 2. som straks og på best moglege vilkår skal setje pengane inn i godkjend sparebank, til det er avgjort kven som skal ha dei.

§ 102. Avgjerd teken på offentleg jordskifte, ordnings-, avløysings- eller grensegangssak, er tvangsgrunnlag og kan, når avgjerda er endeleg, setjast i verk etter reglane om fullføring av orskurd.

Utreisle som i slik sak er lagd på eigar eller bruksrettshavar, får ved tinglysing panterett med same prioritet som skattar og andre offentlege avgifter på fast eigedom. Verknaden av tinglysinga fell bort, når det har gått 10 år frå tinglysinga og ny tinglysing ikkje er gjort før fristen gjekk ut.

§ 103. Skyldnad som ligg på ein eigedom for anlegg som er sett i verk med offentleg tilskot, som til dømes skogplantings-, lægings-, uttappings- eller førebyggingsarbeid, skal fylgje det grunnstykktet skyldnaden har samanheng med, om dette let seg gjere utan avgjerande ulempe for det som er føremålet med jordskiftet. Det same skal gjelde skyldnad til å halde ved like andre anlegg, som til dømes gravplass.

Medan jordskifte står på, har vedkomande jordskiftedomar meldeplikt etter Lov om Fredning og Bevaring af Fortidslevninger frå 13. juli 1905, ved sida av eigar og brukar.

§ 104. Så langt det trengst av omsyn til den saka som er føre, kan jordskifteretten ta avgjerder som etter lov om skogvern frå 12. februar 1932 høyrer under skogoppsynet. Er det tale om større hogster eller hogster i vernskog eller utsett skog, skal skogoppsynet ha varsel og få høve til å seie si meining.

§ 105. Jordskifteretten kan søkje sakkunnig hjelp i serskilde spørsmål når han finn det turvande.

§ 106. Når det er naudsynleg av ålmenne omsyn, eller ein kan rekne med monaleg innsparing på jordskiftekostnader, kan Kongen, når vilkåra elles er til stades:

- a. krevje jordskifte av eigedomar, kven så eigaren er,
- b. krevje utviding av skiftefeltet for jordskifte som er kravt eller er i gang,
- c. krevje at to eller fleire jordskiftesaker blir samla i ei sak.

Er krav om jordskifte framsett i samsvar med reglane i fyrste leden, skal jordskifteretten fastsetje grensene for skiftefeltet på den måten som etter tilhøva best stettar dei interessene som er grunnlag for kravet.

Føresegnene i fyrste og andre leden skal og gjelde ordnings-, avløysings- og grensegangssaker. Når det gjeld spørsmål om vilkåra

for avløyning, skal avløyingskrav etter denne paragrafen reknast 22. desbr. like med krav frå eigaren. Nr. 2.

Er det framsett krav i samhøve med denne paragrafen, skal vedkomande departement få varsel om saksføreavinga, og det kan gi møte i saka.

§ 107. Vedkomande departement kan gi nøgnare føresegner om jordskifteverket, fastsetje reglar for tjenestemennene og gi føresegner om visse arbeid og anna.

§ 108. Etternemnde føresegner i lov om rettergangsmåten for tvistemål frå 13. august 1915 skal gjelde på tilsvarande måte i jordskiftesaker, så langt dei høver: § 22, kapitel 3, §§ 43—51, 86, 87, 91, 97, kapitel 9, §§ 135, 142, 145, 155—158, 161, 163, heile andre delen og §§ 361, 369 og 467—471, jfr. 472.

§ 109. Denne lova tar til å gjelde frå den tid Kongen fastset. Lov om Udsiftingning m. v. frå 13. mars 1882 held opp å gjelde frå same tid. Har saksføreavinga teke til før denne tid, skal likevel reglane i kapitla 3 og 12 i den gamle lova gjelde for saksføreavinga i vedkomande instans. Storskifte som det er gitt påbod om i samhøve med kapitel 17 i den gamle lova, skal halde fram etter dei reglane som galdt tidlegare.

Så lenge nytt utval ikkje er kome i stand i samsvar med reglane i § 8, kan jordskiftemenn nemnast opp frå det utvalet § 13 i den gamle lova gir føresegner om.

§ 110. Frå den tid denne lova tar til å gjelde, skal etternemnde føresegner i lov om domstolene frå 13. august 1915 lyde slik:

§ 2 punkt 2: jordskifterettene;

§ 79 fyrste leden: Naar ikke andet er bestemt ved lov, skal alle lagrettemænd og domsmænd i kommunen tilsammen utgjøre det udvalg, hvorav skjønsmand skal opnævnes til at foreta takster og skjøn utenfor tvistemaal samt skyldsætninger og lignende forretninger.

Midlertidig lov^{*)}¹⁾ om konserveringsbedrifter for 22. desbr. frukt, bær og grønnsaker. Nr. 3.

§ 1. Med konserveringsbedrift menes i denne lov enhver virksomhet som går ut på å konservere (ved tørking, salting, frysing, hermetisk nedlegging eller på annen måte) for salg frukt, bær eller

^{*)} Kunngj. 30. desember i Lovtid. 1 nr. 50.

¹⁾ St.vedtak 8. desember. Se Ot. prp. nr. 26. Innst. O. nr. 135. St.tid., forh. i Ot. s. 436—451; i Lt. s. 139—144.

22. desbr. grønnsaker, eller produkter som helt eller for en vesentlig del er
Nr. 3. framstillet av frukt, bær eller grønnsaker.

I tvilstilfelle avgjør vedkommende departement om en virksomhet er å anse som konserveringsbedrift etter denne lov.

§ 2. Ingen må drive konserveringsbedrift uten tillatelse av vedkommende departement. Heller ikke må en igangværende bedrift utvides eller flyttes til annen kommune eller dens produksjon omlegges uten tillatelse av departementet.

Departementet gir nærmere regler om hvilke opplysninger søknad om tillatelse til å drive konserveringsbedrift eller til utvidelse, flytning eller omlegging av igangværende bedrift skal inneholde.

§ 3. Vedkommende departement utferdiger regler om konserveringsbedriftenes lokaler og utstyr og om den tekniske leders faglige kvalifikasjoner.

§ 4. Enhver bedrift som går inn under denne lov, plikter på anmodning å meddele departementet skriftlig eller muntlig alle opplysninger om sin virksomhet. Den som departementet gir myndighet til det, kan kreve å få gjøre seg kjent med forretningspapirer, regnskapsbøker, styre- og forhandlingsprotokoller m. v. og å få adgang til bedriftens lokaler.

Enhver som i sin stillings medfør mottar opplysninger etter reglene i denne lov, plikter å bevare taushet om det opplyste i den utstrekning han ikke i tjenestens medfør må meddele opplysningene videre.

§ 5. Departementet oppnevner et råd på 7 medlemmer som skal være rådgivende overfor departementet i saker etter denne lov. Norges Bondelag, Norsk Bonde og Småbrukarlag, Kontraktdyrkernes Landslag, Gartnerhallen, Konservesfabrikkenes forening, De Norske Hermetikkfabrikkers Landsforening, Norsk Næring og Nydelsesmiddel arbeiderforbund skal gis adgang til å komme med forslag til hvert sitt medlem av rådet.

§ 6. Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelsene i denne lov eller regler som er utferdiget etter den, straffes med bøter eller med fengsel inntil 3 måneder. På samme måte straffes forsøk.

I gjentakelsestilfelle kan retten til å drive næringen fradømmes den skyldige for en tid av inntil 5 år.

§ 7. Denne lov trer i kraft straks.

Fra samme tid oppheves lov nr. 2 av 29. oktober 1948 om at §§ 1, 2, 3 og 5 i føreseger fra 8. august 1941 om konserveringsverksemdet for frukt, bær og grønnsaker skal halda fram å gjelda.

Lov *)¹⁾ om endring i og tillegg til skattelov 22. desbr.
for landet av 18. august 1911. Nr. 4.

I.

Skattelov for landet av 18. august 1911 endres slik:

§ 44, sjette ledd, utgår.

§ 44, sjuende til tiende ledd blir sjette til niende ledd.

II.

Denne lov trer i kraft straks.

Den hittil gjeldende bestemmelse i landskattelovens § 44, sjette ledd, om fradrag for tap, som ved boligbygging oppstår derved, at byggeomkostningene overstiger bygningens normalverdi, skal fortsatt gjelde for bygning som er påbegynt oppført før denne lovs ikrafttreden. Sådant fradrag tilstås dog bare i den utstrekning, som av kommunestyret i vedtekt er bestemt, og bare for så vidt vedtekten er godkjent av vedkommende regjeringsdepartement før denne lovs ikrafttreden.

Lov *)¹⁾ om endring i og tillegg til skattelov 22. desbr.
for byene av 18. august 1911. Nr. 5.

I.

Skattelov for byene av 18. august 1911 endres slik:

§ 38, femte ledd utgår.

§ 38, sjette til niende ledd blir femte til åttende ledd.

II.

Denne lov trer i kraft straks.

Den hittil gjeldende bestemmelse i byskattelovens § 38, femte ledd, om fradrag for tap, som ved boligbygging oppstår derved, at byggeomkostningene overstiger bygningens normalverdi, skal fortsatt gjelde for bygning som er påbegynt oppført før denne lovs ikrafttreden. Sådant fradrag tilstås dog bare i den utstrekning, som av kommunestyret i vedtekt er bestemt, og bare for så vidt vedtekten er godkjent av vedkommende regjeringsdepartement før denne lovs ikrafttreden.

*) Kunngj. 30. desember i Lovtid. 1 nr. 50.

¹⁾ St.vedtak 13. desember. Se Ot. prp. nr. 58. Innst. O. nr. 147. St.tid., forh. i Ot. s. 472—481; i Lt. s. 147.

22. desbr. 1950 **Lov*)¹⁾ om midlertidig tillegg til skattelovene**
Nr. 6. for landet og for byene av 18. august 1911.

I.

Reglene i skattelov for landet § 44, femte ledd, skattelov for byene § 38, fjerde ledd, om fradrag i inntekten for overpris på driftsmidler som er ervervet under ekstraordinære konjunkturførhold, blir ikke å anvende når driftsmidlet er ervervet i tiden fra 20. oktober 1950 til 31. desember 1952. Dette gjelder dog ikke når skriftlig avtale om levering av et driftsmiddel er sluttet eller oppføring av et anlegg er påbegynt, før 20. oktober 1950. Det gjelder heller ikke når ervervsen bare kan skje med løyve fra offentlig myndighet og slikt løyve er gitt før 20. oktober 1950.

Kongen kan gjøre unntak fra bestemmelsen i første ledd når valuta- eller beredskapsmessige hensyn i særlig grad taler for det. Kongen kan da gi samtykke til overprisavskrivning for driftsmidlet er levert og tatt i bruk og kan også fastsette andre særregler.

II.

Skattepliktig som under utøvelsen av sin næring anvender betydelige driftsmidler, bestemt for varig bruk, jfr. landskattelovens § 44, byskattelovens § 38, begges første ledd, bokstav c, kan kreve fradrag ved inntektsansettelsen for avsetning til fond for senere kjøp av driftsmidler etter følgende regler:

1. Fradrag kan kreves med inntil 20 pst. av den del av årsinntekten i vedkommende kommune som overstiger kr. 10 000. Hvis gjennomsnittsberegning nyttes og gjennomsnittsinntekten er større enn årsinntekten, kan det fradrag som skal gis i årsinntekten beregnes på grunnlag av gjennomsnittsinntekten. Fradrag kan ikke innrømmes med mer enn det tredobbelte av det beløp den skattepliktige har fått godkjent til fradrag i inntekten i 1949 eller avvikende regnskapsår som ordinær avskrivning på driftsmidler etter landskattelovens § 44, byskattelovens § 38, begges første ledd bokstav c. Den skattepliktige kan dog uten hinder av bestemmelsen i foregående punktum kreve fradrag for et beløp som svarer til 3 pst. av den verdi bygninger med tilhørende nødvendig tomtgrunn og 15 pst. av den verdi den skattepliktiges øvrige betydelige driftsmidler, bestemt til varig bruk, er satt i ved ligningen for 1950—51. For skattepliktige

*) Kunngj. 30. desember i Lovtid. 1 nr. 50.

¹⁾ St.vedtak 14. desember. Se Ot. prp. nr. 81. Innst. O. nr. XVIII. St.tid., forh. i Ot. s. 592—623; Lt. s. 182—192.

som kommer til senere, legges til grunn den verdi bygninger og andre driftsmidler blir satt i ved første ligning av den skattepliktige i distriktet. 22. desbr. Nr. 6.

2. Skattepliktig som kan gjøre krav på fradrag i inntekten for avskrivning av overpris på driftsmiddel, jfr. landskattelovens § 44, femte ledd, byskattelovens § 38, fjerde ledd, kan bare kreve fradrag for avsetning til fond etter reglene i dette avsnitt i den utstrekning det fradrag som kan tilstås for avsetning til fond overstiger det fradrag den skattepliktige kan kreve for overprisavskrivning.
3. Fradrag etter dette avsnitt er betinget av at det avsatte beløp blir satt inn på særskilt konto i bank for utløpet av den frist som er satt for innsendingen av den skattepliktiges selvangivelse. Bevitnelse fra banken må følge som vedlegg til selvangivelsen.
4. Beløp som i samsvar med bestemmelsen under 3 er satt inn på særskilt konto, kan av den skattepliktige ikke heves, stilles som sikkerhet for gjeld eller nyttes på annen måte før det er truffet vedtak om frigiving, jfr. bestemmelsen under 7.
5. Kongen eller den han gir fullmakt treffer vedtak om frigiving av midler som er satt av til fond for senere kjøp av driftsmidler. Det kan bestemmes at midlene skal nyttes til kjøp av driftsmidler innen en viss tid etter at vedtak om frigiving er truffet. Kongen kan også gi nærmere regler om gjennomføringen av bestemmelsene i dette avsnitt, derunder om beregning av fradrag i tilfelle årets inntekt av næring kommer under beskatning i flere kommuner, om at båndlegging skal kunne finne sted på annen måte enn ved innsetting på særskilt konto i bank og om at bankene skal overføre til Norges Bank de midler som settes inn på særskilt konto etter forskriftene under 3.
6. Når nytt driftsmiddel er ervervet skal dette nedskrives med et beløp som svarer til det som er tatt fra fond, avsatt etter reglene i dette avsnitt. For denne nedskrivning blir det ikke å gi fradrag ved inntektsligningen.
7. Ligningsvesenets forretningsfører (ligningssjefen, ligningssekretæren) i den kommune der fradrag er gitt, kan også før vedtak om frigiving er truffet etter søknad samtykke i at midler som er innsatt på særskilt konto etter reglene under 3 blir utbetalt til den skattepliktige. Dette gjelder dog ikke for beløp som søkeren ville ha pliktet å sette inn på særskilt konto etter bestemmelsene under III dersom avsetning til fond ikke var foretatt. Forretningsføreren skal straks når samtykke som nevnt er gitt foreta etterligning hvorunder fradraget for avsetning til

22. desbr. fond for senere kjøp av driftsmidler settes ut av betraktning.
Nr. 6. Slik etterligning blir også å foreta hvis midlene etter at de er frigitt blir nyttet til annet enn kjøp av driftsmidler, hvis de ikke blir nyttet før utløpet av frist som er fastsatt med hjemmel i bestemmelsene under 5, annet punktum, og hvis den skattepliktige på annen måte setter seg ut over bestemmelsene i dette avsnitt eller regler som er utferdiget med hjemmel i disse bestemmelser.
8. Vedkommende bank plikter å sende melding om enhver utbetaling av midler som er innsatt på særskilt konto som nevnt under 3. Meldingen skal sendes til forretningsføreren for ligningsvesenet (ligningssekretæren, ligningssjefen) i den kommune hvor det er gitt fradrag for avsetningen.
9. Fradrag etter reglene i dette avsnitt kan kreves for inntektsårene 1950, 1951 og 1952 eller avvikende regnskapsår.

III.

Fradrag i inntekten i 1950, 1951 og 1952 eller avvikende regnskapsår for avskrivning, derunder overprisavskrivning, på driftsmidler, kan — for så vidt fradraget utgjør kr. 10 000 eller mer — bare gis skattepliktig som godtgjør at et beløp som svarer til 10 pst. av fradraget er innsatt på særskilt konto i bank.

Beløp som i samsvar med bestemmelsen i første ledd er innsatt på særskilt konto, kan den skattepliktige ikke heve, stille som sikkerhet for gjeld eller utnytte på annen måte før Kongen eller den han gir fullmakt treffer vedtak om frigiving.

For skattepliktig som har foretatt avsetning til fond for senere kjøp av driftsmidler med det høyeste beløp som han etter reglene under II kan kreve fradrag for, er plikten til å gjøre innskudd på særskilt konto etter reglene i dette avsnitt begrenset til det beløp, hvormed det innskudd som er foreskrevet i første ledd måtte overstige det beløp som er avsatt til fondet.

Kongen kan gi nærmere regler om gjennomføring av reglene i dette avsnitt, derunder om at bankene skal overføre til Norges Bank de midler som settes inn på særskilt konto etter forskriftene i annet ledd.

IV.

1. Skattepliktig som etter de alminnelige skattelover har krav på fradrag i inntekten for utgifter til vedlikehold og reparasjon av bygning, skal ved ansettelsen av inntekten i kalenderåret 1951 gis et fradrag tilsvarende 1,5 pst. av den verdi bygningen med tilhørende nødvendig tomtegrunn blir satt i ved ligningen for 1952—53. Er byg-

ningen tatt i bruk etter 1. januar 1940 skal fradraget utgjøre 1 pst. 22. desbr. av verdien. Ved ansettelsen av inntekten for det nevnte og senere år skal det ikke gis fradrag for utgifter til vedlikehold, reparasjon, ombygging eller annen utbedring av bygning, utført i 1951. Det kan heller ikke ved ligningen for 1952—53 eller senere år kreves fradrag for avskrivning på verdier som skriver seg fra ombygging eller annen utbedring av bygning, utført i 1951. Nr. 6.

2. Benytter den skattepliktige et regnskapsår som ikke faller sammen med kalenderåret, jfr. landskattelovens § 41, byskattelovens § 35, begges annet ledd, får reglene under 1 anvendelse ved ansettelsen av inntekten i det regnskapsår som begynner i kalenderåret 1951.

3. Uttrykket bygning under 1 omfatter bygninger av enhver art, kaier, kraftverk, damanlegg og tribuner. Uttrykket omfatter ikke maskiner eller andre inventargjenstander selv om disse er fast forbundet med bygningen.

4. Bestemmelsene under 1 gjelder ikke når bygningen nyttes som driftsmiddel i næring og nettoinntekten av næringen ansettes ved prosentligning.

5. Bestemmelsene under 1 gjelder heller ikke når bygningen

- a) i sin helhet nyttes til boligformål. Det samme gjelder bygninger som vesentlig nyttes til boligformål og inntektene for de rom som brukes som bolig, utgjør minst $\frac{2}{3}$ av de samlede leieinntekter av bygningen eller
- b) nyttes som driftsmiddel i gårdsbruk og inntekten av gårdsbruket ansettes ved direkte ligning.

Utgifter til vedlikehold, reparasjon, ombygging eller annen utbedring av bygning som nevnt under a) og b) kan dog ikke kreves fratrukket i inntekten i 1951 med mindre den skattepliktige legitimerer at han eller andre i forbindelse med utføringen av arbeidet ikke har overtrådt lov av 11. juni 1947 om arbeidskraft til bygge- og anleggsarbeid, bestemmelser gitt i medhold av denne lov eller gjeldende bestemmelser eller forskrifter om rasjonering eller bruk av bygningsmaterialer, derunder også forskrifter eller vilkår fastsatt av vedkommende departement, Arbeidsdirektoratet, fylkesforsyningsnemnd, forsyningsnemnd, fylkesarbeidsnemnd eller arbeidsnemnd.

6. Utgifter som nevnt under 1, tredje punktum, og 5, annet ledd, er ethvert beløp som er påløpet som utgift i forbindelse med vedlikehold, reparasjon, ombygging eller annen utbedring av bygning, derunder også lønn til personer som er ansatt i den skattepliktiges tjeneste.

7. Vedkommende departement eller den det gir fullmakt kan utferdige nærmere regler til gjennomføring av bestemmelsene i dette

22. desbr. avsnitt. I disse regler kan det gis særskilte forskrifter om føringen
 Nr. 6. av de skattepliktiges regnskaper og om hvilken form legitimasjon som nevnt under 5 skal ha.

8. Skattepliktig som ikke følger de forskrifter som med hjemmel i reglene under 7 blir fastsatt om regnskapsføring og om oppgaver til ligningsmyndighetene, har ikke krav på fradrag etter reglene under 1, første og annet punktum.

V.

Denne lov trer i kraft straks.

Midlertidig lov av 14. juli 1950 om begrensning av adgangen til å kreve fradrag ved inntektslikningen for utgifter til reparasjon, utbedring m. v. av bygning får bare anvendelse ved ansettelse av inntekten i 1950. For skattepliktige som nytter et regnskapsår som ikke faller sammen med kalenderåret, får lov av 14. juli 1950 bare anvendelse ved ansettelse av inntekten i det regnskapsår som begynner i kalenderåret 1950.

22. desbr. **Kongelig resolusjon.**

I medhold av stortingsvedtak av 1. november 1950 bemyndiges Justisdepartementet for tiden inntil 31. desember 1952 å ettergi erstatning til Staten for omkostninger i straffesaker og i benefiserte saker, samt inndragning og erstatning til statskassen i straffesaker, der særlige omstendigheter taler for det.

22. desbr. **Kongelig resolusjon. *)**

I. I medhold av lov av 19. mai 1933 om tilsyn med næringsmidler m. v. bestemmes at § 7 i forskrifter av 22. oktober 1948 for handel med nærings- og nytelsesmidler fra kiosker, boder, disker, pølsevogner o. l. skal lyde:

Med mindre departementet bestemmer annet, kan følgende nærings- og nytelsesmidler selges ved porthandel:

1. Varme pølser og lomper fra godkjent tilberedningssted.
2. Sjokolade og sukkerprodukter som er innpakket i pakning fra godkjent fabrikk.
3. Spiseis, når denne er tilberedt av godkjent produsent og på produksjonsstedet er fylt i godkjent emballasje med produsentens navn.
4. Frukt som er innpakket av produsenten eller av helserådet godkjent pakkentral, og frukt hvor skallet må fjernes før den spises, f. eks. appelsiner og bananer.

*) Kunngj. 12. januar i Lovtid. 1 nr. 2 for 1951.

5. Rundstykker, kuvertbrød, kjeks og kjeksbrudd, innpakket fra 22. desbr, produsent.
6. Kullsyreholdige leskedrikker og mineralvann på lukket flaske fra godkjent produsent.

Departementet kan bestemme at også andre nærings- og nytelsesmidler enn de som er nevnt i punkt 1—6 kan selges ved port-handel. Dog er det forbudt å selge skalldyr (reker, krabber, m. v.).

Ved servering av brus, selters m. v. er det ikke tillatt å stille glass eller kopper til kundens disposisjon.

Alle varer som befinner seg i boden, kiosken eller vognen, ansees utbudt til salg.

II. Endringen trer i kraft straks.

Kongelig resolusjon om bestemmelser om lønn av 22. desbr, Losfondet til losbåtmannskaper.

Med hjemmel i § 22, punkt 2, litra c i lov av 9. april 1948 om losvesenet fastsettes følgende bestemmelser om lønn av Losfondet til losbåtmannskaper ved losstasjoner med fast vakthold:

§ 1. Det departementet Losvesenet hører under kan bestemme at losbåtmannskaper som har sammenhengende tjeneste hele året på losfartøyer ved losstasjoner med fast vakthold, skal lønnes av Losfondet etter de bestemmelser om lønns- og arbeidsvilkår som fastsettes av departementet.

Losbåtmannskaper blir ikke å regne for offentlige tjenestemenn.

§ 2. Med losbåtmannskaper menes losbåtmenn av klasse I og II og losgutter.

Kvalifikasjonskravene for losbåtmannskaper er:

- a. Losbåtmenn av klasse I må inneha kystskippersertifikat av 2. klasse eller et høyere sertifikat for navigatører.
- b. Losbåtmenn av klasse II må ha minst 3 års fartstid på dekk etter fylte 15 år.
- c. Losgutter må være fylt 15 år.

De til enhver tid gjeldende forskrifter om legeundersøkelse av sjømenn får tilsvarende anvendelse på losbåtmannskaper.

§ 3. Antallet av losbåtmannskaper som skal lønnes av Losfondet fastsettes av departementet.

Losbåtmenn av klasse I skal bare tilsettes på losfartøyer over 25 registertonn brutto.

§ 4. Når hensynet til utdannelsen av loslæringer tilsier det, kan Losdirektøren etter å ha innhentet uttalelse fra vedkommende losoldermann eller losoldermenn og gjennom denne eller disse fra

22. desbr. losene på vedkommende fartøy eller fartøyer avskjedige losbåtmannskaper med mer enn 1 års tjeneste.

§ 5. Ledig stilling som losbåtmannskap skal kunngjøres i minst 1 av de mest utbredte aviser i distriktet og ved oppslag på loskontoret. Kvalifikasjonskravene skal angis i kunngjøringen. Den ledige stilling skal meldes til nærmeste sjømannskontor. De fast ansatte loser på vedkommende fartøy sender samtlige innkomne søknader med sitt forslag til losoldermannen som foretar ansettelsen.

Losoldermannen kan etter samråd med losene anta losbåtmannskaper til midlertidig tjeneste uten forutgående kunngjøring dersom forholdene gjør det påkrevd.

Losoldermannen treffer bestemmelse om oppsigelse eller avskjed etter sjømannslovens regler etter å ha samrådd seg med vedkommende loser.

Losoldermannen skal uten opphold meddele Losdirektøren når losbåtmannskaper tiltrer eller fratrer tjenesten.

22. desbr. **Kongelig resolusjon *)** om nedsettelse av konsesjonsgrensene etter skogkonsesjonsloven og jordkonsesjonsloven for Glemmen herred, Østfold fylke.

22. desbr. **Kongelig resolusjon. *)**

I medhold av lov om foranstaltninger til å sikre og ordne landets forsyning med livsfornødenheter og andre varer av 14. mai 1917 bestemmes:

1. Det skal settes i verk tellinger av landets forråd av en del viktige varer, første gang pr. 31. desember 1950.
2. Alle som sitter inne med forråd av de varer tellingen omfatter, plikter å gi de opplysninger som kreves på den måte og til den tid som fastsettes.
3. Handelsdepartementet bestemmer hvilke varer tellingene skal omfatte, og Statistisk Sentralbyrå får fullmakt til å fastsette det som ellers er nødvendig for å sette tellingen i verk.
4. Disse føresegnene trer i kraft straks.

22. desbr. **Kongelig resolusjon *)** om bestemmelser om oppløsning av Investeringsfondet for skogbruket.

I medhold av mellombels lov av 30. juni 1947 om prisregulering og anna regulering av næringsverksemd fastsettes:

§ 1. Investeringsfondet for skogbruket, opprettet ved kgl. resolusjon av 15. august 1947, oppløses fra den tid Finansdepartementet

*) Kunngj. 12. januar i Lovtid. 1 nr. 2 for 1951.

bestemmer. De midler fondet måtte ha ved oppløsningen etter at 22. desbr. forpliktelsene er dekket, blir å betale tilbake til Staten til avdrag på det beløp som Staten foreløpig har utbetalt til dekning av fondets underskudd.

§ 2. De bestemmelser om avgift til Investeringsfondet for skogbruket og om tilskudd av fondets midler som er fastsatt ved kgl. resolusjon av 15. august 1947, kgl. resolusjon av 10. oktober 1947 og kgl. resolusjon av 19. november 1948, oppheves fra det tidspunkt fondet oppløses.

§ 3. Disse bestemmelser trer i kraft straks.

Kongelig resolusjon *) om bestemmelser om oppløsning av Prisutjevningsfondet i treforedlingsindustrien. 22. desbr.

I medhold av mellombels lov av 30. juni 1947 om prisregulering og anna regulering av næringsverksemd fastsettes:

§ 1. Prisutjevningsfondet i treforedlingsindustrien opprettet ved kgl. resolusjon av 15. august 1947 oppløses fra den tid Finansdepartementet bestemmer. Den del av fondets overskudd ved oppløsningen som skal brukes til prisutjevning, overføres til Prisdirektoratets alminnelige prisreguleringsfond. Finansdepartementet treffer nærmere bestemmelser om gjennomføringen av oppløsningen.

§ 2. De bestemmelser om produksjonsavgift i treforedlingsindustrien som er fastsatt ved kgl. resolusjon av 15. august 1947 oppheves fra det tidspunkt fondet oppløses.

§ 3. Disse bestemmelser trer i kraft straks.

Kongelig resolusjon *) om bestemmelser om oppløsning av Prisutjevningsfondet for eksporttømmer. 22. desbr.

I medhold av mellombels lov av 30. juni 1947 om prisregulering og anna regulering av næringsverksemd fastsettes:

§ 1. Prisutjevningsfondet for eksporttømmer, opprettet ved kgl. resolusjon av 16. januar 1948, oppløses fra den tid Finansdepartementet bestemmer. Den del av fondets overskudd ved oppløsningen som skal brukes til prisutjevning overføres til Prisdirektoratets alminnelige prisreguleringsfond. Finansdepartementet treffer nærmere bestemmelser om gjennomføringen av oppløsningen.

§ 2. De bestemmelser om prisutjevningsavgift ved utførsel av tømmer som er fastsatt ved kgl. resolusjon av 16. januar 1948 oppheves fra det tidspunkt fondet oppløses.

§ 3. Disse bestemmelser trer i kraft straks.

*) Kunngj. 12. desember i Lovtid. 1 nr. 2 for 1951.

22. desbr. **Bestemmelse ***), gitt av Fiskeridepartementet, om forbud mot snurpenotfiske m. v. under vintersildfiskeriene i månedene mars og april i Bortnepollen i Sogn og Fjordane østenfor 5° 20' o.l.
22. desbr. **Bestemmelser ***), gitt av Fiskeridepartementet, om dispensasjon fra forbudet mot å fiske med snurpenot om natten under vintersildfiskeriene for sesongen 1951 for strekningen Selbjørnfjorden—Jærens rev.
22. desbr. **Bestemmelser ***), gitt av Fiskeridepartementet, om forbud mot snurpenotfiske på særlig viktige kastevåger og i trange fjorder og i sund hvor det er sildeinnsig under vintersildfiskeriene, 1950—51.
22. desbr. **Rundskrivelse** fra Samferdselsdepartementet om endring i regler og satser for offentlige tjenestemenn ved reiser i statens ærend utenfor rikets grenser av 31. mars 1933 med senere endringer.
- Ved kgl. resolusjon av 15. desember 1950 ble det bestemt at det avsnitt i regler og satser for offentlige tjenestemenn ved reiser i statens ærend utenfor rikets grenser av 31. mars 1933 med senere endringer som omhandler refusjon av nødvendige utlegg til pass m. v. skal fra 1. januar 1951 lyde slik:
- «foruten den nevnte godtgjørelse tilkommer tjenestemenn refusjon av nødvendige utlegg til pass, visum, provisjon ved kjøp av fremmed valuta m. v. Legitimerte utlegg til ulykkesforsikring refunderes for reise med fly for en forsikringssum av inntil kr. 50 000 ved dødsfall og invaliditet. Videre kan Samferdselsdepartementet tilstå
- Den foretatte endring går ut på at tjenestemennene nå kan føre opp i skyssregningene utlegg de har hatt til ulykkesforsikring for reiser med fly som foran nevnt.
- I henhold til reglene for utenlandsreiser skal utgiftene ved reisen søkes innskrenket til det minst mulige.
- I de tilfelle da bruk av fly ikke faller billigst for det offentlige — skyss- og kostgodtgjørelse sett under ett — vil det ikke sjelden være av vesentlig betydning for det offentlige at reisefra været innskrenkes til det minst mulige. I slike tilfelle antar en at det departement vedkommende tjenestemann sorterer under kan samtykke i bruk av fly under henvisning til tidsfaktoren.

*) Kunngj. 12. januar i Lovtid. 1 nr. 2 for 1951.

Skriv *) frå Kommunal- og arbeidsdepartementet om vedtekt 22. desbr. til § 116 i bygningslova for R a n d a b e r g bygningstrok, Rogaland fylke.

Skriv *) frå Kommunal- og arbeidsdepartementet om vedtekt 22. desbr. til bygningslova § 116 for Ytre Arna, Indre Arna og Espeland bygningssdistrikt i H a u s kommune, Hordaland fylke.

Skrivelse *) fra Kommunal- og arbeidsdepartementet om ved- 22. desbr. tekt til bygningslovens § 104, punkt 3, for T r o m s ø.

Skrivelse *) fra Kommunal- og arbeidsdepartementet om ved- 22. desbr. tekt til bygningslovens § 104, punkt 3, for S t e i n k j e r.

Skrivelse *) fra Kommunal- og arbeidsdepartementet om ved- 22. desbr. tekt til bygningslovens § 104, punkt 3, for V a r d ø.

Skrivelse *) fra Kommunal- og arbeidsdepartementet om ved- 22. desbr. tekt til bygningslovens § 104, punkt 3, for H a m m e r f e s t.

Rundskrivelse fra Justis- og politidepartementet.

23. desbr.

L o v o m n o r s k r i k s b o r g a r r e t t .

Den 8. desember 1950 ble Stortingets vedtak til lov om norsk riksborgarrett (Ot.prp. nr. 15/1950, Innst. O. IX 1950) sanksjonert.

Loven trer i kraft 1. januar 1951. Samtidig oppheves lov om norsk statsborgerrett av 8. august 1924 og lov om tillegg til statsborgarlov av 13. desember 1946. I likhet med statsborgerloven av 21. april 1888 vil imidlertid disse lover fremdeles være av betydning for et stort antall personers statsborgerlige stilling.

Den nye lov, som er resultatet av nordisk samarbeid, svarer i det vesentlige til likelydende lover, som også trer i kraft 1. januar 1951, i Danmark og Sverige. Formålet med lovrevisjonen var dels å gjennomføre full likestilling mellom kjønnene når det gjelder erverv og tap av statsborgerrett, dels å innføre lempninger i vilkårene for statsborgererverv for borgere av de nordiske land og endelig å gjennomføre slike endringer i de øvrige bestemmelser om erverv og tap av statsborgerrett som utviklingen har vist er ønskelige.

Som bilag 1 til denne rundskrivelse tas inn den nye lov¹⁾ og som bilag 2 kgl. resolusjon av 8. desember 1950, som gir Justisdepartementet fullmakt til å meddele bevillinger og til å utferdige nærmere forskrifter til gjennomføring av loven.¹⁾

*) Kunngj. 12. januar i Lovtid. 1 nr. 2 for 1951.

¹⁾ Inn tatt under datum i Lovtid. 2.

23. desbr. Til orientering bemerkes:

A.

Kvinnens statsborgerlige likestilling.

Kvinnens likestilling viser seg ved at loven ikke lenger har noen bestemmelse som svarer til § 3 i statsborgerloven av 1924 (ervert av borgerrett ved ekteskap med nordmann). Utenlandsk kvinne som gifter seg med norsk statsborger, erverver derfor ikke lenger norsk statsborgerrett ved ekteskapet. Hun må søke på vanlig måte om norsk statsborgerrett ved bevilling, hvis hun da ikke skulle komme inn under noen annen ervervsbestemmelse, jfr. § 3. Hun har imidlertid mulighet for å få bevilling etter kortere tid enn lovens vanlige frist, jfr. § 6, 2. ledd.

Som følge av likestillingen erverver gift kvinne ikke lenger statsborgerrett som biperson ved mannens ervert av norsk statsborgerrett, som etter den gamle lovs § 6. Reglene om bipersoners ervert i den nye lov gjelder bare barn (§ 5). Bortsett fra overgangsbestemmelsene i § 13 gjelder alle lovens ervervsbestemmelser likt for menn og kvinner, gifte som ugifte. Når det gjelder adgangen til å overføre statsborgerretten til barna, er det dog fremdeles forskjell mellom menn og kvinner, idet barna i statsborgerlig henseende som hovedregel følger faren, jfr. §§ 1 og 5.

Også ved tap av borgerskapet er den gifte kvinnes stilling som biperson bortfalt. Ved fødsel og oppvekst i utlandet taper således gift kvinne etter lovens § 8 sitt norske borgerskap på helt selvstendig grunnlag, likesom hun kan beholde borgerskapet selv om mannen taper sitt.

I sammenheng med kvinnens likestilling står også den viktige forandring i bestemmelsen om tap av norsk statsborgerrett ved å ervert fremmed, jfr. § 7 (den gamle lovs § 8). Norsk kvinne som gifter seg med utlending, taper etter den gamle lov sin statsborgerrett, hvis hun ved ekteskapet erverver fremmed borgerrett og forlater landet. Etter den nye lov tapes ikke det norske borgerskap, med mindre hun erverver fremmed statsborgerrett etter egen søknad eller uttrykkelig samtykke (altså ikke som umiddelbar — automatisk — følge av ekteskapet), jfr. § 7 nr. 1.

Gift kvinne som først erverver mannens fremmede borgerskap ved å la seg naturalisere i hans hjemland (som i U.S.A.) eller ved å avgi erklæring til dettes myndigheter (som i Storbritannia), mister derved sitt norske borgerskap. Tapet inntreffer da straks og uten hensyn til om hun fortsatt blir boende i Norge. Når det ufrivillige (automatiske) ervert av fremmed borgerskap bortfaller som tapsgrunn, er det ikke naturligt å beholde den gamle lovs bestemmelse

om at tapet først inntreffer ved utflytning fra riket. Dens bestemmelse derom er derfor ikke gjentatt i den nye lov.

Overgangsbestemmelsen i § 13 gir tidligere norsk kvinne som etter eldre lovgivning har mistet statsborgerretten som umiddelbar følge av ekteskap, adgang til å gjennerverve denne. Se nærmere herom under avsnitt C.

B.

Særregler i forhold mellom de nordiske land.

Den nye lovs bestemmelser om gjensidige lempninger i forholdet mellom de nordiske land finnes i §§ 6 og 10.

Etter § 6, 2. ledd, 3. punktum, kan det gis statsborgerbevilling til dansk, finsk, islandsk eller svensk søker som har bodd i landet en kortere tid enn de foreskrevne 7 år.

Etter § 10 kan Kongen treffe avtale med Danmark, Finnland, Island og Sverige om gjensidige innrømmelser overfor personer som er født i, har bodd i eller er borger av disse land. Slik avtale er 21. d. m. truffet med Danmark og Sverige, og er tatt inn som bilag 3.¹⁾ Overenskomsten trer i kraft 1. januar 1951 (samtidig med loven). Departementet henleder særlig oppmerksomheten på at § 10 B og C åpner adgang for danske og svenske statsborgere til under visse vilkår å erverve norsk borgerskap ved å avgi erklæring til fylkesmannen om at de ønsker å bli norske (se herom under avsnitt C).

C.

Erverv av statsborgerrett ved erklæring til fylkesmannen.

Det erverv av norsk statsborgerskap som hittil har funnet sted etter den gamle statsborgerlovs §§ 2 og 4 er skjedd automatisk, uavhengig av noen viljeserklæring til offentlig myndighet. Etter den nye lovs §§ 3 og 4 inntreffer det tilsvarende erverv alene når vedkommende til fylkesmannen melder sitt ønske om å bli norsk borger. Det samme gjelder det erverv som lovens § 10 B og C åpner adgang til for borger av avtaleland, jfr. bilag 3. Også den erklæring som er vilkår for gjennerverv etter overgangsbestemmelsene i lovens §§ 13 og 14 blir i Norge å avgi til fylkesmannen, i utlandet til vedkommende ambassade, legasjon eller lønte konsul. Som følge av disse bestemmelser vil tidspunktet for erverv av norsk borgerskap også i disse tilfelle fremgå av offentlige protokoller (erverv ved fødsel og legitimasjon vil fremgå av fødsels- og vigselfregistrene).

Etter den nye lov blir således fylkesmennenes befattning med statsborgerlovens administrasjon betydelig utvidet, idet de foruten

¹⁾ Inntatt under datum i Lovtid. 2.

23. desbr. å delta i den forberedende behandling av statsborgersøknader også må motta og prøve de erklæringer som avgis etter lovens §§ 3, 4, 10 B og C, 13 og 14. På den annen side bortfaller de erklæringer som avgis etter den gamle lovs § 2 (om ikke å ville bli norsk ved fødsel og opphold i Norge), mens erklæring etter dennes § 13, 3. ledd avløses av erklæring etter § 13 i den nye lov. (Erklæring etter § 13, 1. ledd i den gamle lov er avløst av erklæring etter § 14 i den nye.)

Erklæringen avgis skriftlig og undertegnes av erklæringsgiveren personlig. Underskrift av en dertil oppnevnt fullmektig er ikke gyldig. Heller ikke kan vergen i noe tilfelle underskrive erklæring for en umyndig, jfr. § 16, 2. ledd. Noen bestemt form er for øvrig ikke foreskrevet, men departementet har som bilag 4 til denne rundskrivelse utarbeidet mønster for et skjema som kan brukes ved avgivelse av erklæringen. Skjemaet er innrettet slik at det kan brukes til erklæring etter samtlige bestemmelser, idet overflødige spørsmål lates ubesvart.

Det er av betydning at erklæringen inneholder alle de opplysninger som er nødvendige for å fastslå om erklæringsgiveren er i den stilling at han etter vedkommende lovbestemmelse har adgang til å erverve norsk statsborgerrett. Opplysningene må i nødvendig utstrekning være bekreftet ved attester fra offentlig myndighet eller ved andre tjenlige dokumenter. Fylkesmannen er ikke bundet til en bestemt sort attester, men avgjør etter eget skjønn hvilke bevismidler han finner bør godtas. Imidlertid vil man ofte være henvist til bestemte slags attester, således vil f. eks. fødsels- eller dåpsattest være det normale for å godtgjøre fødsel i riket, eventuelt også fødsel i Danmark eller Sverige. Som legitimasjon for fast bopel i riket, vil attest fra folkeregistret i alminnelighet være tilfredsstillende, men man må være oppmerksom på at folkeregistrene ikke alltid er fullstendige og at mange forsømmer å melde flytning. Særlig når vedkommendes yrke eller familieforhold ikke er slik at han knyttes til et bestemt sted, bør det kreves supplerende legitimasjoner, f. eks. konfirmasjonsattest, eksamensvitnesbyrd, vernepliktsbok, trygdekassebok eller liknende. Også dokumenter av privat karakter kan komme i betraktning, f. eks. husleiebok, fagforeningsbok osv.

Virker opplysningene mindre troverdige eller er de faktiske forhold særlig uoversiktlige, bør saken oversendes politiet til nærmere undersøkelse. Dette bør alltid skje når erklæringen gjelder § 10 B og C.

Er adgangen til erverv av norsk borgerskap betinget av at vedkommende enten ikke har noe fremmed borgerskap eller at han vil miste det ved å avgi erklæring til fylkesmannen (jfr. § 3, 1. ledd

2. punktum og § 4, 2. punktum), kan det i tilfelle kreves at han 23. desbr selv legitimerer forholdet ved attest fra rette myndighet i det fremmede land, når statsborgerforholdet ikke er på det rene.

Borgere av

Danmark,
Finnland,
De forente stater,
Island,

Italia,
Sverige og
Østerrike

trenger ikke slik legitimasjon, da det for disse land er på det rene at det fremmede statsborgerskap tapes uten videre ved å erverve norsk statsborgarrett.

Om de enkelte ervervsbestemmelser bemerkes særskilt:

§ 3. Midlertidig fravær fra riket (kortere studieopphold i utlandet, utenriks sjøfart, flyktningeopphold under krigen m. v.) er ikke til hinder for erverk av norsk statsborgerskap, såfremt vedkommende ved en samlet bedømmelse må sies den hele tid å ha hatt sitt hjem i Norge.

Er han født i Danmark eller Sverige eller har han bodd i disse land inntil det fylte 12. år, likestilles dette med fødsel og bopel i Norge, jfr. § 10 A.

Den som fyller 22 år i 1951, kan avgi erklæring inntil han fyller 24 år, jfr. § 12.

§ 4. Om bopelsforholdet gjelder det samme som er anført i merknad til § 3. Når det gjelder tidsrommet etter hjemkomsten, som ikke behøver å være mer enn 2 år, vil det ofte kunne være vanskelig å bedømme dette. Hvor forholdet ikke er helt klart, bør nærmere undersøkelser foretas.

§ 10 B. Adgangen til erverk etter denne bestemmelse står ikke bare åpen for den som fra fødselen av er borger av avtaleland, men også for person som senere er blitt det f. eks. ved ekteskap.

Den som er blitt statsborger ved bevilling er utelukket fra erverk av norsk borgerskap etter B.

Med hensyn til bevis for statsborgerskap i avtaleland gjelder de alminnelige bemerkninger foran om legitimasjoner. Oftest vil reisepass fra det annet land være den mest hensiktsmessige legitimasjon. Er det ikke på det rene at erklæringsgiveren er født i avtaleland eller foreligger andre særlige omstendigheter, bør han legitimere ved erklæring fra dansk eller svensk myndighet at han ikke har fått bor-

23. desbr.

gerretten ved bevilning. At erklæringsgiveren ikke er ilagt frihetsstraff eller forvaring, må bekreftes av politimesteren som, om erklæringsgiveren har bodd på flere steder, innhenter utskrift av strafferegisteret.

§ 10 C. Den norske statsborgerrett som erklæringsgiveren ønsker å få tilbake behøver han ikke å ha ervervet ved fødselen. Den kan bygge på en hvilken som helst ervervsgrunn, også bevilning. Heller ikke er det nødvendig at han er født i Norge eller tidligere har bodd her. Derimot må han ha fast bopel her i det øyeblikk erklæringen avgis. Det kreves derimot ikke som etter § 4, at dette bopelsforhold skal ha vart i noen bestemt tid.

Har han etteråt han mistet det norske borgerskap, vært borger av annet land enn avtaleland, er det ikke adgang til gjennerverv etter § 10 C, derimot kan det bli spørsmål om gjennerverv etter § 4.

Om bevis for tidligere norsk statsborgerskap vises til de alminnelige bemerkninger foran om legitimasjoner.

Selv om det ikke kreves at erklæringsgiveren har bodd i Norge en bestemt tid, blir han ikke norsk før det er gått en tid etter ankomsten til Norge slik at det etter forholdene er på det rene at han har fast bopel her.

§ 13. Bestemmelsen trer istedenfor § 13, 3. ledd i den gamle statsborgerlov. Ifølge denne kan tidligere norsk kvinne som etter statsborgerloven av 1888 har tapt sin norske statsborgerrett ved ekteskap med utlending, men som fordi hun bor i landet ikke ville ha tapt den etter loven av 1924, gjennerverve retten ved overfor fylkesmannen å erklære at hun ønsker å bli norsk. Den nye lov utvider denne adgang til å gjelde uansett bosted, slik at erklæring etter 1. januar 1951 kan avgis også av kvinner bosatt i utlandet. Disse gir erklæringen til vedkommende sendemann eller løynte konsul.

Erklæringen må avgis innen 5 år fra lovens ikrafttreden, dvs. senest 31. desember 1955. Denne frist gjelder også for kvinner som, fordi de er bosatt i Norge, kunne avgi erklæring etter den gamle lovs § 13, 3. ledd som ikke har noen tidsfrist.

Også kvinne som tapte sin norske statsborgerrett fordi hun i tiden 9. april 1940—31. desember 1948 giftet seg med borger av fiendestat (Tyskland, Østerrike, Japan), jfr. lov av 13. desember 1946, kan gjennerverve sin statsborgerrett ved å avgi erklæring etter § 13, dog bare såfremt hun er bosatt i Norge.

Det er ikke nødvendig at det tidligere norske borgerskap 23. desbr. er ervervet ved fødselen. Også et norsk borgerskap ervervet ved bevilling eller ekteskap med nordmann kan gjenerverves.

Heller ikke er det et vilkår at det fremmede borgerskap går tapt som følge av erklæringen til fylkesmannen. Det kan derfor tenkes at kvinne som gjenerverver norsk borgerskap etter § 13, kan få dobbelt statsborgerskap.

Kvinne som er blitt utenlandsk statsborger som umiddelbar følge av ekteskap, men som fordi hun fremdeles bor i Norge ikke har tapt sin norske statsborgerrett etter den gamle lovs § 8, trenger ikke avgi erklæring. Hun vil også beholde statsborgerretten, selv om hun etter 1. januar 1951 bosetter seg i utlandet.

Forutsetningen for gjenervervet er at vedkommende kvinne er blitt fremmed statsborger som umiddelbar følge av ekteskap med utlending eller som biperson ved mannens erverv av fremmed borgerskap, og altså ikke er blitt det etter søknad eller uttrykkelig samtykke, jfr. lovens § 7.

Det bør her has for øye at ekteskap etter en rekke lands statsborgerlovgivning ikke er ervervsgrunn. Dette gjelder blant annet de land som i nedenstående fortegnelse er oppført med en tilføyd dato (nemlig den dag fra hvilken ekteskap ikke lenger medfører erverv av statsborgerrett).

Når en kvinne legitimerer at hun er gift med borger av et av de neden nevnte land, kan man vanligvis regne med at hennes statsborgerrett er ervervet som umiddelbar følge av ekteskapet. For de land hvor en dato er tilføyd må dog ekteskapet være inngått før denne. De øvrige land i oppregningen har fremdeles den regel at statsborgerrett erverves umiddelbart ved ekteskapet. (I Belgia og Frankrike kan kvinne dog reservere seg mot erverv av mannens statsborgerrett.)

Australia (1/1 1949),	Nederland,
Belgia,	New Zealand (1/1 1949),
Canada (1/1 1947),	Polen,
Danmark (1/1 1951),	Storbritannia (1/1 1949),
De forente stater (22/9 1922),	Sverige (1/1 1951),
Finnland,	Sør-Afrikasambandet (1/9 1949),
Frankrike,	Tsjekkoslovakia (1/10 1949),
Island,	Tyskland,
Italia,	Østerrike.

23. desbr. Er kvinnen gift med borger av stat som ikke er nevnt foran, og kan hun ikke fremlegge attest fra landets myndigheter om at statsborgerretten er ervervet som umiddelbar følge av ekteskapet, bør saken forelegges for departementet.

For sikkerhets skyld bør alle kvinner som søker gjen-
ervert etter § 13, avkreves skriftlig erklæring om at de ikke har søkt eller uttrykkelig samtykket i ervert av fremmed borgerskap.

§ 14. Bestemmelsen svarer til den gamle lovs § 13, 1. ledd. Erklæring etter sist nevnte bestemmelse avgis bare til norsk sendemann eller konsul, idet den alene tar sikte på utvandrede nordmenn som fremdeles bor i utlandet. Hjemvendte utvandrere som ikke har ervervet fremmed borgerskap, erverver etter den gamle lovs § 4 norsk statsborgerrett automatisk ved bosettelsen i riket. Da imidlertid den nye lov i sin § 4 som vilkår for gjenvert krever 2 års opphold i riket, får bestemmelsen i § 14 betydning også for personer som oppholder seg i Norge.

Den som søker gjenvert etter § 14 bør alltid avkreves erklæring om at han ikke har fått fremmed statsborgerrett, men hans påstand herom bør dessuten søkes underbygget på den måte som forholdene i det enkelte tilfelle tilsier (f. eks. ved fremvisning av identitetsbevis e. l. utstedt av vedkommende lands myndighet hvori vedkommende betegnes som utlending).

Fylkesmannens prøvelse av erklæringen omfatter alene de forhold som ifølge den enkelte lovbestemmelse uttrykkelig er satt som vilkår for ervert av norsk statsborgerrett på denne måte. Det er ikke anledning til å utøve noe skjønn over hvorvidt vedkommende er ønskelig som norsk borger.

Fylkesmannen plikter å ta standpunkt til erklæringen og kan ikke henskyte avgjørelsen til departementet. Derimot kan han søke departementets vegledning om sakens rettslige side, og er spørsmålet av prinsipiell art, bør dette alltid gjøres.

Godtas erklæringen, gir fylkesmannen politimesteren pålegg om å stryke vedkommende av fremmedregisteret. Han underretter også folkeregisteret i bostedskommunen, og gir endelig vedkommende selv en attest av det innhold som fremgår av mønster inntatt som bilag 5. Attesten er gebyrfri.

Hvis erklæringen ikke godtas, underrettes vedkommende derom 23. desbr. og eventuelt om grunnen til dette. Melding sendes i så fall ikke til politiet, med mindre det har hatt saken til undersøkelse.

Ervervet av norsk statsborgerrett etter de her omhandlede bestemmelser utspringer av selve erklæringen : det tidspunkt den er avgitt til fylkesmannen (kommet denne i hende). Fylkesmannens godtagelse av erklæringen gir alene uttrykk for at han anser vilkårene oppfylt, og en avvisning utelukker derfor ikke at erverv av norsk borgerskap likevel kan ha funnet sted. Dersom det ved senere prøvelse bringes på det rene at vilkårene må ansees oppfylt, betraktes ervervet som inntrådt da erklæringen ble avgitt.

Til registrering av erklæringer etter de her omhandlede paragrafer fører hvert fylkeskontor en statsborgerprotokoll. Hertil kan brukes en protokoll, inndelt som vist i mønsteret bilag 6. Protokollen bør ikke være av mindre format enn Standard A 4 og for de mindre fylker være på minst 200 sider, for de største på minst 600 sider. I protokollen føres samtlige erklæringer inn etter hvert som de mottas og påføres mottakelsesdagen. Barn som omfattes av hovedpersonens erverv, må også føres inn i protokollen. Godtas en erklæring ikke, noteres dette i merknadsrubrikken.

I tilknytning til statsborgerprotokollen bør det føres et henvisningskartotek, som eventuelt også kan brukes for andre statsborger-saker som passerer fylkeskontoret.

D.

Søknader om statsborgerbevilling.

Lovens § 6 inneholder visse endringer i de krav som stilles for å få norsk statsborgerskap ved bevilling, nemlig:

1. Søkerens minstealder er senket fra 21 til 18 år.
2. Den tid søkeren må ha bodd i Norge, er forlenget fra 5 til 7 år.
3. Det er åpnet særskilt adgang til unntak fra de vanlige vilkår når søkeren er gift med norsk borger.
4. Det er åpnet adgang til å gi bevilling etter kortere tid enn den vanlige, når søkeren er dansk, finsk, islandsk eller svensk statsborger.

For øvrig er vilkårene i prinsippet de samme som før, og loven foranlediger heller ingen vesentlige forandringer i fremgangsmåten ved behandlingen av statsborgersøknader. De retningslinjer som er gitt i departementets rundskrivelse av 17. januar 1925 gjelder fortsatt med følgende endringer:

23. desbr. 1. Når en mann søker norsk statsborgerbevilling, skal hans hustru ikke avkreves erklæring om at hun er enig i søknaden. Er hustruen fremmed statsborger og ønsker hun å bli norsk sammen med sin mann, må hun selvstendig søke om bevilling, men søknadene kan i tilfelle behandles under ett.

Søker bare den ene av to ektefeller norsk statsborgerrett til tross for at begge er utlendinger, bør det innhentes nærmere forklaring om grunnen til at ikke også den annen søker. Dette kan være av betydning ved den videre behandling av søknaden.

2. Er søkeren en utenlandsk kvinne gift med nordmann, er det ikke nødvendig å innhente uttalelse fra forsorgsvesenet eller skattemyndighetene, med mindre særlige forhold måtte tilsi det. Heller ikke er det nødvendig for søkeren å legge ved legattest. Derimot må det foreligge vanlig straffe- og bøteattest fra politiet, som for øvrig må uttale seg om hennes forhold og herunder være oppmerksom på om det er mulighet for «skinnektenskap» eller liknende. Politiet bør derfor uttrykkelig opplyse om søkeren lever sammen med sin mann.

Er søkeren under 18 år, eller kan han på grunn av sinnssykdom ikke avgi bindende viljeserklæring, underskrives søknaden av verge, jfr. § 16, 1. ledd. (Merk motsetningen til det som gjelder ved avgivelse av erklæring etter §§ 3, 4, 10 B og C, 13 og 14, jfr. § 16, 2. ledd.)

Dersom en som kan erverve norsk borgerskap ved ensidig erklæring (avsnitt C) søker statsborgerbevilling, bør vedkommende gjøres oppmerksom på dette, slik at registrering istedet kan foretas hos fylkesmannen. Dette bør dog ikke gjøres dersom det kan være tvil om den nevnte ervervsmåte står åpen.

Gebyret for statsborgerbevilling er fortsatt kr. 100. Er søkeren utenlandsk kvinne gift med nordmann, er dog gebyret kr. 20, jfr. bilag 2.

Søker to ektefeller bevilling samtidig, betales dobbelt gebyr, men det kan søkes om nedsettelse av det ene.

Bilag 4.

23. desbr.

**Skjema for erklæring til fylkesmannen
etter §§ 3, 4, 10 B og C, 13 og 14 i lov
om norsk riksborgarrett. (Det som ikke
passer strykes/settes åpent.)**

Herr fylkesmannen i

Under henvisning til § i lov om norsk riksborgarrett av 8. desember 1950, melder jeg med dette mitt ønske om å bli norsk statsborger. Jeg er for tiden statsborger i /statsløs, men vil miste dette statsborgerskap ved å avgi denne erklæring.*) For øvrig viser jeg til nedenstående opplysninger.

Fullt navn:	
Født, når og hvor:	
Nåværende bopel:	
Stilling og arbeidssted:	
Familieforhold: (ugift, gift, enke eller enkemann, separert eller skilt, i tilfelle hustruens navn)	
Tidspunkt for ankom- sten til Norge:	
Bodd (el. hatt opphold) på følgende steder i Norge (nøyaktig tids- rom)	
Hvor og når bodd eller hatt opphold i utlandet:	
Oppgi når og hvor De ble utenlandsk statsbor- ger:	

23. desbr.

Oppgi om De i Norge er idømt frihetsstraff (ev. forvaring etter strl. §§ 39 og 39 a)

Særlige opplysninger:

Jeg har følgende barn som blir norske statsborgere sammen med meg:

..... født i

..... født i

..... født i

..... født i

Jeg forsikrer at foranstående opplysninger er riktige. Jeg kjenner til at det er satt straff for å gi falsk forklaring til offentlig myndighet. Opplysningene bekreftes ved følgende attester m. v. som jeg legger ved.

..... den

*) Stryk det som ikke passer.

Bilag 5.

23 desbr.

Attest om erverv av norsk statsborgerrett ved erklæring til fylkesmannen.

..... født den

i, bopel

har den avgitt erklæring i henhold til lov

om norsk riksborgarrett av 8. desember 1950 § og

er derved blitt norsk statsborger.

Samtidig er følgende barn blitt norske statsborgere.

..... født i

..... født i

..... født i

..... født i

Finnes påtalemyndigheten at et allerede i verk satt sikringsmiddel bør ombyttes med sikring. Da sikringsanstalt blir søkt å forelegges for Justisdepartementet, må vedkommende sikringsanstalt for den sikringsdømte ved direkte henvendelse til anstalten som vil underrette politiet når han kan tas.

Finnes påtalemyndigheten at et allerede i verk satt sikringsmiddel bør ombyttes med sikring. Da sikringsanstalt blir søkt å forelegges for Justisdepartementet, må vedkommende sikringsanstalt for den sikringsdømte ved direkte henvendelse til anstalten som vil underrette politiet når han kan tas.

Departementet finner i denne forbindelse å burde fremheve at det er en bestemt forutsetning for vår sikringslovgivning at det ikke skal brukes strengere sikringsmidler enn det i det enkelte tilfelle er nødvendig. Sikring i den nye sikringsanstalten bør derfor ikke komme på tale, hvis det er grunn til å anta at en sikring av mildere art (etrl. § 39, 1 a—d) kan gjennomføres på betryggende måte.

*) Rundskr. 12. januar i Lovtid. 1 nr. 2 for 1951.

Skrivelse *) fra Kommunal- og arbeidsdepartementet om ved- 23. desbr.
tekt til bygningslovens § 104, punkt 3, for Molde.

Skrivelse)** fra Landbruksdepartementet om vedtekter for 27. desbr.
bruk av § 55 i jordloven overfor innabygdsboende eiere av jord-
bruk i Øvre Sandsvær herred, Buskerud fylke.

Skrivelse fra Justisdepartementet.

28. desbr.

Ilebu fengsel i Bærum vil fra 1. januar 1951 bli tatt i bruk som sikringsanstalt under navnet Ila sikringsanstalt, adresse Røa. Anstalten, som vil kunne gi plass for 145 à 150 personer, er bestemt til å motta:

1. sikringsdømte menn som ellers skulle vært anbrakt i arbeids-
hus etter strl. § 39, 1 e og
2. menn som skal undergis forvaring etter strl. § 39 a.

Etter bestemmelse av Fengselsstyret vil dessuten mannlige straffanger og tvangsarbeidere kunne overføres til sikringsanstalten i særlige tilfelle når hensynet til deres behandling gjør det ønskelig.

Person som av påtalemyndigheten besluttet sikret i Ila sikringsanstalt, blir å overføre til anstalten uten at saken på forhånd forelegges for Fengselsstyret, men politiet må på forhånd søke plass for den sikringsdømte ved direkte henvendelse til anstalten som vil underrette politiet når han kan mottas.

Finner påtalemyndigheten at et allerede i verk satt sikringsmiddel bør ombyttes med sikring i Ila sikringsanstalt blir saken å forelegge for Justisdepartementet (Fengselsstyret) i samsvar med bestemmelsene i sikringsforskriftene av 23. september 1929. Straffesakens dokumenter må følge med, likeså erklæring fra sakkyndig lege, fortrinnsvis en fast sakkyndig i psykiatriske spørsmål, jfr. sikringsforskriftenes post 8 og 9.

Da den nye sikringsanstalten i første omgang skal ta imot sikringsdømte som nå er anbrakt i fengsel eller tvangsarbeidshus, vil nye sikringsdømte neppe kunne påregnes mottatt før noen måneder ut i det nye år.

Departementet finner i denne forbindelse å burde fremheve at det er en bestemt forutsetning for vår sikringslovgivning at det ikke skal brukes strengere sikringsmidler enn det i det enkelte tilfelle er nødvendig. Sikring i den nye sikringsanstalten bør derfor ikke komme på tale, hvis det er grunn til å anta at en sikring av mildere art (strl. § 39, 1 a—d) kan gjennomføres på betryggende måte.

*) Kunngj. 12. januar i Lovtid. 1 nr. 2 for 1951.

**) Kunngj. 13. januar i Lovtid. 1 nr. 3 for 1951.

28. desbr. Man går ut fra at vernelagene for så vidt vil yte sin bistand i den utstrekning det er mulig.

Sikringsanstalten er ikke beregnet på å ta imot varetektsfanger eller andre som er besluttet undergitt rettspsykiatrisk observasjon i henhold til straffeprosesslovens § 210.

Oversettelse *) til nynorsk av plakat inneholdende regler til forebyggelse av sammenstøt mellom fartøier samt signaler for havsnød av 16. mars 1910 med endringer av 25. oktober 1918, 6. februar 1925 og 14. februar 1947.

Plakat om reglar om kva som skal gjerast til å hindra samanstytt til sjøs og om signal for skip i havsnaud.

(Gjeven 16. mars 1910, omvølt 25. oktober 1918, 6. februar 1925 og 14. februar 1947.)

Bryt nokon desse føresegnene, vert han straffa etter § 418 i straffelova.

På alle norske farkostar skal dei gå fram etter desse reglane om kva som skal gjerast til å hindra samanstytt til sjøs og om ymist anna:

Innleiing.

Desse reglane skal alle farkostar fylgja både på opne havet og i farvatn som heng saman med dette såframt sjøgående farkostar ferdast der.

I desse reglane vert ein dampfarkost rekna for seglfarkost når han er under segl og ikkje under damp; men farkost under damp vert rekna for dampfarkost endå om han er under segl på same tid.

«Dampfarkost» er ein farkost som vert driven fram med maskin.**)

Ein farkost er «på veg» (*under way*) etter desse reglane, når han ikkje ligg til ankers eller er fest til land eller står på grunn.

Reglar om ljossignal og ymist anna.

Ordet «synleg» nytta i desse føresegnene om ljossignal, tyder: synleg i ei mørk natt med klår luft.

§ 1. Reglane om ljossignal skal fylgjast i allslags ver frå soleglad til solrenning; noko anna ljøs som kan verta teki for eit føresagt ljossignal, må ikkje visast i nemnde tid.

*) Tatt inn etter anmodning av Industridepartementet.

**) Ein motorfarkost er såleis «dampfarkost».

§ 2. Dampfarkost på veg (*under way*) skal føra:

- a) På eller framføre fram-masta — på framparten av farkost som ikkje har fram-mast — ei lanterne, toppplanterna, med klårt kvitt ljøs; frå skrovet og opp til lanterna skal det vera minst 6 meter, men ikkje mindre enn farkostbreidda om denne er meir enn 6 meter, likevel så at høgda aldri treng vera meir enn 12 meter; lanterna skal vera laga slik at ho stendig lyser i ein boge på 20 kompas-strekar av horisonten opphengd såleis at ho lyser 10 strekar på kvar side av farkosten, frå rett fram til 2 strekar attom tvert på kvar side, og så ljøs-sterk at ljøset er synleg minst 5 nautiske mil.
- b) På styrbord side ei lanterne — sidelanterna — med grønt ljøs, laga slik at ho stendig lyser i ein boge på 10 kompas-strekar av horisonten, opphengd såleis at ho lyser frå rett fram til 2 strekar attom tvert på styrbord side, og så ljøs-sterk at ljøset er synleg minst 2 nautiske mil.
- c) På bakbord side ei lanterne — sidelanterna — med raudt ljøs, laga slik at ho stendig lyser i ein boge på 10 kompas-strekar av horisonten, opphengd såleis at ho lyser frå rett fram til 2 strekar attom tvert på bakbord side, og så ljøs-sterk at ljøset er synleg minst 2 nautiske mil.
- d) Dei nemnde grøne og raude side-lanternene skal på den sida som vender inn mot farkosten, ha skjermar som når minst 92 centimeter framom veiken i lanterna slik at dei stengjer for at ljøset kan verta synleg over motsett stamnside.
- e) Dampfarkost på veg (*under way*), kan føra ei kvit lanterne til, laga nett lik toppplanterna som er nemnd under a. Både desse lanternene skal hanga såleis i midskipsplanet på farkosten, at den eine heng minst 4,6 meter høgare enn den andre og at den fremste heng lægst. Det skal vera stuttare frå den eine lanterna til den andre i vertikalplanet enn i horisontalplanet.

§ 3. Dampfarkost som slepar ein annan farkost, skal føra side-lanterner og dessutan 2 lanterne med klårt kvitt ljøs, opphengde i loddline, den eine opp om den andre og minst 1,83 meter frå kvarandre; slepar dampfarkosten meir enn ein farkost, skal han dessutan føra ei tredje slik lanterne, 1,83 meter oppom eller nedom dei nemnde andre to lanternene, så framt det er meir enn 183 meter frå hans atterende til atterenden på siste farkosten.

Alle desse lanternene skal vera laga på same måten, vera like ljøs-sterke og hanga nett såleis som det er sagt om toppplanterna i § 2 a, likevel så at den tredje lanterna ikkje må hanga lægre enn 4,3 meter ovan om skrovet.

Dampfarkost som slepar, kan føra ei lita lanterne med kvitt

ljøs, opphengd attom skorsteinen eller bakmasta, til styremerke for farkosten han slepar; men denne lanterna må ikkje lysa framom tvert.

§ 4.

- a) Gjer ei eller onnor uheppe at ein farkost (seglfarkost eller dampfarkost) ikkje er under kommando, skal han, på den mest berrsynlege staden og i same høgd som ei topplanterne etter § 2 a, føra to lanterner med raudt ljøs, opphengde i loddline, den eine oppom den andre, minst 1,83 meter frå kvarandre, og så ljøssterke at ljøset er synleg minst 2 nautiske mil rundt heile horisonten; på dampfarkost kjem desse lanternene i staden for nemnde topplanterne.

Om dagen skal ein slik farkost, på den mest berrsynlege staden føra to svarte kuler eller kuleforma signalfigurar båe med eit tverrmål på 61 centimeter, hangande i loddline, den eine oppom den andre, og minst 1,83 meter frå kvarandre.

- b) Farkost som held på legg ut eller tek opp telegrafkabel skal, på den staden topplanterna skal vera etter § 2 a, føra tre lanterner hangande i loddline, den eine oppom den andre og minst 1,83 meter frå kvarandre; på dampfarkost kjem desse lanternene i staden for nemnde topplanterne. Øvste og nedste lanterna skal syna raudt ljøs og den midtre kvitt, og dei skal vera så ljøssterke at ljøset er synleg minst 2 nautiske mil rundt heile horisonten.

Om dagen skal ein slik farkost, på den mest berrsynlege staden, føra tre signalfigurar, alle med eit tverrmål på minst 61 centimeter, opphengde i loddline, den eine oppom den andre og minst 1,83 meter frå kvarandre; øvste og nedste figuren skal ha kuleform og ha raud farge og den midtre skal sjå ut som ein terning med hyrnet opp og ha kvit farge.

- c) Dei farkostane som er nemnde i denne paragrafen, skal ikkje føra sidelanterner utan dei gjer fart; men gjer dei fart skal dei føra nemnde lanterner.
- d) Når ein farkost syner lanterner og signalfigurar som føresagt i denne paragrafen, skal alle andre farkostar taka signala for merke på at farkosten som syner dei, ikkje er under kommando og difor ikkje kan styra or vegen.

Desse signala er ikkje signal for ein farkost som er i naud og bed om hjelp. Signal for det vert omnemnde i § 31.

§ 5. Seglfarkost på veg (*under way*) og farkost som vert slepa, skal føra lanterner so som sagt i § 2 for dampfarkost på veg (*under*

way), likevel ikkje dei lanternene med kvitt ljøs som er nemnde der, og som slike farkostar aldri må føra.

§ 6. Dersom ein farkost ikkje kan føre sidelanternene på fastsett stad, slik det i styggever kan vera på små farkostar på veg (*under way*), skal lanternene likevel vera for hand, tende og ferdige til bruk. Kjem så ein annan farkost opp mot farkosten eller denne opp mot ein annan, skal dei, for å hindra at farkostane støyter i hop, i god tid visa lanternene på rette sida av farkosten på slik måte at lanternene vert så synlege som råd er og slik at det grøne ljøset ikkje kan verta synleg over på bakbord og det raude ljøset ikkje synleg over på styrbord side; er det råd skal lanternene visast slik at ljøset ikkje kan verta synleg meir enn 2 strekar attom tvert på rett side. Desse flytjande lanternene skal vera måla utvendes med same fargen som det skal vera på ljøset deira, og ha høvelege skjermar, så det skal vera lettare og tryggare å bruka dei.

§ 7. Dampfarkost under 40, segl- og rorfarkost under 20 brutto registertonn og sameleis robåt pliktar ikkje når dei er på veg (*under way*), å føra lanterner som nemnt i § 2 a, b og c; men gjer dei ikkje det, skal dei ha etternemnde lanterner:

1) Dampfarkost under 40 tonn skal føra:

a) På framparten av farkosten eller på eller framføre skorsteinen, minst 2,75 meter ovanom rekkja og på den mest berrsynlege staden, ei lanterne med klårt kvitt ljøs, laga og opphengd så som sagt i § 2 a og så ljøs-sterk at ljøset er synleg minst 2 nautiske mil.

b) Grøne og raude sidelanterner, laga og opphengde så som sagt i § 2 b og c og så ljøs-sterke at ljøset er synleg minst 1 nautisk mil; eller ei samansett lanterne som viser eit grønt og eit raudt ljøs frå rett framover til 2 strekar attom tvert på rett side. Denne lanternen skal hanga minst 92 centimeter lægre enn den kvite.

2) På små dampbåtar av det slaget som sjøgåande farkostar brukar, kan den kvite lanternen hanga lægre enn 2,75 meter over rekkja, men i alle høve høgare enn den samansette lanternen som er nemnd i punkt 1 b.

3) På farkost under 20 tonn som vert rodd eller er under segl, skal det vera for hand ei lanterne med grønt glas på eine sida og raudt på hi; kjem så ein annan farkost opp mot farkosten eller denne opp mot ein annan, skal dei for å avvenda at farkostane støyter saman, visa lanternen i god tid og slik at det grøne ljøset ikkje vert synleg over på bakbord og det raude ljøset ikkje synleg over på styrbord side.

4) I robåt, som vert rodd eller er under segl, skal det vera for hand ei lanterne med kvitt ljøs, og lanternerna skal dei visa i god tid om det trengst for å avvenda samanstøyt.

Farkost som går inn under denne paragrafen, pliktar ikkje å føra lanterner som føresagt i § 4 a og § 11, siste leden.

§ 8. Losfarkost som ligg ute for å lose, skal ikkje syna dei ljøs-signal som er føresagde for andre farkostar; han skal derimot føra ei lanterne med kvitt ljøs, opphengd i mastetoppen slik at ljøset er synleg rundt heile horisonten og dessutan visa ein eller fleire ljøslogar (blussa — *flare up lights*) med stutte mellomrom men aldri meir enn 15 minutt mellom kvar gong.

Kjem farkosten så nær inn på andre farkostar, eller andre nær inn på han, skal han ha side-lanternene sine tende, ferdige til bruk, og med stutte mellomrom loga (*flash*) med dei eller halda dei fram for å syna kva lei farkosten stemner i, men på slik måte at det grøne ljøset ikkje vert synleg på bakbord og det raude ljøset ikkje synleg på styrbord side.

Losfarkost av det slaget som må leggja til på sida av farkosten når los skal setjast om bord, kan visa fram lanternerna med kvitt ljøs i staden for å ha henne i mastetoppen, og i staden for dei omnemde sidelanternene, ha for hand og ferdig til bruk ei ihopsett lanterne med grønt glas på eine sida og raudt glas på hi, og bruka denne så som sagt ovanfor.

Losdampfarkost som vert bruka einast i teneste for autorisert los, skal, når han ligg ute for å losa og ikkje er til ankers, gjeva ljøs-signal (*lights*) som føresagt for alle losfarkostar, og dessutan føra ei lanterne med raudt ljøs, nedunder den kvite lanternerna i mastetoppen, 2,44 meter (8 engelske fot) lægre enn den kvite; den nemnde lanternerna skal vera laga og opphengd slik at ljøset er synleg rundt heile horisonten, og så ljøs-sterk at ljøset er synleg minst 2 nautiske mil når natta er mørk og lufta klår; dessutan skal han føra sidelanterner som føresagt for farkost på veg (*under way*).

Når dampfarkost ligg ute for å losa, og er til ankers, skal han gjeva ljøssignal (*lights*) som føresagt for alle losfarkostar, og dessutan den ovannemnde lanternerna med raudt ljøs, men ikkje side-lanterner.

Losfarkost som ikkje ligg ute for å losa, skal føra same lanterner som annan farkost med tilsvarende storleik.

§ 9. Fiskefarkost og fiskebåt på veg (*under way*) skal føra eller syna same lanterner som tilsvarende stor farkost på veg (*under way*), når dei ikkje etter denne paragrafen skal føra eller syna lanterner så som nemnt nedanfor.

- a) Open båt (med det er meint at båten ikkje har heilt dekk som kan verna mot at sjøen trengjer inn), skal, når han om natta driv noko slag fiske med utsett reiskap, føra ei lanterne med kvitt ljøs, synleg rundt heile horisonten, så framt reiskapen rekk 46 meter (150 engelske fot) eller mindre fram i farvatnet rekna i horisontal lei frå farkosten.

Driv ein open båt fiske om natta med utsett reiskap, som rekk meir enn 46 meter (150 engelske fot) fram i farvatnet rekna i horisontal lei frå båten, skal han føra ei lanterne med kvitt ljøs, synleg rundt heile horisonten; kjem så ein annan farkost opp mot båten eller han opp mot ein annan farkost, skal båten dessutan vise ei onnor kvit lanterne, minst 0,92 meter (3 engelske fot) lægre enn den fyrste og minst 1,52 meter (5 engelske fot) til sides for denne rekna horisontalt i den lei reiskapen er sett ut og gjort fast.

- b) Farkost som fiskar med drivgarn, skal på den mest berrsynlege staden føra 2 lanterner med kvitt ljøs, så lenge garna er i sjøen heilt ut eller i nokon mon. Det same skal ein båt gjera når han fiskar med drivgarn så framt han ikkje er open etter det som er sagt under bokstav a. Desse lanternene skal vera opphengde slik at det er minst 1,83 meter (6 engelske fot), men ikkje meir enn 4,6 meter (15 engelske fot) mellom dei i vertikalplanet og minst 1,52 meter (5 engelske fot) men ikkje meir enn 3,05 meter (10 engelske fot) målt horisontalt på ei line langskips. Den lægste av dei 2 lanternene skal hanga i leia mot garna og bae verta så ljøs-sterke at ljøset er synleg rundt heile horisonten og minst 3 nautiske mil.

I Mellomhavet og farvatna kring kysten på Japan og Korea pliktar ikkje ein segl-fiske-farkost å føra den lægste av dei 2 lanternene utan han er på 20 brutto registertonn eller meir; men fører han ikkje nemnde lanterne, skal han likevel syna ei lanterne med kvitt ljøs på same staden (i den lei garna eller reiskapen står) og synleg minst 1 nautisk mil når andre farkostar kjem opp mot honom eller han opp mot andre.

- c) Når farkost og likeins båt, om han ikkje er open etter det som er sagt under bokstav a, fiskar med line, skal han føra lanterner som om han fiska med drivgarn, så lenge han har linene ute og er fest til dei eller held på halar dei inn, dersom han ikkje ligg til ankers eller ligg still såleis som nemnt under bokstav h. Medan han set ut liner eller fiskar med liner på slep, skal han føra lanterner som føresagde for farkost på veg (*under way*), dampfarkost som ein annan dampfarkost og seglfarkost som ein annan seglfarkost.

I Mellomhavet og farvatna kring kysten på Japan og Korea pliktar ikkje ein segl-fiske-farkost å føra den lägste av dei 2 lanternene utan han er på 20 brutto registertonn eller meir; men fører han ikkje ei slik lanterne, skal han likevel syna ei lanterne med kvitt ljøs på same staden (i leia til linene) og synleg minst 1 nautisk mil, når andre farkostar kjem opp mot han eller han opp mot andre.

d) Farkost som fiskar med trål — med det er meint ein reiskap som vert slepa på havsbotnen — skal føra

1) så framt det er dampfarkost, ei 3-farga lanterne på same stad som fastsett for den kvite topplanterna i § 2 a, laga og opphengd slik at ho syner kvitt ljøs frå rett framover til 2 strekar på kvar stamnside og dertil grønt ljøs og raudt ljøs i ein boge av horisonten frå 2 strekar på kvar stamnside til 2 strekar attom tvert, det grøne på styrbord, det raude på bakbord side. Minst 1,83 meter (6 engelske fot) men ikkje meir enn 3,66 meter (12 engelske fot) under denne 3-farga lanternen skal han dessutan føra ei lanterne, laga slik at ho stendig lyser med klårt og einslaga kvitt ljøs synleg rundt heile horisonten.

2) så framt det er seglfarkost, ei lanterne laga slik at ho stendig lyser med klårt og einslaga kvitt ljøs synleg rundt heile horisonten; dessutan skal han syna ein ljøsloge (*flare up light*) eller ein kyndel (*torch*) i god tid og på den mest berrsynlege staden så framt andre farkostar kjem opp mot han eller han opp mot andre, for å avvenda samanstøyt.

Alle ljøs som er nemnde under bokstav d, 1 og 2 skal vera så ljøs-sterke at dei er synlege minst 2 nautiske mil.

e) Farkost som skrapar østers, og annan farkost som fiskar med botnskrape, skal føra og syna same ljøs som ein trålar.

f) Fiskefarkost og fiskebåt kan når det er, bruka ljøsloge attåt dei lanternene han skal føra og syna etter denne paragrafen; likeins kan han bruka arbeidslanterner.

g) Når fiskefarkost og fiskebåt som ikkje er så mykje som 46 meter (150 engelske fot) lang, ligg til ankers skal han føra ei lanterne med kvitt ljøs, synleg rundt heile horisonten og minst 1 nautisk mil.

Fiskefarkost med ei lengd på 46 meter (150 engelske fot) eller meir, skal, når han ligg til ankers, føra ei lanterne med kvitt ljøs, synleg rundt heile horisonten og minst 1 nautisk mil og dessutan ei onnor lanterne, så som fastsett i § 11 for farkost som er så lang.

Er slik farkost fest til garn eller annan fiskereiskap, skal han syna ei lanterne til med kvitt ljøs, anten lengda hans er 46 meter eller meir eller minder, så sant ein annan farkost kjem opp mot han; denne lanternen skal hanga slik at ho er minst 0,92 meter (3 engelske fot) lægre enn ankerlanterna og minst 1,52 meter (5 engelske fot) frå denne, målt horisontalt i leia mot garnet eller fiskereiskapen.

h) Farkost eller båt som må liggja still medan han fiskar, anten av di fiskereiskapen er komen opp i grunnar (skjer) eller for skuld onnor hindring, skal om dagen hala ned det dagsignalet som er kravt under bokstav k, om natta syna den eller dei lanternene som er føresagde for farkost til ankers; og er det skodd, tjukke, snøfall og tette regnbyger skal han gjeva signal som føresagt for farkost til ankers (sjå § 15 d og § 15 siste punktum).

i) Dersom farkost på 20 brutto registertonn eller meir, vert ute for skodd, tjukke, snø eller tette regnbyger medan han fiskar med drivgarn og er fest til garna sine, skal han gjeva ein støyt så tidt at det ikkje er meir enn 1 minutt mellom kvar gong — dampfarkost med damp-pipe eller sirene og seglfarkost med skoddelur — og ringja med klokka etter kvar støyt; det same gjeld når ein så stor farkost fiskar med trål, botnskrape eller med botndregg av eit eller anna slag eller han fiskar med line og har linene ute. Fiskefarkost og båt med mindre bruttobere-evne enn 20 tonn, pliktar ikkje gjeva ovannemnde signal, men gjev han dei ikkje skal han gjeva eit anna sterkt ljødsignal minst ein gong i minuttet.

k) Farkost og båt på veg (*under way*) som fiskar med garn, line eller trål, skal, når ein annan farkost kjem opp mot han, om dagen heisa ei korg eller eit anna fullgodt signal på den mest berrsynlege staden, til merke på kva han arbeider med. Farkost eller båt til ankers, som har fiskereiskap ute, skal så framt ein annan farkost kjem opp mot han, syna same signalet eller eit liknande på den sida som den andre kan fara.

Farkost som etter denne paragrafen pliktar å føra eller å syna ovannemnde lanterner, treng ikkje føra lanterner som føresagd i § 4 a og § 11 siste punktum.

§ 10.*) Held ein farkost på å nå att ein annan, skal den fremste, frå atterenden sin, syna den attarste anten ei lanterne med kvitt ljøs eller ein ljøsloge (*flare up light*).

Det kvite ljøset som farkosten skal syna etter denne artikkelen, kan han ha i ei fast opphengd lanterne; men då skal ho vera

*) Plakat frå 6. februar 1925.

slik laga, opphengd og skjerma at ho stendig lyser i ein boge på 12 kompas-strekar av horisonten — frå rett attover til 6 strekar på kvar side av farkosten, og så ljøs-sterk at ljøset er synleg minst 1 nautisk mil. Denne lanterna skal så langt råd er, hanga i same høgd som sidelanternene.

§ 11.*) Når farkost som ikkje er 46 meter lang, ligg til ankers, skal han føra ei lanterne på den mest berrsynlege staden framme, men ikkje høgare opp enn 6 meter frå skrovet, og slik laga at ho lyser stendig med klårt og einslaga ljøs synleg rundt heile horisonten og minst 1 nautisk mil.

Farkost med ei lengd på 46 meter eller meir, skal, når han ligg til ankers, føra ei slik lanterne på den fremste parten av skrovet og i ei høgd frå dette på minst 6 meter men ikkje meir enn 12 meter; dessutan skal han ved atterenden føra ei onnor slik lanterne minst 4,6 meter lægre enn den fremste lanterna.

Farkosten skal reknast for å vera så lang som det står i mælebrevet hans.

Farkost som står på grunn i eller attmed ei farlei, skal føra den eller dei ovannemnde lanternene og dessutan dei to raude lanternene som føresagt i § 4 a.

§ 12. Attåt ljøssignala som ein farkost skal føra etter desse reglane, kan han visa ein ljøsloge (*flare up light*) eller bruka eit eller anna smellsignal, så framt slikt trengst for at andre skal verta var farkosten og det ikkje kan takast for naudsignal.

§ 13. Desse reglane skal ikkje vera til hinder for at det vert nytta serreglar gjevne av riksstyret i dei ymse land om serlege posisjons- og signallanterner om bord i to eller fleire krigsfarkostar eller farkostar som sigler samflot (i konvoi); heller ikkje for at det vert nytta kjenningsignal som reiarar har laga seg, så framt nemnde signal er godkjende av riksstyret i landet deira og registrerte og kunngjorde på høveleg vis.

§ 14. Dampfarkost som er berre under segl men har skorsteinen oppe, skal om dagen, på den mest berrsynlege staden framme, føra ei svart kule eller ein signalfigur, 61 centimeter i tverrmål.

Ljodsignal i skodde o. a.

§ 15. Dei signal som er føresagde i denne paragrafen for farkost på veg (*under way*) skal

1. dampfarkost gjeva med dampfløyte eller sirene,
2. seglfarkost og farkost som vert slepa, med skoddelur.

*) Plakat frå 6. februar 1925.

Orda «lang støyt» nytta i denne paragrafen tyder: ein støyt som varer frå 4 til 6 sekund.

Dampfarkost skal ha ei kraftig dampfløyte eller sirene som lagar ljod med damp eller med onnor kraft; og dampfløyta eller sirena skal stå slik til at ikkje noko om bord kan gjera at ljoden vert broten. Farkosten skal dessutan ha ein sterk skoddelur, laga slik at han kan gjeva ljod med mekaniske hjelperåder og likeins ei klokke som kan ringja sterkt.*)

Seglfarkost på 20 bruttotonn eller meir, skal ha liknande skoddelur og klokke.

Når det er skodde, tjukke, snøfall eller tette regnbyger skal farkosten, anten det er dag eller natt, gjeva signal som føresagt i denne paragrafen slik:

- a) Dampfarkost, som gjer fart, ein lang støyt minst anna kvart minutt.
- b) Dampfarkost som er på veg (*under way*) men som ligg med stogga maskin og ikkje gjer fart, to lange støytar minst anna kvart minutt og med om lag eit sekund mellom kvar.
- c) Seglfarkost som er på veg (*under way*) ein støyt minst ein gong i minuttet, om han ligg for styrbord halsar; to støytar etter einannan om han ligg for bakkbord halsar; tre støytar på rad om han har vinden attom tvert.
- d) Farkost til ankers skal minst kvart minutt ringja snøgt med klokka i om lag 5 sekund.
- e) Farkost som slepar, farkost som er i ferd med å leggja ut eller å taka opp telegrafkabel, og farkost på veg (*under way*) som ikkje er under kommando og difor ikkje kan gå or vegen for farkost som nærmar seg, eller som ikkje kan manøvrera så som desse reglane seier føre, skal ikkje gjeva signal som føresagt under a og c i denne paragrafen, men i staden minst anna kvart minutt gjeva tre støytar på rad, fyrst ein lang støyt og like etter to stutte. Farkost som vert slepa har lov til å gjeva dette signalet, men må ikkje gjeva anna signal.

Seglfarkost og båt under 20 bruttotonn pliktar ikkje gjeva signal som nemnt ovanfor; men gjev han dei ikkje, skal han gjeva eit anna sterkt ljodsignal minst ein gong i minuttet.

*) Når det etter desse reglane skal nyttast ei klokke, kan dei på tyrkiske farkostar nytta ei tromme i staden, men ein gongong, der dei nyttar slike ting om bord på små sjøgående farkostar.

I skodde og sume andre høve, skal farten vera rimeleg.

§ 16. I skodde, tjukke, snøfall eller tette regnbyger må ingen farkost gå med større fart enn som må seiast vera rimeleg når det vert teki nøyse omsyn til omstenda og tilhøva som er.

Når dei på ein dampfarkost høyrer skoddesignal frå ein annan farkost som dei ikkje veit heilt visst kvar er, men som det høyrast ut til er framom tvert, skal dei stogga maskinen sin så framt omstenda ikkje er til hinder for det; sidan skal dei navigera varsamt til dess det ikkje lenger er fare for samanstøyt.

Reglar om styring og sigling.

Ålmen merknad. Når det er fare for samanstøyt.

Om det er fare for samanstøyt finn ein ut med, så langt råd er, stendig og aktsamt å peila på kompasen den farkosten som nærmar seg. Dersom peilinga ikkje endrar seg noko som er noko, skal ein rekna med at det er fare for samanstøyt.

§ 17. Kjem to seglfarkostar opp mot kvarandre på slik måte at det kan verta fare for samanstøyt, skal den eine gå or vegen for hin etter desse reglane:

- a) Farkost som sigler romt skal gå or vegen for farkost som ligg bidevind.
- b) Farkost som ligg bidevind for bakkbord halsar, skal gå or vegen for farkost som ligg bidevind, for styrbord halsar.
- c) Sigler baa farkostane romt med vinden inn frå kvar si side, skal han som får vinden inn om bakkbord, gå or vegen for hin.
- d) Sigler baa farkostane romt med vinden inn frå same sida, skal farkosten til lovart gå or vegen for farkosten i le.
- e) Farkost som sigler med vinden attanfrå, skal gå or vegen for annan farkost.

§ 18. Når to dampfarkostar styrer motsett eller nære på motsett kos og dei møtest på slik måte at det er fare for samanstøyt, skal baa vika til styrbord så dei kan fara framom kvarandre på bakkbord side.

Denne regelen gjeld berre i det høvet at farkostar, som styrer motsett eller nære på motsett kos, møtest på slik måte at det kan verta fare for samanstøyt; må farkostane gå klar kvarandre om kvar held sin kos, gjeld regelen ikkje.

Berre i det høvet gjeld regelen at baa farkostane stemmer beint mot eller nære på beint mot kvarandre eller med andre ord:

Om dagen i det høvet at dei på kvar av farkostane ser mastene på hin i eitt eller nære på i eitt med sine eigne, og — om natta — i det høvet at dei på kvar av farkostane er i den stoda at dei ser baa sidelanternene på hin.

Regelen gjeld ikkje om dagen i det høvet at dei på ein farkost ser framføre seg ein annan farkost med kos som skjer deira eigen; heller ikkje om natta i det høvet at den raude sidelanterna på den eine farkosten viser mot den raude sidelanterna på hin eller den grøne sidelanterna på den eine farkosten viser mot den grøne sidelanterna på hin eller at dei framføre seg ser ei raud lanterne men inga grøn eller ei grøn lanterne men inga raud eller at dei ser både ei grøn og ei raud sidelanterne på same tid i onnor lei enn framover.

§ 19. Når kosen som ein dampfarkost styrer skjer kosen til ein annan dampfarkost på slik måte at det kan verta fare for samanstøyt, skal den farkosten gå or vegen som har hin på si styrbord side.

§ 20. Når ein dampfarkost og ein seglfarkost styrer slike kosar at det kan verta fare for samanstøyt, då skal dampfarkosten gå or vegen for seglfarkosten.

§ 21. Når den eine av to farkostar skal gå or vegen etter ein av desse reglane, då skal hin halda sin kos og fart.

Merknad. Når slik farkost i tjukke eller av annan grunn har komi så nær ein annan at dei støyter saman så framt berre den som skal gå or vegen tek rådgerder til å avvenda dette, då skal og hin farkosten taka dei rådgerder som best kan hjelpa til å avvenda samanstøyten. (Sjå §§ 27 og 29.)

§ 22. Farkost som pliktar å gå or vegen for ein annan farkost etter desse reglane, skal ikkje gå framføre hin, så framt omstenda er slike at han kan lata det vera.

§ 23. Når dampfarkost kjem opp mot annan farkost og etter desse reglane pliktar gå or vegen for denne, skal han om det trengst, minka farten eller stogga eller bakka.

§ 24. Utan omsyn til det som elles er sagt i desse reglane skal farkost som dreg inn på annan farkost, gå or vegen for denne.

Farkost som dreg inn på ein annan farkost, skal reknast for attnåande farkost så framt leia han kjem i, er meir enn 2 strekar attom tvert på hin, d. e. at stoda hans andsynes den farkosten han når att er slik at han om natta ikkje kan sjå nokor av sidelanternene på hin farkosten; om dei to farkostane sidan kjem til å liggja annleis til andsynes kvarandre, skal ikkje det kunne gjera attnåaren til farkost med kos som skjer kosen til hin farkosten, meint på den måten det er gjort i desse reglane, og heller ikkje taka han fri for å halda seg undan farkosten han når att, ikkje før attnåaren er komen endeleg framom og undan den andre.

Sidan dei på ein attnåande farkost om dagen ikkje alltid kan vita for visst anten dei er framanfor eller attanfor nemnde lei på hin farkosten, skal dei når dei er i tvil, gå ut frå at farkosten deira når att hin, og styra or vegen.

§ 25. I trongt farvatn skal dampfarkost halda seg på den sida av farvatnet eller midrenna som er på hans styrbord side, når han farelaust kan gjera det.

§ 26. Seglfarkost på veg (*under way*) skal gå or vegen for seglfarkost eller båt som fiskar med garn eller line eller trål.

Denne regelen gjev ingen farkost eller båt som fiskar, rett til å leggja seg i vegen for siglinga i farvatn der ikkje berre fiskefarkostar og båtar ferdist, men andre farkostar og.

§ 27. Når nokon brukar eller tolkar desse reglane skal han taka turvande omsyn til alle farar som ligg føre både for navigering og samanstøyt; likeins til alle serlege omstende som kan gjera det naudsynleg å vika av frå reglane ovanfor om han skal koma seg ut or fare i augneblinken.

Ljod-signal for farkost som har ein annan i sikte.

§ 28. Orda «stutt støyt» bruka i denne paragrafen, tyder eit ljodsignal som varer om lag 1 sekund.

Når dampfarkost på veg (*under way*) har ein annan farkost i sikte, og vil gjera ein manøvre som har heimel eller er føresagd i ein av desse reglane, skal han varsla om manøvren på den måten at han gjev etternemnde signal med dampfløyta eller sirena:

Ein stutt støyt, tyder: Eg skifter kos til styrbord.

To stutte støytar, tyder: Eg skifter kos til bakbord.

Tre stutte støytar, tyder: Maskinen min går attover med full fart.

Ein farkost må aldri forsøma å taka turvande varsemrådgjerder.

§ 29. Inkje av det som er sagt i desse reglane skal gjera at ein farkost, reiaren, føraren eller mannskapet hans vert fri ansvaret for fylgjene av at det eikorleis er forsømt å føra lanterner eller gjeva signal eller halda utkikk som trengst eller å taka varsemrådgjerder påkravde etter vanleg sjømannsskikk eller serlege omstende som ligg føre.

Atterhald om reglar for sigling i hamner, på elvar eller i anna farvatn innanlands.

§ 30. Inkje av det som er sagt i desse reglane skal vera til hinder for at det vert brukt serlege reglar for sigling i hamner, på elvar eller i anna farvatn innanlands, gjevne av rette styremakt på lovleg vis.*)

*) Sjå §§ 32—41.

Naudsignal.

§ 31. Farkost som er i naud og bed om hjelp frå annan farkost eller frå land, skal bruka eller syna desse signala anten kvar for seg eller i samband med ein annan:

Om dagen —

1. Skot eller anna smellsignal, avfyrt med om lag 1 minutt mellom kvart.
2. Naudsignalet NC i den mellomfolkelege signalboka.
3. Fråstandsignal, ihopsett av eit firkanta flagg og ei kule eller noko som likjest på ei kule ovanom eller nedanom flagget.
4. Stendig alarm med eit eller anna skoddesignalapparat.

Om natta —

1. Skot eller anna smellsignal, avfyrt med om lag 1 minutt mellom kvart.
2. Ein ljøsloge på farkosten (slik som ei brennande tjøre- eller oljetunne e. l.).
3. Rakett eller ljøskule som kastar ut stjerner med ein eller annan farge eller av eit eller anna slag, utskoten med stutte mellomrom, men berre eit signal i gongen.
4. Stendig alarm med eit eller anna skoddesignalapparat.

Serlege føresegnar som gjeld i norske hamner, på elvar eller i anna farvatn innanlands.

§ 32. Dei mellomfolkelege føresegnene som er gjevne ovanfor i denne plakaten gjeld allstad i farvatn innanlands og for alle båtar og farkostar så langt ikkje anna er fastsett i paragrafane nedanfor eller i reglar gjevne med heimel i § 41.

Med farvatn innanlands er meint norske hamner, elvar, kanalar, innsjøar og alt farvatn innanfor utanskjersgrensa etter losføresegnene.*)

§ 33.***) I farvatn innanlands treng nedannemnde farkostar ikkje nytta lanterner som føresagt i denne plakaten:

1. Open båt som vert driven fram med roing, segl eller maskin, når det er sumar og så ljost i tida mellom soleglad og solrenning at båtar og farkostar tvillaust ser ein annan om dei er 2 nautiske mil (om lag 3 700 meter) frå ein annan.
2. Farkost og båt i farvatn nordanom polarsirkelen i tida frå 1. mai til 15. august.

*) I kongeleg resolusjon frå 24. oktober 1900 er det for losstellet fastsett grense mellom utanskjers og innanskjers farvatn.

**) Plakat frå 6. februar 1925.

Fritakinga gjeld ikkje i hamn eller hamnevald (hamnedistrikt) så framt det er gjevi onnor føresegn med heimel i § 41.

§ 34.*) Norsk farkost på meir enn 20 brutto registertonn skal i farvatn innanlands føra ei fast opphengd atterlanterne, skjerma og laga så som sagt i § 10.

På farkost under 100 brutto registertonn kan atterlanterna hanga framanfor atterenden så framt det ikkje let seg gjera å hengja henne opp ved atterenden på fullgod måte; lanterna skal så sant det er råd, hanga jamhøgt med sidelanternene men attanfor dei.

Farkost på under 20 brutto registertonn pliktar ikkje å føra fast opphengd atterlanterne som nemnt ovanfor; men gjer han ikkje det, skal han bruka ei lanterne med kvitt ljøs og under fart skal denne vera for hand, tend og ferdig til bruk straks.

Tømmerflåte og open føringsbåt, som vert slepa, treng ikkje føra lanterner som nemnde i § 5. Derimot skal dei føra ei lanterne attarst på kvar flåte eller båt frå soleglad til solrenning. Lanterna skal vera laga slik at ho syner eit kvitt klårt ljøs og hanga slik at ho er synleg rundt heile horisonten minst 1 nautisk mil (om lag 1 850 meter).

§ 35. Når kryssfarkost som høyrer tollstellet til, og politifarkost patruljerar i farvatn innanlands, kan dei bruka ljøsloge i staden for lanterner som det er føresagt i denne plakaten; logen kan dei syna, så framt ein annan farkost kjem opp mot ein slik farkost eller denne opp mot ein annan, og i så god tid at det kan avvende samanstyrt.

§ 36.*)

1. a) Små dekkja damp- og motorfarkostar og
- b) open damp- og motorbåt som er minst 7 meter lang, skal føra lanterner i samsvar med § 7, 1. Mastlaus farkost treng likevel ikkje føra den kvite lanterna som er føresagt i § 7, 1, a så høgt som 2,75 meter ovanom rekkja, men minst 92 centimeter høgare enn sidelanternene eller den samansette lanterna som er omnemnde i punkt 1, b i same paragrafen.
2. Open damp- eller motorbåt som ikkje er så lang som 7 meter, kan føra lanterner så som føresagt i punkt 1 ovanfor, likevel så at han ikkje tarv føra den kvite lanterna så høgt som 92 centimeter ovanom sidelanternene eller den samansette lanterna, men alltid ovanom desse.

Fører dei ikkje slike lanterner, skal dei føra ei lanterne med kvitt ljøs og så høgt ovanom rekkja at ingen part av skrovet

*) Plakat frå 6. februar 1925.

skjermar for ljuset. Denne lanterna skal vera synleg rundt heile horisonten og ha skjerm som kan regulera, så dei kan skjerna for ljuset att-etter om det trengst.

Opne damp- og motorfarkostar som berre fører ei kvit lanterne, skal manøvrera varsamt, gå med rimeleg fart og slå farten av om det trengst, når annan farkost eller båt kjem opp mot dei eller dei opp mot ein annan.

3. Motorfarkost og -båt som vert driven fram med motoren sin og samstundes har segl oppe, skal om dagen føra ein svart sylinder, minst 60 centimeter høg og 30 centimeter brei, på den mest berrsynlege staden, helst i riggen, og i ei høgd på minst 1,83 meter ovanom rekkja.

§ 37. Når farkost på veg fører anna ljøs enn han er pålagd i denne plakaten, skal han avskjerma ljuset så det ikkje blendar eit reglementert ljossignal.

Fiskefarkost og fiskebåt skal likevel kunna føra uskjerma arbeidslanterner, så nær som i hamn og trongt farvatn.

§ 38.*) Open båt som vert driven fram med roing, segl, eller maskin, skal mest råd er halda or vegen for store farkostar når han fer gjennom trongt farvatn.

Seglfarkost og båt som sigler romt skal i trongt farvatn mest råd er halda seg til den sida i farvatnet eller midrenna som er på hans styrbord side, så framt han farelaust kan gjera det.

§ 39. Når dampfarkost kjem til eit trongt farvatn skal han varsla koma si med ein lang støyt i dampfløyta.

Når to dampfarkostar frå motsett side kjem til så tronge farvatn at to farkostar ikkje kan fara framom kvarandre utan at det er fare for samanstøyt, skal han som kjem sist bia til hin har fari framom, så framt hin har gjevi signal som nemnt ovanfor.

Når ein dampfarkost og ein seglfarkost frå motsett side kjem til slikt farvatn, skal dampfarkosten minka farten eller stogga så seglfarkosten kan gå framom.

Er ein dampfarkost inne i så trongt farvatn at farkost som kjem til mots ikkje kan gå framom, skal dampfarkosten varsla hin om det med å gjeva ei rad stutte støytar med dampfløyta, minst fire. Farkosten som kjem til mots, skal då bia til hin har fari framom.

§ 40. Inkje av det som er sagt i serreglane gjevne for farvatn innanlands skal kunna gjera at ein farkost, føraren eller mannskapen hans vert fri ansvar for fylgjene av at det ikkje vert teki

*) Plakat frå 6. februar 1925.

dei varsemdrågjerder som vanleg sjømannsskikk krev etter tilhøva i farvatnet, vind, straum eller andre omstende.

§ 41. Med godkjenning frå Kongen kan hamnestyret setja opp serreglar for sigling i ei viss hamn eller i eit hamnevald (hamnedistrikt).

§ 42. Føraren på dekka farkost skal syta for at det alltid er eit eksemplar av denne plakaten om bord.

§ 43. Denne plakaten tek til å gjelda den 1. juli 1910, og dei gamle plakaten som inneheld reglar om kva som skal gjerast for å hindra samanstøyt til sjøs og om ymist anna, held opp å gjelda frå same tid.

Oversettelse *) til nynorsk av lov om fastsettelse av enheten for lengdemål ved angivelse av avstander til sjøs av 29. juni 1923.

Lov om kva som skal vera lengdemålseining når nokon gjev opp fråstand til sjøs.

§ 1. Den nautiske mila på 1852 meter skal vera lengdeining når nokon gjev opp fråstand til sjøs; denne regelen gjeld likevel ikkje for lover eller andre føresegner om vidda på sjøbeltet.

§ 2. Denne lova tek til å gjelda straks.

Oversettelse *) til nynorsk av kongelig resolusjon av 10. juli 1925.

Losfarkost som ligg ute for losing, skal i skodde, tjukke, snøfall eller tette regnbyger, gjeva 4 lange støytar i skoddeluren med mellomrom som ikkje må vera over 15 minutt.

Oversettelse *) til nynorsk av kongelig resolusjon av 7. september 1934.

Med heimel i lov om åtgjerder til å tryggja navigering av skip frå 21. august 1914 § 1 a, vert det fastsett:

1. På norske skip skal kommandoen for styring vera orda «Styrbord» og «Bakbord», ikkje «Høgre» og «Vinstre». I «Styrbord» skal det liggja at rattet og rorbladet skal svingast til styrbord, og i «Bakbord» at rattet og rorbladet skal svingast til bakbord.

2. Dette vedtaket tek til å gjelda 1. januar 1935. Vedtaket om brigde i rorkommandoen, gjort av det norske Riksstyret 22. oktober 1913, held opp å gjelda frå same tid.

*) Tatt inn etter anmodning av Industridepartementet.

Oversettelse *) til nynorsk av kongelig resolusjon av 20. september 1935.

I. Med heimel i § 1 i lov frå 21. august 1914, om åtgjerder til å tryggja navigering av skip vert det gjevi manøvrereglar for kavbåt (ubåt) og overflatefarkost som stemner opp mot kvarandre.

II. Plakaten frå 16. april 1926 om manøvrereglar for kavbåt og overflatefarkost som stemner opp mot kvarandre, gjeld ikkje lenger.

Dei nye manøvrereglane som er gjevne i post I lyder slik: Kavbåt som har dukka heilt under eller viser berre periskopi sine, skal i norsk farvatn rekna seg vera vikepliktig for alle overflatefarkostar.

Overflatefarkost skal difor gå fram etter føresegnene i § 21 og § 27 i styringsplakaten frå 16. mars 1910 med seinare brigde, halda grannvar utlik og fara varleg.

Når ein kavbåt har dukka opp heilt eller i nokon mon, skal han reknast for dampfarkost og fylgja dei vanlege styringsreglane for dampfarkost.

Når nedduka kavbåt manøvrerer i lag med andre marinefarkostar, skal desse føra flaggsignalet HP til varselsignal.

*) Tatt inn etter anmodning av Industridepartementet.

Tillegg.^{*)}

1946

15. oktbr. **Overenskomst om utstedelse av reiselegitimasjon til flyktninger som hører under den Inter-guvernementale Flyktningskomité.**)**

30. desbr. **Avtale mellom Kongeriket Norge og Kongeriket Danmark for å forebygge dobbeltbeskatning for så vidt angår skatter av inntekt og formue.***)**

1947

21. juni. **Avtale mellom Kongeriket Norge og Kongeriket Sverige for å forebygge dobbeltbeskatning for så vidt angår skatter av inntekt og formue.†)**

12. novbr. **Protokoll om endring av overenskomsten om undertrykkelse av handelen med kvinner og barn, inngått i Genève 30. september 1921, og overenskomsten om undertrykkelse av handelen med myndige kvinner, inngått i Genève 11. oktober 1933, og protokoll om endring av overenskomsten om undertrykkelse av forsendelse og salg av utuktige publikasjoner, inngått i Genève 12. september 1923.††)**

21. novbr. **Overenskomst om privilegier og immunitet for særorganisasjonene, godkjent av de Forente Nasjoners generalforsamling 21. november 1947.†††)**

*) Det herunder inntatte har ikke kunnet innordnes etter datum ved trykningen av vedkommende kvartalshefte.

**) Inntatt i «Overenskomster» nr. 1 for 1950 s. 1—29.

***) Inntatt i «Overenskomster» nr. 1 for 1950 s. 30—43.

†) Inntatt i «Overenskomster» nr. 1 for 1950 s. 44—57.

††) Inntatt i «Overenskomster» nr. 5 for 1950 s. 275—289.

†††) Inntatt i «Overenskomster» nr. 5 for 1950 s. 290—327.

Protokoll om endringer i artikkel 2, 3, 4 og 10 i 10. mai.
Overenskomst om internasjonale utstillinger av
22. november 1948. *)

Midlertidig konvensjon mellom Norge og Finnland 10. sept.
om forholdsregler mot at rein kommer over gren-
sen mellom de to riker, Helsingfors 10. septem-
ber 1948.)**

Rundskrivelse fra Sosialdepartementet.

15. sept.

Ved kgl. resolusjon av 22. desember 1939 ble det bestemt:

- «I. Det framlagte utkast til en ny 5. utgave av Den norske farmakopø, utarbeidet av den faste farmakopøkommisjon og trykt i 1939, godkjennes til bruk fra den tid Sosialdepartementet fastsetter, i stedet for utgaven av 1913 med senere endringer.
- II. Fra samme tid skal alle rikets apotek, filialapotek og alminnelige medisinsalg ha den nye utgave av farmakopøen til stede. Legemidler som farmakopøen omhandler, skal tilvirkes og oppbevares på den måte og holde de prøver som farmakopøen foreskriver.
- III. Sosialdepartementet bemyndiges til å gi de forskrifter som er nødvendige ved innførelsen av den nye farmakopø, og til å gi nærmere regler om legemidlers og gifters tilvirkning, oppbevaring, behandling og utlevering ved apotekene, samt til å gjøre slike endringer i farmakopøens bestemmelser som måtte vise seg nødvendige inntil ny utgave eller tillegg måtte bli utferdiget.»

I henhold hertil har departementet bestemt at Den Norske Farmakopé 1939 skal tre i kraft fra 1. mars 1949. Nedenstående bestemmelser blir å iakttas av samtlige landets apotekere, leger, tannleger og veterinærer:

1. Apotekerne skal i god tid gjøre apotekets farmasøytiske personale og praktikanter bekjent med bestemmelsene i den nye utgave av farmakopøen.

2. Nomenklaturen i den 5. utgave av Den norske farmakopé atskiller seg meget fra utgaven av 1913. I særlig grad gjelder dette salter og baser som nå benevnes etter prinsipper som skal bringe nomenklaturen mere i samsvar med den som nyttes i visse andre land.

3. Den signeringsmåte som er påbudt i farmakopøen, skal anvendes for alle legemidler som finnes i apoteket såfremt den er anvendelig, slik at nomenklaturen blir ensartet og konsekvent gjennomført. Det skal dog være tillatt også etter den nye farmakopés

*) Innatt i «Overenskomster» nr. 5 for 1950 s. 327—333.

**) Innatt i «Overenskomster» nr. 2 for 1950 s. 59—72.

1948

15. sept. ikraftttredelse inntil videre, dog ikke utover et tidsrom av 10 år, å nytte eldre beholdere som er forsynt med etsede eller innbrente signaturer etter Pharmacopoea Norv. Ed. IV. Det er da en forutsetning at de gamle navn er oppført som synonymer under de nye navn i farmakopéen. De nye navn blir i så fall å anbringe på beholderen ved siden av de eldre signaturer.

De undertitler i den nye utgave foran hvilke ordet «loco» er anbrakt, kan ikke uten videre betraktes som synonymer for de gamle betegnelser. I disse tilfelle må altså en med det eldre navn signert beholder ikke nyttes til oppbevaring av et medikament som er tilberedt etter den nye utgave.

Hvis det holdes forråd av legemidler som er tilberedt etter den tidligere gjeldende farmakopé og disse i den nye farmakopé har fått en forandret styrke eller sammensetning, skal det på beholderne anbringes opplysning om etter hvilken farmakopé midlet er tilberedt. Likeså skal beholdere med stoffer eller preparater som har samme navn som noe stoff eller preparat som er opptatt i farmakopéen, men som ikke tilsvarende farmakopéens fordringer, tydelig være merket slik at det framgår av signaturen at det i vedkommende beholder ikke oppbevares det stoff som svarer til farmakopéens krav.

Med røde bokstaver og 1 eller 2 kors skal også signeres de ikke-offisinelle stoffer som har tilsvarende giftighet som de stoffer for hvilke farmakopéen har foreskrevet denne signeringsmåte. De skap hvori de stoffer som er signert med røde bokstaver og 2 kors oppbevares, skal være betegnet med ordene GIFT eller GIFTSKAP. I disse skap må det ikke oppbevares andre stoffer. Ikke-offisinelle, sammensatte preparater som inneholder slike stoffer som i ublandet tilstand skal oppbevares i giftskapet, skal med hensyn til signering og oppbevaring behandles etter den grad av giftighet som preparatet må antas å ha.

4. Blir det etter den nye farmakopés ikraftttredelse foreskrevet medikamenter etter den eldre utgaves nomenklatur, og vedkommende stoffer ikke har samme styrke eller sammensetning etter begge utgaver, blir disse medikamenter å utlevere tilberedt etter den nye utgave med mindre det på resepten uttrykkelig er angitt at den ønskes tilberedt etter den eldre utgave. Resepter som er utstedt før den nye farmakopés ikraftttredelse, blir også etter denne tid i tilfelle å ekspedere etter den eldre utgave med mindre det uttrykkelig er forlangt at annen tilberedningsmåte skal følges.

Ved forskrivning av legemidler som tilberedes på apotek, men som ikke er opptatt i den nye farmakopé, bør det anføres etter hvilken annen farmakopé de skal være tilberedt, eller sammensetningen og tilberedningsmåten bør være angitt på resepten.

5. Følgende preparater er i den nye utgave av farmakopéen 15. sept.
bare tillatt oppbevart i et begrenset tidsrom:

Aether ad narcosin.

Aqua destillata sterilisata.

Rhizoma Filicis.

Secale cornutum.

» » deoleatum.

Følgende preparater skal være lagret minst 1 år før de nyttes:
Cortex frangulae.

» Rhamni Purshianae.

6. Hvor vann finner anvendelse ved tilberedning av farmakopéens preparater, skal alltid anvendes destillert vann. Ved ekspedisjon av resepter hvorpå foreskrives vann som bestanddel av et medikament, skal likeledes alltid anvendes destillert vann også når medikamenter skal tilberedes ved koking, med mindre legen uttrykkelig forlanger at alminnelig vann (aqua communis) skal anvendes.

7. En henleder oppmerksomheten på farmakopéens alminnelige påbud punkt 15 vedrørende de nye bestemmelser om sterilisasjon av de forskjellige medikamenter. For mange stoffers vedkommende finnes under vedkommende monografi angitt hvilke sterilisasjonsmetoder som skal anvendes ved framstillingen av sterile oppløsninger av nevnte stoff. Solutiones ad injectionem og øyendråper skal alltid tilberedes med sterilt, destillert vann. Oppløsninger til injeksjon skal tilberedes etter mål og ikke etter vekt. Øyendråper skal videre alltid være filtrert når det oppløste stoff tillater det.

8. For en rekke sterktvirkende legemidler er fastsatt maksimaldoser for voksne, så vel enkeltdoser som dagsdoser. Hvis det forordnes noe legemiddel, for hvilket maksimaldose er bestemt, i en større enkeltdose eller dagsdose enn angitt i farmakopéen, må dosen på resepten være angitt både med tall og bokstaver. I motsatt fall skal legemidlet ikke utleveres. Dette skal dog ikke være til hinder for at utlevering i påtrengende tilfelle kan finne sted når legen på annen måte uttrykkelig erklærer at han er oppmerksom på at forordnede dose overskrider maksimaldosen, jfr. kgl. plakat av 1. august 1903 som inneholder bestemmelser om utlevering etter telefonordre fra apotekene av legemidler som ikke kan utleveres i håndkjøp.

Etter den nye farmakopé blir en spiseskje regnet for 15 cm³, en barneskje blir regnet for 10 cm³, og en teskje blir regnet for 5 cm³.

For nedennevnte sterktvirkende legemidler som har vært opptatt i den hittil gjeldende farmakopé uten angivelse av maksimaldoser, er i den nye farmakopé fastsatt følgende maksimaldoser:

1948

15. sept.

	Dosis maxima simplex	Dosis maxima pro die
Amylii nitris	0,20	0,50
Coffeinum	0,50	1,50
Folium stramonii	0,30	1,00
Phenazoni salicylas	2,00	5,00

For følgende sterktvirkende legemidlers vedkommende avviker de i den nye farmakopé fastsatte maksimaldoser fra de i den tidligere gjeldende farmakopé således:

	Ph.N. V		Ph.N. IV	
	Dosis maxima simplex	Dosis maxima pro die	Dosis maxima simplex	Dosis maxima pro die
Acetanilidum	0,50	1,00	0,50	1,50
Acidum diaethylbarbituricum	0,75	1,50	1,00	2,00
Cocaini hydrochloridum	0,03	0,06	0,05	0,15

For følgende stoffer som i Ph.N. IV hadde maksimaldose, er denne sløytet i den nye utgave:

Cupri sulfas.

Veratrinum.

Dessuten er det opptatt en del nye sterktvirkende legemidler for hvilke maksimaldoser er fastsatt.

Med hensyn til dosering av flytende legemidler skal man videre henlede oppmerksomheten på den i farmakopéen fastsatte tabell over forholdet mellom vekt og dråpetall bestemt ved den i farmakopéen beskrevne dråpeteller som skal anvendes og has til salgs på hvert apotek.

9. Man henleder videre oppmerksomheten på regler om stoffenes findeling og de sikter som under dette arbeide skal anvendes. Det er innført en ny sikt med 7 tråder på hver cm som skal nyttes ved granulering av pulverblandinger til lagning av tabletter.

Skårne, knuste, raspete eller pulveriserte plantestoffer skal en ikke ta hjem fra utlandet. Guajakved, kvassiabark og kvillaibark kan dog tas hjem i raspet eller skåret form.

10. For fremstilling av en del fluid-ekstrakter er reperkolasjon innført som ny metode. En viser til farmakopéens alminnelige påbud punkt 14.

11. En viser til alminnelig påbud punkt 28 hvor det er fastsatt grenser for høyeste avvikelse fra foreskrevne vekt for pulver som er avveiet i papirkapsler eller lagt i vokspapir.

12. I legemidlenes tilberedning, sammensetning, styrke eller de fordringer som stilles til dem, er det foretatt en del endringer hvorav følgende særlig bør bemerkes:

Ph. N. Ed. V	Ph. N. Ed. IV
<i>Acidum benzoicum.</i> Den syntetisk fremstilte syre.	Tilberedt ved sublimasjon av kanelsyrefri benzoe.
<i>Aqua Amygdalae amarae.</i> Inneholder 0,4 % benzaldehyd.	Inneholder 0,4 % Aetheroleum Amygdalae amarae.
<i>Aqua Pyrolei Pini.</i> Fremstilles ved å ryste tjæren med vann av 60° C.	Fremstilles ved å ryste tjære + pimpsten med vann av alminnelig temperatur.
<i>Axungia benzoata.</i> Tilberedes med 5 deler Natrii sulfas siccatus.	Tilberedes med 10 deler Sulfas natricus anhydricus pulveratus.
<i>Emplastrum adhaesivum.</i> Tilberedt av 70 deler Emplastrum Plumbi, 12 deler Adeps Lanae, 8 deler Cera flava og 10 deler Resina Mastix.	Tilberedt av 70 deler Emplastrum Oxydi plumbici, 10 deler Adeps Lanae, 10 deler Cera flava og 10 deler Resina Mastix.
<i>Emulsio Camphorae.</i> Tilberedes med 10 % Mucilago Gummi Arabici.	Tilberedes med 20 % Mucilago Gummi Arabici.
<i>Extractum Belladonnae.</i> Alkaloidinnhold: 1,3—1,5 %.	Alkaloidinnhold: 1,0—1,2 %.
<i>Extractum Glycyrrhizae.</i> Uttrekkingen skjer de to siste ganger ved hjelp av svakt ammoniakkholdig vann.	Uttrekkingen skjer uten ammoniakk.
<i>Extractum Hyoscyami.</i> Alkaloidinnhold: 0,3—0,4 %.	Ingen angivelse av alkaloidinnhold.

Ph. N. Ed. V	Ph. N. Ed. IV
<i>Extractum Nucis vomicae.</i> Alkaloidinnhold: 15,5—16,5 %.	Alkaloidinnhold: 14,92—17,10 %.
<i>Extractum Opii.</i> Morfininnhold: 19—20 %.	Morfininnhold: 18—20 %.
<i>Extractum Rhei.</i> Uttrekkes med Spiritus dilutus.	Uttrekkes med en blanding av 2 deler konsentrert spiritus og 3 deler vann.
<i>Extractum Secalis cornuti fluidum.</i> Fremstilles ved reperkolasjon av avfettet sekalepulver med Spiritus dilutus.	Fremstilles ved perkolasjon av pulverisert Secale cornutum med en blanding av 28 deler Spiritus concentratus og 72 deler vann.
<i>Extractum Thymi fluidum.</i> Fremstilles ved reperkolasjon med Spiritus dilutus.	Fremstilles ved perkolasjon med en blanding av 23 deler konsentrert spiritus og 77 deler vann.
<i>Ferri oxydum saccharatum.</i> Jerninnhold: 9,5—10,5 %.	Jerninnhold — omtrent 3 %.
<i>Folium Belladonnae.</i> Alkaloidinnhold — minst 0,35 %.	Ingen angivelse av alkaloidinnhold.
<i>Folium Digitalis.</i> Tørret og grovt pulverisert blad som skal prøves biologisk, standardiseres og dispenseres på den måte som Helsedirektøren fastsetter.	De hele blad.
<i>Folium Hyoscyami.</i> Alkaloidinnhold: minst 0,06 %.	Ingen angivelse av alkaloidinnhold.

fordringer som stilles til dem, er det forestatt en del endringer i henhold til følgende særlig bør bemerkes:

Ph. N. Ed. V	Ph. N. Ed. IV
<i>Folium Sennae.</i> Kun Tinnevellyblader tillatt.	Både Alexandrinske og Tinnevellyblader tillatt.
<i>Folium Stramonii.</i> Alkaloidinnhold: minst 0,25 %.	Ingen angivelse av alkaloidinnhold.
<i>Hydrargyri-ammonii chloridum.</i> Ingen fremstillingsforskrift. Inneholder minst 97 % $\text{NH}_2 \text{Hg Cl}$.	Fremstillingsforskrift i farmakopéen.
<i>Infusum Condurango concentratum.</i> Ved perkolasjon med en blanding av 20 deler konsentrert spiritus og 80 deler vann.	Ved perkolasjon med vann og derpå følgende tilsetning av konsentrert spiritus.
<i>Infusum Senegae concentratum.</i> Fremstilles ved perkolasjon med en blanding av 1 del konsentrert spiritus og 3 deler vann og derpå følgende tilsetning av litt ammoniakk.	Fremstilles ved perkolasjon med vann og derpå følgende tilsetning av Spiritus concentratus. Ingen ammoniakktilsetning.
<i>Infusum Valerianae concentratum.</i> Endret fremstillingsforskrift — 3 deler motsvarer 1 del valerianarot.	5 deler motsvarer 1 del valerianarot.
<i>Linimentum Opodeldoc.</i> Fremstilles av 25 deler Acidum stearinicum, 15 deler Natrii carbonas, 15 deler Aqva dest., 25 deler Camphora, 10 deler Aetheroleum Rosmarini, 10 deler Aetheroleum Thymi, 20 deler Solutio Ammoniaci concentrata og Spiritus concentratus q.s. ad 1000 deler.	Fremstilles av 8 deler Sapo butyraceus rasp. et sicc., 2 deler Camphora, 2 deler Solutio Ammoniaci concentrata, 1 del Aetheroleum Rosmarini, 1 del Aetheroleum Thymi, 74 deler Spiritus concentratus og Aqva destillata q.s ad 100 deler.

Ph. N. Ed. V.	Ph. N. Ed. IV
<i>Liquor Ferri albuminati.</i> Tilberedes av Albumen Ovi recens.	Tilberedes av Albumen Ovi siccum.
<i>Liquor Kalii arseniitis.</i> Nøytral eller svakt sur. Fargeløs. (Tr. Gentianae erstattet med spiritus.)	Sterkt alkalisk. Rødliggul (Tr. Gentianae).
<i>Mixtura acida.</i> 2 % Acid. sulfuric. dilut.	2,4 % Acid. sulfuric. dilut.
<i>Mucilago Gummi Arabici.</i> Tilsatt 0,5 ‰ Methyli paraoxybenzoas som konserveringsmiddel.	Intet konserveringsmiddel. Skal steriliseres.
<i>Natrii citras.</i> Saltet med 2 mol. krystallvann.	Saltet med 5,5 mol. krystallvann.
<i>Oleum Jecoris Aselli.</i> Skal prøves biologisk på den måte som Helsedirektøren fastsetter.	Intet påbud om biologisk prøvning.
<i>Pilulae aperientes fortiores.</i> Oleum Cacao + Spiritus concentratus som konstituens.	Adeps Lanae som konstituens.
<i>Pilulae aperientes mitiores.</i> Oleum Cacao + Spiritus concentratus som konstituens.	Adeps Lanae som konstituens.
<i>Pilulae Colocynthis compositae.</i> Oleum Cacao + Spiritus concentratus som konstituens.	Sebum + Glycerin som konstituens.
<i>Resina Jalapae.</i> Fremstilles ved perkolasjon.	Fremstilles ved digesjon.

Ph. N. Ed. V	Ph. N. Ed. IV
<i>Sebum benzoatum.</i> Tilberedes med 5 deler Natrii. sulfas siccatus pulveratus.	Tilberedes med 10 deler Sulfas natricus anhydricus pulveratus.
<i>Solutio Aluminiumi subacetatis.</i> 7,6—8,9 % basisk aluminiumacetat. Endret fremstillingsforskrift.	Ca. 9 % basisk aluminiumacetat.
<i>Solutio Ferri chloridi.</i> Tilberedes ved tilsetning av HCl dil.	Ingen tilsetning av HCl dil.
<i>Solutio Jodi spirituosa.</i> Tilberedes med 2 % Kalii jodidum pulv.	Tilberedes uten tilsetning av jodkalium.
<i>Solutio Jodi spirituosa concentrata.</i> Tilberedes med 4 % Kalii jodidum pulv.	Tilberedes uten tilsetning av jodkalium.
<i>Solutio Natrii chloridi physiologica.</i> Tilberedes med sterilt destillert vann.	Tilberedes med destillert vann.
<i>Solutio Zinci chloridi.</i> Tilberedes ut fra Zinci chloridum.	Tilberedes ut fra Zincum venale.
<i>Spiritus dilutus.</i> 69,1—71 vol.% vannfri etylalkohol.	64,12—65,99 vol.% vannfri etylalkohol.
<i>Syrupus Althaeae.</i> Inneholder 63 % sukker.	Inneholder 60 % sukker.
<i>Syrupus Aurantii.</i> Tilberedes av 10 deler Pericarpium Aurantii minutim concisum.	Tilberedes av 5 deler Cortex Fructus Aurantii minutim concisum.

Ph. N. Ed. V	Ph. N. Ed. IV
<i>Syrupus Ferrosi jodidi.</i> Inneholder $\frac{1}{2}$ 0/00 sitronsyre. Inneholder 60 % sukker.	Inneholder 1 0/00 sitronsyre. Inneholder 48 % sukker.
<i>Syrupus Hypophosphitum compositus.</i> Inneholder 3 0/00 sitronsyre.	Inneholder 2 0/00 sitronsyre.
<i>Syrupus Rubi Idæi.</i> Inneholder 63 % sukker.	Inneholder 60 % sukker.
<i>Syrupus Sacchari.</i> Inneholder 63 % sukker.	Inneholder 60 % sukker.
<i>Syrupus Senegae.</i> Tilberedes av Infusum Senegae concentratum. Inneholder 63 % sukker.	Fremstilles ut fra Radix Senegae. Inneholder 60 % sukker.
<i>Syrupus Thymi.</i> Tilberedes av 0,2 deler Aetheroleum Thymi, 150 deler Extractum Thymi fluidum, 3 deler Solutio Ammoniaci, 600 deler Saccharum og Aqua destillata ad 1000 deler.	Fremstilles av 1 del Aetheroleum Thymi, 600 deler Extractum Thymi fluidum og 4399 deler Syrupus Sacchari.
<i>Tinctura Ferri aromatica.</i> Inneholder 0,25 % jern. Endret fremstillingsforskrift.	Inneholder 0,20 % jern.
<i>Tinctura Nucis vomicae.</i> Inneholder 0,23—0,27 % alkaloider.	Inneholder 0,248—0,298 % alkaloider.
<i>Tinctura Opii.</i> Fremstilles ved maserasjon med vann i 24 timer. Vannet påhelles kokende. Deretter tilsettes Spiritus concentratus. Blandingen masereres ytterligere i 5 dager.	Fremstilles ved maserasjon med vann i 24 timer. Vannet påhelles ved alminnelig temperatur. Deretter tilsettes Spiritus concentratus. Blandingen masereres ytterligere i 7 dager.

Ph. N. Ed. V	Ph. N. Ed. IV
<i>Tinctura Opii crocata.</i> som foregående.	Som foregående.
<i>Tinctura Strophanthi.</i> Tilberedes av avfettet pulver.	Tilberedes av alminnelig pulver.
<i>Ungventum aromaticum.</i> Inneholder mere eteriske oljer og ikke Oleum Lauri.	Inneholder mindre eteriske oljer og Oleum Lauri.
<i>Ungventum Cetacei.</i> Inneholder 7 % Cera alba og 23 % vann. Ellers uforandret.	Inneholder 5 % Cera alba, 10 % Cetaceum, 60 % Oleum Amygdalae, 24 % Aqva destillata og 1 dråpe Aetheroleum Rosae pr. 100 g salve.
<i>Ungventum Glycerini.</i> Fremstilles av 7 % Amylum Triticum pulveratum, 7 % Aqva destillata og 93 % Glycerinum.	Fremstilles av 6 % Amylum Triticum subtilissime pulveratum og 94 % Glycerinum.
<i>Ungventum Hydrargyri oxydi.</i> 5 %'s salve av gult oksyd.	5 %'s salve av rødt oksyd.
<i>Ungventum Plumbi subacetatis comp.</i> Fremstilles av 2 deler Solutio Plumbi subacetatis, 4 deler Paraffinum solidum, 8 deler Camphora, 16 deler Oleum Hyoscyami infusum, 35 deler Adeps Lanae og 35 deler Vaselinum.	Fremstilles av 72 deler Ungventum Subacetatis plumbici, 16 deler Oleum Hyoscyami infusum, 8 deler Camphora og 4 deler Paraffinum solidum.
<i>Zinci oxydum.</i> Skal være fremstillet ved forbrenning av sinkdamper.	Skal være fremstillet ved opphetning av det på våt vei fremstilte sinkkarbonat.

13. En henleder oppmerksomheten på følgende preparater som i den nye farmakopé er erstattet av andre:

Ph. N. Ed. V	Ph. N. Ed. IV
Albumen Ovi recens.	Albumen Ovi siccum.
Tablettaa Natrii bicarbonatis.	Trochisci Bicarbonatis natrici.
Tablettaa Santonini.	Trochisci Santonini.

14. For en del sammensatte preparater hvor det ikke tidligere har vært angitt verdibestemmelsesmetode, er det nå angitt. I disse tilfelle må verdibestemmelsen utføres ved hver enkelt lagning av preparatet.

15. Følgende legemidler, for hvis tilberedning farmakopéen har angitt bestemt forskrift og som derfor i henhold til farmakopéens alminnelige påbud, punkt 30, kun kan tilberedes på landets apotek, kan inntil videre tillates hjemført:

Ferri oxydum sacharatum,
Magnesii sulfas siccatus,
Natrii sulfas siccatus.

16. Følgende preparater skal prøves biologisk på den måte som Helsedirektøren fastsetter:

Folium Digitalis,
Neosalvarsanum,
Oleum Jecoris Aselli.

En viser til vedlagte rundskriv, hvori er inntatt de prøvemeter som Helsedirektøren har fastsatt.

17. En vil videre gjøre oppmerksom på følgende avsnitt, tabeller etc. som er inntatt bakerst i Farmakopéen:

- Avsnitt om undersøkelsesmetoder, pagina 441.
- Tabell for kolorimetrisk måling av vannstoffjonekonsentrasjoner, pagina 504.
- Oversikt over førstehjelp ved forgiftning, pagina 512.
- Særskilt tabell for fortynning av sprit, pagina 532.
- Tabell for fremstilling av isotoniske oppløsninger, pagina 537.

18. Nedenfor gjengis en fortegnelse over de stoffer som er opptatt som nye i denne utgave av farmakopéen, samt en liste over de stoffer som er utelatt fra den gamle utgave.

Nyopptatte stoffer etc. i Ph. N. V.

Acetum Sabadillae	Kalii chloridum
Acidum diallylbarbituricum	Linimentum saturninum cum Glycerino
» phenylaethylbarbituricum	Liquor Carbonis detergens
» trichloroaceticum	Lobelini hydrochloridum
Aethylhydrocupreini hydrochloridum	Lotio Boracis carbolisata
Aethylhydrocupreinum basicum	Methyl salicylas
Agar	Naphtalinum
Alcohol absolutus	Natrii benzoas
Aminophenazonum	» chloridum purissimum
Amylum Marantae	» citras purissimus
Aqua destillata sterilisata	» diaethylbarbituras
Argentum colloidal	» phenylaethylbarbituras
Barii sulfas	» sulfanilas
Benzaldehydum	» thiosulfas
Benzinum cum Jodo	Neosalvarsanum
Benzinum Petrolei	Oleum camphoratum pro injectione
Benzocainum	» phosphoratum
Bromisovalum	Papaverini hydrochloridum
Calcii chloridum	Paraformaldehydum
» lactas	Pasta salicylata
Capsulae amylaceae	Phenolphthaleinum
Capsulae gelatinosae	Pilulae Chinini sulfatis
Carbo medicinalis	Pyroleum Lithanthracis
» » granulatus	Rivanolum
Carbromalum	Saccharinum solubile
Chinidini sulfas	Saccharum
Chlorbutolum	Sal Emsis artificiale
Cinchophenum	Sebum salicylatum
Coffeinum et natrii benzoas	Secale cornutum deoleatum
Colchicinum	Solutio Hydrogeni peroxydi concentrata
Cortex Quillajae	» Kalii perjodidi. Solutio Lugoli
Dextrosum purissimum	» Ringeri
Ephedrini hydrochloridum	Species nervinae
Extractum Condurango fluidum	Syrupus Thymi compositus
Ferrum reductum	Tablettaa Acidi acetylsalicylici
Fructus sennae	» » diaethylbarbiturici
Gossypium	
Homatropini hydrobromidum	

15. sept. *Tablettæ Acidî phenylæthyl-*
barbiturici
 » *Cynoglossi compositæ*
 » *Ferri reducti*
 » *Folii Digitalis*
 » *Natrii bicarbonatis*
 » *Phenazoni*
 » *Phenazoni cum*
Coffeino

Tablettæ Phenyli salicylatis
 » *Santonini*
Tinctura anticholerica
 » *Belladonnae*
 » *Quillajæ*
Ungventum Mentholi com-
positum

Stoffer i Ph. N. IV som er utelatt i Ph. N. V.

Acetum aromaticum
Acidum hydrochloratum
 » *nitrico-nitrosum*
 » *nitricum hydrochlo-*
ratum
 » *phosphoricum*
 » *succinicum subflavum*
Aetheroleum Amygdalæ amaræ
 » *Coriandri*
 » *Petroselini*
Antidotum Arsenici
Aqua sedativa
Balsamum Styrax liqvidus
Balsamum Terebinthina Veneta
Bicarbonas natricus depuratus
Bitartras suprarenicus
Brometum aethylicum
Carbonas kreosoticus
 » *lithicus*
Charta nitrata
 » *sinapisata*
Chloretum hydrastinicum
Citras ferricus cum Chinino
Colla Piscium
Collodium elasticum
Electuarium aperiens
Emplastrum Cantharidis cum
Euphorbio
 » *Hydrargyri*
 » *saponatum*
Emulsio Amygdalæ
 » *Olei Jecoris Aselli*

Euphorbium
Extractum Chinae fluidum
 » *Hamamelidis fluidum*
 » *Pomi ferratum*
 » *Rhei compositum*
 » *Secalis cornuti.*
Ergotinum
Folium Farfaræ
 » *Hamamelidis*
Fructus Cannabis
 » *Cubebæ*
Gallotannas chinicus
Glacies
Gummi-resina Asa foetida
Hepar Sulfuris
Herba Malvæ
Hydras amylenicus
Hydras terpicus
Hydratocarbonas ferrosus
 » *saccharatus*
 » *plumbicus*
Infusum Sennæ compositum
Julapium salinum. Liqvor
Citratis kalici
Linimentum Oxydi zincici
Liqvor acidus Halleri
 » *antispasticus*
 » *ophthalmicus*
 » *Succinatis ammonici*
pyroleosi
Methylsulfonalum
Mixtura aperiens

Nitras argenticus mitigatus	Solutio Carbonatis kalici
Oleum Crotonis	» Chloreti ferri spirituosus
» Lauri	Species demulcentes
Oxydum hydrargyricum	» pectorales
» magnesicum ponderosum	Sulfas aluminico-kalicus ustus
Paraldehydum	» sparteicus
Pilulae Ferri compositae	Supercarbonas ammonicus
» Rhei compositae	Superoxydum manganicum
» tonico-nervinae	Syrupus Cerasi
Pix Pini	» Myrtilli
Pulpa Tamarindi cruda	» Sennae mannatus
» » depurata	» Tolutanus
Pulvis effervescens	Tartras kalicus
» refrigerans	Tinctura aromatica acida
Pyroleum animale	» Asae foetida
Saccharinum	» Pomi ferrata
Sapo butyraceus	Trochisci Bicarbonatis natrici
Semen Amygdali dulce	» Santonini
» Qvercus	Ungventum Hydratocarbonatis
» » tostum	plumbici
Sericum adhaesivum	» Oxydi hydrargyrici
Solutio Acetatis ammonici	» Subacetatis plumbici
	» terebinthinatum

En viser ellers til vedlagte liste over trykkfeil og rettelser til Ph. N. V. og tør be om at disse blir rettet før farmakopéen tas i bruk.

Vedlagt finnes også monografier for en del preparater som skal betraktes som inntatt i den nye farmakopé. En henleder spesielt oppmerksomheten på at Oleum Olivae inntil videre skal erstattes med Oleum Piscium i alle farmakopéens preparater med unntakelse av Emplastrum Plumbi, Emulsio oleosa og Oleum camphoratum pro injectione.

Protokoll undertegnet i Paris 19. november 1948 19. novbr. om internasjonal kontroll av droger som ikke kommer inn under overenskomsten av 13. juli 1931 om begrensning av produksjonen og regulering av omsetningen av rusgifter, slik den ble endret ved protokoll undertegnet i Lake Success 11. desember 1946.*)

*) Inntatt i «Overenskomster» nr. 2 for 1950 s. 73—89.

1948

9. desbr. **Protokoll** om endring av den Internasjonale Overenskomst om Økonomisk Statistikk, undertegnet i Genève 14. desember 1928.*)

9. desbr. **Konvensjon og resolusjoner** om forhindring og avstraffelse av forbrytelsen folkemord.**)

1949

4. april. **Traktat** for det nord-atlantiske område, undertegnet i Washington 4. april 1949.***)

23. april. **Skrivelse †)** fra Utenriksdepartementet om at Italia har undertegnet Konstitusjonen for den Internasjonale Flyktningsorganisasjon av 15. desember 1946.

23. april. **Skrivelse †)** fra Utenriksdepartementet om at Sveits har deponert sitt ratifikasjonsdokument vedrørende Konstitusjonen for den Internasjonale Flyktningsorganisasjon av 15. desember 1946.

27. april. **Skrivelse †)** fra Utenriksdepartementet om at Transjordanien har avgitt erklæring om fortsatt deltagelse i Genève-konvensjonene av 27. juli 1929 om såredes og sykes behandling i krig og om behandling av krigsfanger.

4. mai. **Protokoll** som endrer avtalen om bekjempelse av utbredelsen av utuktige publikasjoner, undertegnet i Paris 4. mai 1910, og protokoll som endrer den internasjonale avtale om undertrykkelse av hvit slavehandel, undertegnet i Paris 18. mai 1904, og den internasjonale konvensjon om hvit slavehandel, undertegnet i Paris 4. mai 1910.††)

20. mai. **Avtale** mellom Norge og Tyrkia om lettelsener i passviseringsbestemmelsene.†††)

*) Inntatt i «Overenskomster» nr. 2 for 1950 s. 90—107.

**) Inntatt i «Overenskomster» nr. 2 for 1950 s. 108—116.

**) Inntatt i «Overenskomster» nr. 3 for 1950 s. 117—131.

†) Inntatt i «Overenskomster» nr. 3 for 1950 s. 132.

††) Inntatt i «Overenskomster» nr. 5 for 1950 s. 333—347.

†††) Inntatt i «Overenskomster» nr. 6 for 1950 s. 409—413.

Noteveksling med dokumenter vedrørende den norsk-sovjetiske grenseoppgang 1947.*) 18. desbr.

1949
23. mai.

Avtale med tilhørende noteveksling mellom Norge og Amerikas Forente Stater om bruken av de midler som er stilt til rådighet etter kredittavtalen av 18. juni 1946, godkjent av Den Kongelige Norske Regjering 29. juli 1946.**)

Avtale mellom Norge og Pakistan om opphevelse av passviseringsplikten.***) 8. juni.

Noteveksling om endring av artikkel 4 i den norsk-finske avtale av 21. april 1938 om nye fiskeregler for Tanaelvas fiskeområde.†)

Luftfartsavtale mellom Norge og Pakistan, underskrevet i Karachi 23. juni 1949.††)

Luftfartsavtale mellom Norge og Irak, underskrevet i Bagdad 12. juli 1949.†††).

Overenskomst for å lette internasjonal spredning av billed- og lydmateriell av utdannende, vitenskapelig og kulturell natur, åpnet for undertegning i Lake Success 15. juli 1949.¹⁾

Rundskrivelse²⁾ fra Sosialdepartementet.

18. juli.

Med hjemmel i kgl. resolusjon av 20. september 1929 gjør departementet herved følgende midlertidige tilføyelse til den kgl. plakate av samme dag om handel med gifter, apotekvarer og en del andre varer:

I avd. C I, 3 tilføyes:

«Desinfeksjonsmidler med innhold av kvartære ammoniumforbindelser.»

*) Inntatt i «Overenskomster» nr. 4 for 1950 s. 151—273.

**) Inntatt i «Overenskomster» nr. 3 for 1950 s. 133—146.

***) Inntatt i «Overenskomster» nr. 6 for 1950 s. 414—417.

†) Inntatt i «Overenskomster» nr. 3 for 1950 s. 147—149.

††) Inntatt i «Overenskomster» nr. 5 for 1950 s. 347—364.

†††) Inntatt i «Overenskomster» nr. 5 for 1950 s. 364—372.

¹⁾ Inntatt i «Overenskomster» nr. 6 for 1950 s. 418—430.

²⁾ Kunngj. 27. mars i Lovtid. 1 nr. 14.

1949

6. aug. **Skrivelse *)** fra Poststyret om at Ceylon er trådt inn som nytt medlem av Verdenspostforeningen og har tiltrådt Verdenspostkonvensjonen og Overenskomst om brev og esker med angitt verdi vedtatt i Paris 5. juli 1947 — og om at Ungarn har oppsagt Overenskomst om postgiro fra 1. juni 1950 å regne.
24. aug. **Luftfartsavtale** mellom Norge og Finland, underskrevet i Helsingfors 24. august 1949.**)
27. aug. **Konvensjon** med sluttprotokoll mellom Norge, Danmark, Finland, Island og Sverige om gjensidig ytelse av alderspensjoner, undertegnet i Oslo 27. august 1949.***)
18. oktbr. **Skrivelse †)** fra Utenriksdepartementet om at Israel har ratifisert konvensjonen om de Forente Nasjoners privilegier og immunitet, vedtatt av de Forente Nasjoners Generalforsamling 13. februar 1946.
22. oktbr. **Skrivelse †)** fra Utenriksdepartementet om at Irak har ratifisert konvensjonen om de Forente Nasjoners privilegier og immunitet, vedtatt av de Forente Nasjoners Generalforsamling 13. februar 1946.
22. oktbr. **Skrivelse ††)** fra Utenriksdepartementet om at Overenskomst (Paris-konvensjonen, revidert i London 2. juni 1934) om vern av den industrielle eiendomsrett vil bli gjort gjeldende for Portugal.
22. oktbr. **Skrivelse †††)** fra Poststyret om at en del stater har ratifisert Verdenspostkonvensjonen med tilhørende postavtaler, vedtatt i Paris 5. juli 1947.
12. novbr. **Skrivelse¹⁾** fra Utenriksdepartementet om at Storbritannia har tiltrådt Overenskomst angående internasjonale utstillinger, Paris 22. november 1928 samt protokollen av 10. mars 1948 om endring av Overenskomsten.

*) Inntatt i «Overenskomster» nr. 3 for 1950 s. 149.

**) Inntatt i «Overenskomster» nr. 5 for 1950 s. 372—381.

***) Inntatt i «Overenskomster» nr. 5 for 1950 s. 381—385.

†) Inntatt i «Overenskomster» nr. 5 for 1950 s. 385.

††) Inntatt i «Overenskomster» nr. 5 for 1950 s. 386.

†††) Inntatt i «Overenskomster» nr. 5 for 1950 s. 386—388.

¹⁾ Inntatt i «Overenskomster» nr. 5 for 1950 s. 388.

Skrivelse *) fra Utenriksdepartementet om at Overenskomst 12. novbr. (Paris-konvensjonen revidert i London 2. juni 1934) om vern av den industrielle eiendomsrett vil bli gjort gjeldende for Singapore.

Avtale mellom Norge og Ny Zeeland om opp-22. novbr. hevelse av passviseringsplikten.)**

Luftfartsavtale mellom Kongeriket Norges Regje-26. novbr. ring og Kongeriket Thailands Regjering, underskrevet i Bangkok 26. november 1949.*)**

Skrivelse †) fra Utenriksdepartementet om at Island, Bulgaria og Israel har tiltrådt Overenskomst om innførelse av visse ensartede regler om internasjonal luftbefordring med tilleggsprotokoll, Warszawa 12. oktober 1929, og om at Luxemburg har ratifisert overenskomsten.

Skrivelse †) fra Utenriksdepartementet om at Eire har ratifisert og Østerrike og Cuba har tiltrådt Overenskomst om bevarelsen eller gjenopprettelsen av industrielle eiendomsrettigheter som er blitt skadelidende ved den annen verdenskrig, Neuchâtel 8. februar 1947.

Skrivelse †) fra Statistisk Sentralbyrå om at Østerrike 14. desbr. har deponert sitt tiltredelsesdokument vedrørende Protokoll av 9. desember 1948 om endring av den Internasjonale Overenskomst om Økonomisk Statistikk, undertegnet i Genève 14. desember 1948.

Konvensjon mellom Norge og Sverige om endring 14. desbr. i konvensjonen mellom de to land av 5. februar 1919 om flyttlappenes adgang til reinbeiting, undertegnet i Oslo 14. desember 1949.††)

Avtale †††) mellom Kongeriket Norge og Kongeriket Sve-17. desbr. rige for å forebygge dobbeltbeskatning for så vidt angår skatter av arvemidler.

*) Inntatt i «Overenskomster» nr. 5 for 1950 s. 388.

**) Inntatt i «Overenskomster» nr. 6 for 1950 s. 430—435.

***) Inntatt i «Overenskomster» nr. 5 for 1950 s. 389—396.

†) Inntatt i «Overenskomster» nr. 5 for 1950 s. 397.

††) Inntatt i «Overenskomster» nr. 7 for 1950 s. 451—483.

†††) Inntatt i «Overenskomster» nr. 7 for 1950 s. 484 flg.

Avtalen ble undertegnet den 17. desember 1949. Den ble ratifisert den 2. juni 1950 og ratifikasjonsdokumentene utvekslet den 13. juli 1950. Avtalen trådte i kraft den 13. juli 1950.

1949

17. desbr.

Artikkel I.

Avtalen gjelder skatter av arvemidler etter norske og svenske statsborgere.

Artikkel II.

Som skatter av arvemidler anses for tiden for Norges vedkommende:

avgift av arv, herunder dødsgaver, og for Sveriges vedkommende:

«arvsskatt» og «kvarlåtenskapsskatt».

Avtalen skal også gjelde alle andre skatter av arvemidler som i anledning av dødsfall pålegges i Norge eller Sverige etter undertegningen av denne avtale, hva enten skattene skal svares av arve-midlene i sin helhet eller av arve- eller testamentslodder.

Artikkel III.

Fast eiendom som ligger i en av de to stater, beskattes utelukkende i denne stat.

Fast eiendom omfatter så vel tilbehør til slik eiendom, herunder besetning, redskaper og annet løsøre i landbruk eller skogbruk, som bruksrett og rett til avkastning eller annet utbytte av fast eiendom.

Rett til royalty som ytes for bruk av fast eiendom eller for utnyttning av gruve eller annen forekomst, beskattes i den stat der den faste eiendom, gruen eller forekomsten ligger.

Artikkel IV.

Midler som er anbrakt i virksomhet eller fritt yrke og kan henføres til et fast driftssted i en av statene, beskattes utelukkende i denne stat.

Som fast driftssted anses sted, hvor det finnes særlig anlegg eller er truffet særlig foranstaltning for stadig bruk ved virksomhetens eller yrkets utøvelse, så som sted hvor foretakendet har sin ledelse, kontor, filial, fast agentur, produksjonssted, verksted eller lignende, innkjøps- eller salgssted, varelager (herunder også varig kommisjonslager), gruve eller annen forekomst.

Som virksomhet, som omhandlet i denne artikkel, anses også medeiendomsrett i et foretakende, dog unntatt medeiendomsrett gjennom besittelse av aksjer eller lignende verdipapirer. Med «lignende verdipapirer» forstås, for så vidt angår lovgivningen i Norge, andelsbevis i norske selskaper med delt eller på annen måte begrenset ansvar, herunder dog ikke vanlige kommandittselskaper, samt, for så vidt angår lovgivningen i Sverige, andelsbevis i svenske økonomiske foreninger.

Artikkel V.

Midler som ikke går inn under art. III eller IV, beskattes utelukkende i den av statene der avdøde ved sin død var bosatt.

Avdøde anses etter denne avtale å ha vært bosatt i en av statene hvis han har hatt sin faste bopel der. Skulle det oppstå tvil om i hvilken av de to stater avdøde således skal anses å ha vært bosatt, eller kan avdøde anses å ha vært bosatt i begge stater, skal spørsmålet om bostedet avgjøres ved særskilt overenskomst mellom de øverste finansmyndigheter i de to stater. Derved skal det tas hensyn til i hvilken av statene avdøde kan anses å ha hatt sentrum for sine personlige og økonomiske interesser, eller, om heller ikke dette kan avgjøres, til statsborgerskapet.

Har avdøde ikke hatt fast bopel i noen av statene, anses han å ha vært bosatt i den av statene der han var statsborger. Var avdøde statsborger i begge statene, skal spørsmålet om hvor han skal anses å ha vært bosatt, avgjøres ved særskilt overenskomst mellom de øverste finansmyndigheter.

Artikkel VI.

Gjeld som hefter på etterlatte midler som nevnt i art. III eller IV, eller som slike midler tjener som sikkerhet for, fradras i den stat som har rett til å beskatte de omhandlede midler, i disse midler eller i andre midler som denne stat har rett til å beskatte. Annen gjeld enn foran nevnt fradras i midler som er undergitt beskatningsretten til den stat der avdøde ved dødsfallet var bosatt.

Overstiger den gjeld som etter første ledd skal fradras i en av statene, verdien av alle de midler som vedkommende stat har rett til å beskatte, fradras det overskytende gjeldsbeløp i midler som er undergitt beskatningsretten i den annen stat.

I fideikomissformue fradras dog bare den gjeld som hefter på formuen eller som denne tjener som sikkerhet for.

Artikkel VII.

Er retten til beskatning av arvemidler fordelt mellom de to stater, skal angående retten til å beregne skatt i den stat der avdøde ved sin død var bosatt, gjelde følgende: Skatten kan beregnes med høyst det beløp som utgjør forskjellen mellom på den ene side den skatt som skulle ha vært beregnet om alle arvemidlene hadde vært undergitt beskatning i denne stat, og på den annen side den skatt som skulle ha vært beregnet om staten bare hadde beskattet den del av arvemidlene hvis beskatning tilkommer den annen stat.

Artikkel VIII.

Ved denne avtale berøres ikke den rett til skattefrihet som i kraft av folkerettens alminnelige regler er innrømmet eller i fremtiden må bli innrømmet diplomatiske eller konsulære tjenestemenn. I den utstrekning midlene på grunn av denne skattefrihet ikke beskattes i ansettelseslandet, forbeholdes beskatningen hjemlandet.

Artikkel IX.

Kan det påvises at tiltak som er truffet av skattemyndighetene i de to stater, medfører en beskatning som strider mot denne avtales prinsipper, kan den som rammes av dobbeltbeskatningen fremsette innsigelse mot dette overfor den av de stater der avdøde ved sin død etter denne avtale skal anses å ha vært bosatt. Anses innsigelsen begrunnet, treffer sistnevnte stat de nødvendige tiltak for å få dobbeltbeskatningen opphevet.

Slik innsigelse må i regelen fremsettes innen to år etter utgangen av det kalenderår da den skattepliktige fikk kjennskap til dobbeltbeskatningen.

Artikkel X.

De øverste finansmyndigheter i de to stater kan treffe særskilt overenskomst til gjennomføring av avtalen så vel som til unngåelse av dobbeltbeskatning vedkommende de i art. II nevnte skatter i tilfelle som ikke reguleres i denne avtale, eller som kan oppstå ved anvendelse av avtalen, likesom også i tilfelle hvor det oppstår vanskelighet eller tvil med hensyn til avtalens tolking og anvendelse.

Artikkel XI.

Denne avtale skal ratifiseres, for Norges vedkommende av Hans Majestet Norges Konge med Stortingets samtykke og for Sveriges vedkommende av Hans Majestet Sveriges Konge med Riksdagens samtykke. Ratifikasjonsdokumentene skal snarest mulig utveksles i Stockholm.

Avtalen trer i kraft den dag utvekslingen av ratifikasjonsdokumentene finner sted og får anvendelse hvor arvelater eller testator er avgått ved døden på eller etter nevnte dag.

Artikkel XII.

Avtalen skal gjelde så lenge den ikke oppsis av noen av de kontraherende stater. Oppsigelse skal finne sted minst 8 måneder før kalenderårets utgang. Er oppsigelsesfristen iaktatt, opphører avtalens gyldighet ved kalenderårets utgang, dog slik at avtalen fremdeles skal anvendes hvor arvelateren eller testator er avgått ved døden før årets utgang.

Avtale *) mellom Kongeriket Norge og Kongeriket Sverige 17. desbr.
om bistand i skattesaker.

Alminnelige bestemmelser:

Artikkel I.

Begge stater forplikter seg til gjensidig å yte hverandre bistand i skattesaker slik som nedenfor nærmere angitt.

Med bistand forstås i denne avtale:

- a) forkynnelse av dokumenter,
- b) tilveiebringelse av oppgaver og opplysninger samt utveksling av slike av eget tiltak eller etter særskilt anmodning i det enkelte tilfelle,
- c) innfordring av skatt.

Artikkel II.

Med skatter forstås i denne avtale:

- a) de skatter som omfattes av avtalen av 21. juni 1947 mellom Kongeriket Norge og Kongeriket Sverige for å forebygge dobbeltbeskatning for så vidt angår skatter av inntekt og formue, samt
- b) de skatter som omfattes av avtalen av 17. desember 1949 mellom Kongeriket Norge og Kongeriket Sverige for å forebygge dobbeltbeskatning for så vidt angår skatter av arvemidler.

Artikkel III.

Bistand ytes bare når det gjelder skattekrav mot skattepliktige som er borgere av eller hjemmehørende i den stat som fremsetter anmodningen, eller som uten å være bosatt i noen av statene, stadig oppholder seg i den førstnevnte stat.

Forelå vilkår etter første ledd i det tidsrom eller på det tidspunkt som skattekravet vedkommer, skal den omstendighet at vilkåret senere er falt bort, ikke være til hinder for at bistand ytes.

Når det gjelder forkynnelse av dokumenter og tilveiebringelse av opplysninger som forefinnes i alment tilgjengelige dokumenter, ytes bistand selv om vilkårene etter første ledd ikke foreligger.

Artikkel IV.

All skriftveksling om bistand skjer direkte mellom det norske Finans- og tolldepartement og det svenske Finansdepartement.

*) Inn tatt i «Overenskomster» nr. 7 for 1950 s. 491 flg.

Avtalen ble undertegnet den 17. desember 1949. Den ble ratifisert den 2. juni 1950 og ratifikasjonsdokumentene utvekslet den 13. juli 1950. Avtalen trådte i kraft den 1. august 1950.

1949

17. desbr.

Artikkel V.

Anmodning om bistand skal angi den myndighet som i første hånd har bedt om bistand, navn og yrke eller titel på den person saken gjelder, og, når det er spørsmål om forkynnelse av dokument, mottakerens adresse og dokumentets art.

Artikkel VI.

Anmodning om bistand kan avslås dersom den stat som er bedt om å yte bistand, anser denne egnet til å bringe dens høyhetsrettigheter eller sikkerhet i fare.

Artikkel VII.

Imøtekommens anmodning om bistand helt eller delvis, skal den stat som er bedt om å yte bistand, snarest mulig underrette den annen stat om utfallet av saken.

Etterkommens ikke anmodning om bistand, skal den stat som er bedt om å yte bistand, uten opphold underrette den annen stat om dette og gi beskjed om grunnene for vedtaket.

Ved meddelelse av underretning etter denne artikkel skal tilfelle opplyses slike omstendigheter som kan være av betydning for skattesakens videre behandling.

Artikkel VIII.

Dokument som er utferdiget eller bekreftet av domstol eller forvaltningsmyndighet i den ene stat og er forsynt med domstolens eller myndighetens segl eller stempel, trenger ikke å legaliseres for å anvendes i skattesak innenfor den annen stats område.

Det som er sagt i denne artikkel gjelder også dokument som er underskrevet av tjenestemann ved domstolen eller myndigheten, såfremt slik underskrift er tilstrekkelig etter lovgivningen i den stat domstolen eller myndigheten tilhører.

*Forkynnelse av dokumenter.**Artikkel IX.*

Forkynnelse skal besørges av den kompetente myndighet i den stat anmodningen er rettet til. Denne myndighet kan, unntagen i tilfelle som omhandlet i neste ledd, innskrenke seg til å overlevere dokumentet til mottakeren, for så vidt denne er villig til å motta det.

Etter begjæring av den stat som har anmodet om forkynnelse, skal dokumentet forkynnes i den form som er foreskrevet for lignende forkynnelse i lovgivningen i den stat som er bedt om å foreta forkynnelse.

Artikkel X.

Som bevis for forkynnelsen skal gjelde enten en datert og bekreftet erkjennelse fra den overfor hvem den er foretatt, eller en attest fra vedkommende myndighet i den stat hos hvem forkynnelsen er begjært, som viser formen og tiden for forkynnelsen.

Tilveiebringelse av oppgaver og opplysninger.

Artikkel XI.

Tilveiebringelse av oppgaver og opplysninger skal skje i samsvarende med lovgivningen i den stat anmodningen er rettet til.

Anmodning om tilveiebringelse av oppgaver eller opplysninger kan avslåes, dersom den stat som fremsetter anmodningen, etter sin egen lovgivning ikke kan skaffe tilveie tilsvarende oppgaver eller opplysninger, eller dersom det ville medføre åpenbaring av forretnings-, fabrikasjons- eller yrkeshemmelighet om anmodningen ble imøtekommet.

Den myndighet som fremsetter anmodningen skal angi hvorvidt den forføyning det gjelder kan foretas etter lovgivningen i den egne staten.

Artikkel XII.

De i art. IV nevnte myndigheter skal i den utstrekning det hensiktsmessig kan skje på grunnlag av tilgjengelige oppgaver, snarest mulig etter utgangen av hvert kalenderår uten særskilt anmodning utveksle slike opplysninger vedkommende fysiske personer som er bosatt i den annen stat eller juridiske personer som er hjemmehørende der, som kan antas å være av betydning for deres ligning, særlig for så vidt angår:

- a) Utbytte fra aksjeselskaper og lignende juridiske personer,
- b) renter av ihendehaverobligasjoner og andre lignende verdipapirer,
- c) innskudd i banker, sparebanker og lignende institusjoner så vel som renter av slike innskudd,
- d) lønninger, pensjoner og livrenter.

Hvis det i den stat som har mottatt opplysningene, viser seg at disse ikke stemmer med de faktiske forhold, skal vedkommende myndighet i denne stat, om så finnes å kunne skje og det kan være av interesse for den annen stat, snarest mulig tilbakesende de mottatte dokumenter til vedkommende myndighet der med angivelse av grunnene for tilbakesendelsen eller på annen måte underrette denne myndighet om forholdet.

Når en person som er bosatt i en av statene, er avgått ved døden og har etterlatt seg fast eiendom i den annen stat eller midler

1949

17. desbr. anbrakt i virksomhet der, skal vedkommende myndighet i den førstnevnte stat så snart den har fått kjennskap til forholdet, gi underretning om dette til vedkommende myndighet i den annen stat.

Innfordring av skatt.

Artikkel XIII.

Eksigibelt skattekrav skal etter anmodning fra den ene stat, av den øverste finansmyndighet i den annen stat uttrykkelig anerkjennes som eksigibelt i den sistnevnte stat og innfordres i samsvar med lovgivningen der.

Med anmodning om innfordring skal følge erklæring fra vedkommende myndighet i den stat som fremsetter anmodningen, om at kravet er eksigibelt, at denne myndighet er rette vedkommende skal bekreftes av myndighet som nevnt i artikkel IV.

Bistand ved innfordring ytes ikke hvis skattekravet, om det ble gjennomført, ville medføre dobbeltbeskatning i forholdet mellom de to stater. Som dobbeltbeskatning skal i denne forbindelse ikke anses den beskatning av inntekt av kapital som følger av bestemmelsene i artikkel 7 i avtalen mellom de to stater av 21. juni 1947 for å forebygge dobbeltbeskatning for så vidt angår skatter av inntekt og formue.

Artikkel XIV.

Anmodning om bistand ved innfordring skal bare finne sted for så vidt det ikke er fyldestgjørende adgang til innfordring i den egne staten.

Når det gjelder arvinger eller andre som har ervervet midler som følge av dødsfall, ytes ikke bistand ved innfordring av skatt i den utstrekning skattekravet overstiger beløpet eller verdien på ervervstiden av det som er ervervet som følge av dødsfall.

Artikkel XV.

Skatt som skal innfordres etter denne avtale, nyter ikke godt av særskilt fortrinsrett som er fastsatt for skatter i den stat som er bedt om å yte bistand.

Ved innfordring av skatt etter denne avtale skal søksmål ved domstolene eller konkurs ikke innledes med mindre den øverste finansmyndighet i den stat der innfordringen skjer, etter begjæring av tilsvarende myndighet i den stat som har fremsatt anmodningen, uttrykkelig samtykker i det.

Artikkel XVI.

Den stat der innfordringen etter denne avtale har funnet sted, er likeoverfor den annen stat ansvarlig for de beløp som er innfordret.

Forskjellige bestemmelser.

Artikkel XVII.

Med hensyn til forespørsler, opplysninger, oppgaver, uttalelser og andre meddelelser som i henhold til denne avtale er mottatt av noen av statene, skal de i vedkommende stat gjeldende forskrifter om taushetsplikt og hemmeligholdelse av dokumenter gis tilsvarende anvendelse.

Artikkel XVIII.

For bistand etter denne avtale i en av statene kan ikke den annen stat avkreves gebyr eller refusjon av omkostninger. Så fremt ikke annet blir avtalt, skal det dog ytes refusjon for godtgjørelse til sakkyndige samt for omkostninger som er foranlediget ved medvirkning av stevnevitne i de i artikkel IX annet ledd nevnte tilfelle. Det samme gjelder omkostninger i anledning av søksmål ved domstolene som er foranlediget ved at bistand er ytet.

Artikkel XIX.

De øverste finansmyndigheter i de to stater kan treffe ytterligere overenskomster i samsvar med denne avtales formål. De kan komme særskilt overens om det minstebeløp som en anmodning om innfordring må angå, om gebyrer i forbindelse med innfordring, renter, søksmålsomkostninger, tvangsmulkt og andre lignende beløp uten strafferettslig karakter som er påløpet i forbindelse med beskatning eller innfordring, om fastsettelse av kurs for omregning av beløp som skal innfordres samt om overføring av innfordrede beløp.

Skulle det oppstå vanskelighet eller tvil angående tolkingen eller anvendelsen av avtalen, kan de forannevnte myndigheter likeledes treffe særskilt overenskomst.

Artikkel XX.

Denne avtale får ikke anvendelse på Svalbard og Jan Mayen og heller ikke i de norske besittelser utenfor Europa.

Artikkel XXI.

Denne avtale skal ratifiseres, for Norges vedkommende av Hans Majestet Norges Konge med Stortingets samtykke og for Sveriges vedkommende av Hans Majestet Sveriges Konge med Riksdagens samtykke. Ratifikasjonsdokumentene skal snarest mulig utveksles i Stockholm.

Avtalen trer i kraft fra begynnelsen av den kalendermåned som

1949

17. desbr. følger nærmest etter utvekslingen av ratifikasjonsdokumentene. Her ved iakttas at bistand ikke ytes:

Med hensyn til innfordring av skatt av inntekt eller formue dersom skatten i Norge er utskrevet på grunnlag av ligning (herunder etterligning) for skatteåret 1948—49 eller tidligere år, og dersom skatten i Sverige er utskrevet på grunnlag av ligning i 1948 eller tidligere år eller på grunnlag av etterligning for noen av de nevnte år;

med hensyn til innfordring av skatt av arvemidler dersom arvelateren eller testator er død før dagen for avtalens ikrafttreden;

med hensyn til tilveiebringelse av oppgaver og opplysninger i sak om skatt av inntekt eller formue dersom inntekten eller formuen er eller burde ha vært lignet før avtalens ikrafttreden, og med hensyn til oppgaver og opplysninger i sak om skatt av arvemidler dersom arvelateren eller testator er død før det nevnte tidspunkt.

Artikkel XXII.

Avtalen skal gjelde så lenge den ikke oppsis av noen av de kontraherende stater. Oppsigelse skal finne sted minst 8 måneder før kalenderårets utgang. Er oppsigelsesfristen iakttatt, opphører avtalens gyldighet ved kalenderårets utgang.

Anmodning om bistand som er kommet inn til vedkommende myndighet i den stat som anmodningen er rettet til, før avtalen er opphørt å gjelde, skal etterkommes i samsvar med bestemmelsene i avtalen. For anmodning om innfordring gjelder dette likevel bare når også anerkjennelsen av det eksigible krav er meddelt før avtalen opphørte å gjelde.

30. desbr. **Avtale mellom Norge og Finnland om opphevelse av passviseringsplikten. *)**

1950

17. janr. **Skrivelse **)** fra Fiskeridepartementet om at Bulgaria har trukket seg tilbake fra Det internasjonale Fryseriinstitut.

25. janr. **Skrivelse **)** fra Utenriksdepartementet om at Italia med visse reservasjoner har deponert sitt ratifikasjonsdokument til Internasjonal konvensjon om innførelse av visse ensartede regler angående sjøpanterettigheter og kontraktmessige panterettigheter i skip, Brussel 10. april 1926.

28. janr. **Noteveksling med Sverige om endring i artikkel 4 i overenskomsten mellom Norge og Sverige av**

*) Inntatt i «Overenskomster» nr. 6 for 1950 s. 435—436.

**) Inntatt i «Overenskomster» nr. 5 for 1950 s. 398.

19. november 1927 om anlegg av veg Kveli—Sko- 28. janr.
gen—Tunnsjø i Nord-Trøndelag delvis over
svensk grunn.)*

Skrivelse **) fra Sosialdepartementet om at en del stater har 30. janr.
sagt opp Overenskomst om opprettelse av et internasjonalt sunn-
hetsbyrå i Paris, avsluttet i Rom 9. desember 1907.

Skrivelse *)** fra Utenriksdepartementet om at Brasil og 31. janr.
Bolivia har tiltrådt Konvensjon om de Forente Nasjoners privi-
legier og immunitet.

Skrivelse *)** fra Utenriksdepartementet om at en del stater 2. febr.
har tiltrådt Konstitusjonen for Verdens Helseorganisasjon, under-
tegnet i New York 22. juli 1946.

Skrivelse *)** fra Utenriksdepartementet om Norges opp- 9. febr.
sigelse av Avtale om regulering av hvalfangsten av 8. juni 1937 med
tilleggsprotokoll av 24. juni 1938.

Skrivelse *)** fra Utenriksdepartementet med oppgave over de 10. febr.
stater som pr. 15. juli 1949 var tilsluttet Den internasjonale overens-
komst om lastelinjer av 5. juli 1930.

Skrivelse †) fra Utenriksdepartementet med oppgave over de 10. febr.
stater som pr. 27. mai 1949 var tilsluttet Den internasjonale over-
enskomst om sikkerhet for menneskeliv til sjøs.

Skrivelse ††) fra Utenriksdepartementet med oppgave over de 10. febr.
stater som pr. 10. juni 1949 var tilsluttet Internasjonal transitt-
avtale om lufttrafikk, utferdiget i Chicago 7. desember 1944.

Skrivelse †††) fra Utenriksdepartementet med oppgave over 10. febr.
de stater som pr. 19. september 1949 var tilsluttet Overenskomst
om internasjonal sivil luftfart, utferdiget i Chicago 7. desember 1944.

Skrivelse¹⁾ fra Utenriksdepartementet om at Haiti har rati- 25. febr.
fisert og Albania og Tsjekkosllovakia har sagt opp
Overenskomst om internasjonale utstillinger, Paris 22. november
1928.

*) Inn tatt i «Overenskomster» nr. 5 for 1950 s. 399—400.

**) Inn tatt i «Overenskomster» nr. 5 for 1950 s. 400.

***) Inn tatt i «Overenskomster» nr. 5 for 1950 s. 401.

†) Inn tatt i «Overenskomster» nr. 5 for 1950 s. 403—404.

††) Inn tatt i «Overenskomster» nr. 5 for 1950 s. 405—406.

†††) Inn tatt i «Overenskomster» nr. 5 for 1950 s. 406—408.

¹⁾ Inn tatt i «Overenskomster» nr. 5 for 1950 s. 408.

9. mars. **Skrivelse ***) fra Utenriksdepartementet om endring av vedtektene til Den internasjonale overenskomst om regulering av hvalfangsten, underskrevet i Washington 2. desember 1946.
9. mars. **Skrivelse **)** fra Utenriksdepartementet om at 30 stater har tiltrådt Konvensjon om den meteorologiske verdensorganisasjon, vedtatt av Den internasjonale meteorologiske organisasjon, Direktørkonferansen, Washington 1947.
15. mars. **Skrivelse **)** fra Utenriksdepartementet om at Israel har tiltrådt Overenskomst om bevarelsen eller gjenopprettelsen av industrielle eiendomsrettigheter som er blitt skadelidende ved den annen verdenskrig, Neuchâtel 8. februar 1947.
20. mars. **Rundskrivelse** fra Justisdepartementet om prisbestemmelsenes anvendelse ved auksjonssalg og på skifte.

Ved rundskrivelse av 27. august 1941 og 11. februar 1944 ble det gitt uttalelse om anvendelsen av prisbestemmelsene for faste eiendommer ved auksjonssalg og ved salg av fast eiendom fra dødsboer. De tidligere prisbestemmelser for faste eiendommer, Prisdirektoratets kunngjøring av 8. oktober 1940 med tilleggskunngjøring av 30. juni 1947, jfr. bestemmelser av 23. oktober 1940 om tillegg til konsesjonslovgivningen, er nå avløst av kgl. resolusjon av 19. desember 1947 om prisbestemmelser for faste eiendommer, gitt i medhold av mellomtobels lov av 30. juni 1947 om prisregulering og annen regulering av næringsverksemd. De nye bestemmelser avviker på flere punkter fra de tidligere, og etter at man nå har sett hvordan de nye bestemmelser virker i praksis, har man funnet tiden inne til en avløsning av de ovennevnte rundskrivelser. På samme måte som i de tidligere rundskrivelser vil man også komme inn på spørsmålet om prisfor-skriftenes anvendelse når det gjelder auksjonssalg over løsøre (herunder norsk registrert skip og luftfartøy) samt forholdet mellom loddeierne på skifte.

I. Auksjonssalg.

A. Etter prislovens § 16 første ledd, jfr. prisbestemmelsenes § 24, gjelder prisbestemmelsene tilsvarende ved tvangssalg av fast eiendom og for tvungen stiftelse og overdragelse av bruksrett til fast eiendom. Hovedregelen er at salg ikke lovlig kan finne sted uten at takst er holdt, jfr. bestemmelsenes § 1. I de tilfelle hvor takst ikke

*) Inntatt i «Overenskomster» nr. 6 for 1950 s. 437—439.

**) Inntatt i «Overenskomster» nr. 6 for 1950 s. 440.

er nødvendig, jfr. § 5, må salgssummen ikke være høyere enn hva som følger av de materielle prisbestemmelser i §§ 2—4, se § 5 tredje ledd. Etter at den tidligere konsesjonsordning er bortfalt er det nå namsrettens sak å påse at prisbestemmelsene blir fulgt ved tvangsauksjoner. Prisbestemmelsene antas dog ikke å være til hinder for at auksjonsbegjæring kan tas til følge og auksjonsmøte avholdes selv om takst ennå ikke er holdt. Derimot vil det i alminnelighet ikke være adgang til å stadfeste noe bud før pristakst er holdt og er blitt endelig. Budet kan selvsagt ikke stadfestes hvis det er ulovlig høyt.

Prisbestemmelsenes § 1, annet ledd, siste punktum, får ikke anvendelse ved tvangssalg.

Når flere kjøpere ved tvangsauksjon over fast eiendom vil gi den høyeste lovlige pris, antas bestemmelsen i tvangsfullbyrdelseslovens § 143, siste punktum, å få tilsvarende anvendelse: Det må avgjøres ved loddtrekning hvilket bud som skal behandles som det høyeste, med mindre saksøkte er til stede og forlanger at det ene skal behandles som det høyeste bud. Det er imidlertid saksøkeren som avgjør hvilken kjøper skal få sitt bud antatt, jfr. § 148, første ledd, dog slik at han etter § 154 ikke kan anta annet bud enn det som i henhold til § 143 skal behandles som det høyeste, hvis det ikke er lovlig grunn til å nekte å stadfeste det. Dersom det høyeste lovlige bud ikke er stort nok til å dekke alle krav som har bedre prioritet enn saksøkerens, kan det ikke antas eller stadfestes, jfr. tvangsfullbyrdelseslovens § 153.

Lignende regler gjelder for tvangsauksjon over norsk registrert skip og over luftfartøyer, se tvangsfullbyrdelseslovens §§ 181 og 188 a.

Er det på tvangsauksjon over annet løsøre flere kjøpere som vil gi den høyeste lovlige pris, avgjør namsmannen hvem som skal anses for høystbydende, jfr. tvangsfullbyrdelseslovens § 209, annet ledd. Det er ikke noe til hinder for at namsmannen i de tilfelle der det finnes praktisk, foranstalter loddtrekning mellom byderne. Men det er oppkreveren som avgjør hvem tingen skal gå til, se § 209, tredje ledd, og Skeie: Civilprosess III (2. utgave) side 364 nederst. Loven inneholder ikke noe uttrykkelig påbud om at tingen skal gå til den som etter namsmannens avgjørelse skal anses for høystbydende. Oppkreveren kan dog ikke vilkårlig bestemme at tingen skal gå til en annen enn høystbydende.

Ved nødvendige auksjoner får reglene om tvangsauksjoner tilsvarende anvendelse, jfr. auksjonsloven av 14. august 1918 § 1. Når det gjelder slike auksjoner har man imidlertid antatt at tvangsfullbyrdelseslovens § 143 siste punktum, ikke er til hinder for at auk-

20. mars. sjonsvilkårene har regler om hvilket bud skal behandles som det høyeste i tilfelle hvor flere byr lovlig pris eller høyere — f. eks. fastsetter at namsretten for så vidt skal kunne treffe et valg mellom byderne uavhengig av saksøktets forlangende. Det bør i alminnelighet påses at slik bestemmelse blir tatt inn i auksjonsvilkårene ved nødvendige auksjoner.

15. mars. Ved frivillige auksjoner er det i det nevnte tilfelle oppkreveren eller, hvis oppkrever ikke er antatt, selgeren som avgjør hvem av kjøperne eiendommen eller tingen skal gå til, jfr. for øvrig auksjonslovens § 11.

20. mars. B. For så vidt angår spørsmålet om prisbestemmelsenes betydning for fordelingen mellom den gamle og den nye eier av skatte- og renteterminer m. v. som hefter på eiendommen, har man i brev til Prisdirektoratet av 4. oktober 1949 uttalt følgende:

«Man er for sitt vedkommende tilbøyelig til å anta at prisforskriftene ikke er til hinder for at det ved salg av fast eiendom foretas et oppgjør «pro et contra» med hensyn til fordelingen av terminer av offentlige skatter og avgifter, renter og andre tilbakevendende ytelser, slik at kjøperen i tillegg til høyeste lovlige pris (pristaksten) påtar seg å betale de nevnte terminer i den utstrekning de faller sammen med hans eiendomstid, uten at det for så vidt blir avgjørende om terminen er forfalt på overtakelsestiden. Man går da ut fra at en fordeling som nevnt ikke er i strid med forutsetningene for pristaksten.

Pro et contrasynspunktet antas å måtte få anvendelse også ved salg på tvangsauksjon, jfr. prislovens § 16 og forskriftenes § 24. På bakgrunn av de nevnte bestemmelser antas tvangsfullbyrdselsloven § 132 å måtte forstås med den begrensning at kjøperen, hvor tilslagssummen svarer til høyeste lovlige pris, i forhold til rekvirenten og den tidligere eier ikke er pliktig til å overta forfalte terminer i større utstrekning enn de faller sammen med tidsrommet etter stadfestelsen (jfr. tvangsfullbyrdselslovens § 166).

For så vidt angår anvendelse av det her nevnte synspunkt i forhold til avgift til krigsskadetrygden for bygninger synes de beste grunner å tale for at avgiften anses å løpe fra 1. juli 1947 til 1. juli 1951.»

II. Skifte og salg fra dødsboer.

Etter § 32 a i prisbestemmelsene for faste eiendommer av 19. desember 1947 gjelder bestemmelsene ikke ved skifte mellom arvinger eller mellom ektefeller når eiendom eller bruksrett blir utlagt til noen loddeier. Dette gjelder også om overtakelsen skjer på den måten at vedkommende loddeier formelt kjøper eiendommen av boet eller av de andre loddeiere under skiftet. Med loddeier menes her enhver som i egenskap av arving eller ektefelle har krav på lodd i boet, men ikke legatarer (jfr. skiftelovens § 124). Er loddeierne uenige om realisasjonsmåten, følger det av skifterettslige grunnsetninger at eien-

dommen må utlegges til den av loddeierne som byr den høyeste pris 20. mars.. når denne etter en vurdering av omstendighetene i hvert tilfelle ikke kan ansees urimelig. Den overgrense som ligger i at prisen ikke må være urimelig er av Prisdirektoratet antatt å måtte følge av alminnelige prisrettslige grunnsetninger slik som disse har fått uttrykk i de nye alminnelige prisforskrifter av 11. november 1949, jfr. særlig forskriftenes § 25. Det som her er sagt gjelder dog ikke hvis en av loddeierne har krav på å få overta eiendommen i kraft av odels- eller åsetesrett eller annen særskilt fortrinsrett (jfr. skiftelovens § 62, 63 og 50 annet ledd). Verdien skal da ansettes ved skiftetakst, jfr. skiftelovens § 125, forutsatt at ikke loddeierne blir enige om noe annet.

Skulle det hende at flere av loddeierne avgir samme høyeste bud, har skifteretten avgjørelsen av hvem eiendommen skal gå til. Det vil være naturlig å avgjøre spørsmålet ved loddtrekning, med mindre skifteretten skulle finne at særlige grunner taler for at en bestemt av loddeierne bør ha fortrinnet. Slike særlige grunner kan tenkes å foreligge f. eks. når en av loddeierne faktisk har drevet eller arbeidet på eiendommen i lengere tid, når en loddeier anses vesentlig bedre skikket enn de andre til å drive eiendommen eller når en loddeier som akter å drive gården selv ikke har noen gård fra før, mens dette er tilfelle for de øvrige loddeieres vedkommende. Skifteretten må i hvert tilfelle treffe sin avgjørelse etter en samlet vurdering av omstendighetene. I denne forbindelse kan det også være naturlig å innhente uttalelse fra jordstyret. Eventuell loddtrekning bør foretas i skiftesamling som alle loddeierne er varslet til. Det er overlatt til skifteretten å treffe de nærmere bestemmelser om hvordan loddtrekningen skal foretas. Hvis det etter omstendighetene ikke finnes rimelig at alle loddeierne deltar i loddtrekningen, antas det ikke å være noe til hinder for at skifteretten bestemmer at loddtrekningen bare skal omfatte en gruppe av loddeiere eller at en enkelt eller noen av dem skal utelukkes. Om dette bør det dog bare bli tale i unntakstilfelle, og beslutningen bør i tilfelle nærmere begrunnes i skifteprotokollen.

Ved salg til utenforstående gjelder prisbestemmelsene på vanlig måte.

Hvis eiendommen selges ved nødvendig auksjon, gjelder det som ovenfor er sagt om slike auksjoner.

Skrivelse *) fra Utenriksdepartementet om at Protokoll undertegnet i Paris 19. november 1948 om internasjonal kontroll av droger 24. mars.. som ikke kommer inn under overenskomsten av 13. juli 1931 om be-

*) Inntatt i «Overenskomster» nr. 6 for 1950 s. 441.

24. mars. grensning av produksjon og regulering av omsetningen av rusgifter, slik den ble endret ved protokoll undertegnet i Lake Success 11. desember 1946, skal gjelde for øygruppen Ny-Hebridene.
31. mars. **Skrivelse ***) fra Utenriksdepartementet om at Burma har ratifisert Protokoll undertegnet i Paris 19. november 1948 om internasjonal kontroll av droger som ikke kommer inn under overenskomsten av 13. juli 1931 om begrensning av produksjon og regulering av omsetningen av rusgifter, slik den ble endret ved protokoll undertegnet i Lake Success 11. desember 1946.
31. mars. **Skrivelse ***) fra Utenriksdepartementet om at Israel har ratifisert Konvensjon og resolusjoner av 9. desember 1948 om forhindring og avstraffelse av forbrytelsen folkemord.
17. april. **Skrivelse ***) fra Utenriksdepartementet om at Internasjonal overenskomst av 13. juli 1931 om begrensning av produksjonen og regulering av omsetningen av rusgifter, slik den ble endret ved protokollen av 11. desember 1946 skal få anvendelse på øygruppen Ny-Hebridene.
25. april. **Skrivelse **)** fra Utenriksdepartementet om at Sveits har deponert sitt ratifikasjonsdokument vedrørende Overenskomst om innføring av visse ensartede regler om arrest i luftfartøyer, Roma 29. mai 1933.
27. april. **Skrivelse **)** fra Kirke- og undevisningsdepartementet med oppgave over de stater som har tiltrådt Konstitusjonen for de Forente Nasjoners Organisasjon for Utdannelse, Vitenskap og Kultur (Unesco), London 16. november 1945.
3. mai. **Skrivelse ***)** fra Utenriksdepartementet om at Monaco har tiltrådt Konvensjon og resolusjoner av 9. desember 1948 om forhindring og avstraffelse av forbrytelsen folkemord.
4. mai. **Skrivelse †)** fra Utenriksdepartementet om at Liechtenstein vil anerkjenne reiselegitimasjoner utstedt i samsvar med Overenskomst av 15. oktober 1946 om utstedelse av reiselegitimasjoner til flyktninger som hører under den Interguvernmentale Flyktningskomité.

*) Inntatt i «Overenskomster» nr. 6 for 1950 s. 441.

**) Inntatt i «Overenskomster» nr. 6 for 1950 s. 442.

***) Inntatt i «Overenskomster» nr. 6 for 1950 s. 443.

†) Inntatt i «Overenskomster» nr. 6 for 1950 s. 444.

Skrivelse *) fra Utenriksdepartementet om at Liechten- 13. mai.
stein har tiltrådt Vedtektene for den Mellomfolkelige Domstol.

Skrivelse *) fra Utenriksdepartementet om at Nicaragua 23. mai.
har ratifisert Protokoll av 11. desember 1946 om endringer i avtaler,
konvensjoner og protokoller om rusgifter.

Skrivelse *) fra Utenriksdepartementet om at Transjordan 23. mai.
har tiltrådt Konvensjon og resolusjoner av 9. desember 1948 om for-
hindring og avstraffelse av forbrytelsen folkemord.

Skrivelse **) fra Statistisk Sentralbyrå om at Nederland 26. mai.
har deponert sitt tiltredelsesdokument vedrørende Protokoll av 9.
desember 1948 om endring av den Internasjonale Overenskomst om
Økonomisk Statistikk, Genève 14. desember 1928.

Skrivelse **) fra Utenriksdepartementet om opphevelse av 6. juni.
Norges suspensjon av anvendelsen av Internasjonal overenskomst
om innføring av visse ensartede regler om immunitet for statsskip,
undertegnet i Brussel 10. april 1926 med tilleggsprotokoll av 24.
mai 1934.

Skrivelse **) fra Sosialdepartementet om at en del stater har 16. juni.
tiltrådt Konstitusjonen for Verdens Helseorganisasjon, undertegnet
i New York 22. juli 1946.

Skrivelse *)** fra Utenriksdepartementet om at Overenskomst 20. juni.
(Paris-konvensjonen revidert i London 2. juni 1934) om vern av den
industrielle eiendomsrett er gjort gjeldende for Israel.

Skrivelse *)** fra Utenriksdepartementet om at New-Found- 22. juni.
land er strøket og at Kenya er tilføyd i listen vedrørende Av-
tale om opphevelse av visumtvangen mellom Norge og visse britiske
kolonier og oversjøiske områder fra 10. oktober 1948.

Stortingsvedtak †) om oppretting av Gjenreisingsfon- 24. juni.
det.

§ 1. Det opprettes et garantifond for lån til gjenreising av
krigsskadede bygg.

Ved avslutningen av statsregnskapet 1949—50 overføres etter
nærmere bestemmelse av vedkommende departement til dette fond
inntil 8 mill. kroner av bevilgningene under kap. 787, Lån og til-

*) Inntatt i «Overenskomster» nr. 6 for 1950 s. 444.

**) Inntatt i «Overenskomster» nr. 6 for 1950 s. 445.

***) Inntatt i «Overenskomster» nr. 6 for 1950 s. 446.

†) Se St.prp. nr. 110. Innst. S. nr. 166. St.tid. s. 1680—1682.

24. juni. skott til Nord-Troms og Finnmark, og kap. 788, Lån og tilskott til gjenreising i landet for øvrig.

§ 2. Gjenreisingsfondet har til formål å stille garanti for lån til gjenreising av krigsskadde private bygg. Garanti kan som regel bare gis for lån med prioritet inntil 90 pst. av byggeomkostningene.

Garanti kan gis for halvparten av et lån og bare når vedkommende kommune har gjort vedtak om å stille garanti for den annen halvpart. Overfor långiveren garanterer fondet også at kommunen oppfyller sin garantiforpliktelse.

§ 3. Fondets samlede garantiansvar må ikke overstige 12 mill. kroner.

Mulige tap på garantiene dekkes av fondet.

Av fondets inntekter kan det gis tilskott til dekning av rentene på de garanterte lån.

Fondets kapital anbringes som bestemt for umyndiges midler.

§ 4. Kongen kan gi nærmere bestemmelser om Gjenreisingsfondets virksomhet og forvaltning.

26. juni. **Skrivelse ***) fra Kirke- og undervisningsdepartementet om at Polen har deponert sitt ratifikasjonsdokument vedrørende Konvensjonen om Den meteorologiske verdensorganisasjon.

30. juni. **Skrivelse **)** fra Utenriksdepartementet om at Østerrike og Filippinene har ratifisert Protokoll av 11. desember 1946 om endring i avtaler, konvensjoner og protokoller om rusgifter.

30. juni. **Skrivelse **)** fra Utenriksdepartementet om at Liberia har tiltrådt Konvensjon og resolusjoner av 9. desember 1948 om forhindring og avstraffelse av forbrytelsen folkemord.

30. juni. **Skrivelse **)** fra Utenriksdepartementet om at Østerrike har ratifisert Protokoll av 19. november 1948 som bringer under internasjonal kontroll droger som ikke kommer inn under konvensjonen av 13. juli 1931 om rusgifter.

3. juli. **Skrivelse **)** fra Statistisk Sentralbyrå om at Belgia har ratifisert Konvensjonen av 14. desember 1928 om Økonomisk Statistikk.

7. juli. **Skrivelse ***)** fra Kirke- og undervisningsdepartementet om at Thailand, Irland, Brasil og Pakistan har deponert sine ratifikasjonsdokumenter vedrørende Konvensjonen om Den mete-

*) Inn tatt i «Overenskomster» nr. 6 for 1950 s. 446.

**) Inn tatt i «Overenskomster» nr. 6 for 1950 s. 447.

***) Inn tatt i «Overenskomster» nr. 6 for 1950 s. 448.

orologiske verdensorganisasjon, vedtatt av Den internasjonale meteorologiske organisasjon, Direktørkonferansen, Washington 1947, — og at konvensjonen får anvendelse på visse britiske territorier. 7. juli.

Skrivelse *) fra Utenriksdepartementet om at Sverige har ratifisert Protokoll av 10. mars 1948 om endringer i artikkel 2, 3, 4 og 10 i Overenskomst om Internasjonale utstillinger av 22. november 1928. 10. juli.

Skrivelse **) fra Utenriksdepartementet om at Genève-konvensjonene av 27. juli 1929 om 1) såredes og sykes behandling i krig og 2) behandling av krigsfanger skal gjelde for Republiken Indonesias Forente Stater. 10. juli.

Skrivelse *)** fra Utenriksdepartementet om at Jugoslavia har tiltrådt Overenskomst om de Forente Nasjoners privilegier og immunitet, vedtatt av de Forente Nasjoners Generalforsamling 13. februar 1946. 17. juli.

Skrivelse *)** fra Utenriksdepartementet om at Thailand har fornyet erklæringen om vedtagelsen av den Mellomfolkelige Domstols obligatoriske domsmyndighet. 17. juli.

Skrivelse *)** fra Utenriksdepartementet om at Jugoslavia har tiltrådt Overenskomst for å lette spredning av billed- og lyd-materiell av utdannende, vitenskapelig og kulturell natur, åpnet for undertegning i Lake Success 15. juli 1949. 24. juli.

Skrivelse *)** fra Utenriksdepartementet om at Saudi-Arabia har tiltrådt Konvensjon og resolusjoner av 9. desember 1948 om forhindring og avstraffelse av forbrytelsen folkemord. 2. aug.

Skrivelse *)** fra Kirke- og undervisningsdepartementet om at Indonesia, Jordan, Korea og Costa Rica har undertegnet Konstitusjonen for de Forente Nasjoners Organisasjon for Utdannelse, Vitenskap og Kultur (Unesco), London 16. november 1945. 5. aug.

Skrivelse †) fra Utenriksdepartementet om at Tyrkia har ratifisert Protokoll av 19. november 1948 som bringer under internasjonal kontroll droger som ikke kommer inn under konvensjonen av 13. juli 1931 om rusgifter. 16. aug.

*) Inntatt i «Overenskomster» nr. 6 for 1950 s. 448.

**) Inntatt i «Overenskomster» nr. 6 for 1950 s. 449.

***) Inntatt i «Overenskomster» nr. 7 for 1950 s. 502.

†) Inntatt i «Overenskomster» nr. 7 for 1950 s. 503.

17. aug. **Skrivelse *)** fra Utenriksdepartementet om at Liechtenstein vil anerkjenne reiselegitimasjoner utstedt i samsvar med Overenskomst av 15. oktober 1946 om utstedelse av reiselegitimasjoner til flyktninger som hører under den Interguvernamentale Flyktningskomité.
22. aug. **Skrivelse *)** fra Utenriksdepartementet om at Tyrkia har tiltrådt Konvensjon av 9. desember 1948 om forhindring og avstraffelse av forbrytelsen folkemord.
7. sept. **Skrivelse **)** fra Utenriksdepartementet om at de Forente Stater har ratifisert Protokoll av 19. november 1948 som bringer under internasjonal kontroll droger som ikke kommer inn under konvensjonen av 13. juli 1931 om rusgifter.
15. sept. **Skrivelse **)** fra Utenriksdepartementet om gjeninnføring av visumtvangen ved reiser til Singapore og Malaya.
15. sept. **Skrivelse **)** fra Utenriksdepartementet om at Overenskomst av 15. oktober 1946 om utstedelse av reiselegitimasjon til flyktninger som hører under den Interguvernamentale Flyktningskomité er gjort gjeldende for Nord-Rhodesia.
15. sept. **Skrivelse ***)** fra Utenriksdepartementet om at Ceylon vil anerkjenne reiselegitimasjoner utstedt i samsvar med Overenskomst av 15. oktober 1946 om utstedelse av reiselegitimasjoner til flyktninger som hører under den Interguvernamentale Flyktningskomité.
15. sept. **Skrivelse ***)** fra Utenriksdepartementet om at New-Zeeland har sluttet seg til Overenskomst om internasjonale utstillinger av 22. november 1928.
19. sept. **Skrivelse ***)** fra Utenriksdepartementet om at Viet Nam og Jugoslavia har tiltrådt Konvensjon av 9. desember 1948 om forhindring og avstraffelse av forbrytelsen folkemord.
21. sept. **Skrivelse ***)** fra Utenriksdepartementet om at Tyrkia med visse reservasjoner har tiltrådt Konvensjonen om de Forente Nasjoners privilegier og immunitet, vedtatt av de Forente Nasjoners Generalforsamling 13. februar 1946.

*) Inntatt i «Overenskomster» nr. 7 for 1950 s. 503.

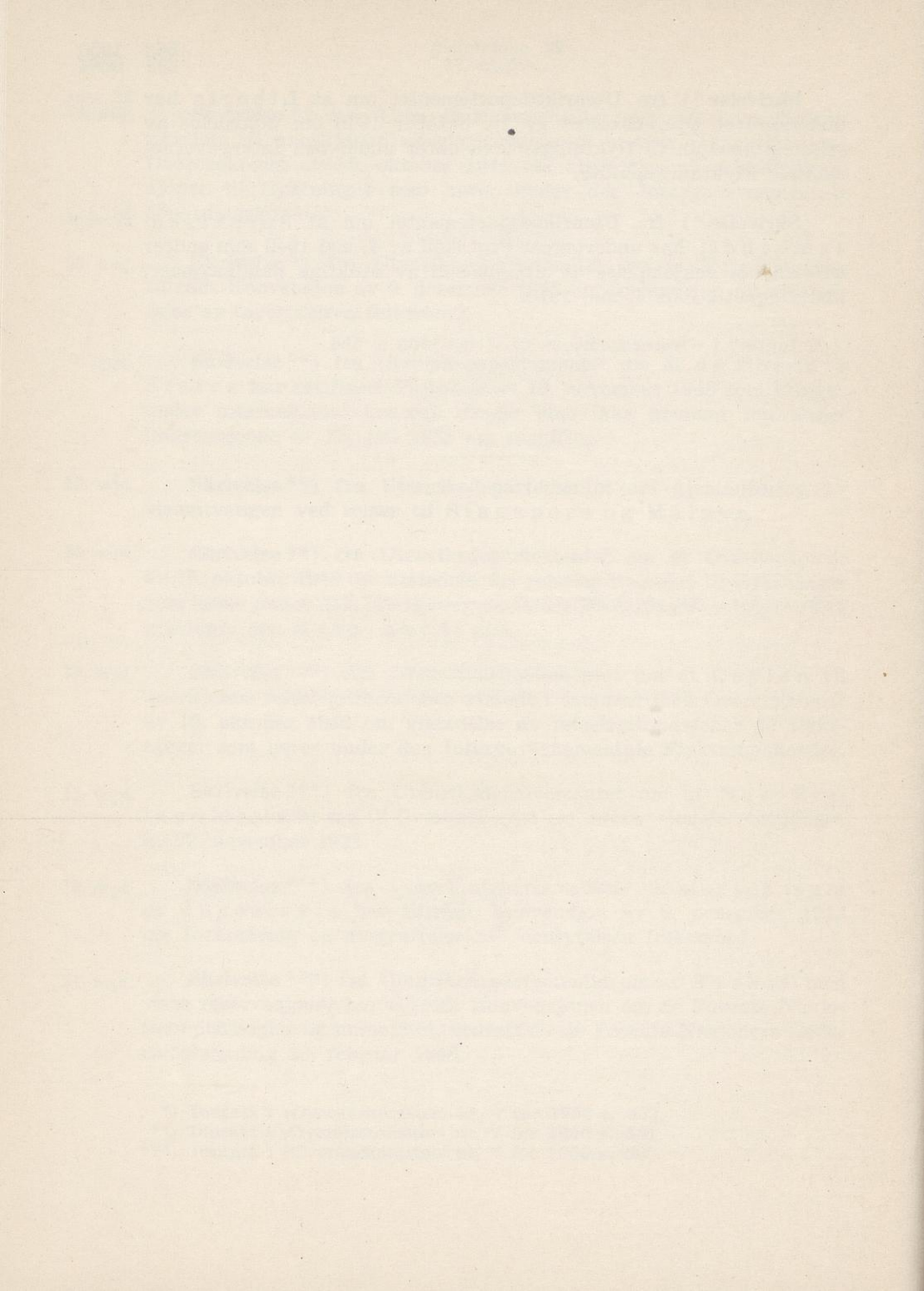
**) Inntatt i «Overenskomster» nr. 7 for 1950 s. 504.

***) Inntatt i «Overenskomster» nr. 7 for 1950 s. 505.

Skrivelse *) fra Utenriksdepartementet om at Liberia har 22. sept. underskrevet Overenskomst av 15. oktober 1946 om utstedelse av reiselegitimasjon til flyktninger som hører under den Interguvernementale Flyktningskomité.

Skrivelse *) fra Utenriksdepartementet om at Sør Afrika- 27. sept. s a m b a n d e t har undertegnet Protokoll av 4. mai 1949 som endrer avtalen om bekjempelse av utbredelsen av utuktige publikasjoner, undertegnet i Paris 4. mai 1910.

*) Inntatt i «Overenskomster» nr. 7 for 1950 s. 506.

Norsk lovtidend. 1950. 2men avdeling. 4de hefte.